

ave maria

**GLASILO SESTARA DOMINIKANKI
KONGREGACIJE SVETIH ANĐELA ČUVARA**

GOD. XXXV., br. 3 2016.

SADRŽAJ

Riječ č. majke (s. K. Maglica)	3
Iz Uredništva AM (s. S. Sente)	5
Glas Crkve: Sažetak Apostolskog pisma <i>Misericordia et misera'</i>	6
Papa Franjo OP kapitularcima.....	8
Papa proglašio svetom Majku Tereziju	10
Poništena presuda kard. Stevincu (s. S. Sente)	12
Bl. Dj. Marija u OP redu (s. B. Bagudić)	13
Molitva krunice, ne bilo kakva (s. M. Puškarić)	14
Andeli – nositelji svega što želimo (D. Polanščak)	15
Ozanina stranica: Moje hodočašće bl. Ozani (I. Gavranović)	18
Recenzija monodrama bl. Ozana (Tea Agajev / Žena Vrsna)	19
Iz Tajništva Kongregacije (s. B. Rudić)	20
IDI – Što znači slaviti jubilej Reda (s. J. Dražić)	22
Razgovor s Učiteljem Brunom (prij. s.Sl.)	23
Fr. Slavko Slišković – novi provincijal	24
Proslava sv. Dominika i 800. obl. (razni autori)	25
Svećeničko ređenje i mlada misa fr. I.M. Tomića	32
Polaganje red. zavjeta Sestara i Braće (razni autori)	34
60. obljetnica s. Julijane (s. S. Sente)	35
25. godišnjica školskog vjeroučiteljstva (s. A. Begić)	38
Aktivnosti DV u Zagrebu i Korčuli (www)	39
Blagoslov novog vrtića Bl. Hozana u Šibeniku	40
Predstavljanje zbirke pjesama s. Blaženke (s. J. D. i K. Č.)	43
Igrakaz o sv. Dominiku u Subotici (www)	48
Pjevački zbor ž. Gospe Fatimske (AA.Žir)	49
Pjevački zbor u Viriju i 20. obl. S. Cecilije (I. Tišljarić i s. C. Š.)	52
Dani crkvene glazbe (s. I. P. Novina)	54
Redovnički dan u Dubrovniku i u Zagrebu (s. J. Otahal i s. S. S.)	55
Treći Dani kongregacije (s. J. Dražić)	58
„Božićnjak“ u Subotici (s. S. Sente)	60
Ostale vijesti iz OP obitelji (s. S. Sente)	60
Budućnost redovništva (s. K. Maglica)	74
Monodrama Bl. Ozana u Zadru	80
Promocija s. Dolores i s. Josipe na TDŽ	82
Druga sinoda Zagreb. Nadbiskupije	84
Završetak jubilarne 800. obljetnice (OP)	86
Velikani OP reda: Bl. Ivan iz Salerna (I. Armand)	87
Da se bolje upoznamo: s. Smiljana Šušnjara	92
Što ima nova u kat. knjižarama: (sabrala s. Slavka S.)	106
Što kažu naše najmlađe: Marija Bezgrešna (s. D. Munitić)	112
U ljubavi straha nema (s. D. Munitić)	113
Duhovne vježbe u Korčuli (s. O. Kolarić)	115
Moja prva godina novicijata (s. O. Kolarić)	116
Dani kongregacije (N. Cindrić)	116
Moj ulazak u novicijat (N. Cindrić)	119
Stranice povijesti: Dominikanke na Škrapama (s. F. Jagnjić)	120
Djelovanje sestara u Držićevoj – na Kanalu (I. Armand)	122
Naši pokojnici: s. Alemka Ruža (s. S. Sente)	126
Ivana Mekjavić (s. S. Sente)	133
Jure Radić (s. S. Sente)	137
Branko Ivanjko (s. S. Sente)	138
Antonija (Tona) Prčić	140
Andelko Klobučar (s. S. Sente)	142
Sjećanje na Nedu Odrlijina (J. Klapež)	147
Sjećanje na s. Bernardinu Lukač (M. Duspara)	148
Meditativni trenutak: Svetost u OP redu (s. K. Maglica)	149
Zeleni agronomov kutić: KRUMPIR (s. Maja Karmela S.)	150
Razbibriga	152

GLASILO SESTARA DOMINIKANKI
KONGREGACIJE SVETIH ANĐELA ČUVARA

Uređuje: s. Slavka Sente, Zagreb, Kruge 44/a

Tel. (01) 6129-210; e-mail: slavka.sente@gmail.com ili ssente@inet.hr

RIJEČ ČASNE MAJKE

*“Čekat ću Gospodina, spasitelja svoga,
i iščekivat ću ga dok se ne pojavi.” (Antifona)*

Drage sestre,

Advent niže svoje zadnje sate i punina vremena je već stigla. Marija i Josip obilaze vrata domova u Zagrebu, Korčuli... Subotici i Hamburgu. Kucaju li uzalud na vrata ljudskih srdaca, na vrata naših samostana? U Betlehemu za Isusa nisu našli mjesto ni u jednom domu, premda su ga pravovjerni Židovi i pogani, proroci i pravednici iščekivali tisućama godina. Rijetki su spoznali čas njegova dolaska, čas svoga pohodenja!

Tu su se našli anđeli, pastiri i mudraci. Privučeni slutnjom čuda, dohrlili su pjevajući, radujući se, diveći se i klanjući. Slijedili su svoju zvijezdu i u Novorođenome prepoznali Božjeg Sina. Svaka od nas ga iščekuje, svaka ga treba, cijelo čovječanstvo ga treba! Svatko ima svoju zvijezdu koja sigurno vodi do jaslica, vodi do milosrdne Očeve ljubavi u Kristu utjelovljene i u svijet poslane. Svi smo mi

hodočasnici koji trebaju, koji traže, čekaju i iščekuju susret sa živim Bogom u nekoj etapi svoga hoda, u nekom događanju i pohodenju, u osobnom i zajedničkom življenju. Svakom je darovana njegova zvijezda koja sigurno vodi do cilja, samo ako je prepoznamo kao dar Neba.

Ponekad je to slutnja Prisutnosti; drugi put je to životna mudrost koja usmjerava naše korake; to je nemir i nesigurnost koji sigurnost luke traže; to je praznina koja za puninom traga; to su pitanja koja odgovore traže; to su bolesti duše i tijela koji za zdravljem čeznu; to su tjeskobe i strahovi koji za sigurnošću vase; to je prolaznost koja za vječnošću traga...

Svi smo mi hodočasnici na putu prema vječnosti. Trebamo, tražimo, čekamo,

molimo i vapimo za unutarnjim mirom, za radošću srca, za snagom u sebi, sigurnošću u stavovima i pogledima na svijet, za odgovorima na pitanja koja život trajno postavlja.

Samo jedan istinski susret, susret s Bogom koji je na svijet došao i u naš osobni život ušao, nas same će promijeniti, naše odnose s ljudima oplemeniti, našu osamljenost ispuniti. Držimo se, sestre, svoje zvijezde koja nas sigurno vodi do cilja, do prepoznavanja Boga u čovjeku. Samo istinski susret s Bogom mijenja čovjeka, koji, poput Mudraca, nastavlja svoj hod "drugim putem".

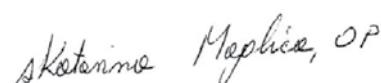
Bog u nama više neće biti skriven, bit će prepoznatljiv svakome biću, posebno "ukućanima", našoj braći i sestrama. Od susreta pa nadalje Bog po nama nastavlja živjeti u našim obiteljima, kroz naše djelovanje i poslanje. Poslije Marijina krila, jaslice postaju svetohranište. Po susretu s Njim to su i naša srca, naše cijelo biće. Gledajući i doživljavajući nas, ljudi

našega vremena susreću i dotiču Boga, njegovu dobrotu i milosrđe. Jao nama ako nije tako. Promašili smo poslanje.

Vama, drage sestre i braćo, vama, dragi prijatelji i dobročinitelji, čestitam blagdan Kristova rođenja, uz želju da postanete i trajno ostanete putujuća svetohraništa, opipljiva svetost u današnjem vremenu koje se napaja i hrani slobodom i vrijednostima koje to nisu, dok čovječanstvo čezne za radošću, mirom i sigurnošću, vapeći za ljubavlju, dobrotom i zajedništvom.

Budite i ostanite blagoslov tamo gdje živite i djelujete!

Vaša u Kristu i svetom Ocu Dominiku,

s. Katarina Maglica, OP
vrhovna glavarica
U Korčuli, Božić 2016.

IZ UREDNIŠTVA AVE MARIA

Veliki jubilej Reda je iza nas. Isto tako i jubilej Godine milosrđa. A s ovim brojem AM ušli smo **u sto prvi broj**. Jesmo li, nakon svega toga, osjetili u sebi kakvu promijenu? Jesmo li iskoristili bogate ponude koje su nam bile na dohvatz ruke? Za puno toga bismo se mogli ispitivati, i dobro je da to činimo. Ali jedno je sigurno: niti jedan dan, niti jedan sat, niti jedan tren ne možemo više vratiti. Na raspolaganju nam je ostao samo ovaj trenutak.

Liturgijska nas čitanja, osobito od svetkovine Svih Svetih, podsjećaju na prolaznost, na oprez, na spremnost, odnosno budnost, na nadu da Krist dolazi, na spoznaju da je On već pred vratima, da kuca, čeka naš odgovor. I, evo ga, došao je! Zanimljivo i začudujuće, ne u slavi, ne u prepunim stolovima ukrašenima vješto složenim salvetama, ne u divnim ikebanama, naglancanim podovima, mirisavim odijelima; nego u malenosti jednog djeteta. U štali! „Božji ulazak u povijest nije se ostvario trijumfom ili upadljivim očitovanjem, - reći će papa Franjo, - nego u jednostavnosti. Božje kraljevstvo, suprotno onome što bismo mi očekivali ili možda htjeli, dolazi u malenosti i poniznosti. Bog nas spašava tako da se čini malenim, bliskim i konkretnim. Za otvarenje svoga kraljevstva Bog izabire malene zato što se oni suprotstavljaju „oholosti života“ i govore istim jezikom kao i on: jezikom ponizne ljubavi koja oslobađa.“ (papa u Poljskoj '16).

Ipak, u toj svojoj malenosti on ne prezire pune stolove; ne promakne njegovu oku brižno

savijena salveta, divi se prekrasnom cvjetnom aranžmanu, jer je sve to učinjeno njemu u čast, samo radi njega! Zato sve to ima smisla, zato sve one koji mu se na ovaj način raduju, obasipaju zrakama milosti, radosti i još većom čežnjom za sjedinjenjem s njim.

Sigurna sam da se raduje i ovom, stoprvom broju AM, koji je bogat zanimljivim duhovnim štivom, vijestima iz Crkve i iz velike OP obitelji. Svaka stranica AM, u ovim zabilježenim događanjima, želi biti za sve čitatelje nositeljica radosti i nade. Rubrika *Naši pokojnici*, premda po sebi tužna, otkriva duhovno bogatstvo osoba koje su svojim životom ostavile neizbrisive tragove u našoj povijesti, u našim srcima. U posebnom prilogu AM, – Dani kongregacije, u Mukinjama – ovjekovječena su naša stremljenja prema svetosti, koja će se dogoditi uz naš iskreni angažman, na koji nas potiče vrhovna glavarica s. Katarina, kao i o. Gavrić.

U tom duhu želim svima sretan i radostan Božić i Novu Godinu 2017., punu novim stremljenjima prema svetosti.

Urednica

*Pripazit ću, Osuse,
tebi za ljubav,
da nitko ne bude
kraj mene žalostan.*

SAŽETAK APOSTOLSKOG PISMA PAPE FRANJE, 'MESERICORDIA ET MISERA'

Ovo je vrijeme milosrđa – istaknuo je papa Franjo u Apostolskom pismu (Misericordia et misera) „Milosrđe i bijedna“ koje je objavljeno na **završetku Jubileja**. U Pismu su sadržane četiri važne odrednice: svi će svećenici moći dati odrješenje onima koji su počinili grijeh pobačaja; misionari milosrđa će nastaviti svoju službu; vjernici koji pohađaju bratstvo sveti Pio X. i nadalje će valjano primati sakramentalno odrješenje, i kao četvrta odrednica, ustanovljen je Svjetski dan siromaha.

Susret između bijedne i milosrđa

Kao sliku Jubileja Papa je odabrao susret između Isusa i preljubnice: Nije to apstraktni susret grijeha i suda, već grješnice i Spasitelja, a sveti Augustin veli „bijednice i milosrđa“.

U središte Mojsijeva zakona Isus stavlja ljubav
Farizeji i pismoznaci podsjećaju Isusa da Mojsijev zakon zapovijeda kamenovanje preljubnice. Isus pak – veli Papa – Mojsijevu zakonu vraća izvorni smisao. U središtu nije zakon i zakonska pravda, već Božja ljubav, koja poznaje tajne ljudskog srca i ima primat nad svime. Isus

je gledao u oči preljubnicu, a u njezinu srcu je našao želju da ju se shvati, da joj se oprosti, da ju se osloboди. Ljubav je jača od grijeha i omogućuje drukčiji život – stoji u pismu.

Propedeutska vrijednost zakona

Boga ne može ništa spriječiti da zagrli sina koji mu se vraća. Priznavati jedino zakon znači podcjenjivati vjeru i božansko milosrđe. Zakon ima propedeutsku vrijednost, a cilj mu je ljubav (usp.Gal 3,24; 1 Tim 1,5). Kršćanin je pozvan živjeti novinu Evanđelja, „zakon Duha, koji daje život u Kristu Isusu“ (Rim 8,2). Uvijek valja vjerovati u snagu božanske milosti – ustvrdio je Papa.

Nitko ne može uvjetovati Božje milosrđe

Nitko ne može uvjetovati Božje milosrđe, piše Sveti Otac, jer je besplatno, bezuvjetno i nezасluženo. Milosrđe je stvarna ljubav koja prашanjem preobražava i mijenja život. U kulturi kojom vlada tehnika, potrebni su svjedoci nade i prave radosti da rasprše varke koje obećavaju umjetne rajeve – primijetio je Sveti Otac.

Milosrđe izliveno na cijeli svijet

Slavili smo godinu milosrđa tijekom koje nam je darovano obilje milosrđa. Sada valja nastaviti taj hod, poslušni Duhu, koji otvara nove putove da se svima nosi spasonosno evanđelje. Papa podsjeća na središnjost milosrđa u euharistijskom slavlju i u Božjoj riječi, te poziva da se jedna nedjelja u liturgijskoj godini posveti produbljivanju Svetoga pisma.

Ispovjednici: gostoljubivi, jasni, velikodušni u praštanju

Papa veli da sakrament pomirbe treba zauzeti središnje mjesto u kršćanskom životu, jer po tom sakramentu ponovo bivamo djeca Božja. Sveti Otac stoga potiče svećenike da sa svima budu gostoljubivi, svjedoci očinske nježnosti unatoč težini grijeha, jasni u izlaganju moralnih načela, velikodušni u dijeljenju Božjega oprosta. Svaki isповједник treba biti svjestan da je grješnik i istodobno službenik milosrđa.

Obitelji u teškoći

Papa se obraća obiteljima u teškoći, pozivajući ih da „sve ljudske teškoće promatraju s ljubavlju Boga, koji se ne umara prihvatići i pratiti“. Od svećenika zahtijeva „pozorno duhovno razlučivanje, duboko i dalekovidno, kako bi svatko mogao osjetiti da ga Bog ljubi te da može

aktivno sudjelovati u životu zajednice i biti dio Božjega naroda.

Svjetski dan siromaha

Završava Jubilej, ali vrata milosrđa našega srca ostaju uvijek otvorena. Naučili smo da se Bog saginje nad nama (usp. Hoš 11,4), mi ga trebamo oponašati saginjući se nad našom braćom, osobito nad siromašnima i trpećima. Ne možemo zaboraviti siromašne – veli Papa i stoga određuje da se u cijeloj Crkvi na 33. nedjelju kroz godinu obilježava Svjetski dan siromaha. Ovo je trenutak da se da maha fantaziji milosrđa, koje svakodnevnim malenim gestama, konkretnim znakovima dobrote i nježnosti prema najslabijima, nezaštićenima i napuštenima može pokrenuti pravu kulturnu revoluciju u cijelom svijetu – stoji u zaključku apostolskoga pisma. (RV)

Gotovo milijarda vjernika diljem svijeta prošla je kroz Sveta vrata

Oko 950 milijuna vjernika prošlo je kroz Sveta vrata, računajući ne samo one koji su to učinili u Rimu, nego i u biskupijama i svetištima u cijelom svijetu. Tu je procjenu objavio nadbiskup Rino Fisichella, predsjednik Papinskoga vijeća za promicanje nove evangelizacije, izvjestitelj za organizaciju Sветe godine.

Na tiskovnoj konferenciji, održanoj 21. studenoga u Tiskovnom uredu Svetе Stolice

povodom završetka izvanrednoga Jubileja milosrđa, te u prigodi predstavljanja apostolskoga pisma pape Franje 'Misericordia et Misera', nadbiskup Fisichella je, među ostalim, dao siguran podatak o sudjelovanju na Jubileju u Rimu više od 21 milijuna hodočasnika. Najbrojnija skupina hodočasnika je iz Italije, potom su hodočasnici s njemačkoga govornog područja, zatim iz Sjedinjenih Američkih Država, Poljske,

Španjolske... pa sve do Rusije, Kine, Japana, Južne Koreje, Venezuele, Čada, Ruande, Angole, Nepala... ukratko, u Rimu je bilo hodočasnika iz 156 zemalja iz cijelog svijeta. Nadbiskup je, osim toga, istaknuo da je Papina želja bila omogućiti vjernicima iskustvo milosrđa kako bi sami postali oruđe milosrđa. (RV)

DOMINIKANCI KOD PAPE

U četvrtak 4. kolovoza 2016., kada se u Bolonji tradicionalno slavio blagdan sv. o. Dominika, članovi Opće skupštine provincijala dominikanskoga reda, u Bolonji, završili su svoj rad posebnim susretom sa Svetim Ocem. Papa Franjo je i ovom prigodom zahvalio braći na 8 stoljetnom služenju Crkvi. U svom je govoru podsjetio što je propovijed. „To je razmatranje Riječi, jer bez dubokog, osobnog sjedinjenja s Njim, propovijed može biti savršena, pametna, čak divna, ali ona neće nikada dotaknuti srca, koja treba promijeniti.

Papin govor kapitularcima:

Draga braćo i sestre,
Danas bismo mogli opisati ovaj dan kao “isusovac među braćom”: ujutro s vama, a popodne s franjevcima u Asizu: među braćom.

Želim vam dobrodošlicu i hvala na pozdravu što mi ga je otac Bruno Cadoré, generalni učitelj Reda, uputio u svoje ime i uime svih prisutnih, na završetku Generalnog kapitula u Bologni, gdje ste htjeli oživjeti svoje

korijene na grobu svetog Utjemljitelja.

Ova godina ima posebno značenje za vašu redovničku obitelj, jer se navršava osam stoljeća otkad je papa Honorije III. potvrdio Red propovjednika. Prigodom Jubileja, koji zbog toga slavite, pridružujem vam se u zahvali za obilje darova primljenih tijekom toga vremena. Također želim izraziti zahvalnost Redu za značajan doprinos Crkvi i na suradnji koja, u duhu vjernoga služenja, traje od svojih početka sve do danas s Apostolskom Stolicom.

Osmo stoljeće doziva u sjećanje brojne muškarce i žene vjere i učene, kontemplativce i misionare, mučenike i apostole ljubavi koji su donosili Božju blagost i nježnost ljudima diljem svijeta, obogaćujući Crkvu i pokazujući nove mogućnosti utjelovljena evanđelja putem propovijedanja, svjedočenja i ljubavi: tri stupa koja jamče budućnost Reda, održavajući svježinu temeljne karizme.

Bog je potaknuo sv. Dominika na osnivanje “Reda propovjednika”, a propovijedanje je poslanje koje je Isus povjerio svojim apostolima. Riječ Božja izgara iznutra i potiče da izademo

Observatore Romano Photo

kako bi naviještali Isusa Krista svim narodima (usp. Mt 28, 19-20). Utemeljitelj je govorio: "Najprije kontemplirati i potom poučavati." Dati da nas Bog evangelizira kako bismo mi evangelizirali. Bez snažnog osobnog sjedinjenja s Njim, propovijedanje može biti potpuno savršeno, vrlo argumentirano, čak zadivljujuće, ali neće dodirnuti srca, a srce treba promijeniti. Nezaobilazan je, ozbiljan i ustrajan studiji teoloških predmeta, kao i sve što nam omogućuje da se približimo stvarnosti, prgnemo svoje uho narodu Božjem. Propovjednik je kontemplativac Riječi, ali i naroda, koji se nada da bude shvaćen (usp. *Evangelii gaudium*, 154).

Učinkovito prenošenje Božje riječi traži i svjedočanstvo: vjerne učitelje istine i hrabre svjedoke evanđelja. Svjedok utjelovljuje nauk, čini ga opipljivim, privlačnim i nikoga ne ostavlja ravnodušnim; on istini pridružuje radost evanđelja, znajući da nas Bog ljubi i da smo predmet njegova neizmjerna milosrđa (usp. *Isto*, 142).

Dominik je rekao svojim sljedbenicima: "Bosih nogu idemo propovijedati." To nas podsjeća na ulomak o gorućem grmu, kad je Bog rekao Mojsiju: "Skini obuću, jer mjesto na kojem stojiš sveto je tlo" (Izl 3, 5). Dobar propovjednik svjestan je činjenice da hodi svetim tlom, zato što je Riječ koju sa sobom nosi sveta, a to su i njezini slušatelji. Vjernicima nije potrebno samo primiti Riječ u njezinoj cjelovitosti, nego i iskusiti životno svjedočanstvo onoga tko je propovijeda (usp. *Evangelii gaudium*, 171). Sveci su postizali obilne plodove, svojim životom i svojim poslanjem, govorili su jezikom srca koji ne poznaje granice i koji je razumljiv svima.

U konačnici, propovjednik i svjedok trebaju biti u ljubavi. Bez toga će biti kontroverzni i sumnjivi. Dominik je imao dilemu na početku svog života, koja je obilježila cijeli njegov život: "Kako mogu učiti nad mrtvima kožama, dok Kristovo tijelo trpi?" To živo i trpeće tijelo Kristovo vapi propovjedniku i ne ostavlja ga na miru. Vapaj siromaha i odbačenih budi, daje da shvatimo kako se Isus sažalio nad narodom (Mt 15, 32).

Gledajući oko sebe uviđamo da su muškarci i žene današnjice žedni Boga. Oni su živo Kristovo tijelo koje vapi "Žedan sam" istinite i oslobađajuće riječi, bratske geste i nježnosti. Taj vapaj proziva i treba predstavljati okosnicu poslanja i života struktura i pastoralnih programa. Mislite i na to kada promišljate nužnost prilagođavanja organizacije Reda, kako biste raspoznali odgovor koji treba dati na taj Božji vapaj.

Što više budemo izlazili kako bismo utažili žđ bližnjih, toliko ćemo više biti propovjednici istine, one istine koja je naviještena ljubavlju i milosrđem, o kojoj govorи sv. Katarina Sijenska (usp. *O božanskom nauku*, 35). U susretu sa živim tijelom Kristovim smo evangelizatori i pronalazimo strast da budemo propovjednici i svjedoci njegove ljubavi; i oslobađamo se opasnog iskušenja gnosticizma, koji je danas tako aktualan.

Draga braćo i sestre, sa zahvalnim srcem za dobra primljena od Gospodina za vaš Red i za Crkvu, potičem vas da radosno slijedite karizmu nadahnutu svetom Dominiku, a koju su brojni sveci i svetice u dominikanskoj obitelji živjeli u raznolikim nijansama. Njegov nas primjer potiče da se suočimo s budućnošću u nadi, znajući da Bog uvijek sve obnavlja... i ne postiđuje. Neka vas naša Majka, Kraljica sv. krunice, zagovara i štiti, da budete odvažni propovjednici i svjedoci Božje ljubavi. Hvala!

Nakon ovog govora svaki se kaitularac mogao osobno pozdraviti sa Svetim Ocem. (prij. s. Sl. i www.dominikanci.hr)

PAPA FRANJO PROGLASIO JE SVETOM BLAŽENU MAJKU TEREZIJU!

“Ubrajamo je među svete, proglašujući da je se ima častiti u čitavoj Crkvi.
U ime Oca i Sina i Duha Svetoga”.

Ovim je riječima papa Franjo, u nedjelju 4. rujna 2016. službeno proglašio svetom blaženu Majku Tereziju pred nebrojenim mnoštvom vjernika okupljenih na Trgu svetog Petra. Njegove riječi popratio je gromoglasan pljesak oduševljenog mnoštva.

Uz Svetoga Oca, na obredu kanonizacije, na Trgu sv. Petra u Vatikanu, okupilo se nepregledno mnoštvo ljudi iz cijelog svijeta, poglavito Albanije, u kojoj je nova svetica rođena, i Indije, zemlje u kojoj je živjela i umrla. S Papom je koncelebriralo 70 kardinala, 400 biskupa i više od 1700 svećenika.

U homiliji na misi Papa je istaknuo da je za novu sveticu milosrđe bila „sol“ koja je davala okus njezinom radu te „svjetlo“ koje je svjetlilo u tami za mnoge koji više nisu imali suza za plakati od svojeg siromaštva i patnje. Naglasio je da njezino poslanje ostaje „rječito svjedočanstvo

Božje blizine najsiromašnjima od siromašnih“.

Sveti je Otac – kao „divnu sintezu“ onoga što je Bogu ugodno – naglasio riječi proroka Hošee: „Milosrđe mi je milo, a ne žrtva“. U bratu i sestri kojima pomažemo, prepoznajemo i Božje lice koje nitko ne vidi – kazao je Papa, dodajući: „Svaki put kad se sagnemo pred potrebama braće i sestara, dajemo Isusu jesti i pitи, zaodijevamo, pomažemo i pohodimo Sina Božjega“.

Majka Terezija je u svim vidicima svojega života bila „velikodušna djeliteljica božanskoga milosrđa“ te je bila na raspolaganju „svima po svojem prihvaćanju i zaštiti ljudskoga života, nerođenih, napuštenih i odbačenih.“ Citirajući svetičine riječi: „Možda ne govorim njihov jezik, ali se mogu smiješiti“, Papa je zatražio od svih da nose „u srcu osmijeh“ kako bi ga darivali onima koje susrećemo u našem životu“, a posebno onima koji pate, jer tako „otvaramo horizonte radosti i nade tolikim ljudima koji su bez nade i koji trebaju razumijevanje i nježnost.“

Za vrijeme svečanog misnog slavlja kanonizacije blažene Majke Terezije, osigurano je počasno mjesto za posebne goste. Riječ je o 1500 beskućnika koji borave u domovima Misionarki ljubavi diljem Italije. Papa Franjo se pobrinuo da onima koji su bili u središtu života Svetice iz Kalkute, bude osigurano počasno mjesto tijekom njezine kanonizacije – kako i dolikuje.

Nakon misnog slavlja Papa je pozvao beskućnike na pizzu za koju se pobrinuo napuljski pizza-majstor i njegovih 20 suradnika, a posluživalo je oko 250 redovnica i 50 redovnika Družbe Misionara ljubavi. (Radio Vatikan | Bitno.net)

Sveta Majka Terezijo, molí za nas!

Dirljiva molitva bl. Majke Terezije Isusu

*I suse, ti si najjači na svijetu,
daj i meni snage da moje ruke i srce
nastave tvoje djelo!*

*Gospodine Isuse,
koji si stvarao s ljubavlju,
rođen si s ljubavlju,
služio si s ljubavlju,
djelovao si s ljubavlju,
čašćen si s ljubavlju,
trpio s ljubavlju,
umro si s ljubavlju,
uskrsnuo si s ljubavlju.
Zahvaljujem ti na tolikoj tvojoj ljubavi
za mene i za druge na svijetu,
i svaki dan te molim:
nauči i mene ljubiti!*

*Moj Isuse,
pomozi mi širiti tvoj miomiris
gdje god podem.
Izlj svoga Svetog Duha u moju dušu,
i preplavi je svojom ljubavlju
da zahvati moje biće:
da tako moj život bude samo ižarivanje*

*tvog miomirisa i tvoje ljubavi
na sve koji me ugledaju,
pa da svaka duša s kojom dođem u doticaj
osjeti tvoju prisutnost u mojoj duši,
i da svi koji me gledaju
ne vide mene, nego tebe – Isuse.*

*Ostani sa mnom,
i počet će sjati tvojom svjetlošću,
svijetliti da budem svjetlo drugima.
Svjetlo će, Isuse, dolaziti od tebe,
ne od mene –
ti ćeš, po meni, sjati drugima.*

*Dopusti da ti upravim molitve
sred svijeta koji ljubiš,
ižarujući tvoje svjetlo na sve koji me okružuju.
Daj da propovijedam tebe,
ne riječima, nego primjerom,
snagom koja privlači,
dobrohotnim utjecajem djela,
puninom ljubavi kojom je moje srce
ispunjeno prema tebi.
Amen.*

DOČEKANA PRAVDA: PONIŠTENA PRESUDA NADBISKUPU STEPINCU

Presuda nadbiskupu Alojziju Stepincu iz 1946. poništena je jer grubo krši sadašnja i tadašnja temeljna načela materijalnog i procesnog kaznenog prava civiliziranog dijela čovječanstva, zaključio je sudac Ivan Turudić, obrazlažući odluku o reviziji presude Stepinцу, kojom je kažnjen sa 16 godina zatvora i prisilnog rada, te petogodišnjim gubitkom političkih i građanskih prava.

Turudić je kazao da presuda montiranog političkog suđenja Stepinцу, među ostalim, krši načelo prava na poštено suđenje, žalbu i obrazloženu sudsку odluku, kao i načela zabrane prisilnog rada, vladavine prava i pravne države.

Dodao je da je za ilustraciju karaktera i utvrđenja da se radi o montiranom političkom procesu dovoljno pročitati neke dijelove zapisnika sa suđenja, iz kojega, primjerice, proizlazi da su uglavnom provođeni dokazi kojima "instruirani svjedoci tužiteljstva terete optuženika o čemu u stvarnosti nije odlučivalo sudska vijeće nego komunistički tužitelj Jakov Blažević".

"Presuda jedino u odnosu na optuženog Stepinca nije obrazložena niti u odluci o krivnji, niti u odluci o kazni. Samo su ponovljeni ionako općeniti navodi optužnice...", kazao je Turudić dodajući da je cilj bila "osveta kardinalu Stepincu, moralna diskvalifikacija njega i Katoličke crkve".

"Temeljni krimen koji se Stepincu stavlja na teret je činjenica da je u vrijeme NDH bio zagrebački nadbiskup. Sam se zapitao tijekom suđenja – pa što sam trebao učiniti? Otići u šumu ili pobjeći u London? On se odlučio ostati sa svojim narodom s kojim je bio i za vrijeme jugoslavenske monarhističke diktature i za vrijeme Titove komunističke diktature", rekao je sudac.

Kazao je i da je Stepincu u zatvoru nuđeno potpisivanje formulara za traženje pomilovanja što on nije želio učiniti pristajući jedino na obnovu postupka pred neovisnim sudom ili poništenje presude.

"Nakon 70 godina njegova je volja ispuštena od strane hrvatskog suda u slobodnoj hrvatskoj državi i zato ova presuda nema samo pojedinačni nego i duboki značaj za povijest hrvatskog naroda", zaključio je Turudić.

Stepinca je u rujnu 1946. tadašnje Javno tužilaštvo NR Hrvatske, temeljem "Zakona o krivičnim djelima protiv naroda i države", optužilo da je surađivao s talijanskim i njemačkim okupatorom te ustaškim režimom u NDH, za nasilno katoličenje pravoslavaca, za pomaganje ustaškom režimu, ali i neprijateljsku propagandu nakon kraja rata.

Presudu je 11. listopada 1946. donio Vrhovni sud koji ga je proglašio krivim po svim točkama optužnice.

Suđenje Stepincu još 1992. osudio Sabor

U veljači 1992. Sabor Republike Hrvatske donio je "Deklaraciju o osudi političkog procesa i presude kardinalu dr. Alojziju Stepincu" u kojoj stoji da je na montiranom političkom sudsском procesu nevino osuđen "stoga što je odbio po nalogu komunističkih vlastodržaca, provesti crkveni raskol i odvojiti Katoličku crkvu Hrvata od Rima i Vatikana, sa dalekosežnim ciljem uništenja Katoličke crkve kao vjekovnog čuvara i zaštitnika očuvanja identiteta i slobode hrvatskog naroda".

"Osuđen je stoga što je djelovao protiv nasilja i zločina komunističke vlasti, isto kao što je djelovao u vihoru i okrutnostima drugoga svjetskog rata, u zaštitu progonjenih, neovisno

o njihovom narodnosnom podrijetlu, ili vjerskom svjetonazoru. Iako hrvatski narod i Katolička crkva nikada nisu priznali osudu nadbiskupu Stepincu, hrvatski Sabor kao najviše predstavničko tijelo Hrvatske izricanjem ja-snog stava prema nepravednoj osudi kardinala Stepinca ispravlja jednu povjesnu nepravdu i uvredu hrvatskom narodu.

Osudom montiranog procesa i osude nadbiskupu Stepincu, hrvatski Sabor istodobno osuđuje političke procese brojnim nevino suđenim svećenicima, redovnicima i vjernicima osuđujući na taj način i protunarodni komunistički režim”, stoji u deklaraciji.

Revizija omogućena izmjenama zakona iz 2009.

Revizija postupka provodi se temeljem odredbe Zakona o kaznenom postupku iz 2009. koji

propisuje da osobe koje su sudovi bivše Jugoslavije osudili za vrijeme komunističke vladavine za politička, politički motivirana kaznena djela ili druga kaznena djela, ako je do osuđujuće odluke došlo zlouporabom političke moći, mogu revizijom zatražiti poništenje osuđujuće odluke ili njoj drugoga odgovarajućega pravnog akta.

Revizija treba sadržavati osobne osuđeni-kove podatke, podatke o presudi koja se pobija, podatke o činjenicama i dokazima na kojima se temelji, obrazloženje i potpis podnositelja te, ako je podnositelj nasljednik, dokaz da je osuđenik umro i da je on njegov zakonski nasljednik.

Ako utvrdi da je revizija osnovana, vijeće, po slovu zakona, presudu može poništiti u cijelosti ili djelomice, a protiv odluke vijeća županijskog suda podnositelj revizije i državni odvjetnik mogu se žaliti Vrhovnom sudu. *Izvor: narod.hr/h* 22. srpnja 2016.

MARIJA U DOMINIKANSKOM REDU

Da bismo razumjeli što Blažena Djevica Marija znači dominikanskom Redu mislim da moramo prvo vidjeti što je ona značila sv. Dominiku. Najpoznatija i najraširenija pobožnost prema Djevici Mariji upravo je krunica. To je i najdraža molitva mnogih svetaca, a posve sigurno i svetog Dominika.

Nedavno sam pročitala knjigu „Šampioni krunice“ koju je napisao američki svećenik fr. Donald Calloway u kojoj opisuje nastanak krunice kroz povijest i spominje dvadeset i šest šampiona krunice čiji nam životi pružaju živo svjedočanstvo što moljenje krunice čini u životima. Kad opisuje proces

nastanka krunice inzistira kako je upravo sv. Dominik utemeljitelj krunice i argumentira to s mnoštvom citata raznih autora, često samih papa.

Naime, u vrijeme svetog Dominika postojala je praksa moljenja Zdravo Marije, u to doba zvana Marijin psaltir, jer se molilo 150 Zdravo Marija. Sveti Dominik, razočaran zbog neuspjeha u propovijedanju i privodenju krivovjernika katoličkoj vjeri, odlazi u šumu gdje moli i čini pokoru. Ukazuje mu se Gospa i savjetuje ga da propovijeda njezin psaltir i da će tada njegovo propovijedanje imati učinka. Dominik

je poslušao i bio je prvi koji je ujedinio navještaj Isusova života s moljenjem Zdravo Marija. Na taj je način začeta krunica koja se nastavila razvijati kroz stoljeća do onog kakvom ju znamo i molimo danas.

Krunica je bila srce i duša Dominikova propovijedanja i mislim da ne možemo razumjeti svetog Dominika bez njegova odnosa prema Nebeskoj Majci. Nježno je ljubio i štovao Blaženu Djericu, njoj je preporučio sva svoja nastojanja, svoj apostolat i novoosnovanu zajednicu.

Kolika je važnost krunice za cijeli dominikanski Red vidimo na primjeru dvojice učitelja Reda. Kardinal Michael Browne rekao je 1963. g. tada kao bivši Učitelj Reda da „budućnost dominikanskog Reda i njegov apostolat počivaju na vjernosti propovijedanja krunice.“ A fr. Vincent de Couesnougle 1975. g. kao Učitelj Reda napomenuo je kako nas „tradicija prepoznata u Crkvi čini nasljednicima poslanja kojeg je Blažena Djevica Marija dala našem Ocu Dominiku: ‘Idi i propovijedaj krunicu.’“

Veliko nam je bogatstvo Dominik ostavio u naslijeđe, ali i zadatak koji nas obvezuje nastaviti činiti ono što je on započeo. Ono što je Majka Marija rekla sv. Dominiku, danas i nama govorí: „Idi i propovijedaj krunicu!“ Krunica je ne samo sažetak evanđelja već i mnogo više. Krunicom se rješavaju sve poteškoće i svaki teret

postaje lakši. Krunica nam pruža zaštitu od svega zla u svijetu i po njoj se mnoge duše spašavaju. Mnogi su se životi promijenili zahvaljujući molitvi krunice.

I mi smo pozvani moliti krunicu i širiti tu pobožnost. Pogotovo danas kada je gotovo zaboravljena u obiteljima. Razna suvremena komunikacijska sredstva gotovo su u potpunosti preuzeila mjesto koje je nekad pripadalo zajedničkoj molitvi u obitelji. A krunica je toliko jednostavna da ju i svako dijete može moliti, a toliko duboka da ju svaki vjernik može srcem moliti. Krunica obuhvaća cijeli Kristov život, pa tako i mi po molitvi krunice predajemo Bogu cijeli svoj život.

Osobno mogu reći da je mene upravo moljenje krunice održalo u dominikanskom Redu i Gospa je ta koja me je uvijek vraćala svome Sinu kad god bih odlutala. Ona je ta koja bi mi svaki puta rekla da učinim sve kako mi Isus rekne, da upravo Njega slušam. Ona, koja u svojoj ruci drži Isusa, uvijek nam Njega pokazuje i Njega daje. S Marijom se ne može zalutati, ona je naša Majka i Učiteljica u redovničkom životu. Tko nas bolje može naučiti čistoći, poslušnosti i siromaštvu od nje? Zajedno sa svetim Dominikom, preporučimo još jednom sebe i svoje zajednice zaštiti Blažene Djevice Marije, Kraljici svete krunice.

s. Barbara Bagudić

MOLITVA KRUNICE (molitva ne bilo kakva)

U Caleruegi, u Španjolskoj, mjestu gdje je rođen sv. Dominik, stoe u kapeli samostana tri prozora i na jednom od njih oslikana je velika krunica koja uvijek podsjeća braću da mole radosno krunicu, koja je plodna za njihovo propovijedanje.

Zamislimo da je svijet jedno veliko igralište, na kojem se igraju sva djeca ovoga svijeta, a jedna majka ima nadzor nad cijelim igralištem i brižno pazi na svu djecu, da koje dijete ne bi palo i udarilo se, a ako koje dijete i padne da ga odmah hitro podigne. Promatra ih kako se raduju, plače s njima ako ih boli. Ali najviše voli

kada su radosni i kada se bezbrižno igraju na igralištu jedni s drugima bez svađa, ljutnje, nasilja i besmislenih sukoba.

Možda je ovo banalna slika, ali recimo da dobro opisuje našu Majku, Isusovu Majku, Bl. Djericu Mariju. Ja bih zaista rekla da je tako. Njoj je stalo do svakoga od nas, i kada smo radosni i kada smo žalosni, jer ona je prošla s Isusom i radost i tugu zbog palog čovječanstva. I zato smo uvijek pozvani da joj se obraćamo molitvom ne bilo kakvom – molitvom krunice.

U Caleruegi, u Španjolskoj, selu gdje je rođen sv. Dominik, stoe u kapeli samostana tri

prozora i na jednom od njih oslikana je velika krunica koja uvijek podsjeća braću da mole radosno krunicu, koja je plodna za njihovo propovijedanje. I ne samo propovijedanje, ono je tek rezultat svega napora koji krunica iziskuje. Ona traži jedan napor duše, duha i tijela da se krene na jedan put od Navještenja Mariji da će začeti po Duhu Svetome i roditi Spasitelja svijeta, uvodi nas u njezinu uzbuđenost oko prvog Isusova nastupa, vodi nas do gorkih i bolnih trenutaka Kalvarije gdje je ustrajno pratila svoga Sina izranjenog, popljuvanog, izbičevanog, nepravedno osuđenog! Stinimo malo i zapitajmo se, bismo li mi mogli tako pratiti šutke svoje dijete i gledati ga kako želi umirati zbog višega cilja, zbog ljubavi preko čovjeku?! A zatim, pratiti ju, promatrati njezine osjećaje, uzbuđeno srce zbog uskrslog Sina kojeg će susresti. Pratiti ju kako budno s apostolima čeka silazak Duha Svetoga. Pratiti ju u njezinu smrt, njezino uznesenje, njezino okrunjenje za kraljicu neba i zemlje, za onu koja nam budi nadu, koja je nada beznadnih, onu kojoj uvijek možemo reći "Mama, pomozi mi!".

To je sve krunica, to je molitva koja ima sve u sebi. Evandelje kojim hodim svaki dan, cijeli Marijin i Isusov život koji me uči kako strpljivo

hodati, kako u životu nije sve isplanirano i kako je život jedna velika neizvjesnost. I kada nam Bog otkrije što traži od nas, da je u redu zapitati poput Marije kako će se to ostvariti, da je u redu poput Marije podijeliti to s nekim, kao što je ona to učinila s Elizabetom.

Krunica nas jača u zajedništvu, ona nas uči kako strpljivo nositi svoj svakodnevni križ. Ona je tako životna da sadrži sve u sebi: neizvjesnost života, padove i uspone i konačnu nagradu – vječni život. Ona nas uči da nismo sami, da imamo Mariju, Majku Crkve, koja je uvijek s nama jer prava majka je uvijek sa svojim djetetom, ona ga čuva i bdije nad njim, i voli ga, do kraja, bezuvjetno. I budimo sigurno, što god je pravedno i sveto, što god da zaištemo od nje u tim mjerilima, ona će nam to i izmoliti. Zar bi ikada Isus nešto odbio svojoj majci, koja ga je nosila 9 mjeseci pod srcem? Vjerujemo i čvrsto znamo da ne bi. Stoga uzmimo svi krunicu u ruke, molimo je sa žarom svetosti, budimo revni u molitvi, molimo se jedni za druge, molimo za svoju domovinu i ne dopustimo da nam ukradu temeljene ljudske vrijednosti kojima nas Marija u školi krunice uči. Tada ćemo biti pravi propovjednici, ne samo rijećima, njima najmanje, već djelima.

S. Manes Puškarić OP

ANĐELI – ONI SU NOSITELJI SVEGA ONOGA ŠTO ŽELIMO –

SVETI MIHAEL, GABRIJEL I RAFAEL, ARKANĐELI

Dn 7,9-10.13-14; Ps 138,1-5; Iv 1,47-51

Svake nedjelje na misi isповijedamo vjeru u Boga koji je "Stvoritelj neba i zemlje, svega vidljivoga i nevidljivoga". Prema tome, vjerujemo također u postojanje anđela koji pripadaju nevidljivom svijetu. Bog ih je stvorio kao duhovna ili netjelesna bića, imaju razum i volju, osobna su i besmrtna stvorenja, a po svome savršenstvu

nadilaze sva vidljiva bića.

O tome svjedoči sjaj njihove slave koji se opisuje u viđenju proroka Danijela: "Čovjek odjeven u lanene haljine,oko pasa mu pojasa od zlata ofirskoga,tijelo mu poput krizolita,lice kao munja,oči kao baklje ognjene,ruke i noge poput mjedi uglađene,zvuk riječi njegovih kao

žamor mnoštva” (Dn 10, 5-6).

Andeli se zovu andelima ne zato jer su duhovna stvorenja, već po onome što čine, kaže sv. Augustin. Naime, riječ “andeo” znači “glasnik”. Oni su Božji glasnici, prenositelji ili izvršitelji Božje volje na zemlji među ljudima. Među andelima posebno mjesto pripada Mihaelu, Gabrijelu i Rafaelu. Oni su arkandeli ili andeoski prvaci kojima Bog povjerava najposebnije zadatke.

Mihael, čije ime znači “Tko je kao Bog”, spominje se u Bibliji se kao zaštitnik izabranog naroda; Rafael, čije ime znači “Bog liječi”, prati i štiti mladog Tobiju i ozdravlja njegovog oca; Gabrijel, ili “Bog je jak”, tumači viđenja proroku Danijelu te naviješta rođenje Ivana Krstitelja i Isusa Krista.

Kako govoriti o andelima danas kad ih uglavnom doživljavamo kao dopadljive figure koje ukrašavaju prostor u kojemu živimo, crkve u kojima boravimo ili reklame koje nam prenose različite i često proturječne poruke? Da bi smo pokušali odgovoriti na ovo pitanje dobro je vidjeti kako su kršćani tijekom povijesti zamišljali i prikazivali andele.

U ranome kršćanstvu andeli se prikazuju kao mladići s krilima, u srednjem vijeku opremljeni su glazbenim instrumentima, svjećnjacima i kadionicama, renesansni čovjek zamišlja andele s djevojačkim licem, dok ih barok prikazuje kao debeljuškaste dječake koji se zadovoljno osmjejuju.

Andeli vjerojatno nemaju krila, ne sviraju harfu, ne hodaju u procesijama sa svjećnjacima i kadionicama, ne možemo reći jesu li mladići ili djevojke budući da nemaju tijelo, a zasigurno ne leže na oblacima s osmijehom na licu. Narančno, ovdje je riječ o slikama koje nam nešto govore, ali mi uglavnom ne znamo o čemu je zapravo riječ budući da su nam spomenute slike tako lijepe i privlačne da se ne želimo zamarati otkrivanjem njihovog značenja i razbijati trenutačni osjećaj ugode. A upravo ovdje leži istinska ljepota i privlačnost andela.

Ptice imaju noge i krila, pa zato mogu hodati po zemlji i letjeti po zraku. Može se reći

da ptice znaju kako je dolje i kako je gore te da zahvaljujući svojim krilima povezuju zemlju i nebo. Nije li tako i s andelima? Nisu li andeli Božji glasnici koji dolaze čovjeku i prenose poruku koja opominje ili ohrabruje.

Ljudi koji vole i slušaju glazbu znaju vrlo dobro da glazba izaziva u čovjeku snažne osjećaje. Andeli sviraju harfu. Ako se prisjetimo procesija u našoj crkvi, onda nam u sjećanje dolazi svjetlo koje nose i put koji pokazuju. Žensko lice nije bez razloga predmet mnogih umjetničkih djela i to ne samo zbog svoje ljepote, već također zbog nježnosti i blagosti koje su takoreći prirodene licu žene. I na kraju, debeljuškasti barokni dječaci koji se osmjejuju i leže na oblacima. Bilo bi smiješno da nije nešto više. Kad ih tako promatramo, kao što možda promatramo našu djecu, nama odraslima nije teško biti zavidan na njihovoj bezbrižnosti i radosti.

Čini se da nam andeli ipak nisu tako daleki. Oni su nositelji svega onoga što želimo i što nam tako često u našim životima nedostaje: lijepih osjećaja koji nas oplemenjuju, svjetla koje nam pokazuje što trebamo činiti i kojim putem trebamo ići, nježnosti i blagosti koje su znak duhovne veličine i zrelosti, bezbrižnosti i radosti koje su postale tako rijetke u svijetu koji bezglavo i bezumno trči za uspjehom i dokazivanjem u svemu i svačemu, a najmanje u onome na što smo kao ljudi i kao kršćani pozvani.

Sve ono što andeli sa sobom donose dolazi od Onoga koji ih šalje, od Boga. Andeli ne prenose samo neku određenu poruku, oni prenose

i poruku o Bogu. U slučaju Mihaela, Gabrijela i Rafaela poruka je vidljiva već iz njihovog imena. Kao nositelj plemenitosti, svjetla, nježnosti, blagosti, bezbrižnosti i radosti, Mihael nam poručuje da nam sve to istinski i bez ograničenja može pružiti samo Bog jer "Tko je kao Bog". Rafael nam poručuje da kao što liječnik pokazuje brigu za bolesnika i pomaže mu u njegovoj nevolji, tako i "Bog liječi" čovjeka i zacjeljuje njegove rane. Vrlo dobro nam je poznato iskušto duhovne i tjelesne slabosti. Riječ je o neugodnim trenucima kad se povlačimo u sebe,

osjećamo se nesigurnima, možda čak osamljenima i plašljivima. Pomoć sa strane, topla riječ i trenutak pažnje izvor su snage, mogu nas potaknuti i ohrabriti da ne izgubimo nadu, da se podignemo ili čak da ozdravimo.

Gabrijel nam poručuje da neiscrpna snaga uvjek dolazi od Boga jer "Bog je jak", on nas podržava i slijedi, pa i onda kad se stvari čine promašenima i nepodnošljivo teškima. Andeli su tu za nas i s nama, da bi nam objavili Božju veličinu, Božju ljubav i Božju prisutnost. Amen!

Fr. Domagoj A. Polanščak, OP

Čestitka s. Katarine Maglice, vrhovne poglavarice, sestrama, povodom blagdana Kongregacije

Drage sestre,

Svakoj od vas čestitam blagdan zaštitnika naše Kongregacije Svetih Andjela Čuvara.

Uvjereni da nas naši andeli prate putovima života sigurnije gledamo prema budućnosti, odvažnije se nosimo sa svim problemima, onima izvana, i onima iznutra. Ove godine posebno naglašavamo svoju 800 godina dugu povijest, tražimo svoje korijene u nadi da će obnoviti radost življenja, zanos koji se nekako hлади i ovu čudnu prazninu kojom sve više odzvanjaju naše riječi, naši susreti i naše zajedništvo.

Uzalud nam je prazninu zatravati, ušutkavati, ne uvažavati. Uzalud su nam materijalne stvari, uspjesi na svim razinama, polje rada koje imamo. Materijalna dobra ne gase duhovnu žđ, već nas još više iscrpljuju.

Uvijek iznova nam se vraćati Kristu, izvoru žive vode. Jedino On gasi našu žđ, jedino nas On ispunja, jedino On ima prave smjernice za nas. Piti nam je na izvorima njegove riječi, na primjeru njegova života, iz euharistijskog vrela ljubavi. Napojeni na tom izvoru i drugima ćemo imati što ponuditi. Kroz nas će strujiti voda života, prelivavati se u praznine naših suputnika i zajedno ćemo promijeniti lice zemlje.

Ne posustajmo, sestre! Dominik se nije prepustao umoru ni beznađu, visio je o Božjoj Riječi, koja ga je krijepila i osvjetljavala put.

Svoju je misiju izvršio, svoju karizmu posijao. Na nama je da tim putom produžimo i svoje poslanje do kraja ispunimo.

Naši andeli čuvari nam trajno bili na pomoć ! Radujmo se s njihove zaštite i zagovora i uvijek iznova se vraćajmo zagrabiti na izvoru žive vode. Budimo sigurne da će naše pustinje procvjetati, a mi sami ćemo zasjati kao grad na gori i svjetiljke u mraku. Radujmo se jer smo baštinice svete povijesti, jer pripadamo Redu koji je Crkvi i Svetetu darovao svece i znanstvenike, čija su braća i sestre zajedno širili Evandelje svijetom punih 800 godina. Raspirujmo ovu karizmu u svom osobnom životu i u životu naših zajednica. Pod zaštitom naših andela čuvara prolazimo svijetom odvažno i radosno živeći i sijući Riječ!

s. Katarina Maglica
vrhovna poglavarica,
U Korčuli uz blagdan Andjela Čuvara, 2016.

Moje hodočašće bl. Ozani

Hodočastiti na milosna mjesta gdje su sveci u svome smrtnom i neraspadnutom tijelu ostavili mali odraz vječnosti, iznimna je čast, a kudikamo je ta čast ljepša i slađa kada se hodočasti svećima svoga podneblja i Dominikanskoga reda.

Na jedno takvo hodočašće, uputio sam se u nedjelju 6. studenoga 2016. velikoj ekumenskoj svetici i nebeskoj zagovornici svih slavenskih naroda, dominikanskoj blaženici Ozani Kotor-skoj. O osamstotoj godišnjici postojanja Reda propovjednika, blažena Ozana je nadahnuće koje i danas osvježava kršćanski svijet jugoistočne Europe. Uvjerio sam se u to dok sam pred blaženičinim tijelom molio, posebno za jedinstvo svih kršćana, jedinstvo koje je blažena Ozana svojim životom propovijedala i svjedočila.

Kraj mene se zaustavio pobožni pravoslavac imenom Sretan koji se s velikim poštovanjem naklonio i pomolio pred tijelom blažene Ozane. Gospodin Sretan mi je nakon molitve sretno i oduševljeno pričao o blaženoj Ozani. "Kao pravoslavac, redovito se dođem pomoliti u hram svete Marije, pred tijelom svetiteljke Ozane."

Upitah ga, pomalo znatiželjno i dobromanjerno, kako to da ju on, kao pravoslavac, tako časti. Reče mi: "Bog je jedan i svi su svetitelji to svjedočili. Da barem to shvate oni na vrhu Crkava pa da se svi ujedinimo. Kud ćeš ljepše od toga." Kao i Ozana, tako i Sretan zna samo za "Boga kršćana", jednoga Boga kojeg je i Ozana tražila i zbog kojeg je tako silno čeznula za Kotorom, jer je тамо, kako joj je majka govorila, "slika Boga kršćana."

Kotorski zaljev, bogat je najsjajnijim odsjajima svetosti, tako da sam posjetio i blaženog

Gracija iz Mula, baš na prvi dan trodnevne priprave za njegov blagdan. Izvrsni primjeri svetosti kotorskog zaljeva, trebali bi nadahnjivati posebno katolički puk u Hrvatskoj da se ne smiju zaboraviti sveci, ali i malobrojni katolici u kotorskem zaljevu. Kad bi se češće posjećivali sveci i blaženici Kotora, onda bi i katolici u Kotoru osjetili brigu Hrvata za njih.

To je, kako mi se čini, i tiha čežnja Kotorana, ali i njihovog biskupa, mons. Ilije Janjića, velikog štovatelja blažene Ozane, koji se zdušno i očinski brine za katolike u Crnoj Gori. Moram ovdje napomenuti kako me je biskup Janjić, poput pravog pastira, objeručke primio i brinuo o meni za mog jednodnevnnog boravka u Kotoru. U Godini milosrđa, djelima je pokazao milosrđe, baš poput velike kotorske zaštitnice Ozane, koja je brinula o svima, a najviše o onim najugroženijim i najsironašnijim.

Naime, dok sam razgovarao s biskupom, on je triput silazio otvarati vrata svoga biskupske dvora kako bi pomogao potrebnima. Premda biskup, za koje se obično među pukom misli da uživaju u častima i lagodnom životu, mons. Ilija Janjić je jednostavan i pristupačan svakome te uvijek spremjan pomoći i porazgovarati kome god je to potrebno.

Hodočašće u Kotor je bilo plodonosno za mene. Ozana i dalje bdiće nad Kotorom i njenim stanovnicima, a i ja sam osjetio dašak njene brižljivosti. Za kraj, neka riječi pjesme Velimira Deželića starijeg bude molitva za budućnost: "Andele bijeli s gorkih Crnih Gora, sjaji nam svjetlo s neba u visini, daj da se narod vjerom ujedini."

Ivan Gavranović, OP

Recenzija monodrame

“BLAŽENA OZANA ili BITI S BOGOM, DOVOLJNO JE ZA SREĆU”

odigrane na drugom izdanju Festivala kršćanskog kazališta.

Na drugom izdanju ovog, za nas dragocjenog Festivala, od 3. do 11. lipnja, kod franjevaca konventualaca, Sv. Duh, Zagreb, izvedeno je desetak predstava u izboru selektorice dr. sc. Sanje Nikčević, u rasponu od srednjovjekovnih prikazanja i intimnih monodrama do rock muzikla u zagrebačkom HNK.

Vraćanje umjetničkog legitimitekršćanskog svjetonazoru unutar kazališnog djelokruга hrabra je i neobično važna misija koje su se prihvatali franjevci konventualci predvođeni fra Ivanom Lotarom i selektorica dr. sc. Sanja Nikčević. Oduševljena i brojna publika potvrđuje da je potreba za takvim festivalom i općenito autentičnim kršćanskim umjetničkim izrazom velika i stvarna.

Za Vas izdvajamo osvrt na jednu od predstava koja vjerno i iskreno vodi gledatelja korak bliže Gospodinu. Iz predstave je vidljiva jasna osobna želja da se publici nešto prenese, da se ne zadrži za sebe niti tračak svijetla koji je autrici osvijetlio ljubljenu Istinu.

Monodrama “Blažena Ozana ili biti s Bogom, dovoljno je za sreću” autorski je projekt s. Barbare Bagudić o životu bl. Ozane Kotorške. Donijela nam je jednostavnost i ljepotu života blažene Ozane, a imali smo čast gledati je tridesetak minuta. Jednostavna scenografija koja minimalnim scenskim znakovima reda

pred nama prostor djetinjstva blažene Ozane u pitoresknoj planini, gradsku kuću i uličice Kotora te na posljeku ćeliju uz Crkvu u kojoj je prema vlastitoj želji provela u posvećenom životu četrdesetak godina ostaje

nenametljiva pozadina.

Ono što doista živi pred nama jest lice časne sestre Barbare koje odražava dramu nastojanja bl. Ozane od ranog djetinjstva da se izbori biti što bliže Bogu i vjerno mu služiti. Kroz tu dramu prosijavaju trenuci iskrene molitve u kojemu se lica lika bl. Ozane i autorice preklapaju, a publika ostaje dirnuta autentičnim i jedinstvenim prikazom Božje blizine i prijateljstva.

Habit sestara Dominikanki također nije kazališni kostim, nego pravi habit koji oživljava u smirenom i odmijerenom scenskom pokretu pa čak uz koreografiju na glazbu postaje središtem zbivanja.

U razgovoru sa sestrom Barbarom

Na temu kazališnog kostima podijelila je s nama s. Barbara u razgovoru nakon predstave, zgodu koja se dogodila dok je pripremala scenu za predstavu. Jedan svećenik ju je u čuđenju pohvalio da izgleda kao prava časna sestra. „Ja i jesam časna sestra“ odgovorila je s. Barbara i to je prava istina o ovoj predstavi. Doista, malo je toga glumljeno u njoj, a i sam proces nastanka potpuno je drugačiji od uobičajenog profesionalnog pristupa radu na predstavi.

Naime s. Barbara, kako nam je ispričala, od prvih redaka koje je čitala nećacima do prvih scenskih pokušaja koje je izvodila pred svojim sestrama i prijateljima, nije se zatvarala u tišinu dvorane i skrivala svoj rad dok ne bude spreman za publiku kako je uobičajeno u kazalištu već se neprestano izlagala kritici koju je onda promišljala i tako nadograđivala i usavršavala svoj rad. Kakva hrabrost i otvorenost! Svi prisutni zadivljeno su pljeskali s. Barbari, a ona je laganim pokretom ruke pokazala na raspelo na sceni i povukla su stranu izvan svijetla pozornice.

To je pravo kršćansko kazalište.

Tea Agajev / Žena Vrsna

Drage sestre i čitatelji,
želim svima da mnogi
lijepi događaji koje
smo doživjeli u godini
naše 800. obljetnice i u
Godini milosrđa ostanu
trajno u našem srcu

kao spomen na Božju dobrotu i vjernost te nas nadahnjuju za budućnost. Svima od srca želim čestit i radostan Božić i obilje Božjeg blagoslova u sljedećoj godini. Evo ukratko važnijih događaja u našoj Kongregaciji

8. kolovoza – Svetkovina sv. oca Dominika u ovoj jubilejskoj godini proslavljena je svečano u našim zajednicama. U Korčuli je trodnevlje predvodio fr. Matijas Farkaš, kao i na sam dan u koncelebraciji sa svećenicima otoka Korčule. U Virju je svetu misu slavio župnik vlč. Ivica Bačani u nazočnosti lijepog broja vjernika u kapeli sestara. U Subotici je proslavu predvodio subotički biskup mons. Ivan Penzeš uz župnika i svećenike goste. Prije svetkovine bila je devetnica, odnosno trodnevlje u čast sv. Dominiku koje je predvodila s. Slavka Sente.

14. do 23. kolovoza – Sestre koje nisu mogle ići na hodočašće u Španjolsku sa prvom grupom išle su sa grupom mlađih iz Splita koje je vodio fr. Jozo Čirko. Na hodočašće su išle: s. Ljubica Jurić, s. Sara Tkalcec, s. Mihaela Viher, s. Suzana Lasić i kandidatica Karmela Šagud.

20. kolovoza – U Šibeniku je blagoslovljen novi vrtić *Blažene Hozane*, podružnica zagrebačkog vrtića. Vrtić je blagoslovio šibenski biskup mons. Tomislav Rogić, u nazočnosti sestara dominikanki, svećenika, predstavnika županijskih i gradskih vlasti, roditelja, prijatelja i drugih uzvanika koji su se okupili na taj radostan događaj.

20. i 21. kolovoza – U Šibeniku je održana sjednica vrhovnog vijeća.

4. – 10. rujna – Duhovne vježbe u Korčuli održao je brat Damjan Kružičević, benediktinac. U svojim razmatranjima brat Damjan je govorio o Božjem milosrđu, tumačio prisopodobe provlačeći to kroz naš redovnički život, dnevni red, zavjete.

23. rujna – Djeca iz pet vjerskih vrtića posjetila su katedralu sv. Jakova u Šibeniku i biskupa mons. Tomislava Rogića. Taj susret upriličen je u pripremi za proslavu Dana grada i biskupije, sv. Mihovila. Djeca iz dječjeg vrtića *Blažena Hozana* narisala su svoga biskupa te mu darovala crtež.

29. rujna – Dječji vrtić *Andeli čuvari* u Korčuli proslavio je svoje dan. Djeca, roditelji i tete sudjelovali su na svetoj misi u samostanskoj kapeli koju je predslavio župnik don Frano Kuraja.

30. rujna – U Domu kulture u Korčuli predstavljena je knjiga pjesama s. Blaženke Rudić *Povratak iskonu*. Knjigu su predstavili prof. Ivan Fabris i č. m. Katarina Maglica. Sestre su nastupile sa dvije glazbene točke. Nakon toga je s. Barbara Bagudić izvela monodramu o bl. Ozani.

2. listopada – Na svetkovinu sv. Andela čuvara s. Manes Puškarić i s. Jana Dražić položile su prve zavjete, a s. Josipa Otahal obnovila je svoje zavjete.

8. listopada – U pastoralnom centru Augustinianum u Subotici predstavljena je knjiga s. Blaženke Rudić. O pjesmama su govorili č. m. Katarina Maglica, vlč. Lazar Novaković i prof. Katarina Čeliković.

13. listopada – Djeca iz vrtića *Blažene Hozane* nastupila su u HNK u Zagrebu, povodom obilježavanja 25. obljetnice vjeronauka u školi.

14. – 16. listopada – Treći po redu Dani Kongregacije održani su 15. i 16. listopada u Pastoralnom centru „Emaus“ u Mukinjama na Pličkim jezerima. Sudjelovalo je četrdeset i šest sestara. Predavanja na temu milosrđa održali su fr. Anto Gavrić i č. m. Katarina Maglica.

20. listopada – Povodom obilježavanja 50. obljetnice djelovanja HUVRPP-a i predstavljanja monografije, koje je održano u dvorani „Vijenac“ u Zagrebu, naša časna majka je imala predavanje pod naslovom *Budućnost redovništva započinje danas, već je zaživjela*.

21. listopada do 5. studenoga – Časna Majka je posjetila sestre u Montrealu.

31. listopada – Uoči svetkovine Svih svetih, u Subotici je po treći puta upriličen Hollywinn – večer svetaca. Ove godine predstavljen je život sv. Dominika u povodu 800. obljetnice Reda. Tekst je napisala s. Jana Dražić, a izveli su ga mлади.

12. studenoga – Vrhovno vijeće je imalo sjednicu u Splitu, u samostanu sv. Martina.

4. prosinca – S. Suzana Lasić položila je doživotne zavjete u crkvi sv. Franje, u Imotskom. Slavlje je predvodio fr. Anto Gavrić, OP, u zajedništvu sa fr. Dominikom Kristijanom

Gerbicem i braćom franjevcima koji su na toj župi. Ovaj svečani čin bio je duhovni doživljaj za cijelu župu.

8. prosinca – Postulantica Natalija Cindrić započela je u Korčuli novicijat. S. Dolores Munitić obnovila je u Zagrebu svoje privremene zavjete, a s. Julijana Jagnjić proslavila 60. obljetnicu redovništva. Srdačno čestitamo!

9. prosinca – Na tradicionalnom otvaranju izložbe ‘Božićnjak’ u Subotici, uvodnu je riječ imala s. Nada Ivanović i proglašila Izložbu otvorenom.

OBLJETNICE ZAVJETA U 2017.

70. godina

s. Ladislava Rakuljić 14. 12.

50. godina

s. Trpimira Barišić 12.9.
s. Slavka Sente 12. 9
s. Zlatka Martinović 12.9.

NAŠI POKOJNICI

Mons. Branko Ivanjko – dugogodišnji župnik u Pregradi (22. srpnja)

Ivana Mekjavić – nećakinja s. Beninje (10. rujna)

s. Alemka Ruža (18. listopada)

Antonija Prčić – sestra s. Borislave (4. studenoga)

OBAVIESTI

Duhovne vježbe u Korčuli

Od 3. do 9. siječnja

Voditelj p. Nikola Stanković, isusovac

Od 27. kolovoza do 2. rujna 2017.

Voditelj o. Antonio Čirko, karmeličanin

s. Blaženka Rudić

Sabrala, prevela i priredila s. Slavka Sente

ŠTO ZNAČI SLAVITI JUBILEJ REDA?

Jubilej, od lat. iubilare – radosno klicati, povezan je s radošću, sa slavljem – mi se ove godine radujemo osamstogodišnjem postojanju Reda. Osamstoljetnoj povijesti. Nizu svetih likova, brojnim znamenitostima i još brojnijim neznanim pojedinima koji su svoj „ja“ pretakali u „mi“, šireći bjelinu radosti diljem svijeta.

Ali što znači slaviti jubilej? Slavi li se on uopće ili se u njemu jednostavno – raduje?

Brojni su pozivi na radost, od svetog Pavla do pape Franje. Slaviti se i može naučiti – postoje obredi i običaji, kako se što čini i kada – ali radost, može li me netko naučiti biti radostan?

Za vrijeme nedavnog hodočašća putevima svetog Dominika u hodniku samostana u Câlărași mogli smo vidjeti niz kipova poznatih osoba iz povijesti Reda. Može se tako stati pred lik oca Dominika, svetog Tome, svetog Vinka. Stati pred njih i zamisliti da pred živim osobama tako stojimo. Zamisliti da ih žive tako gledamo u oči. Dojmljiv je to niz. A onda vidjeti na sebe i onima oko sebe isti bijeli habit, kao od iste niti otkan kroz stoljeća. Osjetiti ponos. Osjetiti radost.

Možda je pomalo neobično pitanje iz naslova, što znači slaviti jubilej. Što znači slaviti svaku godišnjicu, svaki rođendan? Prilika je to za osvrt na minulo, u našem slučaju na bogatu

povijest. Prilika da je promatramo kako bismo iz nje učili. Ne samo imena, mjesta kojima se kretao sveti Dominik, ne samo živote onih nakon njega. Prilika da promatramo kako Božja ruka slaže male djeliće mozaika, u svakom vremenu onako kako treba, na jeziku koji treba, kako bi ljudima baš ondje i tada Red progovorio – Istinu. Kako bi ih Njegova očinska ruka preko ruku svih članova Reda odvratila od hereza svih oblika i privela natrag k Njemu. Možda tome jubilej služi. Da promatrajući toliku povijest i mi otvorimo srce Njegovom djelovanju, da i preko nas nastavi privoditi duše k sebi.

A kako slaviti, kako biti radostan? Pitanje možda teže od onoga čemu jubilej služi. Možemo li radost proizvesti sami? Nije li ona poput vode, koja ispunja svaku pukotinu? Ispunit će i nas ako bar načas pustimo sve ono čega se grčevito držimo, ako bar na trenutak, promatrajući povijest Reda, onaj „sada“ koji nas stalno tjeran, smjestimo u sve ono „prije“ i „poslije“, pa se i taj „sada“ isprazni od tjeskobne brige i ispunji radošću bivanja u Njegovoј ruci. U bjelini. U tolikom nizu svetosti. Pa poželimo i sebe učiniti svjetлом. Njegovim svjetлом. Da idući jubilej za one koji će doći još sjajnije sja radošću.

s. Jana Dražić OP

Razgovor s učiteljem Reda fr. Brunom Cadoreom OP,

2. listopada 2016.

U nedjelju, 2. listopada, u Rimu je svečano otvorena 36. Kongregacija Družbe Isusove. Na početku tog svečanog čina bilo je euharistijsko slavlje kojemu je predsjedao učitelj dominikanskoga reda fr. Bruno Cadore, u isusovačkoj crkvi Al Gesu. Ovo je prvi put da Učitelj Reda propovjednika otvara isusovački Izborni kapitul. (u petak 14. listopada, 36. Generalna kongregacija Družbe Isusove izabrala je novog vrhovnog poglavara - Generala. Izabran je pater Arturo Sosa Abascal, porijeklom iz Venecuele.)

Na svršetku slavlja, novinar Edoardo Mattei zamolio je fr. Brunu za jedan razgovor. On je, naime, doživio našega Učitelja kao izuzetno jednostavnog čovjeka. Najradije ide pješice, sa svojim ruksakom na leđima.

Razgovor je vođen putem, idući pješice, od crkve Al Gesu prema Santa Sabini, na Aventinu.

Edo: Nedavni Kapitul u Bologni je potaknuo nastavak suradnje u Dominikanskoj obitelji, tražeći suradnju i u pripremi pojedinih Kapitula (usp. Dokumenti 133).

Bruno: Dominikanska obitelj je vrlo važna i proces suradnje među svim granama uspješno se razvija. To je novi korak prema naprijed: svatko može dati svoj doprinos kako bi se uklonili zidovi i nerazumijevanja i kako bi sve bilo usmjereno prema propovijedanju na koje smo pozvani.

Edo: Kapitul govor i o Direktoriju Dominikanske obitelji (usp. Dokumenti 131).

Bruno: Direktorij nije neko hladno sredstvo, Zakonik kojeg treba poštivati, ali će morati sadržavati načine i mogućnosti suradnje unutar Dominikanske obitelji. Suradnja radi propovijedanja, jer braća, monahinje, sestre i laici mogu imati i imaju različite specijalizacije i zadaće, različite sposobnosti, različita mjesta gdje propovijedati. Trebamo upoznati i vrednovati one koji se bolje prilagođavaju različitim prilikama našeg poslanja. Propovijedanje na ulicama je drugačije od propovijedanja na Sveučilištu, i propovijedanje bolesnicima je drugačije od propovijedanja obiteljima.

Potrebna nam je suradnja i u upravljanju, odnosno vođenju pojedinih zajednica ili Kongregacija. Nije sigurno da će Red ili Kongregacije imati uvijek dovoljno prikladnih članova koji bi mogli samostalno voditi zajednicu. Moramo proširiti svoje horizonte na čitavu dominikansku obitelj i vidjeti da li bi netko, npr. iz druge Kongregacije mogao preuzeti službu vodstva te zajednice koja nema dovoljno članova. Slično to već čine monahinje.

Edo: To bi značilo definitivni prijelaz iz jedne privrženosti određenoj zajednici, na svjesnu pripadnost pozivu Reda.

Bruno: Postoje nijanse u smislu pripadnosti Redu, a gdje postoji sentimentalni osjećaji prema jednoj zajednici, treba pomoći braći i sestrama da sazriju, kako bi mogli razlučiti što je pravi dominikanski poziv. Formacija je vrlo važna.

Edo: Kapitul u Rimu 2010. godine tražio je da se osnuje "Škola propovijedanja" (usp. Dokumenti 149). Je li to još uvijek važeći projekt?

Bruno: Naravno. Projekt postiže zнатне rezultate u SAD-u, a u posljednje su vrijeme otvorene Škole u Francuskoj i na Filipinima. Organizirane su kao tečajevi različitog trajanja ili povremeni susreti, a voditelji su stručnjaci

bilo iz mjesnih zajednica, ili iz cijelog Reda. Razmatraju se trenutna iskustva, ali i planovi za budućnost.

Edo: *Kapitul iz Bologne je ponovno zatražio da se u program formacije uključe i sredstva digitalne komunikacije (usp. Dokumenti 151-156). Koji su ciljevi? Kakav je pristup Reda digitalnim medijima?*

Bruno: Digitalni mediji su postali sredstvo zajedničke upotrebe i njihovo korištenje mijenja osobne društvene i jezične odnose. Kao propovjednici ne smijemo ignorirati tu promjenu i moramo je upoznati kako bismo razumjeli

svijet u kojem smo pozvani vršiti naše poslanje.

Red je, s tim u svezi, pokrenuo OPTIC (*Order of Preachers for Technology, Information e Communication*) gdje se proučava kako koristiti digitalne medije u našem propovijedanju, razumjeti njihove mogućnosti i učinke. Kako zbližiti osobe u digitalnom kontinentu, kako im govoriti o Bogu. Kao Red moramo također naučiti uspostavljati *mrežu*. U tom smislu se u Rimu u siječnju sastaje povjerenstvo, koje će o tome raspravljati. (prij. s. S. i V.V.)

Razgovor vodio mr. Edoardo Mattei

Fr. Slavko Slišković - novi provincijal HDP

U ponedjeljak, 19. rujna, o. Bruno Cadoré, Učitelj Reda propovjednika, potvrđio je fr. Slavka Sliškovića za novog provincijala Hrvatske dominikanske provincije, koji je izabran demokratskim putem za sljedeće četverogodište. Provincijska skupština, koja je započela svoj rad u Bolu na Braču, skup je izabranih predstavnika dominikanskih samostana iz Provincije i dok traje vrhovno je tijelo hrvatskih dominikanaca.

Slavko Slišković rođen je 16. siječnja 1975. godine. Sin je jedinac u obitelji supružnika po-kognog Jerke Slišković i Ruže rođ. Zekić. Prve zavjete u Redu propovjednika položio je 16. rujna 1995. godine, a za svećenika Hrvatske dominikanske provincije zaređen je 16. srpnja 2000. godine. Teologiju je magistrirao na Sveučilištu u Fribourgu (Švicarska) 2000. godine, a povijest doktorirao na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 2005. Od 2000. godine predaje crkvenu povijest na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Pročelnik je Katedre crkvene povijesti KBF-a i član Senata Sveučilišta u Zagrebu. Prije izbora za provincijala obnašao je službu priora samostana Kraljice sv. Krunice u Zagrebu. U službi provincijala fr. Slavko Slišković naslijedio je fr. Antu Gavrića, koji je tu službu obnašao posljednjih osam godina.

Članovi nove provincijalne uprave:

Zamjenik provincijala je fr. Marinko Zadro. Članovi vijeća su: fr. Ivan Arzenšek, fr. Anto Gavrić, fr. Anastazio Perica Petrić, fr. Jozo Čirkо, fr. Leopold Nikola Noso i fr. Domagoj Augustin Plančak, koji je ujedno i učitelj klrika. Službu ekonoma obnašat će fr. Kristijan Dragan Raič.

PROSLAVA SVETKOVINE SVETOGLA DOMINIKA I JUBILEJA REDA

U KORČULI:

U ponedjeljak, 8. kolovoza, svečano smo proslavili blagdan sv. Dominika. U ovoj jubilarnoj godini Reda, svetu je misu predvodio fr. Matijas Farkaš OP, prior samostana sv. Dominika u Dubrovniku.

U trodnevnoj pripravi za blagdan, fr. Matijas je vješto povezivao liturgijska čitanja dotičnog dana sa životom i naukom sv. Dominika. Prvog smo dana tako slušali Kristov poziv iz Matejeva evanđelja, „Hoće li tko za mnom...“, poziv na koji je sv. Dominik spremno odgovorio. Drugog je dana, na blagdan Preobraženja, naglasak bio na preobražavanju sebe, učeći iz primjera sv. Dominika koji je noći provodio u molitvi, kako bi danju mogao drugima govoriti o Bogu. Posljednjeg dana trodnevlja, u nedjelju, u evanđelju nas je Krist pozivao na bdijenje i pripravnost, a upravo je tako i sv. Dominik živio.

Na sam je blagdan, predvodeći misno slavlje u koncelebraciji s desetak svećenika, pred brojnim okupljenim sestrama, članovima Trećeg reda i prijateljima dominikanske obitelji, fr. Matijas istaknuo kako je svatko od nas pozvan, u svom staležu, naviještati Krista. Dominikova je želja bila da do svakoga dođe Istina, htio je svima prenijeti iskustvo milosrdnog Boga. Naglasio je i kako Dominikovo poticanje braće na studij nije bilo zbog njih samih, nego radi spašavanja duša. Svi smo – i braća i sestre i laici –

pozvani biti propovjednici djelom, kako bismo, poput Dominika koji je bio sav ispunjen Bogom, privlačili druge k Njemu. Fr. Matijas je naglasio kako je najuzvišeniji način propovijedanja upravo autentičnost, odnosno svjedočanstvo kršćanskog života. Na kraju nas je pozvao da slaveći jubilej otvorimo vrata Kristu, da razvijamo u sebi duh služenja i osjetljivost za potrebe bližnjih, kako nas i Krist i sv. Dominik uče.

Slavlje je nastavljeno ručkom za sve okupljene, a uz pjesmu i brojne čestitke, zahvalni za darovani nam sunčani dan i zajedništvo, okrijepili smo i duh i tijelo da sutra možemo krenuti dalje, poput sv. Dominika pronoseći svijetom Boga, a ne sebe, kako je u prigodnom obraćanju sestrama naglasila i č. m. Katarina Maglica.

s. Jana Dražić

U SUBOTICI:

Subotička zajednica sestara dominikanki svečano je proslavila blagdan sv. Dominika u ponedjeljak 8. kolovoza 2016., a također i 800. obljetnicu Reda. Blagdanu je prethodila devetnica, odnosno trodnevje koje je, u župnoj crkvi sv. Jurja predvodila s. Slavka Sente, koja za ovu prigodu, na poziv priore s. Nade Ivanković, došla u Suboticu. Odaziv vjernika, prijatelja i znanaca sestara dominikanki, kao i štovatelja sv. Dominika, bio je prilično velik, zahvaljujući župniku župe sv. Jurja, vlc. Istvanu Palatinusu, koji je na

svim misama podsjećao i poticao vjernike na ove događaje. Prvih šest dana devetnica je održana u samostanskoj kapelici.

Na sam blagdan svečanu svetu misu u 18 sati, predvodio je subotički biskup Ivan Penzeš u župnoj crkvi sv. Jurja, u koncelebraciji s još desetak svećenika. Otac biskup je u svojoj propovjedi istaknuo glavne crte iz Dominikova života, a posebno se osvrnuo na njegovu ostvarenu zamisao: osnutak Reda propovjednika, koji neprekinito djeluje već punih osam stoljeća.

„Propovjednik mora biti dosljedan, - rekao je između ostaloga biskup Penzeš, - a to će biti ako sam živi ono što drugima naviješta. Dominik je polazio od načela: da bi netko doista bio pravi vjernik, mora svoju vjeru dobro poznavati, a onda s uvjerenjem prihvatići i prema njezinu nauku živjeti. A da bi mogao vjeru prihvatići i po njoj živjeti, potrebna mu je milost Božja. Nju valja od Boga ponizno isprositi.“

Spomenuo je također kako je Dominiku u više navrata bila ponuđena biskupska služba, ali je on to iz poniznosti odbio. Biskup Penzeš je, potom, svima nazočnima govorio o svom prijatelju pok. p. Tomu Verešu, jedinom dominikancu iz tih krajeva. On je, naime, rado posjetio biskupa svaki put kad bi dolazio u svoj rodni kraj i odlazio s njim na ribolov na rijeku Tisu. (Pokopan je na Bajskom groblju 2002.). U nastavku svoje propovijedi, biskup Penzeš je iznio i zanimljiv podatak zašto Pape nose bijelo odijelo; papa Pio V. bio je dominikanac, pa je, i kao Papa, zadržao svoj dominikanski habit. Poslije

se vidjelo kako bijelo odijelo sasvim dobro pristaje Papi, i od tada svi Pape nose bijelo odijelo. Biskup Penzeš je također zahvalio i sestrama za njihovu djelatnu i molitvenu prisutnost u subotičkoj biskupiji, u župi sv. Jurja i čestitao im blagdan svetoga Dominika.

Nakon svečanog ‘Tebe Boga hvalimo’ s. Nada je u ime sestara zahvalila svima nazočnim ovim riječima:

Poštovani oče biskupe i svećenici, dragi vjernici, prijatelji i štovatelji svetoga Dominika

U ime zajednice sestara dominikanki ovdje u Subotici, želim zahvaliti svima koji su nam se pridružili da ovim misnim slavlјem proslavimo našega utemeljitelja svetog oca Dominika. Svaka sveta misa je po svojoj naravi zahvalno slavlje, a na današnji dan, o blagdanu svetoga Dominika, mi posebno zahvaljujemo za osam stoljetni jubilej reda što ga je sv. Dominik osnovao. Čuli smo tijekom trodnevlja i u današnjoj propovjedi kakvo je značenje za Crkvu i svijet imao i još uvijek ima dominikanski red. Sve dobro i korisno što je

posijano tijekom duge osam stoljetne povijesti, braća i sestre dominikanskoga reda ne pripisuju svojim zaslugama, nego, kako reče nedavno Učitelj Reda o. Bruno Cadore – u poniznosti srca zahvaljuju za iskazano povjerenje što mogu naviještati Radosnu vijest spasenja. - Svaki uspjeh u tom poslanju plod je Božje dobrote i milosrđa, po zagovoru svetoga Dominika, a osobito Kraljice svete krunice, kojoj se braća i sestre dominikanskoga reda danomice pod zaštitu utječu i njezin zagovor prose.

Hvala svima koji podržavate i promičete dominikanski red svojim molitvama. Kao što vidi- mo, dominikanska se zvanja u ovim krajevima posve presušila, kako muška tako i ženska. Razlog je to više da svi zajedno zavapimo Gospodaru žetve neka pošalje radnike u svoju žetvu, da se Dominikova baklja opet rasplamsa na ovim plodnim vjerničkim poljima.

Neka nas na svim životnim putovima prati Božji blagoslov po zagovoru svetoga Dominika

Ovu svečanu svetu misu prenosila je subotička postaja Radio Marije. Pjevao je župni zbor sv. Jurja, pod ravnanjem s. Slavke, a za orgulja-

ma je bio prof. Miroslav Stantić.

Slavlje svetoga Dominika i 800. obljetnice Reda nastavljeno je radosnim druženjem, uz tjelesnu okrepnu, u dvorani „Bunjevačko kolo“.

(s. S. S.)

U VIRJU:

Svetkovina sv. Dominika, svečano je proslavljena 8. kolovoza u samostanskoj kući sestara dominikanki u Virju. Misno slavlje u samostanskoj kapeli predvodio je župnik preč. Ivica Bačani. U sklopu 800. obljetnice osnutka Reda propovjednika u kapeli se skupio velik broj vjernika koji su zajedno sa sestrama proslavili ovaj jubilej.

Na početku slavlja vlč. Ivica čestitao je sestrama blagdan njihova utemeljitelja spomenuvši kako je sv. Dominik bio potpuno predan Gospodinu i ljudskoj patnji. Iako nije posjedovao mnogo i ono malo što je imao podao je za druge, tako navješćujući Evanđelje sljedeći put Krista koji je sebe iz ljubavi dao na križu. Misno slavlje animirao je zbor mlađih sa župnim zborom, pod vodstvom s. Cecilije Škriljevečki.

Obilježavanje svetkovine sv. Dominika u prepunoj kapeli na mene je ostavilo veliki

dojam, vidjevši zajedništvo, jedinstvo i međusobnu ljubav među svojim župljanima tijekom slavlja. Kao župljani naše župe zahvalni smo Gospodinu za sve darove i blagoslove koje nam pruža, dajući nam sestre dominikanke koje su svoj život posvetile službi Bogu i narodu, ugleđajući se na sv. Dominika kao primjera svetosti, velikodušnosti i poniznosti.

Tajana Pokec

Još o Virju:

Osjećaj zajedništva sa sestrama dominikankama

Na sam dan okupio se lijepi broj vjernika u kapelici sv. Dominika. Osjećaj zajedništva međusobno i sa sestrama u slavljenju euharistije koju je uvodnim riječima i dostojanstvom obavljanja vodio gospodin župnik. Čitanjem Božje riječi sudjelovala je sestra Sara rođena u Virju. Molilo se za dominikanski red, ženski ogranač reda, suradnike i dobročinitelje, pokojne i žive, te spomenulo ime pok. sestre Elvire, također rođene u Virju. Dostojanstvu svečanosti doprinio je svojim skladnim pjevanjem crkveni zbor koji vodi orguljašica sestra Cecilija. Ona uspješno nadopunjuje crkveno pjevanje i u filijalama kada izstanu domaći orguljaši. Nakon završnog blagoslova i nekoliko riječi misnika, sestra Josipa je pozvala sve nazočne na prigodno čašćenje i druženje. Opet se osjetilo zajedništvo susreta gdje je rečeno da su redovnici Dominikanci u 16.-om stoljeću i ovdje u unutrašnjosti djelovali, unatoč velikoj djelatnosti u gradovima uz Jadran.

Televizijski prijenos mise iz Konjščine u Hrvatskom Zagorju iz crkve sv. Dominika predvodio je redovnik dominikanac, odakle smo mogli čuti da je štovanje sv. Dominika preneseno iz nekadašnjeg Domankuša iz okolice Bjelovara. Turci su potpuno uništili Domankuš na povlačenju ispod Đurđevca prema Čazmi. Zaključili smo da su sestre dominikanke u Virju zapravo

nasljednice nekadašnjeg Domankuša, tim više što u susjednoj staroj župi Velikog Trojstva postoji i malo naselje Dominkovica, što nije u velikoj udaljenosti od Svetе Ane. Da smo u jednoj župi sestre bi doprle i do Dominkovice.

U intimnoj atmosferi javila se sudjelovateljica iz Šemovaca i ispričala događaj. Vozila je sestru Alemku iz Virja u posjet bratovoj obitelji u Čakovec. Svratile su na tržnicu u Varaždinu. Sestra u bijelom postala je zanimljiva, da bi jedna gospođa direktno ju upitala: "Časna, kakav je danas svetak da ste se obukli u bijelo." Svetak je ovdje izraz za blagdan. Ispričano je izazvalo raspoloženje, da bi sestra Josipa uzviknula: "Meni je svaki dan svetak." Svetkom se ima više vremena za ljude, više poniranja u sebe, tražeći put do Stvoritelja. Tako je i uz malu tjesnu okrepu za sve nazočne bio pravi svetak.

Vladimir Kopas

U STAROM GRADU:

Prigodom 800. godišnjice osnutka Reda propovjednika u crkvi Sv. Petra Mučenika u Starom Gradu na Hvaru, u subotu 24. rujna, održan je svečani koncert Zagrebačkih solista. Najugledniji hrvatski komorni ansambl uveličao je proslavu utemeljenja našeg Reda izvedbom odabranih djelâ svjetskih i domaćih skladatelja. U posebnom ozračju umjetninama bogate dominikanske crkve, veliki broj slušatelja mogao je uživati u skladbama Corellija, Mozarta, Bartoka, Sorkočevića i Papandopula. Poslije

koncerta uslijedilo je otvaranje samostanske knjižnice "Sveti Dominik".

U nedjelju 25. rujna 2016., svečanim misnim slavlјem, koje je u prepunoj crkvi Sv. Petra mučenika u Staromu Gradu na otoku Hvaru predvodio hvarske biskup Slobodan Štambuk, završila je trodnevna proslava 800. obljetnice dominikanskoga reda koja je prigodnim programom obilježena u tamošnjemu dominikanskom samostanu. I prije misnog slavlja, a napose za vrijeme homilije biskup Štambuk je če-

stitao cijelom dominikanskom redu na proslavi 800. obljetnice i istaknuo značajnu ulogu što su je dominikanci imali tijekom svoje duge povijesti. „Dominikanski red je veliki Božji dar, a najveći je Božji dar liturgijsko slavlje kojim obilježavamo visoku obljetnicu Reda propovjednika.“ - poručio je na početku slavlja biskup Štambuk, te ujedno čestitao o. Mariu Marinovu (koji je od 2009. jedini redovnik toga hvarskega dominikanskog samostana) na njegovoj 50. obljetnici misništva.

„Hvalu dajmo Gospodinu Bogu našemu zbog tih 800. godina dominikanskoga reda.“ – nastavio je biskup Štambuk. „Hvalu dajmo zbog Reda propovjednika čiji su redovnici mnoge obratili, hvalu dajmo Gospodinu zbog velikoga i značajnoga sveca u povijesti Crkve Dominika koji je od 1216. godine poticao subraću na propovijedanje.“ Potom je podsjetio da u Hvarskoj biskupiji postoje dva dominikanska samostana, onaj u Bolu na Braču i samostan u Starom Gra-

du koji su odigrali značajnu ulogu u povijesti mjesne Crkve. Biskup je ukazao na sv. Dominika i na njegovo poticanje subraće prema službi propovijedanja među narodom. „Dominik je dobro uočio što znači ljudska riječ, što znači Božja riječ i što znači naviještati evanđelje. Dominik je dobro uočio kako je važno znanje u istini, zatim skromnost i ljudska blizina prema Božjoj riječi i narodu te Božja milost koja je potrebna kako bi se razumjela i očuvala Božja stvarnost.“

Biskup je nadalje ukazao na doprinos dominikanaca u Starom Gradu, osobito doprinos o. Marinova koji je, kako je rekao, „u svojih 50 godina svećeništva po različitim samostanima u domovini i svijetu nastojao izgrađivati ljude u zdravom karakteru čovjeka i kršćanina. Zahvalimo Bogu za pomaganje, razumijevanje i suradnju koju su dominikanci imali s braćom svećenicima. Zahvalimo Bogu što su naš narod poticali na vrijednosti i zdrav odgoj“. Biskup Štambuk je pozvao vjerničko mnoštvo da put dominikanaca vole dom i domovinu te rado ističu svoju pripadnost hrvatskome narodu.

Dominikanski samostan u Starom Gradu utemeljio je 1481. godine dominikanac o. German iz Piacenze. Osim velike crkve dominikanski samostan ima i bogatu knjižnicu s više od 20.000 svezaka te arhiv u kojem se čuvani važni dokumenti iz toga grada i samostana. (usp. IKA, 25.09.16)

U BOLU:

Svetkovina sv. Dominika, utemeljitelja dominikanskoga Reda, svečano je proslavljen u ponедjeljak 8. kolovoza u dominikanskom samostanu Sv. Marije Milosne u Bolu na Braču gdje tamošnji redovnici pastoralno poslužuju župu Gospe Karmelske. Središnje misno slavlje u samostanskoj crkvi predvodio je vojni biskup u BiH mons. Tomo Vukšić u koncelebraciji s generalnim vikarom Hvarske biskupije mons. Stankom Jerčićem, zatim starješinom bolskoga samostana o. Damironom Šokićem, postulatom kauze bl. Alojzija Stepinca mons. Jurjom

Bateljom, više dominikanaca koji se nalaze na odmoru i nekoliko svećenika Bračkoga dekanata.

Pozdravljujući okupljene vjernike u tzv. "velikoj crkvi" mons. Vukšić je istaknuo da se ovogodišnja proslava svetkovine sv. Dominika održava u godini u kojoj dominikanski Red slavi 800. obljetnicu postojanja. Obilježavamo 800 godina službe propovijedanja za Krista. Zahvalimo Bogu na tih osam stoljeća te molimo kako bi braća dominikanci nastavili propovijedati i svjedočiti svojim životom. Molimo da Bog blagoslovi svakoga pojedinoga člana reda, ali i naš narod, kako bismo svjedočili u ljubavi svakomu Božjem stvorenju, poručio je vojni biskup u BiH. - rekao je između ostaloga biskup Vukšić.

Na misi je propovijedao župnik župe Gospe Karmelske u Selcima na Braču Milan Šarić, koji se također osvrnuo na obljetnicu dominikan-

skoga Reda, kao i na život sv. Dominika, te je s tim u svezi rekao da je utemeljitelj Reda propovijedao i živio milosrđe, poniznost i siromaštvo. Kao da je Dominik znao što je potrebno ovom svijetu. To su vrednote koje naglašava i papa Franjo. Poniznost vodi u spasenje. Ona dopušta da nas Bog vodi. – poručio je selački župnik.

Zahvalnu riječ u ime bolskoga samostana uputio je župnik o. Šokić, s radošću istaknuvši kako je ovogodišnja proslava sv. Dominika u znaku 800. obljetnice dominikanskoga Reda.

Središnjoj proslavi sv. Dominika prethodio je u nedjelju 7. kolovoza večernji koncert u crkvi Gospe Karmelske na kojem su nastupili Meri Cetinić i vokalno-instrumentalni sastav Dominik iz Splita. (usp. www.dominikanci.hr)

U DUBROVNIKU:

U sklopu obilježavanja 800. obljetnice osnutka Reda propovjednika, u ponедjeljak, 8. kolovoza kod dubrovačkih dominikanaca svečano je proslavljenja svetkovina sv. oca Dominika. Tradicionalno, na proslavi su sudjelovali franjevci iz samostana Male braće koje su ispred crkve sv. Dominika dočekali i pozdravili dominikanci predvođeni fr. Matijasom Farkašem - priorom samostana. Svečano misno slavlje predvodio je fra Veselko Grubišić, gvardijan samostana Male braće. Gvardijan je u svojoj propovijedi istaknuo kako cilj slavlja nije slaviti starost već da ono predstavlja jedan veliki ispit za sadašnjost i budućnost, da je to njegova svrha, svrha u kojoj uvijek trebaju ići naprijed i poput sv. Dominika propovijedati ljudima evanđelje.

Osvrnuvši se na tradiciju u kojoj uvijek na blagdan sv. Dominika franjevci predvode slavlje kod dominikanaca, odnosno obrnuto kad je blagdan sv. Franje, propovjednik je kazao kako je ta bliskost bila još od vremena sv. Franje i sv. Dominika jer su ova dva sveca dijelila istu ljubav i isti poziv.

Na kraju misnog slavlja okupljene je pozdravio prior Farkaš koji je zahvalio gvardijanu Grubišiću i braći franjevcima na dolasku te ujedno najavio i obnovu crkve i samostana. Prigodom

obilježavanja blagdana bila je izložena relikvija prsta sv. Dominika kojoj su vjernici na kraju mise mogli izraziti čašćenje. Proslavu blagdana pjesmom su uveličali VIG Veritas i katedralni madrigalisti predvođeni Margitom Cetinić.

Posebnost ovogodišnje proslave sv. Dominika je u tome što se odvijala u ozračju jubilarne 800. obljetnice proslave utemeljenja Dominikanskog reda. Važno je spomenuti kako će za devet godina dominikanci proslaviti i 800. godinu od dolaska reda u Dubrovnik. (www.dominikanci.hr)

Pridružujući se proslavi 800. obljetnice Reda propovjednika, u ponedjeljak 24. listopada u klaustru dominikanskog samostana u Dubrovniku, otvorena je izložba "Sveti Domi-

nik u suvremenoj umjetnosti". U ime domaćina prisutne je pozdravio p. Nikola Mioč, a izložbu otvorio dubrovački gradonačelnik gosp. Andro Vlahušić. Izložba na kojoj su predstavljena djela

dvadeset troje umjetnika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine otvorena je do 30. studenog 2016. Kustos izložbe je povjesničar umjetnosti Marin Ivanović. (www.dominikanc.hr)

U SPLITU:

U utorak, 22. studenog, započela je duhovna i kulturna priprava za proslavu sv. Katarine, djevice i mučenice, glavne zaštitnice dominikanske crkve u Splitu, a također proslava i 800 godina od osnutka dominikanskog Reda. Svetu misu predvodio je p. Ivan Iko Mateljan, a misno slavlje uljepšala je klapa Hrvatske ratne mornarice sv. Juraj. Nakon mise klapa je održala i duhovni koncert.

U srijedu, drugoga dana duhovne i kulturne priprave za proslavu 800. obljetnice Reda, svetu misu je slavio p. Jozo Čirko, a animirali su *VIS Darovi Duha* i *VIS Gospine Ruže*. Potom je u galeriji otvorena izložba slika fra Vinka Draganje, dominikanca. Na ovoj su izložbi prvi put javnosti predstavljene slike fra Vinka Draganje, a tiskan je i prigodni katalog, kojega su posjetitelji mogli uzeti.

U četvrtak je bio treći dan duhovne i kulturne priprave za proslavu sv. Katarine Aleksandrijske, zaštitnice samostana i crkve, te za jubilej utemeljenja dominikanskog Reda. Svetu misu je predvodio i propovijedao dominikanski provincijal p. Slavko Slišković, a svojom pjesmom slavlje je uzveličao VIS Dominik.

Nakon mise, u galeriji fr. Vinko Draganja, p. Slišković i gospodin Ivan Armandi održali

su predavanja na temu "Duh dominikanskog Reda". Provincijal je govorio o povijesti dominikanaca, a gosp. Armanda o povijesti sestara dominikanki u Splitu.

Završetak slavlja u splitskom samostanu bio je **u petak** 25. studenog, na dan zaštitnice samostana i crkve, sv. Katarine Aleksandrijske. Sv. Misu je predvodio nadbiskup Marin Barišić. Nadbiskup je u propovijedi govorio o nadi koju su živjeli sv. Katarina i sv. Dominik, te pozvao vjernike da žive u nadi. Također je govorio o kulturnom i duhovnom blagu kojeg su dominikanci kroz osam stoljeća stvarali u domovini i u svijetu. Ka kraju je nadbiskup zahvalio dominikancima što nesebično djeluju u Splitu od 1245. godine, te ih zamolio da i dalje budu bjelina u ovom šarenilu.

U SLOVENIJI:

Proslava 800. obljetnice Reda u Sloveniji, u Petrovču

U petak, 18. studenog u Petrovču, u sklopu obilježavanja 800. obljetnice Reda, predstavljene su dvije knjige: *Sveti Dominik, prorok našeg vremena i Bacite mreže i zaronite duboko, živjeti krštenje i krizmu.* Predstavljanju su uz slovenske dominikance nazočili biskup iz Celja mons. Stanislav Lipovšek, dominikanski bogoslovi iz Zagreba, g. Srećko Reher...

U subotu, 19. studenog, u suradnji sa studentima Hrvatske dominikanske provincije, priređen je glazbeno-duhovni program i premjera dokumentarnog filma o svetom Dominiku. Programu je prisustvovao i apostolski nuncij u Sloveniji, mons. Juliusz Janusz, nadbiskup iz Maribora mons. dr. Marjan Turnšek, celjski biskup mons. dr. Stanislav Lipovsek, provincial Hrvatske dominikanske provincije Slavko Slišković, gradonačelnik općine Žalec Janko Kos i mnogi drugi prijatelji dominikanaca.

Jubilejska proslava zaključena je u nedjelju, 27. studenog s posebno pripremljenom kantatom pod naslovom "Blagoslovljena među

ženama", koju je za tu prigodu napisao dr. Jože Trošt. Izvele su je zborovi dekanata Žalec, uz operne soliste Andreju Zakonjšek i Primoža Krta.

Svečana akademija održana je u Petrovču u Bazilici Pohođenja Blažene Djevice Marije. Na zaključnoj svečanosti su bili ljubljanski nadbiskup i metropolita mons. Stanislav Zore, nadbiskup u mirovini mons. Alojz Uran, celjski biskup mons. Stanislav Lipovsek, Janez Potočnik, gradonačelnik občine Žalec Janko Kos te drugi uzvanici koji so do zadnjeg mjesta ispunili crkvu u Petrovču. Bogu hvala in svetom ocu Dominiku za sve! (www.dominikanci.hr)

SVEĆENIČKO REĐENJE IVANA FR. I. M. TOMIĆA U ZAGREBU

U ponedjeljak, 8. kolovoza na svetkovinu sv. oca Dominika, utemeljitelja Reda propovjednika, u samostansko-župnoj crkvi Kraljice sv. krunice u Zagrebu, bilo je svečano. Tijekom večernjeg euharistijskog slavlja koje je u koncelebraciji s provincialom Hrvatske dominikanske provincije p. Antonom Gavrićem, priorom p. Slavkom Sliškovićem, fra Zdravkom Lazićem, gvardijanom franjevačkog samostana na Kaptolu u Zagrebu, braćom dominikancima i drugim svećenicima, predvodio mons. Mijo Gorski, pomoćni biskup zagrebački, za svećenika je zaređen dominikanac fr. Ivan Marija Tomić.

Prije početka misnog slavlja prema starom običaju, braća dominikanci pred crkvom su dočekali braću franjevce. Po ulasku u crkvu, provincial je pozdravio okupljene, izrazivši radost

i zahvalu Bogu za Jubilejsku godinu i svećeničko ređenje.

Biskup Gorski se u svojoj propovijedi osvrnuo na riječi apostola Pavla: *Jer će doći vrijeme kada ljudi neće podnosići zdrava nauka, nego će sebi po vlastitim požudama nagomilavati učitelje kako im godi ušima.* „Ovo naše vrijeme je takvo, - istaknuo je propovjednik i dodao: „Doista ljudi su odbacili zdravi nauk o čovjeku, o ljudskom dostojanstvu, o braku i obitelji. I prema riječima Pisma postavili sebi učitelje koji podilaze njihovim željama. Mnogi ljudi u svijetu danas su zasljepljeni lažnim sjajem svoje moći, svoga uspjeha i svojih tehnoloških mogućnosti. Emocionalne zablude jako bole, ali ih vrijeme izlijeći, intelektualne zablude mogu biti uzrok mnogim mukama, ali ih čovjek, kada odbaci

lažni ponos i prihvati istinu može ispraviti. No duhovne zablude su najgore. Kada je ljudski duh obuzet duhom svijeta koji je, kao nam apostol piše, uvjek protivan duhu Božjemu. Te duhovne zablude samo Bog u svojem milosrđu može izljeići. Razumljivo je da se takav svijet protivi istini evanđelja“.

Takvom svjetu potrebno je iznova naviještiti spasonosno evanđelje.“ Obraćajući se, na kraju ređeniku fr. Ivanu, biskup je rekao: „Započeo si svoj život po pravilima sv. Dominika. Slijedi učitelja u znanju, ali još više slijedi ga u djelovanju. Ne daj se zastrašiti vremenom, ni

ljudima u naviještanju radosne Božje poruke. Ta ne čekaju se zgodna - vremena i prilike, nego se u nezgodnim vremenima stvaraju sretne prilike za Božju riječ. Budi slobodan od svega i od svih da možeš biti potpuno Božji, a onda ćeš biti i potpuno ljudski. Hrani se poput sv. Dominika vazda Božjom riječju, evanđeljem našega Spasitelja Isusa Krista, kao bi njegovu i spasonosnu poruku, ne snagom sile, nego, sa svom v strpljivošću i blagoću mogao posredovati svjetu gladnom Boga. Danas te svijet treba i Crkva te treba, kao redovnika dominikanca, kao svećenika Isusova, da Isus po tvojem djelovanju i životu obasjava one koji su zaslijepljeni“.

Fr. Ivan Marija Tomić, OP rođen je 24. listopada 1984. godine u Bosanskoj Gradiški od oca Luke i majke Marine. Opću gimnaziju je završio u Novoj Gradiški, te diplomirao na Pravnom Fakultetu u Zagrebu. Redu propovjednika pristupio je 2010. godine, a nakon završene godine novicijata u Dubrovniku položio je svoje prve zavjete. Svečane zavjete položio je u Zagrebu 17. kolovoza 2014. Red đakonata primio je 24. siječnja 2016. u crkvi Kraljice svete krunice u Zagrebu. (usp. www.dominikanci.hr)

Mlada misa fr. Ivana Marija Tomića

U nedjelju, 11.9., proslavili smo mladu misu fr. Ivana Marije Tomića u njegovoj župi u Gornjim Bogičevcima. Okupili smo se pred njegovom kućom te nakon majčinog blagoslova se uputili u procesiji prema župnoj crkvi, pjevajući i moljeći putem.

Zbog mnoštva ljudi, sveta misa slavila se na otvorenom, koncelebrirali su provincijal fr. Anto Gavrić, prior samostana Kraljice svete krunice fr. Slavko Slišković, Ivanov župnik fra Ivo Brezović te ostala braća svećenici. Propovjedao je fr. Damir Šokić, starješina bolskog samostana koji je također iz Bogičevaca.

U propovijedi je naglasio važnost življena svetosti u svakodnevniči, ističući kako ljudi nikad prije u povijesti nisu imali više materijalnoga, a nikad u povijesti nije bilo toliko depresije i otuđenosti, pozvavši nas tako na zajedništvo s

Bogom koji je milosrdni Otac. Nakon svete mise, slavlje se nastavilo u seljačkom domu u zajedništvu s Ivanovom rođbinom, prijateljima, kolegama te dominikanskom obitelji. Pjevalo se i plesalo, družilo i smijalo, a u popodnevnim satima smo u istom raspoloženju krenuli za Zagreb.

fr. Karlo Alan Kevo OP

POLAGANJE PRVIH ZAVJETA U KORČULI

U nedjelju, 2. listopada svečano smo proslavili blagdan zaštitnika naše Kongregacije, svetih

Andjela čuvara. Euharistijsko je slavlje predvodio fr. Dominik Kristijan Gerbic, OP.

U homiliji je istaknuo kako bismo se trebali više obraćati svojim anđelima čuvarima i razvijati odnos s njima, a sestrama je čestitao i potaknuo ih na zahvalnost što pripadaju Kongregaciji čiji su oni zaštitnici. Za vrijeme misnog slavlja s. Josipa Otahal obnovila je svoje zavjete na godinu dana, a s. Manes Puškarić i s. Jana Dražić položile su prve privremene zavjete na godinu dana. U društvu članova obitelji i brojnih prijatelja, slavlje je nastavljeno zajedničkim objedom.

s. Jana Dražić OP

DOŽIVOTNI ZAVJETI S. SUZANE LASIĆ U IMOTSKOM

Na drugu nedjelju došašća, 4. prosinca 2016., svečano je, u rodnom Imotskom, doživotne zavjete položila naša s. Suzana Lasić.

Dan uoči polaganja zavjeta u župi sv. Franje Asiškog, kojom upravljaju braća franjevcii, nakon večernje svete mise sestre su održale kratko predstavljanje Reda i Kongregacije, te govorile o povijesti i duhovnosti „bijele braće i sestara“. Uslijedilo je euharistijsko klanjanje na kojem smo posebno zahvalili za dar života i zvanja s. Suzane te molili za sve one koji su joj na putu prema Gospodinu pomagali, kao i za sve župljane i stanovnike onog kraja.

Na sam dan zavjetovanja svečanom procesijom, u kojoj su sudjelovale sestre iz gotovo svih naših zajednica, započelo je misno slavlje koje je,

pred okupljenom braćom dominikancima, s novacima i sjemeništarcima, braćom franjevcima, s postulantima, sestrama franjevkama koje tu djeluju na župi, rodbinom i priateljima, te brojnim okupljenim vjernicima, predvodio fr. Anto Gavrić. U nadahnutoj je propovijedi povezao misna čitanja s tri zavjeta, naglasivši kako nam upravo vršenje zavjeta otvara put Gospodinu, da bismo i mi mogli dalje i one oko nas privoditi Njemu. Potom je s. Suzana, izgovorivši obrazac zavjeta pred vrhovnom glavaricom s. Katarinom Maglica, Bogu obećala doživotnu vjernost, a nakon potpisa u knjigu doživotno zavjetovanih sestara, primila je prsten kao znak te nerazdružive veze. Na kraju misnog slavlja č. majka

je zahvalila svima na dolasku i radosti kojom su obogatili misno slavlje, a okupljene je pozdravio i gvardijan samostana, fra Kristian Stipanović, zahvalivši sestrama na dolasku jer su župljanima umjesto bijelog Božića zabijelile advent.

Slavlje je nastavljeno zajedničkim ručkom, uz pjesmu i druženje, te zahvalu s. Suzane koja je kratko posvjedočila o svom zvanju, zahvalivši posebno svojoj majci Mili i nebeskoj Majci Mariji.

s. Jana Dražić

60. OBLJETNICA ZAVJETA S. JULIJANE I OBNOVA ZAVJETA S. DOLORES

Na svetkovnu Bezgrešnog Začeća BDM, na misi zornici u našoj kapeli Bl. Ozane, obnovila je svoje redovničke zavjete s. Dolores Munitić, koja se trenutno nalazi u Zagrebu zbog studija. Zavjete je položila na ruke s. Marine Pavlović, priore. Misno slavlje predvodio je o. Slavko Slišković, provincijal HDP. On se u svojoj propovijedi osvrnuo na radosno iščekivanje Božića, u čemu nam je uzor Marija bezgrešno začeta,

koja je ‘satrla glavu zmijinu’. Njezinim bezgrešnim začećem već je započeo poraz grijeha, a konačni je poraz doživio u Isusu Kristu, njegovom mukom, smrću i uskrsnućem. „Mi nismo kao Djevica Marija bezgrešno začeti, ali istočni

nam je grijeh izbrisana na krštenju. Zbog toga i mi možemo, poput Marije, pozitivno odgovoriti na Božju ponudu suradnje u oslobođanju svijeta od ropstva zlu i grijehu.“ - naglasio je o. Slišković. Osvrnuvši se na obnovu i obljetnicu zavjeta rekao je da redovnici „zavjetom čistoće predaju svoje tijelo i obiteljsku sreću Gospodi-

nu; siromaštvom sve što imaju, i povjeravaju se Njegovoj providnosti, a poslušnošću i svoju volju suobličuju Njegovoj.“

„Redovnički život u svojoj biti jest svjedočenje za vječni život – on nije odricanje od nečega, nego znak želje za višim. Ničega se ne odričemo – nego se pokušavamo učiniti slobodnim za primiti više i već ovdje se naučiti živjeti po uzoru na nebesko Kraljevstvo.“ „Današnji blagdan, kao i čin obnove zavjeta sestara, poticaj je svima nama da i mi svoj život uskladimo s Božjom voljom te se tako duhovno pripremimo za Božić, kako nam on ne bi bio samo lijepo vanjsko slavlje, nego da se u našim dušama roditi zaživi Božja Riječ, a onda po nama svakodnevno rađa svijetu u kojem živimo.“ – zaključio je o. Slavko Slišković.

Slavlje Bogu predanog života nastavljeno je i za zajedničkim stolom. S. Dolores je tom prigodom zahvalila zagrebačkoj zajednici na sestrinskoj susretljivosti i ljubavi koju osjeća svaki put kada dođe u Zagreb.

Na današnji su dan polagale svoje zavjete i mnoge druge naše sestre čijih se različitih obljetnica rado sjećamo. Svima od srca čestitamo. Zahvaljujemo Bogu za ustrajnost i molimo da i dalje svjedoče kako je lijepo i ugodno služiti Gospodinu.

Obljetnice su prigoda da se prvenstveno

zahvali Bogu za dar poziva, za ustrajnost i za nebrojene milosti koje su pratile dulji i kraći redovnički hod. Ali tada se također obnavljaju uspomene na prve dane zanosa, dolaska, susreta, na minule događaje, ljude i okolnosti, što je sve bilo sastavni dio redovničkog života. Kad sabremo sve to zajedno onda nam se nameću dva pitanja: kako smo sve to mogli podnijeti? I drugo pitanje, jesmo li sve to zaslužili? Pravi odgovor možemo si dati jedino mi i Bog. Vjerujemo da su današnje dijamantne slavljenice, s. Julijana,

kao i s. Zdravka u Splitu i s. Jasenka u Pregradi, u dubini svoga srca o svemu tome s Njim razgovarale i prepričavale Mu mnoge dogodovštine kad su bile sretne, kao i one kad su bile tužne. Svima onima koje su već proslavile svoje obljetnice ili se pripremaju na njih, poticaj je za ozbiljno promišljanje i osmišljavanje sadašnjeg trenutka, jer drugoga nitko nema na raspolaganju.

Dragim jubilarkama, kao i s. Dolores, srđano čestitamo i želimo daljnji rast u svetosti.

s. Slavka

IMAMO NOVU NOVAKINJU – ZOVE SE SESTRA NATALIJA

Na svetkovinu Bezgrešnog začeća BDM, 8. prosinca 2016., u kući matici u Korčuli započela je službeno novicijat postulantica Natalija Cindrić. Prema obredniku Kongregacije, obukla je redovničko odijelo, dobila veliku krunicu koja joj visi o pojusu, i konstitucije. Odsada ćemo je zvati SESTRA NATALIJA! Bile su joj ponuđene dvije krune, jedna od cvijeća, druga od trnja. Ona je izabrala trnovu, jer želi slijediti Isusa koji je za nas prolio svoju krv. Svečanost smo započeli sa večernjom molitvom časoslova, a potom je slijedio obred primanja redovničkog odijela te euharistijsko slavlje.

Uz sestre prisustvovali su i naši vjerni prijatelji. Euharistijsko slavlje je predvodio fr. Dominik Kristijan Gerbic. U homiliji je naglasio Marijino bezuvjetno predanje Bogu, naspram našega, koje ponekad glasi: da, ali... ako...

Nastavili smo druženje u našoj blagavaoni, gdje smo se veselili uz pjesmu, čestitke i govore i zahvaljivali Bogu na ovom novom daru. Slavlje su uzveličali prijatelji s. Natalije, koji su je pratili na njenom životnom putu.

Naša zajednica je bogatija za još jednu sestruru koju nam je darovao Gospodin, mi joj želimo ustrajnosti, hrabrosti i da joj ne ponestane početni zanos. Preporučamo je u molitve!

s. Ozana Kolarić

ZAGREB: Svečana profesija braće dominikana u Zagrebu

Na blagdana Preobraženja Gospodinova, 6. kolovoza, dominikanci Ante Kazoti, Marko Dokoza, Anto Gavranović i Mladen Folnović, položili su svečane zavjete u samostansko-župnoj crkvi bl. Augustina Kažotića na zagrebačkoj Peščenici. Svečanu misu predvodio je provincial Hrvatske dominikanske provincije p. Anto Gavrić zajedno s petnaestak koncelebranata.

DUBROVNIK: trojica dominikanskih novaka položila jednostavne zavjete

U crkvi sv. Dominika u Dubrovniku u nedjelju, 28. kolovoza, na euharistijskom slavlju kojeg je predvodio dr. fr. Anto Gavrić, provincial Hrvatske dominikanske provincije, fr. Ilijan Lešić, fr. Bonifacije Franjo i fr. Dajan Topalović položili su jednostavne zavjete na tri godine. Ova tri mlada dominikanca zavjete su položili nakon godinu dana novicijata u samostanu u Dubrovniku, a njihovom polaganju zavjeta nazočili su članovi obitelji, prijatelji, redovnice i redovnici te brojni vjernici.

(Usp.) Nikša Sentić

ZAGREB: Svečana akademija prigodom 25. obljetnice školskog vjeronauka

Dana 13. listopada sa početkom u 18 sati u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu održala se svečana akademija prigodom 25 obljetnice ka-

toličkoga vjeronauka u školi. U ovo naše vrijeme kada je sve usmjereno suprotno od Boga i naše kršćanske vjere biti dionikom jednog ovakvog događaja ne samo da je bila čast nego i ponos.

U ime organizatora Hrvatske biskupske konferencije na početku se skupu riječima pozdrava obratio zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić, potom je uslijedio svečani program koji je bio obogaćen nastupom Kulturno umjetničkog društva Lado sa nizom različitih izvedbi, zatim recitalima Zapisi iz hrvatske književnosti u izvedbi Joška Ševe, zbor mladih Lilium, zagrebački gitaristički kvartet, učenici iz tehničke škole i prirodoslovne gimnazije Ruđera Boškovića iz Osijeka, i ono što je za nas najvažnije **naša dječica iz vrtića Blažena Ozana iz Zagreba**.

Vjerujte, u tom nizu kulturnih točaka kada su dječica izišla na prostranu pozornicu HNK-a svima su nam izmamila osmijeh na lice. I promatrajući ih zaista ne samo da osjećate ponos, nego vam se istovremeno izmjenjuju i osjećaji strepnje, radosti i onoga stanja kada molite 'Bože samo neka bude sve dobro'. Ali, djeca su uvijek dobra i svaka njihova kretrja ostavlja na vama oduševljenje. Na kraju svega možete samo promisliti o onoj Kristovoj 'ako ne budete kao djeca nećete ući u Kraljevstvo nebesko' ili pak 'tko uzme jedno dijete u moje ime Mene prima'.

Mi sestre dominikanke trebamo biti ponesne na djecu koju odgajamo u našim vrtićima. Naša djeca svojim sudjelovanjem u ovakovom

jednom velikom događaju na nacionalnoj razini doista to zaslužuju. Bogu hvala na njima, na mojim sestrama koje su uz njih kao i na svakoj teti koja im daruje ljubav! To su naša djeca, ona su naš ponos! Ona su simboli našega uspjeha i produžetak naših života.

s. Ana Begić, OP

KORČULA: Dječji vrtić *Andđeli čuvare slavio svoje zaštitnike*

Prvog dana trodnevlja u čast svetim Andželima čuvarima, u četvrtak 29. rujna, služena je u kapeli samostana u Korčuli sveta misa za sve roditelje i djecu vrtića. Pred brojim roditeljima i prijateljima, u prigodnom su programu prije sive misa djeca iz vrtičkih skupina „Zvjezdice“ i „Andželi“ recitirala molitve i stihove o andželima.

Predškolci iz skupine „Mornarići“, u kratkom su nas igrokazu pobliže upoznali s likovima svetih arkanđela Mihaela, Gabriela i Rafaela, čiji smo blagdan tog dana slavili. Djeca su potom pjevanjem animirala svetu misu koju je predvodio korčulanski župnik don Frano Kura. On je u propovijedi naglasio kako trebamo biti poput djece, bezazleni, spremni pratići i zaboraviti uvredu. Roditelje je pozvao da sa svojom djecom mole, kako bismo svi jedni drugima bili poput andžela čuvara. Nakon sive misi druženje je nastavljeno u samostanskom dvorištu. (www.dominikanke.org)

KORČULA: Dan kruha u vrtiću *Andželi čuvare - Korčula*

U ponedjeljak 24. listopada u našem smo vrtiću obilježili Dan kruha. Pred okupljenim

prijateljima iz svih odgojnih skupina i roditeljima, djeca iz odgojne skupine „Zvjezdice“ ispričala su priču o crvenoj koki, a „Andželi“ su recitirali pjesmu o četiri zrna.

Potom su obje skupine zajedno otpjevale pjesmu „Jesen, jesen je“. Predškolci su nam u recitalu „Od zemlje do kruha“ objasnili kako nastaje kruh, a svi su zajedno otpjevali pjesmu „Kruh naš“. Fr. Kristijan Dominik Gerbić pitao ih je potom znaju li kako nastaje kruh i tko nam daje sve potrebno da bi ga mogli napraviti. Nakon jednoglasnog odgovora da nam sve to daje Bog, zahvalili smo Mu molitvom, a potom je fr. Dominik, uz pomagača, blagoslovio kruh koji su roditelji i tete pripremili te smo zajedno blagovali.

ZAGREB: Izlet djece DV Bl. Hozana u Krašograd

S veseljem su naše starije vrtičke skupine Ribice i Bubamare, DV Bl. Hozana, dočekale srijedu, 19.10.2016. i odlazak na izlet u Krašograd. Unatoč kišnim danima ranije, vrijeme nas je

poslužilo i baš smo uživali u pravom jesenskom danu.

Pregršt raznolikih aktivnosti nas je dočekalo u Krašogradu: šetnja farmom životinja, vožnja vlakićem, radionica na kojoj smo mijesili tjesto i muzli kravu, skakanje na velikom trampolinu, igre na dječjem igralištu, vožnja čamcem, potraga za skrivenim slatkim blagom.... Sve u svemu, jako sadržajno, zabavno i poučno iskustvo. Radujemo se našim sljedećim avanturama! :-)

ZAGREB: Dani kruha i zahvalnosti za plodove zemlje u DV Bl. Hozana

Mjesec listopad i ove je godine u naš vrtić donio obilje jesenskih plodova, miris kruha i pregršt aktivnosti.

Različitim pričama, pjesmama, igrokazima, dramatizacijama, dokumentarnim filmovima, igrama i istraživačkim aktivnostima, a osobito mijesenjem tjesteta i izradom kruha i peciva, podsjetili smo se koliko je dug i požrtvovan taj put «od zrna do kruha» i koliko nas Bog

blagoslivlja i obilato daruje na svakom dijelu tog puta. Zato smo svoju zahvalu Njemu pretočili u svetu Misu i zajedničko druženje uz blagovanje u prostorima našeg vrtića, 20. listopada. Svetu Misu predslavio je vlč. Željko Faltak, a djeca su se uključila prinosom darova, molitvom, zahvalom i pjesmom. Mnogi su zajedno s roditeljima kod kuće pripremili razna peciva i kolače kojima smo obogatili naš zajednički stol, a nakon svečanog blagoslova, uz veselo druženje, lijepo smo se počastili obiljem sa stola...

BLAGOSLOVLJEN DJEĆJI VRTIĆ „BLAŽENA HOZANA“ U ŠIBENIKU

Dječji vrtić sestara dominikanki *Blažena Hozana*, koji se nalazi u sklopu Katoličkog školskog centra u Šibeniku, blagoslovjen je i otvoren u subotu 20. kolovoza. Obred blagoslova predvodio je novi šibenski biskup Tomislav Rogić uz sudjelovanje vrhovne glavarice sestra dominikanki majke Katarine Maglice, provincijske predstavnice Hrvatske dominikanske provincije Ante

Gavrića, šibensko kninskog župana Gorana Pauka i gradonačelnika grada Šibenika Željka Burića. Tim povodom biskup je zahvalio svima koji su doprinijeli realizaciji vrtića. Posebno je istaknuo ulogu umirovljenog šibenskog biskupa Ante Ivasa. Novi vrtić u sljedećoj će pedagoškoj godini imati dvije odgojne skupine: mješovitu jasličku i mješovitu vrtičku. Vrtić će voditi sestra Rahela Rukavina.

Danas zazivamo Božji blagoslov osobito na one koji će u vrtiću boraviti i na sestre dominikanke, rekao je biskup Tomislav Rogić. Naglasio je također kako ljudsko odrastanje i doba djetinjstva otvara dušu otkrivanju istine i klanjanju pravom i jedinom Bogu. Danas zazivamo blagoslov na ovaj novi vrtić *Blažena Hozana* da bude mjesto rasta u dobi, milosti i mudrosti Božjoj. Zazivamo blagoslov da svi oni koji budu preuzeli brigu za djecu oko njihova odgoja i

obrazovanja, ispravno poučavaju, da ljudsku mudrost spajaju sa evanđeoskom istinom, da tu istinu sačuvaju i svojim je životom očituju. Zazivamo Božji blagoslov da djeca u odgojiteljima nalaze i pronalaze Krista učitelja, te se obogate u pravim vještinama, prvim molitvama i zdavim temeljima za život u punom dostojanstvu čovjeka, molio je biskup Rogić.

Posebna mi je radost što se vrtić u Šibeniku otvara o 800. obljetnici osnutka dominikanskog reda i 950. obljetnici prvog spomena Šibenika, istaknula je priora šibenskog dominikanskog samostana sestra Jakica Vuco. Istaknula je veliku ulogu šibenskog biskupa u miru Ante Ivasa u pokretanju inicijative za izgradnju vrtića.

Program rada u vrtiću *Blažene Hozane* temeljit će se na katoličkim načelima koji proizlaze iz stava i uvjerenja kao katoličke ustanove. Način rada, kvaliteta odnosa i okruženje

poticat će cijeloviti razvoj djeteta u skladu s njegovim individualnim potrebama, mogućnostima i sposobnostima, kazala je ravnateljica katoličkih vrtića *Blažene Hozane* Kotorske, sestra Antonija Matić.

Vrhovna glavarica sestra dominikanki s. Katarina Maglica naglasila je kako će sestre djeci dati toplinu i bliznu. Vjerujem da će djeca koji će izlaziti iz našeg vrtića biti prvenstveno ljudi na kojima će počivati budućnost obitelji, hrvatskog naroda i Crkve. Obećavam da ćemo mi sestre dominikanke svakodnevno djecu i roditelje uranjati u naše molitve i žrtve, te za njih tražiti Božji blagoslov. Bog može učiniti puno i Bog djeluje u ljudima, neka naš vrtić bude jedno malo svjetlo i izvor nade. Hvala svima koji su pomogli da do otvaranja vrtića dođe, naglasila je sestra Katarina Maglica.

Grad Šibenik je svjedok kako institucionalna briga za najmlađe u jednom dogovornom razvoju između javnih ustanova, vjerskih katoličkih vrtića i privatnih vrtića vrlo dobro rješava problem naglasio je gradonačelnik Burić. Nastaviti ćemo podizati standard u svim gradskim vrtićima, jer to je glavna zadaća Grada, kazao je gradonačelnik, dodajući kako je težnja izjednačavanje svih uvjeta rada u predškolskom odgoju bez obzira tko je osnivač pojedine ustanove. Na demografskoj obnovi moramo napraviti puno toga i ovo je jedan kameničić tog mozaika koji će omogućiti da do te demografske obnove i dođe, poručio je šibensko-kninski župan Goran Pauk, koji je obećao podršku Šibenskoj biskupiji na ovakvim projektima. Voditeljica Službe za predškolski odgoj i obrazovanje Ministarstva Znanosti, obrazovanja i sporta Marija Ivanković naglasila je kako je grad Šibenik predškolski odgoj osmislio na najbolji mogući način, te je istaknula kako zajedništvo vodi u budućnost.

Izvor: Portal Šibenske biskupije, 21. 08. 2016.

(*opširniji prikaz blagoslova DV
vidi u posebnom prilogu*)

ŠIBENIK: Slavili smo Dan kruha

Za Dan kruha i zahvale Bogu za sve njegove darove pripremili smo za nas i za naše roditelje pravu malu svečanost. Naučili smo nekoliko pjesama i stihova i oduševili svoje roditelje, bake i djedove, a tek oni najmlađi svojim plesom o ježiću izmamili su osmijehe od uha do uha! Pater Paul Karim, župnik u Zablaću i Mandalini blagoslovio je kruh i sve plodove pozvавši djecu da budu zahvalni za svu hranu jer tamo od kuda je on djeca nemaju što jesti.

ŠIBENIK: Proslava sv. Mihovila

U sklopu priprave za svetkovinu sv. Mihovila, djeca iz vjerskih odjeljenja dječjih vrtića Brat sunce, Vidici, Ciciban, Kućica i Blažena Hozana posjetila su u petak 23. rujna katedralu Sv. Jakova i susrela se sa Šibenskim biskupom Tomislavom Rogićem. Tim susretom nazvanim "Mali Mihovil" željelo se i najmlađe Šibenčane uključiti u proslavu dana Grada i Biskupije.

Biskup Rogić djeci je govorio o sv. Mihovilu kao čuvaru grada Šibenika i Šibenske biskupije. Istaknuo je i važnost molitve Andželima čuvarima, te su svi zajedno izmolili molitvu "Andžele čuvaru mili". Svako dijete je dobilo i sličicu svestog Mihovila.

ŠIBENIK: Jesen u našem vrtiću

Pozdravljaju vas „Andželi“ i „Ribice“ iz vrtića Blažena Hozana podružnice u Šibeniku. Pozdravljaju vas i tete: Katarina, Ivana Ana i s. Rahela i veselih četrdeset dvoje mališana! U našem vrtiću sve je u duhu jeseni, sve jesenske boje preplavile su naš hodnik; tu su i plodovi, sjemenke, lišće, pa i teglice s marmeladom koju su radili „Andželi“ sa svojim tetama, ježići, suncokreti, kukuruzi, tikvice i svi drugi plodovi! Baš pravi jesenski ugođaj, što se za prirodu vani ne može baš reći, osim njene varljive čudi. Jedan dan sunce grijе kao da je ljeto, pa sutradan kiša i tako se svakodnevno izmjenjuju, ali to nas ne smeta. Kad god možemo, prije podne ili popodne, uživamo svaki dan u igri u našem lijepom parku.

PREDSTAVLJANJE ZBIRKE PJESAMA S. BLAŽENKE, POVRATAK ISKONU U KORČULI:

U petak, 30. rujna, u Domu kulture Korčula, predstavljena je zbirka pjesama s. Blaženke Rudić „Povratak iskonu“. Program je vodila s. Sara Tkalčec, a osim same autorice, sudjelovali su prof. Ivan Fabris i č. m. Katarina Maglica.

Prvu cjelinu knjige, naslovljenu „Zatočena u kamenu“, predstavio je prof. Fabris. Istaknuo je kako se u pjesmama koje tematski povezuje rodni kraj s. Blaženke otkrivaju opća egzistencijalna pitanja, ali i neka osobna, konkretna pitanja same autorice. Sve je odjeveno u „bunjevačko ruho“, pod kojim se misli na tri sloja: jezični (bunjevačka štokavska ikavica), motivsko-tematski sloj (motivi i teme vezani za bunjevačku zajednicu) te duhovni elementi (nasljeđe bunjevačkih Hrvata).

O drugoj cjelini, pod naslovom „Tajne duše“, govorila je č. m. Katarina Maglica. Pjesme ove

cjeline usmjerenе su na nutarnji svijet autorice, na tegobe i žđ, ali i pronalazak smisla u Bogu, koji jedini može ispuniti naše srce. Iako bogate religioznim motivima, č. m. Katarina ipak ove pjesme ne naziva religioznima, već misaonima, jer se ne pretvaraju u molitvu ili poučavanje, već otkrivaju misli autorice o životu i smrti, smislu postojanja čovjeka i svijeta, što su teme zajedničke svim ljudima.

O trećem je ciklusu zbirke, naslovljenom „Razgovori s mojim pokojnima“, progovorila sama autorica: „Izazov je napisati pjesme, jer pjesme su moje suputnice i sugovornice. U njima razgovaram sa svojim zavičajem, brazdama, svojim korijenima i bunjevačkim ričima. Razgovaram sa svojim nutrinom, suzama i ranama, sa svojim Bogom. Razgovaram sa svojim pokojnima.“ Istaknula je kako je zavičaj u kojem je rođena približava zavičaju za koji je rođena. Razgovori s pokojnima potiču na promišljanje o životu i bude zahvalnost za sve što se dogodilo ili će tek biti.

Iz svakog je dijela knjige u prigodnoj video-projekciji pročitana po jedna pjesma, a zbor sestara večer je obogatio izvedbom pjesama „Hej, salaši“ i „Anděle bijeli“.

Program je pred brojim okupljenim sestrama, članovima dominikanskog Trećeg reda i ostalim posjetiteljima nastavljen izvedbom monodrame s. Barbare Bagudić „Bl. Ozana Kotorška – **Biti s Bogom, dovoljno je za sreću**“.

s. Jana Dražić

U SUBOTICI:

Zbirka pjesma **Povratak iskonu** autorice s. Blaženke Rudić, predstavljena je u subotu, 8. listopada 2016., i u pastoralnom centru Augustinianum, u Subotici. O knjizi su govorili s. Katarina Maglica, prof. Katarina Čeliković, vlač. Lazar Novaković i s. Blaženka Rudić.

Na početku je sve nazočne pozdravio predsjednik izdavačkog odjela Katoličkog društva Ivan Antunović, vlač. Josip Štefković. Izrazio je radost što je Društvu povjereno izdavanje ove zbirke.

S. Katarina se posebno osvrnula na drugi dio zbirke *Tajne duše* koji sadrži 13 pjesama. Detaljno je približila sve ono što je ona otkrila u ovim pjesmama, o njihovu sadržaju i stilu. „Kao što sam naslov sugerira, autorica se trudi objasniti i razumjeti sebe, svoj unutarnji svijet i vlastitu narav povratkom vlastitim korijenima, svom iskonu, birajući motive i slike koje nosi u sebi iz djetinjstva i mladosti, dajući posebno mjesto običajima i događajima koji su toplinom i nježnošću obojili njen najranije postojanje a bezbrižnošću ispunili njen dječji svijet. Vrijedno je naglasiti da je prvi i treći dio knjige pisan topлом bunjevačkom ikavicom koja, uz odabir motiva, boja i zvukova ravnice i salaša daje pjesmama poseban ugodaj i ljepotu, udahnuje im život koji i sam čitatelj lako zavoli i bez muke u njega uroni. Druga cjelina knjige sastavljena od trinaest pjesama, povezana naslovom *Tajne duše*, po mnogočemu se razlikuje od prve i treće cjeline. Pisana je književnim jezikom. Autorica nam otkriva svoje želje, nadu, gorčinu, žed, govori o suzama, sudbini, smrti, o pitanjima koja je muče i osjećajima koji je razdiru. Hrabrost je pustiti javnost da nas čita i doživjava kroz najintimnija naša stanja, dozvoliti joj da kopa i dublje od napisanoga. Ove bi pjesme netko promatrao kao duhovno-religioznu tematiku, ja ih radije promatram kao misaono- refleksivne pjesme s motivima svojstvenim duhovno-religioznom stvaralaštvu.“

Urednica knjige prof. Katarina Čeliković smjestila je knjigu u izdavačku djelatnost Ka-

toličkog društva Ivan Antunović. Ovo je 23. knjiga u ediciji Duhovnost i upravo je dobrodošla jer je prekinula nedostatak ove tematike u nekih posljednjih pet godina. Osrvnula se na grafičko uređenje knjige kojemu su pridonijele fotografije Zorana Vukmanova Šimokova.

Vlač. Lazar Novaković, koji je napisao i govor, osvrnuo se na sva tri dijela zbirke, povezujući ih sa svojim sjećanjima, vezanim uz osobe i događaje koji se spominju u pjesmama. Također je povezao pjesme i njezinim pozivom i poslanjem dominikanke.

„Radujem se što njezine pjesme izlaze u godini kada njezina redovnička zajednica obilježava Godinu svetog Dominika. Dominikovo geslo je bilo: Veritas – istina. To je živio, to je naviještao. U svakom čovjeku se krije i pjesnik i vjernik. Neki to otkriju a neki zakopaju. Tu istinu Blaženka je u sebi povezala – pjesnikinju i vjernicu. Blaženka je podijelila s nama svoju intimu. Otkrila je svoju dušu, svoja duboka razmišljanja. Poslala je svoje pjesme da srodne duše traže.“

S. Blaženka je rekla da su ove pjesme nastale tijekom posljednjih dvanaest godina. Željela je da knjiga bude tiskana u Subotici kao dar za vičaju i rodu. Zahvalila je svima na spremnosti i suradnji u izdavanju ove knjige, te na toplov i srdačnom ozračju kojim je popraćena ova večer. Voditeljica večeri bila je prof. Klara Dulić, a stihove su govorili Nevena Mlinko i Ivan Vizin. Glazbenu točku na tamburici izveo je Marko Kujundžić. (www.dominikanke.org)

Iz stranog tiska o predstavljanju knjige s. Blaženke:

POVRATAK ISKONU SESTRE BLAŽENKE RUDIĆ *Miroslav Antelj | 08. Oktobar 2016.*

Sestra Blaženka Rudić, poreklom iz Bikova po-red Subotice, sada sa službom u Dominikanskom samostanu na Korčuli u Hrvatskoj, napisala je knjigu pesama "Povratak iskonu".

Promocija knjige je održana u Subotici u Pastoralnom centru "Augustinianum", u okviru Subotičke biskupije.

Sestra Blaženka Rudić je u svojim pesmama dočarala njeno viđenje mesta gde je rođena, uopšte prostore Vojvodine. Bazira se na bunjevačkim prezimenima, a u delu knjige na sebi svojstven način u duhovnom smislu razgovara sa umrlima, dajući misteriozni značaj smrti.

Na pitanje novinara sajta www.vestisu24.rs da li knjiga "Povratak iskonu" možda ima i dvosmerni značaj, što znači da se ona vraća korenima Bunjevaca u Vojvodini, a isto tako da bi se obzirom da službuje i živi na Korčuli, mogla vratiti i korenima odakle su Bunjevci došli u Vojvodinu kao Dalmati, sestra Blaženka je odgovorila: Da vrlo interesantno, dok sam pisala knjigu nisam o tome razmišljala, ali definitivno bi se moglo reći da me je podsvesno to i podstaklo da napišem ovu knjigu" - zaključuje sestra Blaženka Rudić.

Inače, sestra Blaženka Rudić je službovala kao starešina Dominikanskog samostana u Subotici, gde je bila vrlo cenjena i aktivna u svom poslu.

(Izvor: www.vestisu24.rs/vesti_2/povratak-iskonu-sestre-blazenke-rudic, 8. oktobra 2016)

Predstavljanje knjige s. Blaženke Rudić, „Povratak iskonu“

Knjiga „Povratak iskonu“, s. Blaženke Rudić, ima trideset osam pjesama u tri cjeline. Ovo je treća knjiga s. Blaženke Rudić u nakladi Katoličkog društva Ivan Antunović. Knjiga je izišla u sunakladi Društva i Kongregacije svetih Andjela Čuvara sestara Dominikanki, a prigodom 800 godina utemeljenja dominikanskoga reda.

Predstavljanje knjige će biti priređeno, 8. listopada/oktobra u Subotici, u prostorijama Pastoralnog centra Augustinianum (Trg sv. Terezije 2), s početkom u 19 sati. Tijekom večeri govorit će s. Katarina Maglica, časna majka sestara dominikanki, te vlč. Lazar Novaković i prof. Katarina Čeliković. Na koncu će se o svojim pjesmama progovoriti i sama autorica, s. Blaženka Rudić, rodom sa Bikova kraj Subotice, a sada djeluje u samostanu na Korčuli.

(Izvor: Hrvatske novine, Subotica, od 28. rujna 2016.)

Iz Pogovora

Dobivši u ruke zbirku poezije s. Blaženke Rudić Povratak iskonu, ispunio sam se radošću. Rado sam čitao sva njezin djela i nalazio vrijednost u njima. Razlog radosti je istina – Blaženka živi, tj. stvara, dariva se ... radujem se što njezine pjesme izlaze u godini kada njezina redovnička zajednica obilježava Godinu svetog Dominika. Dominikovo geslo je bilo: *Veritas – istina.* /.../

Blaženka je podijelila s nama svoju intimu. Otkrila je svoju dušu, svoja duboka razmišljanja. Poslala je svoje pjesme da srodne duše traže. Vjerujem da će srodne duše naći i u rodnom Bikovu, dragoj Subotici, Zagrebu, zaljevu svetaca – Boki Kotorskoj – gdje blažena Ozana Kotorska stoljećima privlači vjernike, i na drugim kontinentima.

Kada mi je u svibnju 2001. s. Blaženka dala svoju knjigu *Svjetlo u ravnici*, zaželjela mi je da budem *Svjetlo*. I ja to njoj želim: da ostane – *Svjetlo*. A to će biti – stvarajući, darujući se, moleći... I neka jednom uživa s dragima *Svjetlo Vječno!*

Lazar Novaković

U nastavku donosimo nekoliko pjesama iz knjige Povratak iskonu s. Blaženke Rudić:

SRCE U RAVNICI

Ne pjevam o moru
iako se mreška u mojom očima.
Moj pogled se odmara
na žitnim poljima.

Ne pjevam o borovima
iako njihov miris čutim u njedrima.
Moj dah se osvježava
na žutim suncokretima.

Ne pjevam o cvrčcima
što skladaju u ljetnim noćima.
Moje uši slušaju pjesmu zrikavaca
nad uspavanim ravnima.

MARIJA BISTRICA

Gospa
u bunjevačkom ruvu
dočekala nas
u Mariji Bistrici.
U crnoj svili
zlatom vezenoj.
Ko nana
s Ditetom na rukama
dicu svoju.
Bili smo
ko kod kuće.

Noć je ...
Mi doli
sviča nam u rukama
tišina u nama
oko nas mrak
a gori zvizde.
Penjemo se
sa svićom u rukama
s tišinom u nama
s mrakom oko nas

do Kalvarije
osvitljene
gori do zvizda...
Ispratila nas
Gospa u bunjevačkom ruvu.
Na licu nam
suze
dok smo izlazili nataraške.
A njezino je bilo
tako milo...

SMRT

Ne radujem se više
dolascima
niti tugujem
zbog odlazaka.
U gluhim noćima
osluškujem svoje srce:
je li mrtvo ili slobodno?

PJESME

Možda sam pjesnik
i ponekad me obuzme
snaga i ljepota
zanos riječi
ali moje pjesme su neshvatljive
one su samo moje
moje
suputnice
sugovornice
one lutaju svemirom
tražeći
neku dušu
koja će u njima
prepoznati
sebe.

ŽEĐ
Slutim dubok izvor,
čujem: teče slap.
Moje usne vlaži
samo jedna kap.

Gledam svjetlo ognja:
sjaji kao dan.
Meni putem svijetli
samo iskre plam.

Glazba svud romoni,
stvara skladan zvon.
Moje uho čuje
samo jedan ton.

Život nudi gozbu
slastan ugođaj.
Ja uzeti smijem
samoj zalogaj.

Srce traži ljubav,
htjeli bi ju svi.
Ispuniti čežnju
možeš samo Ti.

Hollywin u Subotici

IGROKAZ O SV. DOMINIKU U SUBOTICI

U ponedjeljak, 31. listopada, u Hrvatskom kulturnom centru „Bunjevačko kolo“, održan je 4. Hollywinn u Subotici. Kao i svake godine, djeca i mladi su priredili predstavu koja ima za cilj približiti život i djelo nekog svetca ili blaženika. Ove godine, na prijedlog s. Nade Ivanković, priore se-stara dominikanki u Subotici, kao doprinos dominikanskom jubileju, predstavljen je život svetog oca Dominika. Tekstualni predložak o životu svetog Dominika, za program Noći svetaca u Subotici, napisala je sestra Jana Dražić. Predstavu je na dojmljiv način režirala Nevena Mlinko. Kroz dinamičnu izmjenu prizora, igru sjenki, te izvrsnu glumu i trud svih koji su u predstavi sudjelovali, gledateljima je doista na lijep i zanimljiv način približen lik svetog Dominika.

Dominikanci, mladomisnik Ivan Marija Tomić i časni brat Ante Augustin Kazoti, prije same predstave, pozvani su da gledatelje, kroz kratko izlaganje, te svjedočenje vlastitog poziva, uvedu u lik svetog oca Dominika i značaj dominikanskog reda. Oni su u Subotici došli upravo za tu prigodu, zajedno sa s. Slavkom

Sente, koja je nabavila odijela za mlade glumce.

Glavne uloge odigrali su: Đuro Juhas kao sveti Dominik, Slađan Bošnjak kao biskup Diego i Ana Piuković kao sestra Giljermina, te Katarina Piuković, Martina Vojnić Tunić, Katarina i Lucija Ivanković Radaković, Oliver Nagel, Dario Marton, Vladimir Ištvančić, Sylvester Bašić, Danica Mlinko. Tehnička podrška je iz radionice Aleksandra Rajića kojemu su pomogli Matija Sekereš i Dario Tumbas te Luka Vukov oko rasvjete. Glazbu je odabrao Darko Temnović, a snimke uredila ekipa Radio Marije. Za razglas se pobrinuo Novica Miljačko

„Posebna zahvala ide sestri Nadi Ivanković iz Subotice, kao i drugim sestrama i braći dominikancima iz Srbije i Hrvatske, na čiju smo ideju i u povodu 800. obljetnice utemeljenja Reda propovjednika odabrali upravo svetog Dominika Guzmana za razmatranje u noći svetaca 2016. Svi su se nesobično založili u organizaciji!“

(usp.https://www.facebook.com/andrija.anisic.9/media_set...)

PJEVAČKI ZBOR ŽUPE GOSPE FATIMSKE, ŠKRAPE

Mješoviti zbor župe PSM (Prečistog srca Marijina) - Gospe Fatimske, osnovan je 1967. godine, i od tada neprekidno djeluje. Primarna uloga zbora je sudjelovanje na misnim slavlјima kroz godinu, te sudjelovanje na vjerskim svečanostima za potrebe Župe i Splitsko-makarske nadbiskupije. Kroz proteklih pedesetak godina mala skupina zaljubljenika u crkveno pjevanje, pod vodstvom redovnica, izrasla je u solidan mješoviti zbor sastavljen pretežno od srednjoškolaca i studenata, ali i pjevača koji mu svoju vjernost iskazuju više desetljeća. Zbor izvodi jednoglasne, višeglasne, koralne mise i skladbe na hrvatskom, latinskom i staroslavenskom jeziku domaćih i stranih autora, a uz neizostavnu pomoć i podršku sestara dominikanki ostvarena su i brojna putovanja na druge krajeve domovine i u inozemstvo.

Osim župskih dužnosti, zbor sudjeluje na svim većim slavlјima na području Splitsko-makarske nadbiskupije, a imao je posebnu čast pjevati na svetoj misi koju je na splitskom Žnjantu predvodio sv. papa Ivan Pavao II. Zbor je gostovao diljem Lijepi Naše: u Šibeniku, Mariji Bistrici, Zagrebu, Vukovaru, Korčuli,

Varaždinu te u inozemstvu: u Italiji (S. Felice, Fermo, Rim, Assisi, Loretto) i Crnoj Gori (Kotor). Prigodom zahvalnog hodočašća Split-sko-makarske nadbiskupije Stopama vjere u Rim, povodom 1700 godina mučeništva Sv. Dujma, udruženi zborovi župe sa Škrapa i konkatedrale Sv. Petra iz Splita, s njihovim voditeljicama, mojom malenkosti (s. Pavlom Negovec - dominikanka) i s. Eudoksijom Franić (služavka Malog Isusa) predvodili su misna slavlјa u Assisiju, Rimu i Lorettu. Pjevanje i proslava blagdana Sv. Jerolima u hrvatskoj nacionalnoj crkvi, misa u bazilici Sv. Petra, audijencija kod Svetog Oca, obilazak i razgledavanje Rima, nezaboravni su doživljaji koje zasigurno možemo upisati kao najznačajnije i najljepše trenutke u dugogodišnjoj suradnji ovih dvaju zborova. Takva suradnja još jednom se pokazala na djelu prilikom ređenja biskupa Jure Bogdana.

Svakako trebamo spomenuti i proslavu povodom 50 godina nazočnosti sestara dominikanki na Škrapama i 100 godina Kongregacije Svetih Andela Čuvara sestara dominikanki s maticom u Korčuli i prezentaciju

monografije Bogu, redu i narodu u Šibeniku. Zbor je snimio i nosač zvuka *Idi javi mojoj braći...* sa skladbama pretežno hrvatskih autora, njegujući tako noviju hrvatsku zborsknu sakralnu glazbu.

Dječji zbor **Biseri** okuplja između 50-80 članova, ovisno o broju osnovnoškolaca

određene školske godine, jer u njemu sudjeluju djeca u dobi od pet do četrnaest godina. Probe imamo jednom tjedno, a zajedno slavimo nedjeljnu svetu misu za djecu. Svake godine se rado i veselo spremaju za sudjelovanje na Zlatnoj harfi gdje redovito ostvare zapaženi uspjeh. Većina njih nastavlja sudjelovanje u župnim aktivnostima, vole pjevanje i sviranje pa mnogi prelaze u „veliki“ mješoviti zbor.

s. Pavla Negovec

Č. s. Pavla Negovec je voditeljica i ravnateljica zbara još od 1983. godine. Pripada dominikanskoj Kongregaciji Svetih Anđela Čuvara. Studirala je i diplomirala na Institutu za crkvenu glazbu u Zagrebu 1969. Nakon toga nastavlja sa svojom glazbenom aktivnošću u kući matice u Korčuli. Od 1983. g. živi i djeluje u Splitu, u samostanu sestara dominikanki. U župi Gospe Fatimske vrši službu voditeljice crkvenog pjevanja. Pod tim se pojmom podrazumijeva vođenje mješovitog zbara, dječjeg zbara Biseri, te vođenje pučkog pjevanja, ali i podučavanje djece u sviranju glasovira. S mješovitim zborom

održava koncerte širom Hrvatske, a zapažene uspjehe ostvaruje i s *Biserima* na Zlatnoj harfi. Svojim predanim radom i upornošću pokazuje primjer mladima, uspješno motivira i održava na okupu raznoliku skupinu pjevača, od najmlađih do najstarijih.

(Izvor: *Glasilo župe Prečistog srca Marijina - Gospe Fatimske, god 2016. broj 1, str.15*)

SPLIT: Nastup zbara sa Škrapa na Susretu crkvenih zborova

Tradicionalni Peti Susret crkvenih zborova Splita i okolice, u povodu blagdana sv. Cecilijske - zaštitnice crkvenog pjevanja, održan je na blagdan Krista Kralja, u nedjelju, 20. studenoga, u crkvi Presvetog Srca Isusova na Visokoj u Splitu. Na susretu je nastupilo osam zborova.

Svoj nastup zbor župe Prečistoga Srca Marijina – (Gospe Fatimske) sa splitskih Škrapa posvetio je hrvatskim autorima predstavljajući se skladbama „Molitva“ Franje Dugana te „Svrši stopi moje“ Krste Odaka. Zborom je ravnala sestra dominikanka Pavla Negovec dok je za orguljama bio don Ivan Urlić. Ujedinjeni zborovi pod dirigentskom palicom sestre Pavle izveo je skladbu „Krist Kralj vlada“.

Izvedbu zbara poslušajte na <https://www.youtube.com/watch?v=7LJWHuTpqrg>

Petar Mrđen

SRETAN 70. ROĐENDAN S. PAVLI!

Koliko je s. Pavla ‘ušla pod kožu’ ove „svoje dice“ vidjelo se i na proslavi njenog 70. rođendana, 27. studenoga 2016. Bila je to ujedno i prva nedjelja Došašća. Svi su pjevači došli na misu, ali nekako lijepo obučeni. To ju je čudilo, ali još više što se nitko nije sjetio da joj čestita rođendan. Nije ni slutila što joj se nakon mise spremo. „Sve je dogovoreno u dva dana i to priko fejsa. Naglasak je bija stavljen na iznenađenje. Zbog toga нико joj prije kraja mise nije triba čestitati rođendan. Rečeno je da onaj ko se zaleti pa joj bude čestita dobiva od sviju nogu u ... i još svima mora platiti kavu. Čak je i don Toni zabranija jednom bogoslovu da joj čestita. Don Ivan je biža iz katedrale, Fidelis je tirala Pavlu iz kužine da bi mogli sve uniti u dvoranu. Nakraju mise smo je odvukli u vjeronaučnu dvoranu. U dvorani ju je dočekala torta sa upaljenih 70 svjećica, (zamalo smo zapalili tek renovirani samostan). Bila je prisritna ko malo dite, ipak joj je bio prvi put u životu da puše svjećice! Sve u svemu uspješno odradeno.“ – kaže Petar M., jedan od pjevača. Eto, vidimo svi da ‘godine nisu važne’, pa zaželimo s. Pavli još puno ovakvih ugodnih iznenađenja, ali i ovako divnih pjevača.

Vrhunac svega bila je ova pjesma, na melodiјu Moja domovina, što su je pjevači preuredili i otpjevali:

NAŠA ČASNA PAVLA

Dvadeset i sedmi danas je
Časnoj Pavli rođendan nam je
Sedamdeset ljeta ona proslavlja
Mislila je “zbor” zaboravlja

Evo sad iznenađena je
Novu skladbu dobila je
Draga naša Pavla volimo te mi
Tili smo te iznenaditi
IZNENADITI

Naša časna Pavla
Naša časna Pavla
Čestitamo od sveg srca

Rođendan ti svi
Tili smo ti to zapivati

Naša časna Pavla
Naša časna Pavla
Puno zdravlja i sriće
Želimo ti svi
Volimo te, ne zaboravi

Svaki tjedan imamo probe
Za naučit nove “skladbice”
Kad se časti tad u dvorani smo svi
Ne smije se to propustiti

Na probama smo neredoviti
Izostanci su neopravdani
Sve će ona nama to oprostiti
Može ona sve preživiti
PREŽIVITI

Naša...

Svratiti će, moram doći, danas je taj dan
Sedamdeseti joj je rođendan
Svi će doći, nema dvojbe, čut će se glas
Kad zbor zapiva
ZAPIVA

Naša...

SRETAN ROĐENDAN TI!!!!!!!

Petar Mrđen

MJEŠOVITI ZBOR ŽUPE SV. MARTINA U VIRJU

Pjevati srcem i biti mislima okrenuti Kristu najljepši je dar koji smo naučili od č. s. Cecilije pjevajući u Crkvenom zboru župe sv. Martina. Zbor župne crkve sv. Martina broji oko tridesetak pjevača koji se svakog utorka vrijedno na probama pripremaju za nedjeljne susrete na Svetoj Misi.

Č. s. Cecilija podučava nas kako pjesmom slaviti Trojedinog Boga i osjetiti njegovu dobrotu, blagost i ljubav. Za nas pjevače č. s. Cecilija predstavlja most ljubavi i vjere jer nas svojom vedrinom i vrijednim savjetima kako razumjeti otpjevane riječi, vodi prema duhovnom ispunjenju i Božjem blagoslovu.

Redovito nas priprema da bismo pjesmom veličali Gospodnina za važne blagdane, a posebno za blagdan našeg zaštitnika svetog Martina. Svake godine je poseban doživljaj pripremati se za tradicionalni Božićni koncert u Virju na kojem predstavljamo tek mali dio našeg bogatog pjevačkog repertoara.

Ponosimo se svakom otpjevanom misom i svakom naučenom i otpjevanom pjesmom, jer na taj način svi pjevači, iako različitih zanimanja i starosne dobi, postajemo kao jedna sretna obitelj, u zajedništvu koje dijelimo. Kada zajedno s cijelom crkvom zapjevamo *Andeo Gospodnji*, kao da naša srca hrle Božjoj Majci i vesele se jer smo i mi njena djeca.

Pjevajući u zboru uz č. s. Ceciliju, naučili smo kako utkati u pjesmu ovu danas uzburkanu svakodnevnicu i ostvariti mir u srcu. Naučili smo da je pjesma dvostruka molitva ako u srcu uspijemo pronaći mir i pritom dodirnuti svojom pjesmom i druge.

Stoga je privilegija biti dio našega zbara, jer učeći pjesme, učimo razumjeti i voljeti Gospodina te još više razumjeti jedni druge.

Učimo oprštati, voljeti i radovati se, te u svakoj pjesmi pronalazimo Isusa koji nam pomaze koračati na stazama života.

Ponekad je uz sve obaveze teško doći na probe, ali vođeni vjerom, sa svake probe dolazimo kući osnažena duha, sretniji i radosniji jer smo pjesmom uspjeli dodirnuti nebo i probuditi anđele... To je upravo i zadaća župnog zbara.

Širiti i čuvati vjeru u Gospodina, prenositi je pjesmom u tuđa srca i potaknuti sve da osjeti Slavu Gospodnju.

Molimo Gospodina neka udjeli č. s. Ceciliji dobro zdravlje i dug život, a molimo i andeosku pomoć da našim pjevačima nikada ne ponestane revnosti i ushita u naviještanju Kraljevstva Božjega pjesmom. Neka uvijek ostanu čista i radosna srca kako bi i druge oduševljavalni za zajedničko pjevanje u našem župnom zboru.

Irena Tišljar

RADOST PODIJELJENA S DRUGIMA – UDVOSTRUČAVA SE – Dvadeseta obljetnica djelovanja s. Cecilije u Virju –

Hvaljen Isus i Marija! Ovim kratkim crticama želim se osvrnuti na protekle godine u mom apostolatu. Već je, naime, prošlo više od dvadeset godina otkako sam u župi Virje. Kada sam došla, 1995., bila sam još relativno mlada i započela sam s radom puna elana. U toj našoj virovskoj zajednici zajedno sa mnom je bila, drage uspomene s. Elvira Hrženjak, rođena Virovka. Izazovi veliki; kuća stara, trošna, ali topla u smislu sestrinskog razumijevanja i sloge. Imala sam vjeronauk najprije u skromnoj vjeronaučnoj dvorani, da bi s vremenom nastavila u OŠ profesora Franje Viktora Šignjara. Zatim služba sakristanke i orguljašice i sve što ide s tim u crkvi, pa vrtlarica i što je već potrebno u kući i oko nje. Osobito mi je bio drag rad s djecom, pa sada kad sam u mirovini s nostalgijom se prisjećam tih lijepih trenutaka. Posebno mi je zadovoljstvo uvježbanje crkvenoga zbara za nedjeljna i blagdanska liturgijska slavlja. Doživljavam to kao relaksaciju i duhovno obogaćenje, jer su tekstovi popjevaka i psalama koje redovno pjevamo nedjeljom, veoma sadržajni i neodoljivo privlačni – prava slast za dušu. A kako da se ne divim

osobama koje sačinjavaju taj zbor! Uz sve svoje aktivnosti na radnim mjestima (neki od njih su profesori, neki zaposlenici u uredima, a neki opet marljivi težaci na svojim poljoprivrednim imanjima, a svi sa svojim obiteljskim obaveza- ma itd.) odvoje još i vrijeme za redovite tjedne probe pjevanja. Osjećamo se zaista kao jedna skladna obitelj koja revnuje za Gospodina, slavi ga pjesmom, ne štedeći grla, srcima punim zanosa. Jedan takav pjevač bio je i Antonijo Franjo, sada naš subrat dominikanac, fr. Bonifacije – divnih glasovnih mogućnosti, u što ste se, možda, već i sami mogli uvjeriti. Nadamo se da smo ga ‘zarazili’ pozitivnim vibracijama, jer je s puno zanosa nastavio svoje pjevačko umijeće prenositi mlađim naraštajima. Iako smo seoska župa, pjevački se zbor nosi hrabro, uz bok s onima iz većih gradskih sredina. To se naročito vidjelo na susretima zborova u Koprivnici, u župi bl. Alojzija Stepinca. Nastupamo gotovo na svim župnim i mjesnim događanjima, a osobito za naš župni god, sv. Martina. Svoj doprinos daju i članovi zbara mlađih. Bog je nadario ove revne Virovčane izuzetnim glazbenim i drugim talentima. Već dulje vrijeme koristimo vješte prste na orguljskim tipkama studenta pete godine Muzičke akademije, Josipa Kapitanića. On pripada jednoj izuzetno glazbenoj obitelji. Zahvalni smo Bogu za njegov veliki doprinos

u župi. Inače, osim glazbenih svojstava, kao što je ritam, dinamika, jasan izgovor teksta, nastojimo unijeti i meditativni karakter. Želja nam je pjesmom dodirnuti srca okupljenih vjernika i potaknuti ih na još intenzivniju molitvu i da se i sami uključe u pjevanje, barem onih popijevki koje lako uđu svakome u uho. Sve me to čini radosnom i s ovih nekoliko redaka tu radost želim podijeliti s vama.

Pred nama je dragi blagdan Božića, pa smo krenuli s uvježbavanjem skladbi za nastup u sportskoj dvorani u školi u Virju, gdje se svake godine održava koncert limene glazbe, a nastupaju također i mjesni zbor *F. Rusan*, zbor

mladih naše župe sv. Martina, *Martinci*, zbor školske djece, folkloraši, tamburaši, pojedini solisti i drugi. Stoga moramo prionuti na posao, a vas srdačno pozdravljam, čestitam Božić u svoje ime i u ime mojih dragih pjevača. Neka nas sve zajedno ozari rođenje Spasitelja.

s. Cecilija Škriljevečki OP

Ps. Zahvaljujemo s. Pavli i s. Ceciliji za njihov predan rad i što su svoja iskustva o radu s pjevačkim zborovima podijelile s nama. Vjerujem da je to poticaj i drugima koji isto rade, da se javе i ispričaju svima kako njihovi pjevači radosno i spremno slave Gospodina. (Ur.)

~ Liturgijska glazba božićnog vremena ~ DANI CRKVENE GLAZBE

Već tradicionalno, od 20. do 21. listopada 2016., održani su Dani crkvene glazbe. Ove godine seminar je organiziran pod pokroviteljstvom Katoličkog bogoslovnog fakulteta, Instituta za crkvenu glazbu "Albe Vidaković", Hrvatskoga društva crkvenih glazbenika, te Agencije za odgoj i obrazovanje Republike Hrvatske. Bogatom i zanimljivom sadržaju ovogodišnjih Dana crkvene glazbe posebnu je boju zasigurno dao i iznimno velik broj sudionika ovogodišnjeg programa.

Dani crkvene glazbe su započeli zajedničkom molitvom, prigodnim pozdravima i izražima dobrodošlice brojnim sudionicima. Uslijedio je prijepodnevni dio programa prvoga dana u kojem je prvo izlaganje održao mons. Ivan

Šaško, pomoćni biskup zagrebački, na temu *Liturgijska glazba: Spomen i proroštvo*. Mons. Šaško je sudionike pozvao na promišljanje o naravi glazbe i njezinoj važnoj ulozi u liturgiji, njenom etabriranju kroz Svetu pismo, u kojem već Knjiga postanka govori o Bogu koji pjeva i o čovjeku koji pjeva. Povijest nam govori, glazba je bila važan i sastavni dio života prvih kršćanskih zajednica, i taj je značaj zadržala kroz povijest sve do danas. Razlog tome nalazimo u samoj naravi glazbe koju možemo odrediti kao veznicu između ovostranog i onostranog, kao sliku Istine i zvuk nade. Važan je stoga zadatak crkvenih glazbenika zajednicu u kojoj djeluju poučiti, animirati odnosno uvesti u pjesmu, jer tamo gdje je utihnula pjesma tamo je umrla nuda. No, i tišina je također čuvar spomena i nade, te kao sastavni dio glazbenoga djela ujedno predstavlja povlašteni prostor susreta s Bogom, prisutnost vječnoga u vremenu. Tako su tišina i glazba neraskidivo povezane: "Tišina koja prethodi prvoj noti i tišina nakon zadnje note, neizostavne su da bi glazba mogla sebe očitovati, da bi mogla postojati." Obje su znakovite sastavnice liturgije kojom Crkva pronađazi svjetlo za radostan i raspjevan hod prema

nebeskom Jeruzalemu. Drugo, izv. prof. dr. sc. Katarina Koprek na temu *Gregorijanski napjevi božićnoga vremena* istaknuvši. Jutarnji dio seminara, izlaganjem na temu *Otajstvo Božića u hrvatskim božićnim popijevkama*, zaokružio je prof. mr. art. Miroslav Martinjak.

Poslijepodnevni dio programa predavanjem na temu *Interkulturni pristup nastavi glazbene kulture* započela je Anita Gergorić, prof. viša savjetnica za glazbenu kulturu i glazbenu umjetnost pri Agenciji za odgoj i obrazovanje. Nakon izlaganja su uslijedile radionice Orguljaške skladbe božićne tematike pod vodstvom doc. art. Mirte Kudrna i doc. art. Elizabete Zalović i Praktični rad s crkvenim zborovima pod vodstvom Marka Magdalenića, prof. Poslijepodnevni program je okrunjen sv. misom u Zagrebačkoj katedrali koju su glazbeno animirali studenti ICG-a.

Zajedničkom molitvom je započeo i drugi dan seminara na kojem je prvo predavanje održao Milan Hibšer, prof. na temu *Crkveni glazbenik i njegov instrument*. Predavač je detaljno i zanimljivo prikazao povijesni razvoj orgulja, njihovu konstrukciju, proces nastanka tona, i ulogu orgulja i orguljaša u liturgiji. Ovo

iznimno zanimljivo predavanje prof. Hibšer je protkao poticajima orguljašima da se potruđe istinski upoznati instrument kojim se koriste te da iskoriste mogućnosti orgulja, koje su jedine namijenjene samoj liturgiji, da uistinu obogate liturgiju. Drugo predavanje, *Intonacija u vokalnoj praksi*, održala je izv. prof. Jasenka Ostojić, pročelnica III. odsjeka za dirigiranje, udaraljke i harfu Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu. Dani crkvene glazbe i ove su godine završeni prigodnim koncertnim programom što su ga, uz mentorstvo prof. dr. sc. K. Koprek, doc. art. M. Kudrne i doc. art. E. Zalović, pripremili i izveli studenti ICG-a su pripremili koncert.

Sudionici ovogodišnjih Dana crkvene glazbe imali su priliku čuti brojne kvalitetne misli i u liturgijsku godinu što je pred nama ponijeti razne praktične savjete. I ovi su Dani crkvene glazbe bili vrijeme slušanja i dijeljenja, vrijeme primanja i oblikovanja, vrijeme iz kojega se odlaže obogaćen u svakodnevnicu poslanja crkvenog glazbenika, s radošću jer znaš da tamo gdje se čuje pjesma hvale Bogu tamo su oči sumjene na vječno, tamo je živa nada.

s. Ivana Pavla Novina, OP

ODRŽAN REDOVNIČKI DAN U DUBROVNIKU

U organizaciji Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica održan je, 3. rujna 2016. u Dubrovniku, XXXII. Redovnički

dan na temu „Kultura milosrđa“. Program je započeo u 9 i 30 sati molitvom Trećega časa, nakon kojeg je uslijedilo predavanje isusovca p.

Nikole Stankovića na temu „Kultura milosrđa u samostanu“.

P. Nikola se, na početku svoga predavanja, želeći osvijetliti važnost ideje ljepote i dobrote koje izviru iz ideje istine – u vidu svrhovitog življjenja vlastitog poziva „biti čovjek“ i „biti redovnik“, pozvao na nekolicinu svetopisamskih citata o bratskoj

ljubavi, slozi i zajedništvu, također se pozvao i na okružnicu Kongregacije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života „Kontemplirajte!“, kao i na filozofe Platona i Aristotela. Potom je nastojao, u svijetu zadane teme, objasniti što znači biti kultiviran i kako je ono pojam koji je nedjeljiv od istinoljubivosti, a na koncu i samoga milosrđa. Po principu Djelovanje slijedi narav djelatnika, p. Nikola je zaključio kako milosrdnim djelovanjem postajemo kultivirani milosrdem odnosno induktivno dolazimo do spoznaje milosrđa. Idući korak dalje u razlaganju svoje teme, p. Nikola je, govoreći o Božjem milosrđu, posebno naglašavao kako je vrlo važno razlikovati ono što Bog u sebi jeste od onoga što je Bog prema ljudima. Bog nije puko staticko postojanje već djelatna, zbiljska Ljubav. To je evidentno upravo u nesebičnom dijeljenju božanske biti triju božanskih osoba, kao i u motivu stvaranja. Bog jest u Sebi ljubav, a s obzirom na to da su se ljudi iznevjerili toj Ljubavi javlja se potreba Božjeg milosrđe prema nama. Onaj tko je iskusio Božje milosrđe i sam je pozvan liječiti miloterapijom – terapijom milosrđa koja je melem na ranjene osjećaje, iznevjerenu nadu, oslabljenu vjeru, neuravnoteženu, neuzvraćenu i prezrenu ljubav. Pozvani smo, u prvom redu, biti milosrdni prema sebi i subraćima/susestrinama u

zajednici kako bi se milosrđe nesmetano šetalo samostanskim hodnicima. Tek tada ćemo biti kadri oplemenjivati svijet dajući mu taj poseban redovnički začin kako bi Evandelje zasjalo u svoj svojoj punini, liječeći rane prouzrokovane grijehom. U tome će nam uvelike pomoći adoriranje uz vječne istine jer nam usmjerava pogled s vremenitih na vječna dobra, potom vjernost istinoljubivosti, dobroti i ljepoti te obdržavanje zavjeta posluha, čistoće i siromaštva koji nas oslobođaju, a ne sputavaju.

Sudionici XXXII. Redovničkog dana su imali priliku za susret s Božjim milosrđem po sakramantu isповijedi, a potom i Euharistiji koju je predslavio mons. Petar Palić. On se u svojoj homiliju osvrnuo na sve tri okružnice gore spomenute Kongregacije: „Radujte se!“, „Istražujte!“ i „Kontemplirajte!“. Tako je mons. Palić naglasio kako su akcija i kontemplacija nepotpune jedna bez druge, potom kako je važno istraživati znakovе vremena i Božju volju, te izvor svoje radosti pronalaziti u molitvi i trajnoj zahvalnosti.

Program je nastavljen u 15 sati predavanjem fr. Ante Gavrića, OP „Milosrđe – Neuspjeh – Oprost“. Na početku svog predavanja fr. Anto je istaknuo kako je upravo milosrđe središnja tema i ključna riječ ponitifikata pape Franje, ali ono je također bilo naglašeno i u pontifikatima

njegovih prethodnika sv. Ivana Pavla II. I Benedikta XVI. Govoreći o Božjem milosrđu, Fr. Anto je naglasio kako je neispravno poistovjetiti ga isključivo sa sakramentom isповijedi, ono je zapravo puno šire. Milosrđe je najveća krepst. Ono nije puki pojam već zahtjeva djelatnost. Citirajući Evangelii gaudium: „Draža mi je Crkva koja je doživjela nezgodu, koja je ranjena i prljava zato što je izašla na ulice, nego Crkva koja je bolesna zbog zatvorenosti i komocije hvatanja za vlastite sigurnosti. Ne želim Crkvu koja je zatrivena za to da bude središte a napisljeku biva zatvorena u klupko opsesija i procedura. Ako nam nešto treba unositi sveti nemir i brinuti našu savjest, onda je to činjenica da mnoga naša braća žive bez snage, svjetla i utjehe priateljstva s Isusom Kristom, bez zajednice vjere koja ih prihvata, bez obzora smisla i života.“ fr. Anto je svoj govor usmjerio upravo na prisutnost nezgoda, pogrešaka, grijeha odnosno neuspjeha kako u životu pojedinca, tako u životu cijele Crkve. Često puta se, nakon iskustva neuspjeha, osjećamo daleko od Boga, sami sebi strani, kao da smo iznevjerili ideale koji su nas usmjeravali k cilju. Tada najčešće upadamo u spiralu samoće, očaja i ravnodušnosti koja ponižava, spiralu osjećaja da smo izgubili vlastiti identitet i komunikaciju s Bogom, te se zapletemo u „litanije zašt“ No je li to baš uvijek tako? Je li neuspjeh nužno mora rezultirati takvim stanjima i osjećajima? Ne bismo li neuspjehu i grijehu, nakon što ih priznamo, mogli promatrati kao nove životne šanse, prilike za novi početak? Može li se negativni vid neuspjeha promatrati u drugom svjetlu? Ne smijemo upasti u zamku svoditi život samo na neuspjehu. Važno je upravo neuspjehu, poraze i grijehu držati za iskustva koja su sastavni dio našega života, ali oni nisu konačni. Uvijek postoji mogućnost započeti iznova.

Fr. Anto je to potkrijepio evandeoskim primjerom čudesnog ribolova (Lk 5,5). Tom čudesnom ribolovu je prethodio neuspjeh „Učitelju, svu noć smo se trudili i ništa ne ulovisimo“, ali Petar se usudio ponovno započeti „ali na tvoju riječ bacit će mreže“. Neuspjeh treba nadići, Bog nas poziva da nastojimo živjeti takvo iskustvo

Njegova milosrđa. S Bogom je uvijek moguće započeti iznova. On nam iskazuje povjerenje i strpljenje. Upravo su strpljenje i povjerenje potrebni da bi mi mogli živjeti milosrđe. Važno je imati povjerenja u strpljenje i strpljenja u povjerenju. fr. Anto je svoj govor potkrijepio primjerom iz života jednog dominikanskog blaženika fr. J.J. Lataste koji je poznat kao apostol zatvora. On je naime bio dušobrižnik u jednom ženskom zatvoru gdje su zatvorenice, po razgovorima i ispovijedi, doživljavale iskustva ponovnog stvaranja na sliku Isusova čovještva. Neke su od njih, po izlasku iz zatvora, željele novi početak u Bogu te je fr. Lataste osnovao novu Kongregaciju sestara dominikanki. Kada bi prešle prag samostana, ni jedna više nije smjela govoriti o svom prošlom načinu života.

Posljednji dio predavanja bio je usmjeren na čin milosrđa ostvaren u ime vjere koja prebiva u nama, a to je oprost. Tu je fr. Anto posegao za jednim dijelom Franjevačkih spisa, točnije pismom Franje Asiškog jednom ministru. U njemu sv. Franjo poziva brata na oprost onima koji su mu nanosili nepravdu i zlostavliali ga: „I po tome hoću da spoznam da ljubiš Boga i mene, njegova i tvojega slugu, ako to činiš, to jest da ne bude nijednog brata na svijetu koji bi sagrijeo koliko god bi mogao sagrijati koji bi, kad vidi tvoje oči, otisao bez tvojega smilovanja, ako je smilovanje zatražio. A ako nije zatražio smilovanja, ti zatraži od njega da li hoće smilovanje. Pa kad bi nakon toga tisuću puta pred tobom sagrijeo, ljubi ga više nego mene zato da bi ga privukao Gospodinu, i uvijek будi samilostan prema takvima.“

Fr. Anto je zaključio kako govor o Božjem milosrđu nije floskula koja u nas ulijeva prijetvornu sigurnost već je ono temelj za istinsko ostvarivanje svakog čovjeka. Milosrđe je vrlo zahtjevno i ono nikoga ne oslobađa obraćenja i poziva na obraćenje. To vrijedi za svakog čovjeka, ali i za samu Crkvu koja je sakrament milosrđa.

Nakon predavanja fr. Ante uslijedila je plenarna rasprava, a sam je XXXII. Redovnički dan zaključen zajedničkom molitvom Večernje.

s. Josipa Otahal

32. REDOVNIČKI DANI U ZAGREBU

U organizaciji Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica (HKVRPP) u petak 30. rujna i subotu 1. listopada održani su u franjevačkom samostanu u Zagrebu - Dubravi (Av. Gojka Šuška) 32. Redovnički dani s temom "Kultura milosrđa".

Prvoga dana, u petak 30. rujna, u 9 sati bila je zajednička molitva Trećega časa, a zatim je slijedila pozdravna riječ predsjednika HKVRPP-a fra Jure Šarčevića. Prvo predavanje "Kultura milosrđa u samostanu" održao je isusovac dr. Nikola Stanković, profesor na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu.

U 11 sati bila je prilika za sakrament pomirenja, a potom je bilo euharistijsko slavlje koje je predvodio don Pejo Orkić, provincijal Hrvatske

salezijanske provincije. U popodnevnom dijelu u 16 sati, predavanje "Milosrđe i sud" (Iv 9) održala je dr. s. Silvana Fužinato, članica Družbe Presvetoga Srca Isusova, profesorica biblijske teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu i na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu. Prvi dan završio je raspravom i zajedničkom molitvom Večernje. Drugoga dana, u subotu 1. listopada, nakon zajedničke molitve Trećeg časa predavanje, pod naslovom "Milosrđe - neuspjeh - oprost", održao je dominikanac dr. Anto Gavrić, profesor na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu.

U 11.15 euharistijsko slavlje predslavio je mons. dr. Valentin Pozaić, zagrebački pomoćni biskup. U popodnevnom dijelu predviđen je okrugli stol "Kultura milosrđa" (komunikacija i mediji, bolest, ovisnost i starost, formacija i odgoj). Sudjelovali su: Siniša Kovačić, v. d. ravnatelj HRT, doc. dr. Marijana Braš, psihijatrica, predstojnica Klinike za psihološku medicinu, KBC-a Zagreb, Ljilja Vokić, bivša ravnateljica VII. gimnazije u Zagrebu, te s. Danijela Koprek, Kćeri Božje ljubavi, ravnateljica Dječjeg vrtića svetog Josipa u Zagrebu (Granešina). Moderatorka okruglog stola bila je dr. Tanja Baran. (IKA)

TREĆI DANI KONGREGACIJE SESTARA DOMINIKANKI

Treći po redu Dani Kongregacije održani su 15. i 16. listopada u Pastoralnom centru „Emaus“ u Mukinjama na Plitvičkim jezerima. Sudjelovalo je četrdeset i šest sestara, a sa sestrama je bio i fr. Anto Gavrić, OP. Radni dio susreta započeo je u subotu nakon molitve Jutarnje i zajedničkog doručka predavanjem fr. Gavrića pod nazivom „Milosrđe svetog oca Dominika“.

U svom je predavanju fr. Gavrić razradio pojам milosrđa, navodeći primjere iz života sv. Dominika. Započeo je konstatacijom da se danas milosrđe svodi samo na oprštanje grijeha, no ono je puno šire i potrebno ga je izrijeći provesti u konkretna djela. Na pitanje koja bi bila preporuka sv. Dominika nama danas,

odgovorio je citatom iz Prve poslanice Korinćanima, „Naslijedovatelji moji budite, kao što sam i ja Kristov“. Dominik je bio čovjek milosrđa jer je bio čovjek Evanđelja. Na slikama ga Ivan iz Fiesole (Beato Angelico) uvijek prikazuje pod križem, nikada kao propovjednika. Dominikovi životopisci često spominju kako je molio i vatio za spasenje duša, a spisi iz procesa kanonizacije naglašavaju njegovo milosrđe i blagost. Iz svog susreta s Kristom, on postaje propovjednik milosti Božje i sam čini djela milosrđa. I kad nema što dati, daje sebe, svoju prisutnost, boravi s braćom i sestrama. Fr. Gavrić je napomenuo kako je u zajednici važno odgajati za darivanje. Pozvao nas je da se upitamo

koliko smo mi milosrdni te napomenuo kako je cilj Jubileja pozvati ljude da na obnovljeni način slijede Krista. Pri tom se ne smije umanjiti vrijednost sakramenata i kršćanstvo pretvoriti u neku suvremenu „light“ verziju.

Na euharistijskom slavlju koje je potom slijedilo, fr. Gavrić je govorio o sv. Tereziji Avilskoj, čiji se spomendan slavio, te pozvao sestre da si, poput nje, posvijeste s kim zapravo u molitvi razgovaraju.

U poslijepodnevnim satima posjetili smo Rastoke, prigradsko naselje grada Slunja, smješteno na rijekama Slunjčici i Korani, bogato slavovima i mlinicama. Kroz mjesto nas je vodio župnik mons. Mile Pecić, a nakon obilaska u župnoj su nas dvorani dočekali župljani i počastili kolačima. Župnik nam je predstavio svoju župu, povijest grada i progovorio o teškim trenucima koje su on i župljani proživljivali za vrijeme Domovinskog rata. Posjetili smo i župnu crkvu.

Dan smo zaključili rekreacijom uz igre i projekciju filma „Jesmo li spremne?“ o pozivu sestre dominikanke danas.

Nedjelu smo započeli svetom misom, na kojoj se fr. Gavrić osvrnuo na tekst o Mojsiju. Mojsije klone, ali ga drugi podržavaju kako bi nastavio moliti za pobjedu svoj naroda. Takva mora biti i naša molitva, molitva zajednice, jer poslanje pojedinca ne ovisi o njegovim darovima i sposobnostima, nego o molitvi zajednice.

Nakon doručka, predavanje o milosrđu u našim zajednicama održala je č. m. Katarina Maglica. Govoreći o milosrđu, upotrijebila je

pozнате riječi pape Franje o redovnicima koji bi trebali biti stručnjaci za življenje zajedništva, dodajući kako bi trebali biti i stručnjaci za življenje milosrđa. Navela je djela milosrđa i naglasila kako svako od njih možemo vršiti u svojoj zajednici. Jedino je mjerilo ljubavi ono što smo učinili bližnjima. Pozvala nas je da se ispitalimo ne prolazimo li olako pokraj onih u konkretnoj potrebi, okrećući glavu. Ponekad nam i zavjeti koje smo položili služe kao opravdanje za nevršenje tjelesnih djela milosrđa. Trebali bismo onu potrebu koju vidimo iznijeti zajednici, koja o njoj treba razgovarati i zajedno odlučiti o djelovanju. Na taj način i mi kao pojedinci djelujemo u ime zajednice. Naglasila je kako osjetljivost za potrebe drugoga smanjuje usmjerenost na sebe, a naši problemi često izviru upravo iz neosjetljivosti za druge. Po svršetku predavanja uslijedila je rasprava na kojoj su sestre postavljale brojna pitanja, uglavnom vezana za suživot u zajednici i prihvatanje bližnjih. U sličnom se ozračju nastavilo i na sastanku koji je slijedio, gdje se razgovaralo o pitanjima važnim za cijelu Kongregaciju te iznosilo prijedloge za neke buduće projekte.

Susret smo završili zajedničkim ručkom, zahvalivši braći salezijancima koji vode Duhovni centar na gostoprimstvu i raspoloživosti. Zahvalni za vrijeme koje smo mogli provesti zajedno i u nadi ponovnog susreta, rastali smo se i uputili natrag u svoje zajednice. (**Opširnije o svemu vidi u Posebnom prilogu**)

s. Jana Dražić OP

SUBOTICA: Ovogodišnju Izložbu Božićnjaka otvorila s. Nada Ivanković

Katoličko društvo "Ivan Antunović", u okviru Etnografskog odjela "Blaško Rajić", priredilo je XX. Izložbu Božićnjaka, koja je bila otvorena u petak, 9. prosinca 2016. godine, u predvorju Otvorenog sveučilišta u Subotici. Ovogodišnju izložbu „Božićnjaka“, koja će biti otvorena do 16. prosinca, otvorila je s. Nada Ivanković. Okupljenom se skupu obratila ovim riječima:

Poštovani uzvanici ...

Pripala me ugodna čast da ove godine otvorim Izložbu Božićnjaka, premda sam svjesna da bi to bolje napravio koji svećenik, uz neko teološko objašnjenje. No, ipak držim da su najzaslužnije za održavanje ovog običaja naše obitelji. One su nositelji i najveći promicatelji naše kulturne i vjerske baštine. Govorim to stoga što se i sama rado prisjećam brojnih događanja vezanih uz Božić, u svome djetinjstvu. Jedno od tih je, svakako, i „Božićnjak.“

Božićno je ozračje upravo lebjelo u zraku, bilo u kući, bilo izvan nje. Osim što smo s užitkom upijali mirise kruha i kolača, pjevali božićne pjesme, još smo više uživali u natjecanju čija će figura biti ljestva. Dakako da su nas veselili i pilići i patkice, i ovčice i pastiri. - u tome se bilo lako natjecati. Kako god napravili bilo je dobro i simpatično. No, nije bilo isto praviti likove Isusa, Marije i Josipa. To bi najradije prepustili majki i nani. Nisam onda još znala zašto nam je teže praviti te likove nego druge, ali sada vidim kako smo već kao djeca pristupali otajstvu Božića sa strahopostovanjem. Ta, tko bi se usudio napraviti

maloga Boga i njegove roditelje! A to je, zapravo i bio cilj naših Božićnjaka: približiti Isusa svima, pa i malenima, da mogu s njim prijateljevati,igrati se s njim, i konačno, blagovati ga.

Želja mi je da i ovogodišnji „Božićnjaci“ imaju istu svrhu: uprisutniti Isusa, maloga Boga u našim obiteljima, u našem narodu, u cijelome svijetu. U tom duhu neka nikada ne ponestane idejâ, inspiracijâ i volje da naši „Božićnjaci“ budu svjedočanstvo vjere u novorođenoga Boga i ljubavi prema iskonskoj tradiciji naših krajeva.

Čestitam i zahvaljujem prirediteljima izložbe, kao i svima koji su bili spremni podržati je i na njoj sudjelovati. **Proglašavam izložbu „Božićnjaka“ otvorenom!**

Organizatori ističu kako Izložba ima za cilj unijeti puno radosti u domove svih vjernika. Velika se pozornost pridaje tom kolaču „Božićnjaku“, jer je to blagdanski kvasni svečani kolač koji je na stolu od badnje večeri do »Mladog lita« - Nove godine u podne. Posebnost mu je u tome što je ukrašen likovima božićnog otajstva: pastirima, ovcama, kraljevima, a neizostavni su likovi kod svakog „Božićnjaka“ Mali Isus, Marija i Josip. Oni su, zapravo, motivacija i nadahnuće „Božićnjaku.“ »Božićnjak« je simbol zajedništva svega života na zemljbi. Kod nekih je obitelji zadržan običaj da domaćica pripravljenju tog kolača stavlja u njega novčić, pa kad na Novu godinu »božićnjak« bude razdijeljen, onaj tko nađe novčić u svojem komadiću, vjeruje se, bit će sretan cijele godine. Jedna od autorica Božićnjaka opisuje ukratko kako se to radi: „Sve počinje od dobre volje, rodi se ideja, u ruke dođe tjesto i počinje se ostvarivati zamisao. Trajanje izrade ovisi o broju figura. Za neke je potrebno i više od dvanaest sati. Svake godine mijenjamo motive. Nadahnuće crpimo iz Biblije i tako svake godine.“

ZAGREB: Dominikanski bogoslovi primili službu čitača (lektora)

U subotu, 12. studenog, na spomendan biskupa i mučenika sv. Jozafata, provincijal Hrvatske dominikanske provincije fr. Slavko Slišković postavio je desetoricu braće studenata u službu

čitača (lektora) pod konventualnom svetom misom. Na euharistiji uz Provincijala koncelebrirali su: učitelj studenata, fr. Domagoj A. Polanščak i prior samostana fr. Zvonko Knežević. Braća su primili Sveti pismo u ruke, kao simbol svoje službe, a Provincijal je izgovorio: Primi knjigu Svetoga pisma i vjerno predaj riječ Božju, da bude što jača u ljudskim srcima.

Vlastita služba čitača (lektora) za koju se postavlja jest služba čitanja Svetoga pisma na liturgijskom skupu, s izuzetkom evanđelja. Čitač može, ako nema đakona ili pjevača, predmoliti nakane opće molitve, ravnati pjevanjem i usmjeravati sudjelovanje vjernog puka, poučavati vjernike za dostoјno primanje sakramenata.

Lektorat su primili: fr. Ivan Babić, fr. Pio Buzov, fr. Josip Dolić, fr. Marin Golubović, fr. Luka Janković, fr. Karlo Alan Kevo, fr. Josip Bernard Knez, fr. Bernard Marija Prelčec, fr. Dominik Štefulić i fr. Matej Trupina. *Ponizno molimo Boga Oca da blagoslovi ove svoje sluge, izabrane za službu čitača, kako bi pomnim vršenjem povjerene im službe naviještali Krista i proslavili Oca koji je na nebesima.* (www.dominikanci.hr)

ZAGREB: Službe akolita podijeljene četvoricu dominikanskih bogoslova

U utorak, 15. studenog 2016., na blagdan svetog Alberta Velikog, na večernjem euharistijskom slavlju koje je predslavio o. Slavko Slišković, provincijal Hrvatske dominikanske provincije, u crkvi bl. Augustina Kažotića na zagrebačkoj Peščenici, službu akolita podjelio je fr. Gabrielu M. Baćku, fr. Reginaldu Bikliću, fr. Domagoju M. Duvnjaku i fr. Ivanu Zrni.

U prigodnoj propovijedi, otac Provincijal, osvrnuo se i na Simpozij o suvremenim odnosima

filozofije i teologije koji se taj dan održavao u dominikanskom samostanu na Peščenici, istaknuvši Alberta Velikog kao najizvrsniji primjer koji je bio vrstan u spajanju ljudskog znanja i mudrosti s Božjom objavom i svetom mudrosti. Albert je bio sposoban uvidjeti kako Bog ne može samom sebi proturječiti te stoga ne može biti ni proturječja između istinske ljudske mudrosti u kojoj se Bog djeluje kroz razum i vjere proistekle iz božanske objave.

Otar Provincijal podijelio je četvorici dominikanske braće službu akolita zazivajući nad

njima Božji blagoslov, predajući im posudicu s kruhom i pozivajući ih da dostoјno služe Bogu i zajednici za stolom Gospodnjim i stolom Crkve. Novopostavljeni akoliti su zatim pomogli predslavitelju prinoseći darove te dijeleći Krista u posvećenom kruhu zajednici.

Liturgijsko pjevanje predvodio je zbor dominikanskih bogoslova. (usp.www.dominikanci.hr)

TROGIR: XIX. Studijski tjedan

U Trogiru je u nedjelju 28. kolovoza započeo XIX. Studijski tjedan na temu: 'Rationality and the Problem of Evil', okupivši filozofe i teologe iz Hrvatske, Ujedinjenog Kraljevstva, Poljske i Njemačke u suradnji Hrvatske dominikanske provincije, Znanstvenog centra izvrsnosti za integrativnu bioetiku (Filozofski Fakultet, Sveučilište u Zagrebu), Ian Ramsey centra za znanost i religiju (Sveučilište u Oxfordu), te Humane Philosophy projekta. Krajem tjedna (2.-3. rujna) održati će se i međunarodna konferencija

na kojoj će svoja istraživanja izložiti 10 izlagачa sa Sveučilišta u Zagrebu, Varšavi, Oxfordu i Cambridgeu. (www.dominikanci.hr)

RIM: Sestre dominikanke iz Europe (DSE) na susretu odgojitelja

Od 22. do 26. rujna ove godine 2016., učiteljice novakinjâ dominikanskih sestara iz Europe (DSE) po drugi put su se sastale u Rimu. Susret je organiziran kao dio zajedničkog formacijskog programa europskih dominikanki, pod vodstvom sr. Else-Britt Nilsen, iz Oslo, kontinentalne koordinatorkice međunarodnih sestara dominikanki za Europu (DSE).

U srdačnom, sestrinskom ozračju sestre su izmjenjivala međusobna iskustva i pitanja vezana uz formaciju sestara u Europi, što je i bila središnja tema susreta.

Kako na najbolji način formirati mlade sestre danas? Koje su osobite značajke suvremenog formacijskog programa? Što zahtijevaju izazovi u različitim mjestima? Voditelj susreta bio je fr. Jean-Claude lavigne, OP, iz Pariza.

Tipično europskim susretima, različiti jezici ovog puta nisu bili mnogostruki, sve su sudionice razumjele dovoljno engleski i francuski. Tako da su sr. Laetitia Youchtchenko i sr. Marie-Therese Clement (međunarodna koordinatorica (DSI)) pomagale simultanim prevođenjem na ta dva jezika i bile su odlične u tome.

Sestre su posjetile samostan sv. Sabine i fr. Michalea Mascatia, sociusa za intelektualni život, koji ih je proveo kroz samostan i baziliku. Susret magistri je bila prilika za interkulturnu obnovu u koju je svaka sestra unijela nešto posebno iz svoje zemlje.

Iz naše Kongregacije na susretu su sudjelovale s. Goreti Milanović, učiteljica novakinja i s. Dolores Matić, učiteljica juniorki. (prijev. s. Sl.)

ZAGREB: Proslava Kraljice Svetе Krunice u Zagrebu

- To je molitva koja može promijeniti svijet -

U nedjelju, 2. listopada 2016., župna i samostanska zajednica Kraljice svete krunice na zagrebačkoj Koloniji proslavile su svetkovinu svoje nebeske zaštitnice, Gospe od Ružarija. Svečano euharistijsko slavlje u 11.30 sati u župnoj i samostanskoj crkvi predslavio je msgr. Marko Semren, pomoćni biskup banjolučki, uz suslavitelje, o. Slavka Sliškovića, provincijala Hrvatske dominikanske provincije, priore zagrebačkih dominikanskih samostana i druge okupljene svećenike.

Obraćajući se okupljenoj zajednici biskup Marko podsjetio je okupljene na zasluge koje Red propovjednika ima u širenju i njegovanju molitve krunice te na pobjedu kršćanskih država u bitci kod Lepanta 1571. godine koji je bio povodom ustanovljena blagdana posvećenog Blaženoj Djevici Mariji, kraljici krunice, čijem se zagovoru pripisuje uspjeh u toj bitci.

“Ovi povijesni događaji podsjećaju nas na važnost i moć moljenja krunice, a svjedoci smo što je krunica značila i našim braniteljima u Domovinskom ratu.”

Stoga, ako je Marijin zagovor sposoban izvojevati uspjeh u velikim povijesnim događajima, onda je itekako sposoban pomoći nam u svakodnevnim osobnim brigama. "Marija je uvijek bila spremna pomoći ljudima, a na to nas podsjeća zgoda u Kani Galilejskoj kada je Isusu rekla: 'Vina nemaju.' "Stoga, preporučujemo svima molitvu krunice. Molitvu koja se može moliti u svim životnim okolnostima. To je molitva koja može promijeniti svijet. Ipak, treba krenuti od sebe. Pobjediti sebe i svoj život dovesti u red, najveća je pobjeda koju možemo ostvariti.

Euharistijsko slavlje završilo je molitvom Molbenice Kraljici svete krunice koja se po tradiciji Reda propovjednika moli zajednički i javno u crkvama u podne prve nedjelje u listopadu ili 7. listopada, tj. na blagdan Kraljice svete krunice. (www.dominikanci.hr)

TOULOUSEU: XII. Međunarodni susret dominikanske mlađeži

U Toulouseu, gradu na jugozapadu Francuske od 16. do 20. srpnja održan je XII. Međunarodni susret dominikanske mlađeži. Predstavnike mlađih koji se sastaju pri župno-samostanskim zajednicama Hrvatske dominikanske provincije, činili su članovi dominikanske mlađeži iz župe bl. Augustina Kažotića – Peščenica, Zagreba. Osmero članova s voditeljem i duhovnikom p. Markom Bijelićem, bilo je smješteno u studentskom domu koji se nalazi u centru grada Toulousea, a vode ga sestre dominikanke. Susret je započeo misnim slavljem u crkvi dominikanskog samostana u Toulouseu koju je predvodio fr. Rui Carlo Almeida Lopes OP, promicatelj laičkih bratstava Reda.

Dva dana nakon otvaranja (nedjelja i ponedjeljak), mlađi su proveli izvan Toulousea, slijedeći tragove sv. Dominika i početke dominikanskog reda u Fanjeauxu, Prouilheu, Montrealu i Caracassoneu. Bio je to svojevrsni povratak na mjesta i izvore dominikanskog identiteta, tamo gdje je sve započelo prije 800. godina. Samo geslo susreta glasilo je: „Dominikanska mlađež poslana je propovijedati evangelje“. Susret i

hodočašće na mjesta koja su duboko urezana u početke i povijest dominikanskog reda, na mlađe iz cijelog svijeta koji slijede karizmu sv. Dominika ostavio je snažan dojam, aktualizirajući jubilejsku proslavu - 800. godina Reda propovjednika. (usp.www.dominikanci.hr)

KRAKOV – Poljska: Svjetski dan mlađih u Krakovu

- *Dominikanski trećoredac kao zaštitnik svjetskoga dana mlađih -*

Ovogodišnji 31. Svjetski dan mlađih započeo je u Krakovu, u Poljskoj, pod geslom: „Blago milosrdnima: oni će zadobiti milosrđe!“ (Mt 5, 7). U poruci mlađima papa Franjo ih je pozvao da im uzor bude Pier Giorgio Frassati, dominikanski trećoredac, koji je proteklih godina posebno povezan sa Svjetskim danom mlađih i može se smatrati zaštitnikom Svjetskoga dana mlađih. Godine 2008. u Sidneyu u Australiji doneseno je njegovo neraspadnuto tijelo iz Italije, a sada je bilo doneseno u Krakov, gdje je bilo izloženo u dominikanskoj bazilici.

Ovaj mlađi student na Torinskom sveučilištu dokaz je da je svetost moguća bilo kome bilo koje dobi, neovisno o njihovoj prošlosti i okolnostima. Šaljivac, zaljubljenik u planine, Frassati je privlačio svoje vršnjake svojom radošću i intenzivnim duhovnim životom. Za njega je prijateljstvo bilo vrlo dragocjeni dar. Ipak, siromasi, ljudi u potrebama i bolesni bili su njegova glavna preokupacija. Obolio je pomažući siromasima i bolesnima. Umro je u Torinu u dobi od 24 godine, 4. srpnja 1925. godine. Papa Ivan Pavao II. proglašio ga je blaženim 1990. godine.

U poruci za Svjetski dan mlađih, dajući pri-

jedloge kako se može na konkretnan način biti oruđe milosrđa prema bližnjima, papa Franjo daje primjer blaženoga Pier Giorgia Frassatija te dodaje: „Pier Giorgio je bio mladić koji je shvatio što znači imati milosrdno srce, osjetljivo za one koji su u najvećoj potrebi. Davao im je mnogo više od materijalnog; davao je samoga sebe dajući svoje vrijeme, riječi, sposobnost slušanja. Služio je siromašnima s velikom diskretnošću, nikada ne stavljajući samoga sebe u prvi plan... I zamislite, dan prije svoje smrti, teško bolestan, davao je naputke o tome kako pomagati njegovoj braći u potrebi...“ „Dragi mladi, imajte hrabrosti izabrati ono što je bitno u životu! ‘Živjeti a ne životariti’, ponavljao je blaženi Frassati!“ (usp. www.dominikanci.hr)

ŠIBENIK: Biskup iz Tanzanije posjetio dominikanke u Šibeniku

U srijedu, 12. listopada, dan nam je započeo svetom misom koju su predslavili pomoćni biskup Prosper Baltazar Lyimo iz Tanzanije, p. Josaphat Mosha i p. Paul Karim župnik u Mandolini, župi kojoj mi sada pripadamo. Pater Paul nam ima svako jutro sv. misu u 6.15 u našoj kućnoj kapeli, ali danas nam je bila posebna.

Biskup je došao posjetiti svoju braću pa smo imale čast da je i nas posjetio. Pater Josaphat je provincijal družbe Duha Svetoga koja ima svoje sjedište u Podvinju i rekao je da mu je dragو što nam p. Paul dolazi. Družba Duha Svetoga - Spirtanci broji više od tri tisuće članova, a utemeljena je 1703. god. Njihove misije razasute su po cijelom svijetu, a uz mnoge druge različite

službe posvetili su se radu sa siromasima te na onim mjestima gdje je Crkvi teško naći svećenike. Pater Paul je vro drag, jednostavan, voli se šaliti i najdraže mu je reći: „mi Hrvati“. Tako je i na kraju sv. mise sam započeo našu hrvatsku marijansku pjesmu Zdravo Djeko. Biskup nas je pozvao u Tanzaniju, a mi bismo se rado odazvale da nas ima više! Molio je da molimo za njih, a on će za nas i naša nova zvanja! Kratko su razgledali kuću i vrtić, s nama zajedno doručkovali i fotografirali se.

s. Rahela Rukavina

BOLONJA: Mladi iz župe Presvetog Trojstva, Visoko, na grobu sv. Dominika

Dvadesetak mladih iz župe Presvetog Trojstva Visoko, okupljenih u dramsku družinu "Ozana" koja postavlja na scenu događaje iz života dominikanskih svetaca i blaženika, hodočastilo je 19.-20. srpnja u talijanski grad Bolonju na grob utemeljitelja Reda propovjednika: sv. Dominika. Hodočašće je organizirala Hrvatska dominikanska provincija Navještenja Blažene Djevice Marije na čelu s provincijalom o. Antom Gavrićem, a nastavak je uspješne suradnje dramske družine „Ozana“ i Reda propovjednika.

U pratinji hodočasnika bio je voditelj dramske družine "Ozana" Tibor Martan te Jasna Jež, voditeljica dječjeg crkvenog zbora "Gabrijel" i Dubravka Baneković, tajnica KUD-a „Braća Radić“ iz Visokog s kojima dramska družina "Ozana" također ostvaruje lijepu i kvalitetnu suradnju. Tijekom hodočašća mlade je hodočasnike duhovno vodio fr. Gabriel Matej Baćak, koji je nadahnuto govorio o liku i djelu sv. Dominika te sv. Vinka Fererskog. S bogatom kulturno-povijesnom baštinom Bologne hodočasnike je upoznala Ana Buljat, tajnica provincijala Ante Gavrića.

Prvi dan hodočašća u Bologni započeo je posjetom bazilici sv. Dominika. Tamo je hodočasnike srdačno dočekao provincijal o. Anto Gavrić te ih proveo tamоšnjim samostanom dominikanaca i bazilikom, a zatim je na grobu sv. Dominika za hodočasnike predvodio sv. misu. U bazilici je hodočasnike primio i Učitelj Reda

propovjednika Bruno Cadoré. Hodočasnici su Učitelju Reda ukratko predstavili svoj dramski rad te otpjevali pučke hrvatske hodočasnike napjeve, a za sjećanje na zajednički susret darovali su mu sliku svoje zaštitnice blažene Ozane Kotoranske te "pušleke" papirnatog cvijeća – simbol Hrvatskog zagorja.

Drugog dana hodočašća hodočasnici su posjetili katedralu sv. Petra, baziliku sv. Stjepana (tzv. "Sedam crkava") s benediktinskim samostanom te baziliku sv. Petronija, zaštitnika grada Bologne. U kratkom slobodnom vremenu toga dana hodočasnici su prošetali središtem Bologne u pratinji provincijala o. Ante Gavrića te mu tom prigodom zahvalili na mogućnosti da u godini Jubileja Reda propovjednika i u vrijeme Opće skupštine Reda borave u Bologni i pohode grob sv. Dominika. (www.dominikanci.hr – Ana Buljat)

PREGRADA: Predstavljeni ovogodišnji kandidati za Prvu Pričest

Na Prvu nedjelju Došašća, 27. studenog 2016. predstavljeni su ovogodišnji kandidati za

sakrament Prve Pričesti. Župnik Ivan Mikec, zajedno s njihovom vjeroučiteljicom i voditeljicom č. s. Bernardicom, uručio im je „Male molitvenike“ i „Bibliju za djecu“ te ih ohrabrio i potaknuo da ustraju na putu pripreme za sakramente Ispovijedi i Prve Pričesti. Nakon svete mise, učenici 8.a razreda sa razrednicom Danijelom Čuček, prodavali su božićne ukrase u sklopu dobrotvorne akcije „Od srca srcu“.

Čestitamo svim ovogodišnjim kandidatima za Prvu Pričest, kao i njihovoj voditeljici časni Bernardici. Molimo za njih i za njihove obitelji, da ustraju u pripremi za ove sakramente te spoznaju važnost svete Ispovijedi i Euharistije.

(web str. župe Uznesena Bl. Dj. M, Pregrada)

ZAGREB – PEŠĆENICA: Postavljeni novi kipovi bl. Augustina Kažotića i Gospin

Prvog dana trodnevlja uoči blagdanske proslave blaženog Augustina Kažotića, p. Marinko Zadro blagoslovio je 31. srpnja 2016. novi veliki kip istoimenog blaženika. Drveni kip, djelo kipara Kuzme Kovačića, postavljen je u središnju nišu samostansko-župne crkve posvećene spomenutom blaženiku.

U nedjelju 23. listopada, u istoj je samostansko-župnoj crkvi i od istog kipara, otkriven i blagoslovjen novi kip Blažene Djevice Marije. Misno slavlje predvodio je o. Slavko Slišković, provincijal Hrvatske dominikanske provincije, uz sudjelovanje druge Braće i brojnih vjernika. Lik drage Gospe i zaštitnika župe bl. Augustina upotpunili su ovaj sakralni prostor koji sada, sa svojim skladnim interijerom, stvara ozračje topline, privlačnosti i pobožnosti.

KONĐILO: Blagoslov oltara u Gospinu svetištu

U subotu, 29. listopada 2016. u središnjem Gospinu svetištu Vrhbosanske nadbiskupije na brdu Kondžilu u Komušini kod Teslića vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić predslavio je svetu misu i posvetio novoizgrađeni vanjski oltar toga svetišta. U oltar su ugrađene relikvije sv. Ivana Pavla II. pape.

U jutarnjim satima ispred župne crkve u Komušini, nakon uvodnog obreda koji je

predvodio izaslanik Hrvatske dominikanske provincije o. Anto Gavrić, svečana procesija sa čudotvornom slikom Gospe Kondžilske uputila se prema zavjetnom brdu Kondžilu gdje je kardinal Puljić predslavio misu, uz koncelebraciju 27 svećenika. Na misi je sudjelovalo je oko 2000 vjernika hodočasnika. Liturgijsko pjevanje predvodio je zbor župe sv. Ante Padovanskoga iz Žepča.

Vanjski oltar darovali su Hrvatska Dominikanska provincija Navještenja Bl. Djevice Marije i obitelj Gordana Bule iz Zagreba prigodom godine Jubileja 800. obljetnice dominikanskog reda kojeg su članovi od samih početaka djelovali i u Bosni.

Proteklih godina Hrvatska dominikanska provincija podržavala je projekt solidarnosti u izgradnji Gospina svetišta na Kondžilu, kod Teslića. Dominikanski samostani, župe i misije koje vode dominikanci svojim su se priložima pridruživali toj akciji solidarnosti. Srpske snage su župe komušanskog kraja u gornjem toku rijeke Usore u proteklom ratu sravnile sa zemljom, a hrvatsko pučanstvo protjerale pred samu Veliku Gospu 1992. godine.

U svetištu se čuva i pobožno štuje vrlo stara i čudotvorna slika Djevice Marije na nebo uznesene. Projekt nade, kako ga je nazvao kardinal Vinko Puljić, trebao bi pridonijeti povratku i životu u Komušini, usorskom kraju i cijeloj Nadbiskupiji. Sam je kardinal Puljić pozvao da "naša generacija ostavi svijetli trag za budućnost dobrotvornom vjerom" te da to ovaj put bude "kroz zajedništvo izgradnje Gospina svetišta u Komušini na Kondžilu".

U Gospinu svetištu Kondžilo priređuju se tri godišnja hodočašća na razini Nadbiskupije. Prvo je na posljednju nedjelju u svibnju za susret mladih Vrhbosanske nadbiskupije, drugo je središnje hodočašće za Veliku Gospu koje okuplja više desetaka tisuća hodočasnika i treće na posljednju subotu u listopadu povodom završetka listopadskih pobožnosti. (www.dominicanci.hr)

ŠPANJOLSKA: Papa Franjo posvetio za biskupa fr. Jose Cavetano Parra Novo, OP

Papa Franjo imenovao je fr. Jose Cavetano Parra Novo, provincijala španjolske dominikanske provincije, novim pomoćnim biskupom nadbiskupije Santiago de Guatemala. Fr. Jose je rođen 1950 u Španjolskoj, redovničke je zavjete položio 1974, za svećenika je zaređen 1979. Do sada je obnašao različite službe, kao misionar, upravitelj župe, starješina u više dominikanskih zajednica svoje provincije. Trenutno vrši službu rektora crkve sv. Augustina u Guatemale, a sudjeluje i u mnogim vijećima guatemalske biskupske konferencije. Bio je i član prezbiterijalnog vijeća i komisije za trajni đakonat santjaške biskupije.

INDIJA: Dominikanska obitelj proslavila jubilej Reda

Dominikanska obitelj u Indiji proslavila je 800. jubilej Reda od 11. do 13. listopada, u sjemeništu sv. Karla. Na proslavi se okupilo dvjestotinjak članove raznih grana dominikanske obitelji iz cijele zemlje: braća, monahinje, apostolske sestre i dominikanski laici. Svečano euharistijsko slavlje, 13. listopada bio je vrhunac proslava.

ve. Svečanu svetu misu predvodio je kardinal Telesphore P. Toppo, nadbiskup Ranchia. Bilo je nazočno 11 biskupa, 150 svećenika i veliko mnoštvo vjernika.

IRAK: Sestre dominikanke javljaju o događajima u Iraku

Među brojnim kršćanima koji su prognani iz Iraka, su i sestre dominikanke. One redovito izvješćuju dominikansku obitelj putem interneta o stanju u kojima žive.

Draga braćo, sestre i prijatelji

Pišemo vam na blagdan Svih Svetih, 2016., da možete lakše pratiti zbivanja u Iraku. Sjećate se kršćana ubijenih 2009. za vrijeme svete misu u crkvi Gospe od oslobođenja u Bagdadu. Bio je to početak teških vremena za sve kršćane u Iraku.

Prošle su dvije godine i četiri mjeseca otkako smo napustile Nineveh Plain. Bilo je to dugo razdoblje seljenja, ponižavanja, progonstva. Ipak, ljudi su uvijek živjeli u nadi u Božje milosrđe i u povratak svojim domovima. Mi vjerujemo da nas Bog neće ostaviti.

Operacije u Ninevahu su počele 17. listopada. Ljudi sa zebnjom i nadom prate vijesti o napredovanju oslobodilačke vojske u Ninevahu Palinu svake minute. Među vojnicima je i mnogo kršćana. Neke od njih poznajemo. Poslali su nam fotografije našeg kršćanskog grada kojeg su oni ponovno osvojili.

Fotografije su vrlo uzinemirujuće, one prikazuju naše crkve, kuće, škole, samostane, bolnice, sve spaljeno i uništeno nakon što su opljačkane.

Bile smo šokirane kad smo vidjele kako je i naše groblje raskopano: moguće je da su i mrtvi 'proživjeli' njihovu brutalnost.

Razumije se da su se u namajavljali različiti osjećaji. S jedne smo se strane radovale što su naši gradovi bili oslobođeni, a s druge smo strane slomljene duše gledale štete što su je počinili islamisti. Znale smo da kad oni napuste naše gradove da oni neće biti isti kakve smo ostavili. Ali nadale smo se, kad smo vidjele snimke, da su neke naše kuće donekle sačuvane. No, ipak smo se bojale da bi nam to mogla biti neka zamka.

skrivene tunele za skladište oružja. Osim toga, postavili su bombe na dovratnike koje bi eksplodirale čim bi netko otvorio vrata, isto tako su po svuda razasuli mine.

Samo su se neki ljudi pokušali vratiti u svoje domove, ali kad su ih vidjeli u kakvu su stanju, šokirani su se vratili natrag u privremena skloništa. Nije bilo moguće vratiti se ni u jedan grad za kojega je vlada obavještavala da je oslobođen.

Ljudi se pitaju: Čiji smo mi, kome mi pripadamo? Različite su se, naime, vojske borile protiv islamista. Tu je kurdska vojska, Iračka vojska, Nineveh Plainska unija i drugi. Nadamo se da naša zemlja neće biti mjesto sporova i podjele.

No, to je samo jedan od mnogih problema. Narod se s pravom pita kako se vratiti u zemlju gdje nema fizičke baze ni organiziranih struktura ni uvjeta u gradovima (npr. razrušene zgrade, razrovane ceste, bez električnih izvora). Ako nema osiguranja, ljudi se pitaju tko će im pomoći. Još više, tko im garantira sigurnost kad se vrate.

I mi smo sestre zabrinute za pravno nasljeđe naše zemlje. Ne želimo da nam se oduzme baština kad se dogodi proces 'čišćenja' zemlje. Mi se nadamo da će nam netko pomoći izboriti pravdu povijesnim dokumentima.

Tijekom događanja 21. listopada, naše su sestre u Kirkuku, živjele u teškoj bijedi i siromaštvo, zajedno s drugim ljudima u susjedstvu, a i sa velikim brojem domaćih raseljenih studenata. Nakon što su islamisti 2014. zauzeli Mosul, ti su se studenti preselili u Kirkuk.

Dok su ljudi pratili vijesti, skupina islamista je neočekivano ušla u grad Kirkuk, koji se

nalazi 100 km od Irbila. Dok se iračka vojska s njima borila, oni su zauzeli studentsko sklonište, a preko puta je stanovalo sedam kršćanskih djevojaka, studentica. Djevojke su se uspjele sakriti ispod kreveta, gdje su ostale dulje vrijeme. Dok su isilovci pretraživali druge prostorije, djevojke su, uz pomoć hrabrih ljudi, uspjele pobjeći. Svatko to drži pravim čudom. Preživjele su djevojke pričale o tom svom iskustvu i sigurne su da im je sam Bog pomogao po molitvi njihovih obitelji i prijatelja. No, kao što je za očekivati, djevojke se više nisu usudile vratiti u Kirkuk, jer su se uvjerile da grad nije siguran.

Zapravo, mi živimo u veoma ograničenom prostoru. U jednu ruku vidite frustriran narod koji želi napustiti zemlju, a s druge strane, ima ljudi koji jedva čekaju da se vrate i ponovno obnove svoje kuće, bez obzira kako su uništene. Neki su umorni od beskonačne situacije, a neki su se spremni vratiti i početi od nule. Mi sestre upravo čekamo odluku (poput Židova koji su se vraćali iz ropstva) da se smijemo vratiti i ponovo sagraditi naše crkve i kuće.

Hvala što ste uz nas. Molite za nas, mi računamo na vaše molitve.

Sestre dominikanke Sv. Katarine Sijenske
iz Iraka

IRAK – MOSUL: Sestre dominikanke pretražuju ostatke samostana blizu Mosula

„Ova je crkva za nas kao majka. Teško ju je vidjeti u takvu stanju.“

Nakon duge i teške borbe koalicijske snage ušle u Mosul, zadnje veliko islamskičko uporište.

Jedno od oslobođenih mesta je i Qaraqosh, gdje su živjele sestre dominikanke kongregacije sv. Katarine Sjenske. One su, prije nekoliko tijedana, poslale pismo svima koji ih bodre, opisujući mnoge izazove koji ih čekaju kad grad bude oslobođen.

U želji da vide svoje razorene kuće, nekoliko sestara se pokušalo vratiti u Qaraqosh, od kojega su ostale samo ruševine.

Hodajući po ruševinama uspjele su čak pronaći gdje su im bile sobe i onda su počele

prekapati rukama po prašini i krhotinama, ne bi li pronašle neke svoje stvari. Jedna je sestra pronašla ikonu koju je čuvala od 1997. U svom tom kaosu sretno je prošla i slika Djevice Marije koja nije dijete Isusa, potpuno je netaknuta. Kasnije je čak jedna sestra pronašla svoju zarolanu diplomu, koju je stekla na fakultetu na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu.

Nakon što su pogledale, sada već bivši svoj samostan, pogledale su i kuću u kojoj je bila škola. No nisu se usudile ući, jer su bile sigurne da su tu postavljene mine. Koliko se moglo vidjeti kroz prozor, nije ostalo skoro ništa što bi se moglo spasiti. Prema znakovima koje su ostavili islamisti, mogle su zaključiti da im je ovaj prostor služio kao administracijski centar.

Kad su pitali jednu sestruru što osjeća prema islamistima, s. Ferdous je kazala: „Ja ne mogu nikoga mrziti ... Ali teško je kad vidite tu puštoš. Ne mogu opisati svoje osjećaje prema islamistima.“

Još se ne može govoriti kada i da li će se sestre moći vratiti u svoj grad i ponovno sagraditi kuću. Borba još uvijek traje i ništa još nije sigurno. Prema izvještaju CNN, najmanje četiri projektila bila su ispaljena na istočni dio Mosula, za koji se drži da je u potpunosti kontroliraju iračke snage sigurnosti. (prijev. s. Sl.)

ZAGREB: Znanstveni simpozij u dominikanskom samostanu bl. Augustina Kažotića

Na blagdan Alberta Velikog braća dominikanci su organizirali jednodnevni znanstveni simpozij naslovljen “Suvremeni izazovi odnosa

filozofije i teologije". Na početku simpozija sudionike je pozdravio ravnatelj Instituta svetog Tome Akvinskog, prof. dr. sc. Alojz Ćubelić. U ime suorganizatora nazočnima se obratio dekan Katoličkog bogoslovnog Fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Tonći Matulić.

Prema programu Simpozija glavni referat je održao glasoviti engleski filozof i mislilac gospodin Stephen Priest. U svom vrlo zanimljivom i atraktivnom predavanju je istaknuo tri pitanja s kojima se u bitnome bavi suvremena filozofija. Prvo pitanje je tko si ti, ili, tko sam ja, koje upućuje na tajanstveno pitanje o čovjeku, koje prati, zapravo, svaki naraštaj, a koje svojom aktualnošću, podsjeća na jedno od ključnih Kantovih pitanja. Prema mišljenju profesora Priesta, drugo važno pitanje odnosi se na ono što se događa sada, odnosno na poimanje vremena. I treće važno pitanje s kojim se hoće i treba suočiti filozofija u suvremenom kontekstu je pitanje egzistencije, odnosno onoga što se pod tim ima misliti. Sva ta tri pitanja nisu jednoznačna pitanja i ona u sebi podrazumijevaju brojna druga pitanja, ali i mogućnost teoloških odgovara na spomenuta pitanja.

Drugo predavanje je održao prof. dr. sc. Davor Pećnjak koji je progovorio o temi Bog, filozofija, teologija i vjera. Docent filozofije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Danijel Tolvajčić je prezentirao, komentirao i analizirao KarlJaspersovo poimanje odnosa filozofije i religije. Dr. Iva Mršić Felbar je progovorila o fenomenu tjelesnosti iz teološke perspektive. Dr. Branko Murić je u posljednjem predavanju ovog simpozija izložio pitanje Izazova 'postmodernističkog' doba za teologiju.

Poslijepodne je bio rad u skupinama, a nakon toga je uslijedila završna rasprava. U završnoj raspravi ponovno smo profitirali u dubokim i zanimljivim uvidima prof. dr. sc. Stephena Priesta koji je odgovarao i komentirao sažetke rada u skupinama. Jednodnevni međunarodni znanstveni skup je završio euharistijskim slavljem kojega je predvodio provincial Hrvatske dominikanske provincije prof. dr. sc. Slavko Slišković.

(usp. www.dominikanci.hr)

RIM: Godišnji susret međunarodnog vijeća dominikanske obitelji

Međunarodno vijeće dominikanske obitelji održalo je godišnji skup u Santa Sabini, 6. studenoga 2016. godine. Na skupu su bili predstavnici svih grana OP obitelji, zajedno s učiteljem fr. Brunom Cadore.

Glavni predmet skupa bilo je izvješće o zajedničkom poslanju cijele naše dominikanske obitelji i važnost suradnje između svih grana u tom poslanju, u projektima i promicanju zvanja.

Fr. Orlando Rueda je izvijestio o priprema za nadolazeći kongres o poslanju Reda.

Sr. Immaculada Serrano Posadas, koja je bila u ime dominikanskih monahinja, govorila je o uspješnom kruničarskom hodočašću u jubilarnoj godini, što je bio jedinstveni simbol zajedništva i zajedničkog poslanja među klužurnim samostanima OP. Svi su se složili kako je taj pothvat primjer kako se može zajednički djelovati u različitim projektima.

g. Hector L. Marquez je predstavio program za međunarodni kongres dominikanskih laika, što će biti u listopadu 2018. godine u Fatimi, a raspravlјat će o Pravdi i miru i zaštiti prirode (svega stvorenoga). S tim u svezi fr. Bruno je savjetovao laicima da se o toj temi konzultiraju s braćom i sestrama koji već rade na tom području. Hector je također izvijestio na koji se način pripremaju za sudjelovanje na kongresu o poslanju reda, od 17. do 21. siječnja sljedeće, 2017. godine.

Za novog koordinatora međunarodne dominikanske mladeži izabran je mr. Benz Rodil, koji će preuzeti službu u siječnju iduće, 2017. godine.

Gđa Yvette Anquetil izvjestila je da su članovi **sekularnih instituta** također sudjelovali na kruničarskom hodočašću dominikanske obitelji. No, njihova se djelatnost usredotočuje na njegovanje individualne duhovnosti, ali su otvoreni i za suradnju s drugim granama, gdje je god moguće.

Sr. M. Theresa Clement, izvjestila je o veoma različitom radu i poslanju apostolskih **dominikanskih sestara**, ovisno o zemlji gdje djeluju. Osobito je istakla njihovu otvorenost u zajedničkim nastojanjima i projektima među različitim kongregacijama.

Fr. Florentino Bolo drži da bi trebala postojati još veća suradnja i zajedništvo među članovima **svećeničkog bratstva**, u cilju međusobnog ohrabrvanja i promicanja. Da bi to što bolje funkcioniralo predlaže osnivanje organizacijske strukture. S tim u svezi poziva se na važnost provedbe AGC br. 256, koji govori o tome.

Fr. Michael Deeb, generalni **promicatelj komisije Pravda i mir** i stalni OP delegat pri UN, govorio je završnom dokumentu iz kongresa u Salamanci o ljudskim pravima, posebno o deset obveza koje sadrži izvještaj, a o kojima se nadugo raspravljalo. Predlaže da se o tome više govori u dominikanskoj obitelji i da to bude predmet proučavanja i rasprava.

Mr Héctor L. Márquez, OP, 15 November 2016. (prijev. S. Sl.)

KORČULA: Osnovano dominikansko bratstvo *Dominik Barać*

U četvrtak, 17. studenoga u crkvi sv. Nikole na Korčuli svečano proslavljenja sv. misa u spomen na p. Dominika Baraća, strijeljanog 17. 11. 1945. u Trogiru, i ostale braće iz Provincije koji su bili žrtve totalitarnih režima. Uz sestre dominikanke i vjerni puk, sv. misi nazočili su članovi dominikanskog trećeg reda iz Korčule, Vela Luke i Žrnova.

Povod okupljanja bratstava jest njihovo ujedinjenje u jedno veliko bratstvo približno osamdeset članova. Za nebeskog zagovornika odabran je p. Dominik Barać, za kojega je u tijeku

kauza beatifikacije. Trećoreci su u p. Dominiku Baraću prepoznali primjer Kristovog svjedoka, odanog i neustrašivog propovjednika Božjeg milosrđa, ali i istine o Bogu i čovjeku usprkos svim pogubnim silnicama društva. Odlučujući se za njega kao zagovornika, izabrali su slijediti njegov primjer vjere i praštanja, ljubavi prema istini i hrvatskom narodu.

Pred sebe su postavili zahtjevan zadatak – pomoći oko zarastanja rana i nadilaženja podjela među žiteljima otoka Korčule nastalih upravo u vremenu kada je živio i p. Dominik Barać. U bratstvo su primljena i tri nova člana (dva iz ogranka Korčula i jedan iz ogranka Vela Luka), a privremena obećanja dali su pet članova iz Vela Luke. Svetu misu predvodio je p. Dominik Kristijan Gerbic, novi duhovnik bratstva „Dominik Barać“. Lijepi trenuci nastavljeni su potom i u samostanskom refektoriju, gdje su kušane mnoge slastice korčulanskih domaćica. (www.dominikanci.hr)

KORČULA: Zahvala za Godinu milosrđa

U subotu 19. studenoga 2016. u našem samostanu na Korčuli imali smo zahvalu za proteklu Godinu milosrđa. Zahvalno euharistijsko slavlje s molitvom Večernje predslavio je fra Mario Knezović u zajedništvu sa fr. Dominikom Kristijanom Gerbicem. Sudjelovale su također sestre Kćeri milosrđa iz Blata.

U svojoj homiliji fra Mario je naglasio kako često u Crkvi i u našim zajednicama prevladavaju pravila, odredbe, paragrafi, a nedostaje ljubavi. I Isus je vodstvo svoje Crkve povjerio

Petru koji je izjavio da ga ljubi. Ljubav, milosrđe, razumijevanje i oprštanje trebamo iskazivati svima ne čudeći se ničijim grijesima. Trebamo najprije biti ljudi i svojoj blizinom, molitvom i radošću pružati nadu i ohrabrenje. Nakon euharistije slijedilo je kratko zahvalno klanjanje za sve primljene milosti u protekloj Godini milosrđa. Godina milosrđa službeno završava, ali sada treba započeti era milosrđa, naglasio je fra Mario. (www.dominikanke.org)

ALBANIJA: Dominikanac imenovan nadbiskupom metropolitom Tirane

Sveti Otac Franjo imenovao je 16. studenoga malteškog dominikanca biskupa Georgea Frendo nadbiskupom metropolitom nadbiskupije Tirana-Drač u Albaniji. Georgea Frendo je od 2006. godine bio pomoćni biskup Tiranske nadbiskupije.

Roden na Malti 1946. godine, biskup Frendo prve je zavjete u Redu propovjednika položio 1963. Za svećenika je zaređen 1969., a za biskupa 2006. godine. Doktorirao je kanonsko pravo 1973. na Papinskom sveučilištu sv. Tome Akvinskog u Rimu. Djelovao je na Malti i u Albaniji. Autor je nekoliko knjiga doktrinarne naravi i s područja duhovnosti, o euharistiji, sakramentima, Bl. Djevcici Mariji i obitelji. Priredio je na malteškom jeziku sintezu Katekizma Katoličke Crkve.

Službu nadbiskupa preuzet će 3. prosinca u katedrali svetog Pavla u Tirani. Nadbiskupija

Tirana-Drač obuhvaća područje s 1 204 000 stanovnika od kojih je 135 300 katolika. U nadbiskupiji djeluje 35 svećenika i 137 redovnika.

OSVRTI

GLAS Grada

Dubrovački list Glas grada, donio je 3. kolovoza 2016., u rubrici Kultura, osrt na stoti broj našega glasila Ave Maria.

<http://glasgrada.hr/stoti-broj-glasila-dominikanki-ave-maria/>

Stoti broj glasila dominikanki "Ave Maria"

Ovih dana objavljen je 100. broj glasila sestara dominikanki Kongregacije Svetih Anđela Čuvara sa sjedištem u Korčuli „Ave Maria“. U uvodnoj riječi časna majka s. Katarina Maglica uz 800. obljetnicu Dominikanskog reda i susret blagdanu sv. Dominika, podsjeća sestre na njegov život tijekom kojeg je svetac išao u susret ljudima, a nije se sklanjao od njih: „Išao je svijetom svladavajući duge prašnjave putove i plodna polja Kastilje, susretao ljude i suočavao se s njihovim brigama i problemima, njihovom grešnošću i zabludjelošću. Nije se od njih sklanjao u sigurnost samostanskih bedema, išao im je u susret, razgovarao s njima, uvjeravao i objašnjavao, propovijedajući im Boga dobrog i milosrdnoga, jer je i sam Bogom bio ispunjen, u njemu nalazio oslonac i snagu, korektiv vlastitih postupaka i riječi, razloge svoga djelovanja. Ni nakon susreta nije zaboravljao ljude, njihova lica, ni njihove jade. Sve ih je nosio pred Boga u svojim dugim i revnim molitvama, vatio za njih i zagovarao, uvjeren da je svatko od njih Bogu veoma dragocjen, jer je za svakoga prolio svoju božansku krv“. Časna majka potiče sestre da slijede njegov primjer istaknuvši: „Nema, sestre, bijega, nema povlačenja sa životnih bojišta, ma bila ona ne znam kako teška. Bog treba našu hrabrost i odvažnost, treba našu vjeru i nadu, našu ljubav i dobrotu. Nikad nismo toliko stari,

nikada toliko iznemogli, nikad toliko nemotivirani, a da nešto od nabrojenog ne bismo mogli još uvijek darovati ovom životu, darovati Bogu. On će sve ponuđeno pročistiti i umnožiti“.

Novi broj donosi također i poticajno pismo vrhovne poglavarice za molitvu svete krunice „800 ružarija za jubilej Reda“. Prigodi osvrt uz 100. broj dalo je i uredništvo lista na čelu sa s. Slavkom Sente podsjetivši kako je prvi broj, umnožen ciklostilom, objavljen 1972. godine, a prva urednica bila je s. Andelika Prizmić. U članku „Glasilo Ave Marija kroz svoju povijest“ Ivan Armanda donosi preciznije podatke vezane uz 100. obljetnicu izlaženja glasila. U novom broju glasila donosi se kratak pregled Papine enciklike o obitelji „Amoris laetitia“, vijest o izložbi o bl. Alojziju Stepincu u EU, zatim vijesti sa životopisima o novim hrvatskim biskupima. Tu su i druge vijesti iz života dominikanske obitelji, te kronološke zabilješke iz Tajništva Kongregacije. Ozanina stranica izvješće o proslavama ove dominikanske blaženice u Tr-

nju i Kotoru, a prenesen je i ekskluzivni intervju s učiteljem Reda o. Brunom Cadoreom dat za „National Catholic Register“ o 800. obljetnici služenja Reda Crkvi.

Novi broj donosi i izlaganje „Što nam krunica može reći?“ fr. Domagoja Polanščaka, zatim razmišljanje „Zašto imamo Andjele čuvare?“ don Damira Stojića. Od velikana OP reda predstavljeni su bl. Reginald iz Orleansa (I. Armando) i Hijacint M. Cormier (prijevod S. Sente). U rubrici „Da se bolje upoznamo“ predstavljena je s. Tadeja Bošnjak. Novi broj bilježi događaje iz života mlađih sestara, donosi obavijesti o pokojnima, a na kraju se mogu pročitati i neke korisne informacije te vicevi i križaljka za razbibrigu. Uz niz zanimljivih članaka svakako je zanimljivo pročitati izvješće o hodočašću sestara dominikanki „Putevima sv. Dominika“ na koje su sestre isle od 19. do 27. lipnja.

Stoti broj glasila „Ave Maria“ može se pronaći i pročitati na mrežnoj stranici sestara dominikanki: www.dominikanke.org.

GDJE JE NESTAO DOMINIKANAC, ČESLAV NOVAK

Ove godine spominjemo se 70. obljetnice mučeništva o. Česlava Novaka – dominikanca kojemu se nakon posjeta Gospinome svetištu u Bošnjacima na zapadu Srijema 1946. godine izgubio svaki trag. Tim povodom, a vezano i uz temu broja, prisjetit ćemo se martira o kome se donedavno premalo govorilo pa je ovaj prilog doprinos u oživljavanju toga sjećanja.

O. Česlav Novak rođen je u Kaštel Štafiliću 2. svibnja 1902., a krsno mu je ime bilo Marin. U dominikanski red stupio je u Dubrovniku 22. prosinca 1919. gdje je godinu dana kasnije, 23. prosinca, položio prve redovničke zavjete. U listopadu 1921. godine pošao je na studij u Rim (Angelicum) gdje je postigao lektorat i doktorat iz teologije. Tamo je 3. srpnja 1927. zaređen za svećenika uz mladomisničko geslo: „Uzet ću kažež spasenja i prizvat ću ime Gospodnje“ (Ps 115).

Iz samostana u Gružu 20. veljače 1943. prelazi u Bol gdje je 10. rujna 1945. imenovan upraviteljem Trećega reda. Potom odlazi u Su-

boticu (20. svibnja 1946.) radi pastoralne pomoći preopterećenoj subraći. Posljednji je put viđen u Bošnjacima 10. rujna 1946. gdje je po svemu sudeći i smaknut, a tijelo mu nije nikada pronađeno. Od napisanih tekstova spominje se kao autor „Svete mise i duhovnoga života“ objavljenog u dominikanskoj reviji *Duhovni život* 1931. godine (god. III., sv. 1., str. 22. – 29.).

Konkretnije je o o. Česlavu pisao fr. Tomo Vereš OP (1930. – 2002.) u članku „Dominikanci u Subotici (1945-1948)“ objavljenom 1990. godine. U njemu autor daje povijesni pregled dominikanskoga djelovanja u tome gradu od 1945. do 1948. godine gdje su oci „svojim raznolikim i požrtvovnim pastoralnim radom nastavili osvajati poluvjernike i nevjernike za Crkvu, a učvršćivati u vjeri kolebljivce i bojažljivce (...).“ Koliko ih je domaći puk zavolio govoriti i činjenica da su ih u međusobnom razgovoru nazivali „naši bili fratrovi“, smatrajući ih u tako kratkom vremenu od dolaska - svojima.

Kako je subotička zajednica rasla u vjeri te svoj utjecaj proširila na ostale dijelove grada, ali i Bačke – postala je trn u oku tadašnjoj vlasti koja je odlučila protjerati oce dominikance. "Prvi zabrinjavajući znak" toga djelovanja, a "koji je duboko potresao i ražalostio cijelu zajednicu bio je zagonetan nestanak o. dr. Česlava Novaka u mjesecu rujnu 1946. u Bošnjacima blizu Županje." – kako u članku navodi fr. Vereš.

Evo što u nastavku teksta piše o samome o. Česlavu:

O. Česlav je došao u Suboticu 20. svibnja te godine da bi pomogao svojoj subraći koja su bila preopterećena mnogobrojnim pastoralnim dužnostima, osobito zbog odlaska upravitelja vikarije o. Horšića u Bačko Petrovo Selo da uči mađarski jezik. Još prije nego je stigao u Suboticu pročulo se da dolazi jedan 'bili fratar' koji spada među najbolje propovjednike u Hrvatskoj. I doista o. Česlav je oduševio vjernike svojim sadržajnim propovijedima te je bio često pozivan na razne župe u Subotici i u Bačkoj da naviješta Riječ Božju.

No početkom mjeseca rujna iznenada se dogodio njegov zagonetan nestanak koji kroničar potanko opisuje: 'Dan prije Male Gospe 7-IX-1946. otišla je procesija-hodočašće iz Subotice u Bijeli Aljmaš, gdje se nalazi svetište Majke Božje.

Hodočasnike iz Subotice poveo je naš o. Česlav, koji je sam to zaželio. Iz Bijelog Aljmaša otišao je u Bošnjake, da vidi mjesto na kojem se, kako mnogi kažu, pokazuju viđenja. Na 9-IX – večer bio je na mjestu ukazivanja, gdje dolaze mnogi vjernici.

Bio je o. Česlav, kako kaže osoba, s kojom je iste večeri razgovarao, oduševljen. Prenoćio je kod župnika te župe. Jutrom u 4 sata na 10-IX-1946. o. Česlav je napustio župni stan. I od toga časa, pa sve do danas, za njega ne znamo ništa. Uzalud svako traženje. Dapače ga je otišao tražiti o. Kazimir, da barem saznamo, gdje se nalazi. Ali, ništa. Nema nikakvih vijesti.'[1]

Svatko je uglavnom slutio ili s razlogom prepostavljao tko je zapravo uklonio o. Česlava sa zemlje živih, samo nitko nije mogao dokazati da je to upravo on učinio. Nestankom o. Česlava pao je prvi dominikanski mučenik uspješnog naviještanja Evangela u Subotici i Bačkoj.

Ovo su tek osnovni podaci s kojima trenutno raspolažem, a vjerujem da bi se daljnijim istraživanjima došlo do konkretnijih podataka i zaključaka. Na što bi za kraj priloga obratio pozornost jest lokacija koju je o. Česlav posjetio prije pogibije. Kako se vidi iz priloženoga zapisa, kroničar spominje da se radilo o Bošnjacima, točnije mjestu gdje su se "pokazivala viđenja". Njime je, očito, bio oduševljen, a moguće je da je impresije prenio bošnjačkome župniku Marijanu Galoviću (1872. – 1950.) kod kojega je i prespavao. On ga je jutrom 10. rujna 1946. vjerojatno otpratio što je kasnije mogao posjetiti Česlavovo subraći.

Stari je župni stan u Bošnjacima srušen, no mjesto kojim je bio tako oduševljen i dalje postoji! Njega domaći puk naziva svetištem Drage Gospe Bošnjačke koje na dane Blažene Djelice Marije okuplja brojne hodočasnike. Prema kazivanju naroda, tamo se od 1945. godine navodno ukazivala Gospa što je sigurno zaintrigiralo i o. Česlava da krene, pokazat će se, na svoje posljedne hodočašće. Svetište će par godina kasnije doživjeti sudbinu sličnu subotičkim dominikancima – nove vlasti će ga porušiti, a narodu zabraniti okupljanja sve dok krajem prošloga

stoljeća ne dođe do obnove i novih hodočašća.

Nedvojbeno je kako je Katolička Crkva u osobi o. Česlava Novaka dobila mučenika koji tek čeka beatifikacijsku potvrdu vlastitoga kršćanskog svjedočanstva. Povijesna je na koncu činjenica da je uz njega neizostavno i svetište Drage Gospe Bošnjačke koje će, vjerujem, postati mjestom češćega dominikanskog hodočašćenja.

Izvori i literatura:

Podaci o o. Česlavu Novaku OP, dopis fr. Ante Gavrića OP br. 92./2000., Hrvatska dominikanska provincija, Zagreb, 22. ožujka 2000., autorov arhiv (preslik).

Radelj, Petar Marija, "Bibliografija časopi-

sa 'Duhovni život' (1929-1942)", u: *Bogoslovska smotra*, god. 63., br. 1. – 2., Zagreb, 1993., str. 230. – 250.

Vereš, Tomo, "Dominikanci u Subotici (1945-1948)", u: *Croatica christiana periodica*, god. XIV., br. 25., Zagreb, 1990., str. 78. – 93.

[1] O. dr. Andelko Rabadan, dominikanac, zamolio je svoga osobnog prijatelja dra Ivana Ribara, tada predsjednika skupštine FNRJ, da se zauzme kako bi izišla na vidjelo istina o zagometnom nestanku o. Česlava. Ali ta je intervencija također ostala bez rezultata.

Antun Lešić, mag. educ. (Bošnjaci)

S. KATARINA MAGLICA

BUDUĆNOST REDOVNIŠTVA ZAPOČINJE DANAS – VEĆ JE ZAŽIVJELA

Uvod

Redovništvo prolazi svoje mučno razdoblje hoda, osipa se i stari. Oslanjajući se na neumoljivost brojki, ne čeka ga svjetla budućnost. Živi u čudnom vremenu kad je malo toga sveto, malo je konstanta u njegovu prirodnom okruženju sve postaje relativno i nesigurno. Čovjek je zadojen konformizmom, hedonizmom i konzumizmom. Ratovi, prirodne katastrofe, migracije i seobe, terorizam i siromaštvo šire beznađe i strah, nesigurnost, otuđenost, bezvoljnost, zabrinutost, traženje novih bogova ovisnosti i prepuštanje struji vremena koja sve nosi u nepoznatom smjeru. Iz takvog okruženja niču, ako uopće niču, nova zvanja i pridružuju se redovničkoj zajednici. Sa sobom u samostan donose ono što imaju, što su u hodu dobili, što ih je obilježilo i formiralo. Zvanja je sve manje, barem u nekim zajednicama, starosna dob u porastu, snaga idealja i karizme blijedi tamo gdje funkcionalnost preuzima glavnu riječ. Potiho i sa zebnjom se u srcu postavlja pitanje: je li došlo vrijeme umiranja?

Okolnosti i duhovno stanje svijeta u kojem živimo pokušavaju nam dati novi smjer, ali realno stanje zajednica, uteg je koji usporava kretanje.

Ljudi se plaše nestajanja i umiranja jer ne poznaju ništa i nikoga snažnijega i jačega od smrti. Pate od brojnih strahova koji ih paraliziraju i zarobljuju, a oni se bespomoćno odupiru ne videći svijetle točke u svom mraku. U našim redovima nije išlo tako daleko. Još nije umrla vjera ni nada, još se nije ugasila vatra zapaljena prije nekoliko stoljeća ili desetljeća. Možda je ponegdje žar pod pepelom, ali novi lahor Duha oslobađa snažnije iskrenje unutarnju vatru koja ne priznaje nemoć, već smiono živi svoju ranjivost vjerujući u Božji plan o sebi samima.

Gdje su redovničke zajednice danas?

Većina naših redovničkih zajednica ima svoju slavnu prošlost, svoje svete i blažene utemeljitelje, svete članove koji su ostavili duboke tragove u povijesti Crkve i kulture, dali svoje ogromne obole u vidu kulturnih i umjetničkih dostignuća, na socijalnom i zdravstvenom polju. Osnavali smo bolnice i ubožnice, škole, internate i fakultete, stvarali umjetnička i znanstvena djela, isticali se na teološkom polju, radili s onima i za one s ruba društva, ali i s onima koji su odlučivali o miru i ratu. Jednom riječju, redovnika

je bilo posvuda, bili su sjeme i oslonac tokova i inovacija u Crkvi i društvu.

Od 9. do 12. stoljeća je cvalo tradicionalno monaštvo, redovnički život koji naglasak stavlja na molitvu i rad, živeći unutar samostanskih zidova. Riječ je o benediktinskom dobu sa samostanima razasutim širom Europe. Nastavlja se razdoblje prosjačkih redova od 13. do 15. stoljeća, s naglašenim apostolskim djelovanjem. Dominikanci, franjevci i pavlini širili su se Europeom brzo, zračeći velikom duhovnom snagom. Devetnaesto i dvadeseto stoljeće iznjedrilo je nove družbe i redove, koji su se upravo natjecali u služenju Crkvi, pokrivajući sve potrebe društva, Crkve i vremena u kojem su živjeli. Razne struje i pogledi na svijet nisu uvijek bili nakloni redovništvu, još manje djelovanju redovništva. Kod Hrvata se to naglašeno događalo u razdoblju nakon Drugog svjetskog rata, što je izmjenilo uvjete djelovanja Crkve, pa tako i redovničkih zajednica. Zapravo, to je razdoblje promijenilo i obilježило daljnji rad redovništva općenito. Pokušalo ih se u potpunosti istisnuti iz javnosti, prisvajajući njihove zgrade i prostore. Na kratko su se povukli unutar samostanskih

zidina ali nisu prestali biti čuvari vjere i nacionalne svijesti. Kad je riječ o sestrama, one su osim izričaja svog apostolata izgubile i sredstva osnovnog preživljavanja, što je dovelo do svaštarenja. Rad svih sestara je odjednom postao sličan: rad po župama (sviranje, uređenje crkve, župska kateheza), rad vezan uz župska i samostanska domaćinstva (poslovi u kući, na njivi i slično). Trudile su se ne prekinuti rad s ljudima. Davale su satove stranih jezika, matematike, glazbe i fizike, organizirale su dječje vrtice u samostanskom okruženju, bavile se ručnim radom (izrada misnog ruha, pečenje hostija, pletenje, šivanje i pravljenje posteljine).

Slijedio je odlazak u inozemstvo za našim ljudima koji su masovno iseljavali. Crkva ih je u svojim svećenicama i redovništvu vjerno pratila i nije dopustila da se izgube u masi, pa im je osim duhovnih usluga pružala i socijalnu pomoć. Neke zajednice su preuzimale rad u domovima za starije i po bolnicama jer su time nasušni kruh onima koje su ostale u domovini. Mnoge se zajednice nisu oporavile od mačehinskog odnosa vlasti prema njima. Nisu se u potpunosti vratile svojim izvornim karizmama već na sve moguće načine pokušavaju za svoje današnje djelovanje pronaći tumačenje i objašnjenje svojom karizmom, braneći tako svoj pastoralni rad na župama i veoma snažnu ovisnost od župe gdje dobrim dijelom još uvjek obavljaju fizičke poslove, uglavnom služeći klericima.

Da ne govorim o svim zajednicama, reći ću nešto o svojoj. Pripadam Redu propovjednika, pa nas i sam naziv na neki način određuje i definira. Moja kongregacija, Kongregacija sestara dominikanki, je osnovana s nakanom da mlade odgaja u vjerskom i nacionalnom duhu, s posebnim naglaskom na buduće majke, nositeljice života Crkve društva. Podrazumijevalo se da osnivamo i radimo u internatima i školama, vrtićima i ostalim odgojnim ustanovama, što smo dugo vremena i radile. Danas nam je ostalo sve što smo preuzele u razdoblju prisilnog svaštarenja, i vrtići kojih se nikada nismo odrekle. Za škole i internate niti imamo materijalnu

podlogu, niti odgovarajući prostor, niti dovoljan broj sestara koje bi to preuzele i vodile.

Ni ostale redovničke zajednice ne uspijevaju same održavati onu veliku mrežu zdravstvenih i odgojnih ustanova koje su same stvarale i nosile na svojim ramenima. Rađa se ozbiljno pitanje:

- a) u potpunosti se odreći djelovanja
- b) smanjiti raspon aktivnosti
- c) prihvati pomoć izvana i tako nastaviti apostolat, objašnjavajući da se time produžuje djelovanje karizme, tješeći se da su i laici dio Crkve i da su za nju odgovorni. Po njima možemo puno utjecati na stanje društva, Crkve i tekućih povijesnih zbivanja kao i budućnosti.

Napetosti između idealja i stvarnosti

Po svemu sudeći, redovništvo se nalazi u projeku između idealja i stvarnosti. Da bi došli do potrebne sinergije, treba poći od refleksije koja potiče na kontemplaciju vremena u kojem živimo i rana svijeta koji nas okružuje u svjetlu idealja koji bi nas trebali vući naprijed, budući izviru iz naravi samog poziva i poslanja. Ne možemo zatvoriti oči pred posljedicama sekularizacije, relativizma, materijalizma i individualizma, koji daju obilježje današnjoj kulturi i stanju duha.¹

Sekularizam odbacuje Boga i oblikuje stav koji Boga ne treba. Na njegovo mjesto stavlja čovjeka koji sebe i svoj JA postavlja za mjeru i gospodara sveukupne stvarnosti, ubija vjeru, nadu i ufanje, a kad ostane bez Boga u sjenu idu sve moralne vrijednosti, sve nadnaravno i duhovno. Relativizam traži zamjenskog Boga, ovisnosti svih profila. U život se uvlači konfuzija i nered i ljudi postaju smeteni. Materijalizam u obliku hedonizma, konformizma i ispraznosti ulazi na velika vrata u obitelji i duhovne zajednice. Ne moraju materijalisti biti uvijek bogati i plivati u obilju, dovoljno je što dopuštaju da materijalno uguši duhovno u njima. Pitanje je čemu se daje prednost. Sv. Pavao opominje

da „svoje nade čovjek ne polaže u nesigurno bogatstvo, nego u Boga koji nas svime bogato opskrbljuje“ (1Tim 6,17-19).

Individualizam, pak, niječe i gazi sve što nije njegovo veličanstvo JA. Po njemu se mora sve mjeriti i on ima posebno mjesto u svakoj zajednici. Redovništvo živi te okolnosti, osjeća muku ljudi, osamljenih, odbačenih, prezrenih, siromašnih, onih kojima je pokradeno ljudsko dostojanstvo, ljudi koji nisu upoznali ljubav ni milosrđe, ljudi koji su izgubili oslonac u životu. Apatija i nepovjerenje polako postaju stalnost. Upravo takvi trebaju pomoći i blizinu dok dršću na vjetrometini današnjeg duhovnog stanja čovečanstva.

Ljudi, posebno mladi, gladni su Boga, gladni su duhovnosti, traže čvrste olonce. Konkretnim ljudima treba konkretna pomoći. S pravom se pitamo: je li naše redovništvo spremno odgovoriti potrebama društva? Što se od nas zapravo očekuje?

U naviještanju Božje riječi pronaći metode primjerenije zahtjevima različitih ljudskih skupina i mnogobrojnih profesionalnih područja, da bi Kristovo svjetlo proželo svaki ljudski sektor i kvasac spasenja iznutra izmijenio društveno življenje, podupirući afirmaciju kulture, prožete evanđeoskim vrijednostima².

Kriza pojedinca i kriza društva, kriza vrijednosti i kriza politike doseže svoj vrhunac. Nova kreativnost je potrebna kako bi se doskočilo potrebama nastalog stanja duha. Od

¹ Usp. Enrica Rossana, FMA, *Redovnički život u Europi – izazov za Crkvu i europsko društvo*, Predavanje na 42. plenarnoj skupštini, HUVRP – HKVRP, Zgb, 26. 10. 2010.

² Usp. Smjernice za formaciju u red. ustanovama, Zgb, 1990., 36

nas se traži svjedočenje samim postojanjem, jer na drugim razinama možemo učiniti malo. Inflacija riječi utječe na omalovažavanje njihovih autora. Redovništvu ostaje zadaća biti korektiv društvu u kojem živi, živeći esencijalnost svoga postojanja, uvažavajući istinu o sebi i od nje polazeći. Primjenjivim odlukama i djelovanjem potrebnim svome vremenu treba započeti ispisivati nove stranice života.

Redovništvo budućnosti će preživjeti u ovakovom svijetu jedino ako se sa svijetom ne nađe u sudioništu na planu individualizma, egoizma i hedonizma. Poziv pojedinca i zajednice treba ostati kristocentričan, osoban, radikalni i živjeti od vrijednosti:

Božji poziv i ljudski odaziv;
Božji dar i čovjekovo uzdarje;
Božja riječ i čovjekov AMEN.³

Uvijek iznova treba postavljati sebi pitanje Franje Asiškoga: *Gospodine, što hoćeš da učinim?* On poziva, i radi njega je redovnik/ca to što jest. Za njim ide i njega slijedi u stavovima, riječima i djelovanju. Pri tom nije važno što se radi već kako se radi.

Bog poziva svakog člana osobno i on se odaziva donoseći u zajednicu sve svoje darove i sposobnosti koji su mu dani da ih koristi za širenje Božjeg Kraljevstva. Pozvan je karizmu utemeljitelja živjeti i prenosići dalje u skladu sa svojim darovima, prostorom u kojem se kreće i zahtjevima i očekivanjima vremena. Bilo bi pogubno kad bi se zahtjevi koje pred redovnika stavlja Krist kroz narav njegove karizme, poku-

šali zamijeniti s potrebama čovjeka i tako bi postali antropocentrični, a ne kristocentrični.

Odaziv redovničke osobe mora biti potpun – radikalni, baš kao i Kristov Ocu, kroz sebedarje za spas svijeta. Put pojedinca treba biti upravo takav. Sve što govori i što jest mora biti navještaj Isusa Krista, a ne vlastita promidžba. Njegovo čovještvo u potpunosti treba biti obojeno i prožeto Kristovim čovještвом. „Utjehu treba ovaj svijet koji s pravom očekuje da u pogledu posvećenih osoba vidi i doživi lice milosrdnoga Krista i Očevu utjehu, objavlјenu u otajstvu malenosti i trpljenja⁴“.

Redovništvo kao eshatološki i proročki znak
Dolazi vrijeme kad sva zaduženja koja su bila u nadležnosti redovničkih zajednica preuzima država: socijalu i liječenje, odgoj i obrazovanje. Redovništvo budućnosti će zauzeti novu poziciju i novu ulogu. Bit će eshatološki znak i proročki glas u okolnostima koje za Bogom želјaju, ali ga traže na pogrešnim stranama.. „Ideal redovništva nije ostvarenje individualizma, sebičnosti, isključivosti, autoriteta, nego upravo suprotno: zajedništvo života, međusobno darivanje i primanje, uzajamna pomoć i ljubav.“⁵

Te kvalitete redovničku osobu čine znakom budućega života ili još jasnije,: ona svjedoči da je zajedništvo života s Bogom moguće već ovdje na zemlji. U središtu svog postojanja njeguje ljubav i čežnju za Kristom, nastojeći svoj život učiniti sličnim Kristovu življenju, zapažajući i dotičući sve patnike, odbačene i siromašne, susjećanjem, ljubavlju i pažnjom.

Proroštvo se rađa iz punine bića koje visi na Božjoj riječi, bića koje Boga dotiče kroz molitvu i kontemplaciju, koje je u potpunosti svjesno obilja Božjih milosti, darova, žrtve i ljubavi izručenih čovjeku. Te darove primljene od Gospodina dotična osoba rado dijeli s drugima. „Pravo proroštvo se rađa iz Boga, iz prijateljstva s Njim, iz pozornog slušanja njegovih

⁴ Drugi Vat. Konci,LG, Dogmatska konst. O Crkvi, (21.11.1964) br.42, u Dokumenti, Zgb.2008

⁵ I. Karlić, Redovništvo kao eshatološki znak i proročki glas danas, SB 55 (2015), br. 3-4. str. 343.

³ Usp. Š. Marasović, Redovništvo budućnosti, Crkva u svijetu, str. 350.

riječi u različitim povjesnim okolnostima. Prorok osjeća kako mu u srcu gori strast za Božju svetost i prihvativši u dijaligu molitve njegovu riječ, proglašava je životom, govorom i postupcima, pretvarajući se u Božjeg glasnogovornika. Zla i grijeha. Proročko svjedočanstvo traži trajno i strastveno istraživanje Božje volje, velikodušno i neophodno crkveno zajedništvo, vježbu duhovnog rasuđivanja, ljubav za istinu.⁶

Prorok šuti, razmatra Boga i događanja oko sebe i sveukupnošću svoga bića postaje svjedok Božji, sposoban proniknuti povijest i događanja svojeg vremena. Crkvu daruje karizmom življennom u vremenu, nudeći odgovore na potrebe čovjeka.

Redovnički zavjeti, izvor nade i optimizma

Zavjetima čistoće, siromaštva i poslušnosti redovnička osoba kontrira danas prihvaćenim vrijednostima u svijetu: imati i posjedovati, neograničenoj slobodi na polju seksualnosti, slobodi koja drugoga nema u vidu i koja vodi individualizmu.

Redovnici/ce pokazuju da su u svijetu, ali nisu od svijeta (Iv 17,14), jer već sada žive u Božjoj blizini uživajući u preobilju Božje ljubavi koja se po njima pretače i na druge. Takve osobe su sposobne živjeti i svjedočiti nadu i optimizam, zajedništvo i ljubav, kvalitete za kojim današnji svijet čezne i žeđa. Bez optimizma i nade, žara i ponosa, redovničke osobe tonu u

⁶ Papa IP II, *Vita consecrata*, Apostolska pobudnica o apostolskom životu i njegovu poslanju u crkvi i svijetu, KS, Zgb, 1996, br 84

frustracije i razočaranje. Imperativ je posvijestiti svoje BITI, POSTOJATI i DJELOVATI. Nije vrijednost našeg posla u učinkovitosti i mjerljivosti, već u ljubavi u nj utkanoj.

Optimizmom i nadom kontriramo pesimizmu, hladnoći, narcisoidnosti, egoizmu, samodostatnosti, udaljenostima koji današnji svijet muči.

ZAJEDNIŠTVO S DRUGIM, pisano velikim i malim slovom

„Osobiti znak novoga života u Kristu je bratstvo i sestrinstvo⁷“

Redovništvo i zajedništvo se toliko dopunjaju da postaju sinonimi i jedno bez drugoga nema života. U zajednici s Bogom i s braćom, živjeti i uživati u svim blagodatima zajedništva.

Pravo zajedništvo je suprotnost udaljenosti i odbacivanju drugog i drugačijega. Odatle samoća i osamljenost ljudi oko nas, marginaliziranje, prezir, mržnja, opstrukcija. Ljudi su stvoreni za toplinu i blizinu, podršku i prihvatanost.

Gdje spone zajedništva oslabe, treba učiniti sve da zajednica opstane i živi svoje zajedništvo. Daleko od nas mane i propusti tipa:

- gaženje pojedinca na račun zajednice i njegog izvanjskog funkcioniranja,
- gaženje njegove slobode i prava, uvjeravanje pojedinca da je samo kotačić koji funkcioniра za dobro zajednice
- pojedinca proguta zajednica.

Zajednica lako postane hladno mjesto za život, gdje se pojedinac ne osjeća doma, gdje mira nema, gdje odmora nema, gdje ljubaznosti nema, gdje jedan član zajednice za druge ništa ne osjeća ili zajednica sa svojim članom ne susjeća.

Drugi način rušenja zajednice je kad je zajednica tu samo radi pojedinca: ide u prilog pojedincima i dopušta im da postanu središte zajednice. Nekoliko takvih egocentrista uspiju „pojesti“ zajednicu i narušiti zajedništvo. Tek uvažavanje pojedinaca i zajednice, prelaženjem

⁷ Kongregacija za ustanove posv. Života i družbe apost. Života, *Bratski život u zajednici*, Rim – Zagreb 1994.

od života u zajednici na zajednički život, što omogućuje osobne odnose licem u lice, prihvaćanjem, dijalogom, odgovornom slobodom i skrbi za drugoga..

„Zalažući se za ostvarenje bratskog zajedništva, redovničke zajednice pokazuju da se, zahvaljujući Evanđelju, i ljudski odnosi mogu mijenjati, da ljubav nije utopija već tajna za izgradnju bratskoga svijeta⁸“.

Harmoničan život u zajednici postaje svjedočanstvo drugim ljudima posebno onima kojima je zajednički život u obitelji, na poslu ili u političkoj partiji čista utopija.

Zajednica je živi organizam sazdan od pojedinaca čiji život postaje misterij - čudo u očima suvremenika, budući tu nalaze ono što život znači. Zdrava zajednica je

- škola mira u kojoj se mogu iskusiti strahovi i ljutnje;
- škola prijateljstva i radosti gdje nema mjesta individualizmu, očaju ni osamljenosti
- škola kozmopolitizma, jer su različitosti bogatstvo, a ne kamen spoticanja, gdje se žive zahvalnost i prihvaćanje
- škola ljubavnosti i solidarnosti gdje priče svih članova zajednice obogaćuju životnu priču pojedinca
- škola bratstva ili bolje rečeno prostor gdje ti se opršta i gdje možeš oprاشtati⁹.

Timothy Radcliff, OP, jedan od prethodnih učitelja Reda rekao bi: „To je mjesto gdje padaš i dižeš se, dižeš se i padaš.“

Ljudi koji dolaze u naše zajednice, koji zavire u naše odnose, trebali bi naći odmora u tišini i miru, tu gdje se ljudi prihvaćaju, podupiru, potiču, suošjećaju. Zajednica nije mjesto, ona je način življenja U našim zajednicama bi ljudi trebali osjetiti Boga i Božje, naći smiraj u molitvi, meditaciji i unutarnjoj šutnji. To uvek možemo ponuditi ljudima, ma koliko nas malo bilo, ma koliko stari bili. Tamo gdje je Bog

uvijek se ima što ponuditi. A ljudi su Boga gladni. Možda će to sutra biti jedino naše poslanje: Ljudima vraćati povjerenje u Boga i Božje.

Zaključak

Redovništvo će imati budućnost sve dok bude svjedočanstvo nade i optimizma, dok mu Bog i Božje bude cilj i putokaz, dok načinom življenja uspije biti proročki glas ovom vremenu.

Treba se spustiti s pijedestala prošlosti i biti spremni služiti. Oholi pojedinac propada, ali ni ohola zajednica nema budućnosti.

S tim vrijednostima nam je koračati ovim svijetom, uporedo s ljudima našega vremena, ne klanjajući se moći, vlasti, poziciji, imenu, očuvanju, ugledu u društvu, pretjeranom brigom za preživljavanjem.

Redovništvo budućnosti neće toliko brinut o podmlatku i preživljavanju, o širokom polju djelovanja, već će brinuti o tome kako Kristovo lice pokazuje suvremenom svijetu, kakvog i kog je Boga svjedoči.

Budućnost redovništva budućnosti je garantirana sve dotle dok Krist bude u središtu življenja i djelovanja pojedinaca i zajednica, dok On bude mjerilo i korektiv pojedincu i zajednici, i dok pojedinci i zajednica u cjelini budu odraz Kristova lica i Kristova čovjekoljublja.

Što bi bilo od svijeta kad ne bi bilo redovnika? - pitao je Isus Tereziju Avilsku. „Nadajmo se da Isus nije promijenio mišljenje”, reče nam mons. Zdenko Križić.

Budućnost je sigurna, jer je Krist isti jučer, danas i sutra.

Danas kad obilježavamo 50. godišnjicu

⁸ D. Petti, *Dialogosulla vita consecratacon papa Benedetto XVI*, str. 84.

⁹ Usp. Jean Claude Lavigne, OP, Community life, Nagovor odgojiteljicama mladih, Rim, 27. 09., 2016

HKVRPP-a sa zadovoljstvom smijemo ustvrditi da je ovo naše zajedničko tijelo puno učinilo na približavanju zajednica različitih karizmi i na rasvjetljavanju brojnih pitanja. Darovalo je našem redovništvu jednu cijelu biblioteku knjiga s prigodnom tematikom, tematikom zajedništva i zajednica, povijesti i zavjeta, s temama iz pedagogije, psihologije, duhovnosti i teologije. Organizirala je brojne susrete, seminare i škole, predavanja i druženja, zajednička slavlja i hodočašća, zajedničke molitve i klanjanja, pokušala obuhvatiti sve naše potrebe i želje. Približila je redovničke ustanove mjesnoj Crkvi i

pomogla da se bolje razumiju.

Ponude su usmjerene na formaciju redovništva budućnosti, ohrabrenje na uskom putu do kojeg smo stigli i razotkrivanje Kristova lica u svom njegovom sjaju, koje privlači, usmjerava i osnažuje.

Naše zajedništvo, radost kad se nađemo zajedno, povezanost na tisuću načina i blizina, suvremena su i učinkovita propovijed bez puno riječi, a koja govori o ljepoti i dobroti Onoga za kojim smo pošli.

Hvala lijepa!

ZADAR: Monodrama 'BL. OZANA: Biti s Bogom dovoljno je za sreću'

Monodramu „Blažena Ozana: Biti s Bogom dovoljno je za sreću“ u nedjelju 4. prosinca u katedrali sv. Stošije u Zadru izvela je s. Barbara Bagudić, dominikanska redovnica koja djeluje kao vjeroučiteljica u OŠ u Gružu u Dubrovniku. U želji da se široj javnosti približi život bl. Ozane Kotorske, prve blaženice Crkve u Hrvata, te puk potakne na molitvu i pohod njenom grobu, s neraspadnutim tijelom blaženice u crkvi sv. Marije u Kotoru, s. Barbara je temeljem Ozaninih životopisa napisala sadržaj kojeg izvodi pred bijelim platnom na kojem je prozor s rešetkama i križ, a pokraj svijeća.

U tekstu je stavila i nekoliko autobiografskih elemenata iz svog života, savjeti da se uda, da može imati bolji život. S. Barbara je u samostanu od 1999. g. Prve zavjete položila je 2002. g., a

vječne 2008. g. Rodena je u Đakovu. U Chicagu je završila tri godine teološkog studija. Vratila se u Split i tamo završila preostale dvije godine. Voli glumiti i čitati živote svetaca. Studirala je zračni promet u Zagrebu i po završetku studija otišla u samostan. „Kad sam ušla u dominikansku crkvu u Kontakovoj ulici u Zagrebu, osjećala sam da je to moja kuća, moj dom. Neobjasnjivo. Bila je to posebna milost i posebna atmosfera. Osjećala sam, ‘Tu sam ja doma, to je za mene’“ rekla je s. Barbara.

Iz Ozaninog života uzornim smatra molitvu krunice i obiteljsku molitvu. „Ozana je svakog poticala da moli. To je u ono doba spasilo Kotor, to će i danas spasiti sve nas: zajednička molitva, da se vrati molitva krunice u obitelji. To je najhitnija i najvažnija poruka bl. Ozane Kotorske“ rekla je s. Barbara. Monodramu su pohodili i o. Mihael Mario Tolj, župnik župe sv. Križa u Gružu i zadarski nadbiskup Želimir Pušić. Čestitao je redovnicu na dojmljivoj izvedbi i rekao da je lijepo što se monodrama izvodi uz jubilejsku godinu 800 godina dominikanskog reda, a i Zadar ima pečat dominikanske prisutnosti po njihovom osnivanju sveučilišta 1396. g. kao Generalnog učilišta dominikanskog reda.

Nakon predstave prisutni su mogli uzeti letke o bl. Ozani i njene moći uz poticaj s. Barbare da se moli devetnica bl. Ozani. Kotorska

biskupija i dominikanci su na blagdan blaženice 27. travnja 2013. g. pokrenuli proces za proglašenje bl. Ozane svetom. U monodrami je prikazano kako su roditelji Ozanu, (kršno ime Katarina Kosić, rođena 25. studenog 1493. u crnogorskom selu Relezi podno Lovćena) naučili skromnosti, jednostavnosti i zahvalnosti prema Stvoritelju svih stvari. Voljela je prirodu.

Kao djevojčica je čuvajući ovce imala viđenje Djeteta Isusa i Isusa raspetoga. Nije mogla zaboraviti patnički Isusov pogled pun ljubavi te je rekla „Htjela bih ti dati cijeli svoj život, cijelu sebe“. Njena majka je teško prihvatala njen poziv, no pristala ju je kao 14-godišnju djevojčicu odvesti u Kotor, „da vidi Spasiteljevu sliku“. Kao pomoćnica živjela je sedam godina u uglednoj kotorskoj obitelji suca Aleksandra Buće gdje je bolje upoznala Krista i sakramente. Zavoljela je gospodaricu Marinu koja je sluge svaku večer okupljala na molitvu i uputila na isповijed i pričest. U tu su kuću dolazili i dominikanci. Bila je najsretnija kad bi je gospodari poslali nešto kupiti, jer je tada mogla otići u crkvu i provesti nekoliko trenutaka s Isusom. Siromasima bi nosila hranu u pregači ako bi ostalo od ručka. Tada se dogodilo i čudo. Jednom ju je gospodin Buće pitao kamo ide i da otvori pregaču. „Ja sam u svome srcu zavapila: Isuse, pomozi mi! Na moje i njegovo veliko iznenáđenje, kad sam otvorila pregaču, u njoj su bile prekrasne ruže“ kaže s. Barbara u monodrami.

Jedne godine na Veliki petak slušajući propovijed o Isusovoj muci i smrti odlučila se potpuno posvetiti Gospodinu kao njegova zaručnica, zatvorena u sobici. Biskup je dozvolio da se za Ozanu napravi mala sobica u blizini crkve. U katedrali sv. Tripuna nad njom je izmolio Božji blagoslov. Dozvolom kotorskog biskupa, 1514. g. obukla je bijeli habit, dobila ime Ozana i u pratinji procesije od katedrale do crkve nastanila se u maloj čeliji pokraj crkve sv. Bartolomeja.

„Kad sam sretna i vesela ušla u tu sobicu, vrata su se zatvorila. Mnogi su plakali. Vidjeli su samo sobicu u koju sam se zatvorila i to im je bilo teško razumjeti. A ja sam u toj sobici imala ljestve na kojima sam spavala, križ i dva prozora. Kroz jedan sam gledala Isusa u svestohraništu i pribivala svetoj misi, a kroz drugi sam primala posjete. Moj je život bio za Isusa i za druge. Bila sam sretna. Jela sam vrlo malo, spavala na tvrdom i neudobnom ležaju, molila i trpjela“ prenosi Ozanine riječi s. Barbara.

Nakon sedam godina, odatle se preselila u sličnu sobu kod crkve sv. Pavla gdje je provela život do svoje smrti u 72. godini. Mnogi su dolazili od nje tražiti pomoć, a ona ih je upućivala na Gospodina. „Okrenuli bismo se skupa Isusu u Presvetom oltarskom sakramantu i zajedno molili. I Bog bi učinio čudo. Tako je bilo i kad su k meni došli gradski plemeći, svećenstvo i narod jer je bila velika opasnost od Turaka. Rekla sam neka cijeli grad moli krunicu i neka se stave pod zaštitu Bogorodice. Svi smo zajedno molili. Barbarosa i njegovo brodovlje ostavili su naš zaljev. Bili smo slobodni!“ kaže s. Barbara u monodrami, ističući poruku bl. Ozane:

„Mnogo može zajednička molitva. Obitelj koja zajedno moli odolijeva svim napastima. Grad koji zajedno moli biva slobodan od svih neprijatelja. Kad su građani države ujedinjeni u molitvi i ratovi se zaustavljaju. Velika je moć molitve. Zato sam sa svima koji su mi dolazili zajedno molila i svakog sam poticala da sa živom vjerom moli. Bila sam sretna vidjeti potrebne kako žarko mole pored moje sobice i znala sam da Bog uslišava molitve suznih očiju

i raskajanih srdaca“.

Završetak monodrame podsjeća na često pitanje koje je Ozana sebi postavljala: „O jadna grešnice Ozano! Što ćeš ponijeti pred lice Božje? Što si dobra spremila za vječni život? što si ikada dobra učinila? Božje milosrđe je veliko prema grešnicima i samo s pouzdanjem u njega živjela sam i dovršila svoj život na zemlji. Njegova ljubav i milosrđe može ispuniti svako prazno srce i svaki prazni kovčeg“.

Ozana je bila darovana mudrošću, viđenjima i prorokovanjem. Osnovala je samostan dominikanskih trećoredica u Kotoru. Ozana je za života činila čudesna i nakon smrti potvrđena su čudesna uslišanja. Preminula je na glasu svesti 27. travnja 1565. g. Od 1665. g. Ozana je zaštitnica Kotoru i biskupije. Blaženom je proglašena 21. prosinca 1927. g. Proces za odobrenje i potvrdu javnog štovanja bl. Ozane počeo je 1905. g. zaslugom dominikanca, tadašnjeg provincijala o. Andjela Marije Miškova.

Bl. Ozani se u molitvi utječu katolici i pravoslavni. Od Ozanine smrti dosad izvršeno je pet rekognicija, liječničkih pregleda tijela i zamjena redovničke odjeće: 1815., 1856., 1907., 1930. i 2001. g. Utvrđeno je da je tijelo blaženice u cijelosti očuvano i povezano.

Događaj je organiziran u sklopu manifestacije ‘Krševanovi dani kršćanske kulture’ Zadarske nadbiskupije.

Ines Grbić

Izvor: web stranica Zadarske nadbiskupije

ZAGREB: Svečana promocija na TDŽ u Remetama

U subotu 10. prosinca 2016. održana je svečanost u prigodi Dana „Sustavnog studija duhovnosti“ i studija „Teologije posvećenog života“ i promocija novih diplomanata. Svečanost je bila u velikoj dvorani karmeličanskog samostana Majke Božje Remetske, u Zagrebu.

Studij „Teologija posvećenog života“ osnovala je Hrvatska karmelska provincija sv. Oca Josipa, na poticaj Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica. S radom je započeo 2013. Studijem se želi redovnicima i redovnicama ponuditi stručna formacija iz tematike posvećenog života pod biblijsko-teološkim, povjesno-kulturalnim, psihosociološkim i pravnim vidom. Cjeloviti program studija traje dvije akademске godine. Nastava se održava vikendom (ukupno 14 vikenda). Jedan vikend sadrži 12 nastavnih sati.

Kompletan studij završava se diplomom o uspješno svladanom dvogodišnjem programu. Među današnjim diplomantima su bile i dvije naše sestre: s. Josipa Petrović i s. Dolores Munitić. Diplome im je uručio ravnatelj mr. sc. o. Srećko Rimac. Obje naše sestre primile su i Pohvalu za najbolji ostvareni uspjeh u generaciji diplomanata.

Na promociji je bilo više naših sestara, zajedno sa č. majkom.

Našim diplomanticama srdačno čestitamo i želimo da sjeme posijano u njihovim dušama za vrijeme studija, raste i donosi plod.

Zahvalu u ime diplomanata napisala je s. Dolores i pročitala zajedno s jednom kolegicom:

Nas dvije, kolegica Ljiljana Kordić i s. Dolores Munitić imamo milost i čast, biti predstavnice svojih studija, te u ime svih studenata, naših se-stara i kolega, uputimo riječi hvale Gospodinu Bogu, našim profesorima, djelatnicima studija, našim obiteljima i redovničkim zajednicama, svima koji su sve ovo vrijeme bili uz nas, koji su nas ohrabrivali da ustrajemo u započetom i koji su nas pratili svojom molitvom.

Zahvaljujemo Gospodinu za darove i sposobnosti kojima je obdario naše profesore koji su i nas učili stjecanju znanja i vještina ali su istovremeno nastojali da rastemo u mudrosti i istini. Znanje i vještine čine život funkcionalnim, a rast i izgradnja u istini čine život smislenijim. Rast u mudrosti i istini, kako nam sv. Pavao piše, podrazumijeva izučavanje najljepšeg znanja – upoznavanje Isusa Krista.

Zahvaljujemo Gospodinu na stečenom znanju i vještinama. Zahvaljujemo ne samo na novim znanjima, već posebno za spoznaju Istine koja je Krist. Hvala svim profesorima na iskrenom nastojanju oko duhovne izgradnje svakog od nas osobno. Posebno zahvaljujemo što ste se trudili svojim predanim radom približiti nam Isusa Krista, kako bi nam postao i zauvijek ostao Put, Istina i Život.

Zahvaljujemo profesorima za vrijeme darovano kroz razgovore i susrete; za nastojanje da nas odgajaju u duhu kršćanskih vrednota; za sva dobra koja su u nama našla plodno tlo. Nesebično darivanje vremena u današnjem užurbanom tempu života, uvijek smo doživljavali kao poseban dar, i to veoma cijenimo.

Zahvaljujemo profesorima za smjernice u cilju svrhovitog i samostalnog rasta u osobnom odnosu s Bogom; u otkrivanju Božje prisutnosti i Njegovog djelovanja u našim dušama; u prihvaćanju Njegove volje i planova u našem životu. Naglašavajući nam potrebu i vrijednost

molitve, dali ste nam najbolji putokaz kako s ljubavlju uspostavljati osobni odnos s Bogom, kako bi Božju prisutnost i ljubav što dublje doživljavali, te osobno iskustvo uspješno prenosili u sva područja svoga življena.

Zahvaljujemo profesorima i svim kolegama na studiju za predanost u odgoju i izobrazbi. I nadalje širite i živite vrednote koje pridonose općem dobru pojedinca i domovine.

Veliki HVALA i našoj dragoj tajnici, koja je uvijek bila spremna udovoljiti i odgovoriti na sva naša pitanja, ohrabrujući nas svojim ‘zaranim’ osmjehom i vedrinom. Hvala joj za sve poticaje i ohrabrenja, za toplu ljudsku riječ i blizinu.

Zahvaljujemo našim obiteljima i članovima naših redovničkih zajednica, prijateljima - našim bližnjima, koji ste nam svesrdno pomagali i poticali nas u našim nastojanjima i pokušajima. Uvjereni sam i u daljnju pomoć i oslonac u našem zajedničkom hodu putovima života.

I na kraju, budući se jedni s drugima nećemo više često susretati, ostanimo ujedinjeni u molitvi, noseći u život samo lijepo uspomenе i sjećanja. Ovaj fakultet neka i dalje obiluje novim studentima i vrijednim profesorima, jer se ovdje ne dobiva samo znanje, već se student odgaja kako biti bolji čovjek i bolji kršćanin, kako radosno živjeti svoje zvanje i poslanje u današnjem vremenu.

ZAVRŠETAK JUBILEJA 800. OBLJETNICE REDA U HRVATSKOJ DOMINIKANSKOJ PROVINCICI

Svečanim euharistijskim slavljem koje je 11. prosinca 2016. u samostansko-župnoj crkvi bl. Augustina Kažotića na zagrebačkoj Peščenici s početkom u 10 sati predvodio uzoriti kardinal Josip Bozanić, na razini Hrvatske dominikanske provincije proslavljen je službeni završetak Jubileja 800. obljetnice osnutka Reda propovjednika, odnosno dominikanskoga reda.

S kardinalom Bozanićem suslavili su sa fr. Slavko Slišković - provincijal, fr. Zvonko Džankić - prior samostana, fra Jure Šarčević - kapucinski provincijal i predsjednik Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica, mons. Lovro Cindori - član Svećeničkoga bratstva sv. Dominika, braća dominikanci i drugi svećenici. Za oltarom su služili trajni đakon Miljenko Bošnjak i dominikanski bogoslovi, a na misi su sudjelovale časne sestre dominikanke Kongregacije svetih anđela čuvara kao i članovi dominikanskih laičkih bratstava. Pjevalo je mješoviti župni zbor potpomognut dominikanskim bogoslovima pod ravnateljem prof. Sandre Gucić i dječji zbor „Kažotići“, pod ravnateljem Jasenke Nikšić.

Prije početka misnoga slavlja, sve prisutne je pozdravio Provincijal, podsjetivši kako je Papa Honorije III. 22. prosinca 1216. godine potvrdio Red propovjednika, koji je po svome

utemeljitelju sv. Dominiku popularno nazvan dominikanskim redom te koji od 7. studenoga 2015. pa do 21. siječnja 2017. na svjetskoj razini slavi Jubilej svoje osamstote obljetnice. Na razini Hrvatske dominikanske provincije slavlje je započelo 8. studenoga 2015., a danas svečano završava. „Tijekom protekle godine raznim smo duhovnim, znanstvenim i kulturnim programima u kojima je sudjelovala čitava dominikanska obitelj: braća, sestre, članovi svećeničkih i laičkih bratstava kao i pokreta mladih, obilježili ovu veliku obljetnicu.“, rekao je fr. Slišković. Potom je pozdravio sve nazočne, a posebno zahvalio zagrebačkom nadbiskupu kardinalu Josipu Bozaniću što se odazvao „da zajedno s nama zahvali Gospodinu za dosadašnjih 800 godina dominikanskoga reda“.

U svojoj homiliji kardinal Bozanić je najprije podsjetio kako vjernički doživljaj došašća u našem Gradu, a i šire u Hrvatskoj, posebno karakteriziraju mise zornice na kojima se svakog jutra u velikom broju okupljaju katolički vjernici da bi se što bolje pripravili na slavlje Božića. U ovom je velika poruka došašća: Bog dolazi k čovjeku, Bog čovjeka pohađa, Bog traži čovjeka. U odnosu Boga i čovjeka, Božja inicijativa je prva na djelu. Bog dolazi jer nas ljubi i želi nas spasiti. Ako u svojoj tjeskobi prepoznajemo

Božju zaokupljenost nama, onda smo na putu da se otvorimo Bogu koji uvijek prvi dolazi čovjeku ususret. Draga braćo i sestre, to je naš Bog. Ta nas spoznaja ispunja utjehom, nadom i vjerničkom sigurnošću.

Zatim je podsjetio kako smo se danas u ovoj crkvi blaženog Augustina Kažotića, dominikanca i zagrebačkog biskupa, sabrali da zahvalimo Bogu za 800 godina dominikanskog reda. Kao prvi zadatak dominikanskog reda sveti je Utetmeljitelj naznačio propovijedanje Božje riječi. Lijepa je podudarnost što je prošlog petka, 9. prosinca, započelo Prvo zasjedanje Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije, upravo na dan na koji je 1303. godine papa Benedikt XI. imenovao dominikanca Augustina Kažotića zagrebačkim biskupom. Blaženi Augustin Kažotić je kao zagrebački biskup održao više sinoda. Ovo pak zasjedanje Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije održano je na temu *Crkva zagrebačka u djelu evangelizacije*, na kojem je poseban naglasak stavljen na Riječ Božju, istaknuo je kardinal.

Osvrćući se na jubilej Reda propovjednika upozorio je kako on svim članovima dominikanske obitelji, ali i čitavoj Crkvi govori o središnjosti Riječi Božje u životu Crkve. „Svaka dominikanska zajednica treba postati mjesto gdje Božja riječ privlači one koji traže svjetlo života u tišini i okrilju liturgijske molitve. Zajednica molitve svjedoči Riječ Božju i ondje gdje je navještaj Evanđelja otežan, gdje se ono odbija

o zid nezainteresiranosti ili zasićenja, gdje riječ više ne prolazi, tu je zajednica koja moli ona koja privlači“. Podsjetio je također kako je dominikanski red nastao i stasao u Marijinu okrlju.

Pobožnost prema Presvetoj Bogorodici Mariji u samim je temeljima Reda. „Čestitajući svim dominikancima i dominikankama ovaj Jubilej Reda koji se u općoj Crkvi povezao sa Svetom godinom Izvanrednog Jubileja milosrđa želim i molim za njih da budu i uvijek ostanu neumorni navjestitelji i svjedoci Božjega milosrđa, koje je tako potrebno čovjeku današnjice. Neka ih u tome prati zagovor Presvete Bogorodice Marije, blaženih pastira Crkve zagrebačke: Augustina Kažotića i Alojzija Stepinca te blažene djevice Ozane Kotorske“, rekao na kraju propovijedi kardinal Josip Bozanić.

Nakon mise u bratskom zajedništvu raznih grana dominikanske obitelji provincial Slišković je svima koji su sudjelovali u slavlju Jubijela tijekom prethodne godine zahvalio na iskazanoj volji, uloženom trudu i pokazanoj kreativnosti, a kardinalu Bozaniću uručio na dar sliku akademskog slikara Vladimira Meglića „Put u Emaus“ (www.dominikanci.hr)

DRUGA SINODA ZAGREBAČKE NADBISKUPIJE

Tijekom listopada godine 2016. na području Zagrebačke nadbiskupije održao se izbor redovnica na razini nadbiskupije koje bi sudjelovale u radu Druge sinode. Na izboru je bilo prisutno 25 sestara različitih redovničkih zajednica, njih je osam izborom ušlo u rad Sinode. Među odabranim redovnicama je i naša s. Ana Begić.

Sinoda je najznačajnije crkveno okupljanje na razini jedne (nad)biskupije. Uzoriti kardinal Josip Bozanić ističe kako je sinoda: „hod Crkve zagrebačke i naš govor na putu o tome tko je za nas Krist, što je za nas Crkva, što drugi govore o nama i što bismo trebali činiti da se bolje vidi Božja prisutnost među nama i u svijetu“ (*Predgovor za radni dokument Druge sinode Zagrebačke nadbiskupije*, 3. listopada 2015.). Ona je događaj Duha, događaj Crkve, u vidljivom i nevidljivom otajstvu. „Njome želimo vidjeti kako možemo biti snažnije svjetlo ljudima; kako živimo svoju crkvenost i kršćansko zajedništvo, te kako možemo odgovoriti novim izazovima današnjice svojim kršćanskim identitetom“ (*iz homilije kardinala Josipa Bozanića na Stepinčevu, 10. veljače 2002.*).

U radu Sinode sudjeluje zajedno 175 članova. Svi su oni imenovani mandatom kardinala i nadbiskupa Crkve zagrebačke Josipa Bozanića, koji ih obvezuje na sudjelovanje u svim sinodskim zasjedanjima, raspravama te

glasovanju na dobrobit čitave nadbiskupijske zajednice. Rad Sinode odvijat će se tijekom godine 2016./2017. kroz četiri sinodska zasjedanja unutar različitih tematskih cjelina: *Crkva zagrebačka u djelu evangelizacije; Crkva zagrebačka u slavljenju Kristova otajstva; Crkva zagrebačka u zajedništvu svoga poziva i poslanja; Crkva zagrebačka u hrvatskome društvu*. Rad Druge sinode zagrebačke nadbiskupije započeo je svečanim euharistijskim slavljem u zagrebačkoj prvostolnici na svetkovinu Bezgrešnoga začeća Blažene Djevice Marije 8. prosinca, a prva sinodska zasjedanja održana su 9. i 10. prosinca. Molimo za blagoslovjen i plodonosan rad i ishod Druge sinode Crkve zagrebačke.

Bl. Ivan iz Salerna (oko 1190. – oko 1240.)

Bl. Ivana iz Salerna, suvremenika i prijatelja sv. Dominika, ne spominje Jordan Saski u svojoj Knjižici o počecima Reda propovjednika, ni bl. Cecilia u svom izvještaju o sv. Dominiku i njegovim čudesima. Nema mu spomena ni u spisima procesa za Dominikovu kanonizaciju, ali ni u drugim onodobnim dominikanskim izvorima, iz kojih inače crpimo podatke o počecima Dominikanskoga reda i njegovim prvim članovima. Jedino su u kronici firentinskoga samostana, kojega je on utemeljio, zabilježeni neki događaji u svezi s njime. No, osim što su retrogradne naravi, ti zapisi ne donose precizne ni točne podatke o blaženiku. Stoga samo za neke događaje iz njegova života možemo sa sigurnošću utvrditi kada su se dogodili. Ipak, zna se da je odigrao važnu ulogu u počecima Reda, osobito u Firenci, gdje je utemeljio samostan sv. Marije Nove. Uživao je glas svetosti, predaja mu pripisuje da je još za života činio čudesa, a subraća i vjernici odmah nakon njegove smrti počeli su ga štovati. Nažalost, nitko od njegovih suvremenika nije sastavio blaženikov životopis, a vrela koja su mogla otkriti podatke o njemu uglavnom su izgubljena, pa smo u svezi s likom i djelom bl. Ivana iz Salerna uglavnom osuđeni na pretpostavke i nagađanja.

Djetinjstvo i mladost

Datum rođenja ovoga dominikanskog blaženika nije poznat. Smatra se da je rođen oko 1190. i to, prema mišljenju nekih autora, u plemićkoj obitelji Quarna čiji su normanski pretci nekoć vladali Napuljom i Sicilijom. Premda o njegovu djetinjstvu i mladosti nema nikakvih sigurnih podataka, životopisci se uglavnom slažu da je rođen u Salernu i pretpostavljaju da ga je otac, kada je imao oko 20 godina, poslao na studij

u Bolognu. Ukoliko su te pretpostavke točne, budući blaženik u Bolognu je stigao oko 1210.

Nažalost ni o Ivanovim studentskim godinama ni vremenu nakon studija ništa se ne zna pouzdano. Zbog nedostatka pisanih vrednih, povjesničari se ne slažu ni oko pitanja tko ga je primio u Red propovjednika, bl. Reginald Orleanski ili sam sv. Dominik. Većina ih ipak smatra da je habit primio iz ruku utemeljitelja Reda, čije su ga propovijedi navodno i oduševile za

stupanje u Red. Pretpostavlja se da je u novicijat stupio 1219. godine, kada je imao oko 30 godina. U Bologni, gdje je i stupio u Red, nedvojbeno je proveo godinu novicijata, položio redovničke zavjete i odmah potom bio zaređen za svećenika.

Dolazak dominikanaca u Firencu

Bl. Ivan pridružio se Redu propovjednika u njegovim počecima, dok se Red širio onodobnim kulturnim i sveučilišnim centrima. Ubrzo se sv. Dominiku pružila prilika utemeljiti zajednicu i u Firenci. Navodno je neki trgovac Deodat, kako bi se iskupio za svoje nepošteno poslovanje, nekoliko kilometara izvan Firence sagradio kuću koju je odlučio pokloniti redovnicima. Budući da se kuća nalazila na osami te je više bila prikladna za neki kontemplativni red, povjesničari pretpostavljaju da su ondje prije dominikanaca živjeli eremiti. Ako je ta pretpostavka i točna, očito je da se nisu dugo ondje zadržali, jer je graditelj kuće, oduševljen njegovim propovijedanjem, ubrzo ponudio sv. Dominiku da njegovi redovnici usele u tu kuću. Svetac je prihvatio ponudu i poslao ondje dvanaest redovnika. Zadatak organiziranja života te zajednice i službu njezina prvoga starještine povjerio je bl. Ivanu iz Salerna, koji je tek bio položio redovničke zavjete.

Neki povjesničari pretpostavljaju da su dominikanci stigli u Firencu već 1219., dok drugi tvrde da se to dogodilo 1220., što nam se čini vjerojatnijim, posebno ako prihvatimo pretpostavku da je bl. Ivan 1219. primljen u novicijat. Nedvojbeno je utemeljitelj Reda imao neizmerno povjerenje u njega kada mu je tako kratko nakon stupanja u Red povjerio odgovornu i tešku službu priora novoutemeljene zajednice u Firenci. No, Dominikovo povjerenje nije bilo bez temelja. Svetac ga je stekao pošto se osvjeđio o iznimnim kriještinskim svoga subrata.

Dolazak dominikanaca u Firencu podržale su gradske svjetovne i crkvene vlasti, a mjesnik biskup Ivan de Velletri dopustio je bl. Ivanu da on i njegova subraća smiju propovijedati u njegovo dijecezi. No, došavši u svoj novi dom,

dominikanci su posumnjali da on odgovara duhu i svrsi njihova Reda. Naime, samostan se nalazio podalje od grada i ljudi, pa im se činio prikladan za redovničku zajednicu posvećenu isključivo molitvi i kontemplaciji, ali ne za red posvećen propovijedanju. Njihov prvi prior, bl. Ivan iz Salerna, pošto je sa subraćom kroz prvih nekoliko dana uredio novi dom, objasnio im je kako udaljenost od grada i ljudi nipošto ne znači da se odriču poslanja svojega Reda, koje podrazumijeva neposredni kontakt s ljudima i propovijedanje svim slojevima vjernika. Što je time mislio bilo je jasno kada se iz samostana uputio u Firencu kako bi ondje propovijedao. I ostala subraća slijedila su njegov primjer. Svakodnevno su u rano jutro, u parovima, pješačili po nekoliko kilometara do Firence, ondje su dan provodili propovijedajući u crkvama, na trgovima i sajmištima, a uvečer su se vraćali u svoj samostan na osami. Sam bl. Ivan, pošto bi danju propovijedao, noći je provodio u molitvi, meditaciji i proučavanju Svetoga pisma i spisa crkvenih otaca.

Prvi prior firentinske zajednice, bl. Ivan iz Salerna, osobito se isticao govorničkim vještinama, kriještinskim i brigom za duše. Vjernici su rado slušali njegove propovijedi i oduševljivali se njegovim porukama, pa je glas o tom učenom i svetom propovjedniku ubrzo došao i do firentinskoga klera, uključujući i biskupa Ivana de Velletrija. I sv. Dominik bio je informiran o velikom uspjehu firentinske zajednice, osobito njezina priora Ivana. Pretpostavlja se da ih je utemeljitelj Reda i posjetio nekoliko puta, te se osobno uvjeroio u njihovu apostolsku gorljivost i marljivost.

Utemeljitelj samostana sv. Marije Nove

Trgovac Deodat, koji je doveo dominikance u kuću što ju je sam izgradio, brinuo se da dominikancima ondje ništa ne nedostaje. Povjesničari smatraju da ih je opskrbljivao hranom i drugim potrepštinama, omogućivši im da se, slobodni od tih briga, posvete u potpunosti propovijedanju i radu na spasenju duša. No, oprilike jednu godinu nakon što se sa subraćom

B·IOANNES ·DE SALERNO

nastanio u Deodatovoj kući nedaleko od Firence, bl. Ivan preselio je zajednicu u sam grad Firencu. Ondje su se isprva smjestili u hospicij uz crkvu sv. Pankracija. Tako je blaženik uvelike olakšao život i apostolat sebi i svojoj subraći, jer su bili poštđeni svakodnevnih dugih šetnja iz samostana u Firencu i natrag.

Ne zna se zašto je bl. Ivan zajednicu iz hospicija ubrzo preselio uz crkvu sv. Pavla, no ondje ih je sustigla zavist firentinskoga klera, osobito onih svećenika koji su djelovali u rečenoj crkvi. Blaženik je sa subraćom strpljivo podnosio napade i zavist tih svećenika. Ipak, bilo je među njima i onih koji su podržavali dominikance i bl. Ivana, te oponirali onima koji su ih napadali. Jedan od njih oduševio se Dominikanskim redom, osobito svetačkim životom bl. Ivana iz Salerna, pa je – potaknut njegovim primjerom – i sam postao dominikanac.

Dok je sa subraćom trpio zbog zavisti firentinskoga klera, bl. Ivan nije posustajao u propovijedanju i molitvama Bogu za pomoć. Odgovor na molitve firentinske dominikanske zajednice došao je brzo. Dirnut njihovim krjeposnim životom i propovjedničkom gorljivošću, svećenik Foresio, rektor firentinske crkve sv. Marije u vinogradima, jednoga dana ponudio im je

da preuzmu tu crkvu i okolne građevine koje joj pripadaju, pod uvjetom da mu skromnim prilogom pomognu uzdržavati se. Bl. Ivan iz Salerna radosno je prihvatio ponudu, nakon čega su njihov dogovor odobrili i potvrdili firentinski nadbiskup Ivan de Velletri i papinski legat, kardinal Hugolin, kasniji papa Grgur IX. Nekoliko dokumenata, nastalih između 8. i 20. studenoga 1221., dokazuju da je blaženik tada preuzeo crkvu i samostan sv. Marije u vinogradima u ime Reda propovjednika i uselio ondje sa četrdesetak dominikanaca. Taj samostan, prozvan kasnije samostanom sv. Marije Nove, postao je jedan od najvažnijih i najpoznatijih dominikanskih samostana u svijetu.

Ribar duša

U Italiji je u 13. stoljeću bilo mnogo sljedbenika patarenskoga krivovjerja, a Firenca je postala jednim od njihovih najjačih uporišta. Riječima i djelima nastojali su, ne bez uspjeha, proširiti svoju krivovjernu sljedbu, ne prezajući ni pred nasilnim činima. Mnogi biskupi i svećenici nisu im se mogli uspješno suprotstaviti jer im je nedostajalo znanja, drugi zato jer su se svojim načinom života udaljili od Kristova nauka, a treći su ustuknuli pred prijetnjama i mogućim nasiljem. Bl. Ivan imao je dovoljno znanja i hrabrosti da se suprotstavi patarenima, a resila ga je i svetost života. Stoga je svojim riječima i djelima postao najveći protivnik patarena, a od navještanja ispravnoga nauka nisu ga mogle odvratiti ni njihove prijetnje. Neustrašivi i gorljivi propovjednik sveta života ubrzo je pomrsio račune patarenima, koji su imali sve manje pristaša i sljedbenika. Mnogi krivovjerci, zahvaljujući blaženiku, obraćali su se i vraćali u krilo Katoličke Crkve. Zbog svega toga papa Grgur IX., koji je kao kardinal Hugolin upoznao bl. Ivana, nekoliko mjeseci nakon izbora za papu pozvao ga je sredinom 1227. da se propovijedanjem bori protiv heretika, a otkako su dominikanci 1235. preuzeli inkvizitorsku službu u Firenci, blaženik je vjerojatno djelovao i kao inkvizitor, pa je slikovito prozvan "maljem protiv krivovjera".

Već smo spomenuli da je bl. Ivan oduševio za Dominikanski red jednoga od svećenika koji su djelovali uz crkvu sv. Pavla. No, bilo je još mnogo onih koji su obukli dominikanski habit privučeni njegovim riječima i primjerom. Među njima su neki kasniji biskupi, mučenici, propovjednici i drugi redovnici. Ovdje spominjemo samo fr. Jakova Rabacantea, jer je on bio prvi blaženikov naslijednik u upravljanju samostanom sv. Marije Nove u Firenci.

Osim što je privukao mnoge mladiće u Red, bl. Ivan oduševio je i više djevojaka za redovnički život. Štoviše, u kući trgovca Deodata u kojoj su nedaleko od Firence nekoč živjeli dominikanci, blaženik je kasnije, prema nekim pretpostavkama oko 1230., utemeljio samostan za sestre dominikanke. Bio je to prvi ženski dominikanski samostan u Toskani. Sestre su kasnije preselile u samu Firencu, gdje su se razdijelile u dva samostana.

Životopisci bl. Ivana spominju da je osobito imao uspjeha u duhovnom vodstvu vjernika. Tu činjenicu zahvaljuje uvelike sposobnosti da pronikne u ljudska srca i misli i čita ih kao otvorene knjige, pa se nerijetko događalo da svojim penitentima otkrije i one grijehе koje su sami zaboravili. Djelovao je i kao dobrotvor siromaša, pa su mu Firentinci znali oporučno ostaviti novac kako bi ga mogao razdijeliti siromasima prema vlastitom nahođenju.

Sposobnost pronicanja u ljudska srca i misli pokazala se jako korisnom u upravljanju redovničkom zajednicom kojoj je blaženik bio na čelu. Članovima svoga samostana bio je otac, brat i prijatelj. Prior u njegovim očima nije bio onaj koji zajednicom upravlja, nego prvenstveno onaj koji služi svojoj subraći. Stoga se u odnosu prema subraći isticao ljubaznošću, susretljivošću, bratskom ljubavlju i očinskom brigom za njihove duše. Ka zajedničkom cilju usmjeravao ih je svojim riječima i ponajviše primjerom vlastitoga života. Stoga je u Dominikanskom redu njegovo ime postalo sinonimom za vrsnoga poglavara zajednice.

U zboru svetih

Među dominikanskim povjesničarima nitko ne dvoji da je bl. Ivan iz Salerna prisustvovao na Vrhovnom zboru Reda u Bologni 1221. S druge pak strane, neutemeljene su tvrdnje da je pratilo sv. Dominika na nekoliko njegovih putovanja, premda je bio oduševljen likom i djelom utemeljitelja Reda propovjednika i iskreno ga cijenio. Dokazuje to tvrdnja oko koje se povjesničari slažu, naime da je bl. Ivan, čim je čuo da je sv. Dominik smrtno bolestan, pohitao u Bolognu, stigavši ondje neposredno prije svečeve smrti 6. kolovoza 1221. Smijemo pretpostaviti i da je 24. svibnja 1233. prisustvovao prijenosu Dominikovih relikvija u novi grob u Bologni.

Bl. Ivana iz Salerna ubraja se u velikane iz početaka Reda propovjednika o kojima se, unatoč važnosti njihova djela i činjenici da su ih vjernici štovali, ne zna puno. Štoviše, kod bl. Ivana nije utvrđen datum gotovo ni jednoga važnijega događaja iz njegova života, pa tako se tako ne zna ni godina njegove smrti. Na poteškoće nailazi se i kod pokušaja približnoga utvrđivanja desetljeća u kojem je preminuo. Najstarijim dominikanskim autorima bilo je dovoljno kazati da je preminuo nakon mnogo godina apostolskoga rada, što suvremenim povjesničarima ne

omogućava ni približnu dataciju njegove smrti. Ipak treba odbaciti pisanje onih koji smatraju da je preminuo već 1225. Tu godinu opovrgava već spomenuta činjenica da ga je papa Grgur IX. sredinom 1227. pozvao da se propovijedanjem bori protiv heretika. Isti papa povjerio mu je i neke druge odgovorne službe. Tako je njemu i još dvojici dominikanaca 1230. povjerio reformu jedne benediktinske opatije u dijecezi Chi-usi, što je poslije dvije godine proširio i na neke druge samostane koji su zapali u krizu. Spomenuli smo i da je samostan sestara dominikanski kraj Firence utemeljio vjerojatno oko 1230. Uzevši sve to u obzir, razložno je prepostaviti da je bl. Ivan preminuo tridesetih ili četrdesetih godina 13. stoljeća. U nemogućnosti pobližega određivanja vremena njegove smrti, zadržimo se na prepostavci da je preminuo oko 1240. Mjesto njegove smrti nije dvojbeno: preminuo je u samostanu sv. Marije Nove u Firenci, kojega je sam utemeljio, a tijelo mu je sahranjeno u samostanskoj crkvi. Kako je već za života uživao glas svetosti među subraćom i ostalim vjernicima, koji su ga za života zvali Novi Svetac, nakon smrti počeli su mu iskazivati štovanje i njegov grob ubrzo je postao odredištem brojnih hodočasnika. Prepostavlja se da su njegovi

zemni ostaci nekoliko puta bili premještani u staroj samostanskoj crkvi, iz koje su u 15. stoljeću preneseni u novosagrađenu samostansku crkvu. Kod svakog prijenosa vjernici su u velikom broju dolazili počastiti njegove relikvije, a osobito kod prijenosa obavljenoga 1571. kada su mu relikvije položene u grob uređen u posebnoj, njemu posvećenoj kapeli. Štovanje što su mu ga vjernici stoljećima iskazivali potvrđio je 2. travnja 1783. papa Pio VI., odredivši ujedno da se njegov blagdan slavi 9. kolovoza.

LITERATURA: *Compendio istorico della vita del Beato Giovanni da Salerno dell'Ord. de' Predicatori discepolo del Patriarcha San Domenico e fondatore del convento di Santa Maria Novella di Firenze*. Parma 1784. – D. M. O.: *Vita del B. Giovanni da Salerno domicilato e morto in Firenze nel convento di S. Maria Novella de' Padri Domenicani a esso fondato. Con la descrizione de' suoi Miracoli*. In Firenze 1784. – Stefano Orlandi: *Il beato Giovanni da Salerno domenicano. Fondatore del convento di Santa Maria Novella*. Firenze 1945.

Ivan Armanda

s. SMILJANA ŠUŠNJARA

Sestra Smiljana živi u Zagrebačkom samostanu Bl. Ozane. Trenutno je nepokretna (šlagirana), ne može hodati, ali može, Bogu hvala, govoriti, moliti, razmišljati. Memorija joj je izvrsna. Šteta bi bila da njezina živopisna sjećanja odu u zaborav. Zato sam je molila da mi priča o sebi i svom djetinjstvu. Teško je, doduše, ispričati nečiju cjelokupnu životnu priču. Trebalo bi za to i više svezaka knjiga. Osim toga, postoje mesta u našem životu do kojih se ne može doći, do kojih dopire samo Bog. Ja sam zabilježila barem ono do čega nam je s. Smiljana dopustila ući, ono što je najviše i nju doticalo u njenu djetinjstvu i u redovništvu.

AM: Recite, sestro nešto o sebi, gdje i kada ste rođeni, koliko vas je bilo braće i sestara?

s. Smiljana, dalje s. Sm: Rođena sam 19. lipnja 1937. u Jasenskom, općina Sinj, od oca Nikole i majke Ane, rođ. Župić.

Bilo nas je devetoro djece, pet sestara i četiri brata: Josip, Marko, Marija (s. Smiljana), Filip, Ante, Katica, Andelka, Nedjeljka (Nena), Jelica. Imali smo još jednu sestruru, Jelicu, ali je umrla posve mala, pa su drugoj sestri, koja se rodila iza nje dali isto ime, Jelica.

Ta mala Jelica je umrla od opeklina. Moja polusestra, Iva, je nosila lukšiju u kojoj se prala roba. Jelica je puzala i sestra je nije vidjela ispred sebe. I tako se lukšija prolila po maloj. Bila je to prava mala mučenica. Sva je bila u jednoj rani. Mama je to brižljivo mazala i čuvala je. Imali smo malu bešku (zipku), pa smo je svi ljujiali, samo da joj bude lakše. Tek je imala oko godinu i pol. Polako se oporavljala, otpale su joj i krastice, mislili smo da će biti dobro, a onda je ona umrla. Mama je nije nikada prežalila. Kad bi ložila vatrnu uvijek bi je se sjetila s tugom u srcu.

Bratu Anti su dale ime časne. One su radile u bolnici, a moja je mama imala jako teški porođaj, nije mogla nikako roditi, nije bilo drugih pomagala pa su ga nekako klijevstama izvukli iz mame. I odmah nakon porođaja u gips. Nisu bili sigurni hoće li preživjeti pa su ga htjeli odmah krstiti. Časne su pitale imate li kojeg Antu, kad je mama rekla da nema, one su rekle da će se ovaj zvati Ante. Mislili smo da će imati posljedice, a on je kasnije bio najnormalniji, najzgodniji, najljepši od sve braće, posve pametan. Nikada nije imao nikakve posljedice. Kasnije nas je on najprije ostavio i otišao u Australiju, tražeći posao i tamo je umro. Kasnije je još jedan brat, Filip, otišao u Australiju. Tamo je već bio od strica sin i on im je našao tamo posao. Morali su ići vani, kao i mnogi drugi, jer je kod nas bio takav sistem da su našli posao i sve privilegije samo oni koji su se upisali u partiju. Moja su braća izabrala radije odlazak u tuđinu nego u (komunističku) partiju, makar su bili još relativno mladi. Tek su završili vojsku, oženili se i onda krenuli u daleki svijet.

Mogu reći da smo imali lijepo i sretno

djetinjstvo. Igrali smo se razne igre, nismo se trebali bojati da će nas pogaziti auto. Rijetko tko je onda imao auto. Išli smo s blagom na pašu. Roditelji su nas opominjali da ne idemo na tuđu zemlju, da ne diramo ništa tuđe. Htjeli su da se od malena učimo poštivati tuđe, da se ne svađamo, da pomažemo jedni druge.

Imamo i polusestru, Ivu. Ona je u Osijeku. Kad se ona rodila, njezina je majka umrla. Ostao je otac s tim malim djetetom. Nije se odmah ponovno ženio, nego tek kasnije. Poznao je Anu, Bila je iz Župića, to je bilo mjesto kao gradić, zagledao se u nju i čekao je trenutak da je zaprosi. Iskoristio je priliku, kad je Iva išla na krizmu, uzeo je Anu za firmanu kumu i tako su si, zapravo, potvrdili ljubav koja je prerasla u sretan brak. Još prije, naime, nego su se vjenčali, nisu se mogli sastajati kako to danas čine. Moj otac je znao pričati kako su se jednom dogоворili da će se naći pred večer negdje ispred kuće. Ali kad je Ana izašla, odmah je njezina mater krenula sa šibom za njom i potjerala je u kuću, a mog oca neka ide svojoj kući, jer nakon što je 'odzvonila' *Zdravo Marija*, ni djeca ni

mladi nisu više smjeli biti vani. Moja je mater puno mlađa od oca, ali on joj se sviđao, bio je poznat i po svom zidarskom zanatu i karakteru, pa nije nimalo dvojila da li da se uda za njega ili ne. Bila je, zapravo, sretna i ponosna što se mogla udati za jednog takvog čovjeka.

Kad su se konačno uzeli, moja je mater prihvatile Ivu kao svoju rođenu kćer. Nikada nije pravila razlike među svojom djecom i nje. Moja strina u Osijeku imala je puno djece i teško se razboljela. Stric Frano je zamolio mog oca bi li dao Ivu da im malo pomogne. Otac je pristao. I tako je Iva otišla u Osijek i radila kod strica. Bila je vrlo vrijedna i pažljiva prema stricu i prema svima. Tu je pronašla mladića s kojim se vjenčala. Kad se udavala, moja mater joj je dala najveću vrijednost što je imala: šivaču mašinu. U braku je imala šestero djece, od kojih je još samo dvoje živih. Najveća joj se tragedija dogodila kad joj se kćer, od 17 godina, utopila u rijeci gdje se išla kupati. Naišla je na vir koji ju je povukao, i tek nakon tri dana su je pronašli mrtvu. To je Ivu jako pogodilo, još i danas za njom nosi crninu. Iva je sada već prešla devedesetu, vrlo je dobrog zdravlja, još radi ručni rad. Ona je nama izvezla salvete, isto tako veze i svojim unucima i prauuncima.

AM: Od čega ste živjeli u obitelji?

Otar nam je bio zidar, veoma poznat. Svi su ga tražili. Premda je bio samouk, sam je i nacrte za kuće pravio. Radio je po cijele dane. Bili smo ga željni vidjeti. Ujutro bi rano otišao, a navečer se

kasno vratio. Za sebe nije puno mario. Išao je skoro četiri kilometara pješice na posao. Govorio je da mu je barem bicikla, bilo bi mu i puno lakše. Ali nije htio u to trošiti novac, samo da nama bude dovoljno. Naš je otac bio jako discipliniran, strog, pravedan, uzoran radnik, odgovoran, vjernik. Imao je odlučnu riječ, kad bi on rekao to ne ide tako, to se moralo poslušati.

Običaji sela

Nedjelja nam je bila slavljenička. Bili smo svi skupa i otac s nama. Za vrijeme ručka bi nam davao poneki savjet, a znao je pitati što je svećenik u crkvi propovijedao. Morali smo biti jako pažljivi jer nije dozvolio da samo tako idemo u crkvu, kao na bilo koje drugo mjesto.

Imali smo lijepе običaje za Božić, odnosno za Badnjak. Mater bi pekla kolače i pripremala sve što je trebalo. Navečer, kad bi se izmolila krunica, posuli bi slamu po kući. To se na neki način htjelo predstaviti kako se Isus rodio u štali, na slami. Posebno se sjećam kako su se djeca valjala po slami, onda bi i čaća legao na slamu, a djeca na njega. Htio je vidjeli jesu li mu ojačali i da li će se on moći ispod njih izvući. Naravno, oni su bili mali, pa bi se on s lakoćom izvukao, a to je značilo da moraju još puno jesti da bi bolje ojačali. Volio je djecu i znao ih je pridobiti. Dok bi čekali ponoćku pjevali bi pjesme i stvarali božićni ugodaj. Čaća bi izrezao tri komada 'badnjaka'. Mi smo molili tri puta vjerovanje dok bi čaća obilazio i blagoslovio cijelu kuću svetom vodom. Kad bi se vratili s ponoćke čaća bi stavio svoj 'badnjak' u peć. Kad bi se zažario, izvadio bi ga i na njemu zapalio svijeću. Tako je bilo i za Novu godinu i za Tri Kralja.

AM: Je li se u vašoj kući zajednički molilo?

s. Sm.: Svakako, u Sinju nije bilo kuće gdje se nije molilo, svaku večer. Čim zvoni *Andeo Gospodnji* nema više izbivanja vani, svi u kuću na molitvu. Posebno mi je ostalo u sjećanju, kad bi se otac vratio kući s posla, mi bi već molili. Nije se išao odmarati, nego nam se odmah priključio. Klekao bi i naslonio se laktima na sjedalicu, glavu bi obujmio molećivim rukama, i tako

sabrano molio. Gledala sam s poštovanjem i s ljubavlju njegove radničke ruke koje se sklapaju na molitvu i zazivaju Božji blagoslov.

Da nam molitva bude još draža i zanimljivija, čaća je htio da svaku večer jedan predmoli i tako se izmjenjujemo. U pobožnosti se najviše isticao brat Filip. On je nekako najpobožnije molio. To je čaća primijetio i od radosti bi ga poljubio kad bi svršila molitva. Nije to bila samo krunica nego se molilo za razne nakane. Čaća se znao moliti i sv. Klementu „za sreću u toru i u košu“. Kasnije sam shvatila da se to molio za blago i za žito – namirnice. Molilo se za blagoslov da nam kašuni ne bi nikada ostali prazni. Molilo se i za pokojne i za druge nakane.

Kad smo išli u crkvu uvijek bi se fratri malo družili s ljudima. Jednom je moga čaću pitao koliko ima djece. Kad mu je rekao, fratar ga je ohrabrio da će ga Bog za to nagraditi. A čaća je odgovorio da ga je već nagradio jer su mu, hvala Bogu, sva djeca zdrava.

AM: Je li otac bio u ratu?

s. Sm.: Da, bio je u Prvom svjetskom ratu. A kad je bio Drugi svjetski rat onda je mater rodila tu pokojnu malu sestricu. Partizani su dolazili po

noći i odveli ljude u rat, i više se ne bi vratili. Jednu večer su došli i po našega čaću, da im pokaže put do Glavice, preko našeg sela. I čaća je već htio poći, ali mater se zauzela i molila da ga ne uzmu, neka vide koliko ima djece, a najmlađe je tek rodila. Oni su odgovorili da će se on vratiti. Ali ona kaže: „Idem i ja, gdje ide on idem i ja. Ako njemu bude štogod neka bude i meni“. I išla je s njim. Na sreću su ga vratili, ali da ona nije išla s njim sigurno se ne bi ni on više vratio, kao i mnogi drugi, na isti način.

Pokazuje sliku roditelja. Ovo su moji roditelji. Mama je u starinskoj sinjskoj narodnoj noći. Bili su zaručeni. Mater je stavila ruku da se vidi zaručnički prsten. Kad se udala bila je jako slaba, nije imala niti pedeset kila. Govorili su susjedi mom čaći: „Što si to doveo, jučer si jednu pokopao, sutra ćeš drugu“. Poznavali su se s ocem zato su bili tako slobodni. A mama je bila čila, zdrava, makar je izgledala slaba.

Teška sudbina mojih ujaka

Moja je mater imala tešku mladost. Bila je iz čisto hrvatskog sela, a u ono vrijeme, gdje su bili Hrvati smatralo ih se ustašama. Jедан njezin

brat je slavio rođendan. Pozvao je prijatelje, pripremio večeru. Pjevali su i hrvatske pjesme. Nakon nekog vremena pozvali su ga neki mlađići da izađe van. Mislio je kako mu imaju nešto reći. Odveli su ga ispod jednog brda, mučili ga na smrt. Onda su mu naredili da iskopa jamu. Tada su ga ubili i bacili u tu jamu. Kad je kasnije njegov brat tražio gdje su ga zakopali, slijedili su ga ti isti zločinci, te su i njega pretukli da je jedva ostao živ. Treći brat moje matere je otišao u rat i nikada se nije vratio. Možda je i on završio na Križnom putu. Tako se moja mater često sjetila te svoje braće, plakala za njima i žalila cijelog života. Njezina se mater od tuge razboljela, dobila je rak. Poslali su je u Zagreb u bolnicu i tu je umrla. U Zgrebu je i pokopana.

Svi smo živjeli zajedno. Bilo nas i do pedeset. Dida je bio gazda. Čaća je imao još četiri brata i dvije sestre. Svi su oni bili zidari i kad bi došla plaća sve su trebali dati didi i on bi to raspoređivao gdje što treba, kao prva kršćanska zajednica: *svakome se davalо koliko je tko trebao*. Najprije se vidjelo što treba za kuću, a onda što kome pojedinačno treba.

AM: Jesu li se kasnije odijelili kad su se poudavali i pooženili?

s. Sm: Da, kasnije su otišli svak sa svojom obitelji. Imali smo uz kuću veliku pojatnu gdje se stavljalо sijeno, jer smo nekad imali puno blaga: volove, krave, magaradi, prasadi, perad i svašta. I ta je kuća zapala stricu, pa su je morali preuređivati. Did je odredio da mom ocu pripadne stara kuća, kao najstarijem sinu. On ju je kasnije uredio i proširio kako su dolazila djeca na svijet. Ova moja soba me točno podsjeća na sobicu u našoj kući, samo što je tamo izlaz, a sa izlaza se ide na jednu terasu. Ispod terase je bila štala, a odmah preko terase stričeva kuća. Kad su se braća počela ženiti napravili su iz te pojatne četiri sobe, po sredini je bio hodnik i svaka je nevista imala vlastiti ulaz sobu. Did je bio jako pažljiv. Zamislite, kad bi koja nevista rodila on nije dao da ide 40 dana ni na njivu ni na koji teži posao. I tako bi ta koja rodi, ostala kod kuće i kuhala za one koji su radili na polju. Dida je

bio jako razborit. Ostao je rano bez roditelja, pa ga je jedan njegov stric odgojio. Dida se zvao Stipe. S očeve strane najviše se sjećam Dida, a bake se ne sjećam.

Ima jedna, pomalo smiješna i zanimljiva zgoda što nam je mater znala pričati. Baka (njezina mater) je imala oko 40 godina kad se moja mater udala. Dogodilo se da su nekako u isto vrijeme zatrudnjele i mater i kćer, mislim da je moja mater rodila samo tjedan ili dva prije bake. I jednom, kad je bila u Sinju s tom malom djecom, baka je bila kod kuće, njezina mala je jako plakala, bila je gladna, pa je moja mater podojila i bakino i svoje dijete, tj. i svoju sestricu i svoga sina.

AM: Kakvo je bilo ozračje u vašoj kući, odnos među roditeljima?

s. Sm: Ja mislim da sam imala najbolje roditelje na svijetu. Uvijek su se slagali, nikada nismo čuli da bi se svađali ili povisivali ton jedan na drugoga. Moj je čača imao veliko povjerenje u mater. Sve što bi zaradio on je donio njoj neka

ona raspolaže gdje i kako misli da je najbolje. Nismo bili siromašni, ali se ipak nismo razbavili. Kad bi se čača u subotu vraćao s posla donio bi meso za nedjelju. U nedjelju bi mater prva išla na misu da može poslije spremati za nas ručak. Možete misliti, kad je nas jedanaest sjelo za stol, to je bilo kao u samostanu. Mater bi stavila meso pred čaću onda bi on rezao i dijelio svakome, da svi dobiju po komad. Ostale hrane smo mogli sami uzeti koliko smo htjeli.

Čača i mater su se uvijek zajedno dogovarali što i kako će raditi. Kako je čača bio zidar a i u sve druge poslove se razumio, uvijek bi u slobodno vrijeme, kad nije išao na posao kod drugih, radio, dograđivao, uređivao u našoj kući i oko kuće. Milina je bila vidjeti kako zdušno radi. On nije znao za odmor i ljenčarenje. Čak je i cipele znao popraviti. Mater je žalila oca što tako puno radi. Često puta mu je znala pripremiti malo kreplju hranu da bude jači, da može izdržati.

Roditeljska je ljubav bila dosjetljiva. Kad je bila zima mater bi znala preko dana staviti

Obiteljska slika Nikole i Ane Š. iz 1953. Zadnji red, s lijeva: Filip, Josip, Marija (Smiljana), Marko, Ante; srednji red s lijeva: Katica, mama, tata; prvi red s lijeva: Jelica, Nena, Andelka

cigle na špaher da se dobro ugriju i navečer bi ih umotavala u krpe i stavljala u krevete da si noge zagrijemo.

Moj čaća je **volio pjevati**. Imao je jako lijepi glas. Kad bi išli negdje na vjenčanje, on i mater su zajedno pjevali u duetu. Zato je on volio kad smo i mi djeca pjevali. Znao bi nas poticati neka samo pjevamo. Skupljali bi se navečer kod nas, osobito cure sa sela, i tako smo pjevali, ne samo pobožne, nego i mnoge druge pjesme. Baš smo uživale u tome. Inače se puno pjevalo i kod posla.

Nakon večernje molitve obavezno se pjevalo: *Budi hvaljeno i slavljeno ...* ta se pjesma čula u svakoj kući, gdje god se naglas zajednički molilo. Bile su i neke molitvice koje bi znala već najmanja djeca, kao: *O prislavna Božja Mati, dostoј nam se milost dati, da ja ljubim Sina tvo-га, Boga moga sve do groba. Za sve moje govor-enje, djelovanje i mišljenje...* sad sam već malo zaboravila kako to ide....

Čaćina smrt

Kako je bilo puno djece, čaća je htio svima osigurati bolju budućnost. Čak je kupio jedan voćnjak, rekavši, kad djeca porastu, neka si tu sagrade kuću, da ne moraju tražiti drugdje. Kupio je i komad zemlje pa je spojio s našim vinogradom.

Radio je baš na fontani, kod Sinja. To je bila jako važna fontana, ali je ostala nedovršena. Moj je čaća, radeći na njoj, pokisao, dobio upalu pluća i završio u bolnici. Kad su ga stric i naš najstariji brat Josip zadnji put posjetili, Josip

govori ocu da bi trebalo podrezati vinograd. A otac mu odgovara: „Nemoj ti, sinko, dirati, to je mladi vinograd da ne pokvariš. Ja se neloše osjećam, možda ja sutra izađem, pa će ja to uređiti.“ I tako su otišli od njega s nadom da mu ide nabolje. Međutim, nisu nego došli doma, čaća je umro. Nisu smjeli odmah reći materi, ali je ona primijetila da nevjesta spremila crninu, i odmah je shvatila. Čaća je bilo 69 godina. Mater je umrla u 75. godini. Ona je bila puno mlađa od čaća.

AM: Jeste li i u crkvi pjevali već kao dijete?

s. Sm: Da, svakako. Bila sam u dječjem zboru. Imali smo jednom tjedno probe. Do crkve nam je bilo tri i pol kilometara, zato sam znala uvijek svratiti do ujca, tamo bi ručala onda išla doma. Nedjeljom smo imali pjevanje već u tri sata, jer je u četiri bila večernjica, onda još nisu bile mise poslije podne.

AM: Tko je vodio pjevanje?

s. Sm: Najprije je bio fra Ambroz, franjevac. On je bio osam godina u zatvoru. Iza njega je bio Josip Soldo, veliki glazbenik. A kasnije je, jedno vrijeme, bio i Andelko Milanović. On nas je poticao neka pjevamo kad nam je Bog dao glas. I ispričao nam je što je on, kao momčić, doživio kad je došao u sjemenište. Rekli su mu da nešto zapjeva, da vide ima li sluha. „Kad sam zapjevao,“ - kaže on - „rekli su mi: Znaš što, mali, ti možeš lijepo pjevati kod svojih ovaca, a ovdje ne možeš. Nakon nekog vremena je došao drugih učitelj glazbe. On me prozvao zašto ne pjevam. Pa, rekli su mi da ja ne znam pjevati. – odgovorio sam. Ali taj se učitelj htio sam uvjeriti i pozvao me da pjevam pred njim. On je imao sasvim suprotno mišljenje.“ – ispričao je fra Andelko. Eto, taj drugi je otkrio u njemu glazbeni talent. Imao je divan glas. Kad bi on i Soldo pjevali u duetu Ave Mariju, to je bila divota za slušanje. Kasnije su ga poslali dalje na studij i postao je maestro, čak predstojnik Instituta za crkvenu glazbu, kroz mnogo godina, nakon Vidakovića. On je sa sela, s Otoka. Poznavao je dušu toga naroda. Kad bi prolazio niz

crkvu, i vidio kako neke žene pričaju, on bi im svojim pojasom (franjevačkim) prijetio. Bio je drag svima .Otok je, inače, strašno stradao 1945. Bilo je popaljeno selo i puno ubijenih.

Mi smo, djeca i cure, pjevali na misi, nedjeljom u deset sati. Bilo je točno određeno kad pjeva gradski, kad seljački zbor. Kad su bile velike fešte onda je pjevao gradski zbor, to je bio mješoviti zbor.

AM: Kako ste dobili zvanje i to za dominikanku?

s. Sm: Kad sam bila na misi ili na probi pjevanja, ja sam s kora često gledala kako časne uređuju crkvu, kako pripremaju oko oltara i u meni se budila želja da i ja tako nešto radim. Sviđalo mi se sve što one rade. To su bile sestre franjevke. A moj je najstariji brat, Jozo, otisao u Bol u sjemenište. Kasnije je bio u novicijatu u Dubrovniku. Kad sam mu rekla da bih i ja željela biti časna, on me povezao s dominikankama. Pisao im je u moje ime i one su odgovorile pozitivno. U početku je moj čača bio protiv, jer ja sam bila najstarija od sestara i trebala sam pomagati materi oko mlađe braće i sestara. A mater mi je rekla: „Čerce, ako ti imaš volju, nemoj odustajati. Ja su s čaćom razgovarati.“ I ona je s njim razgovarala. Nakon materinog uvjerenja rekao je: „Dobro, ajde ti još s malom pričaj, pa ako ona baš to želi, ja joj ne bih želio stati na put. Neka ide, i neka proba.“ Dao je materi novce neka ide i neka mi kupi sve što treba za samostan. Mater je uzela magare i otisla u jednu zadrugu, na selo gdje se moglo više izabrati jer su ljudi manje kupovali nego u Sinju. I ona mi je kupila sve što mi treba: štramac, deke, jorgan, kušin, robu za sašit haljine i drugo. Kako je ona znala šivati, sašila mi je sve što je trebalo. Poslije je fra Ambroz malo prigovarao što ja idem u dominikanke, a ne u franjevke, jer, kako kaže, ‘mi smo te odgojili’. A eto, ja sam po mom bratu Jozi saznala za dominikanke i izabrala njih. Čudni su putovi Božji!

Iz obitelji Žutić, odakle je i naša mater bilo

je više duhovnih zvanja. Dvije rođene sestre su franjevke, s. Rozarija i s. Bernarda. Njihov stric, brat od Andželkinog svekra je franjevac, fra, Bernard. On je bio divan čovjek, svirao je, zgodan k'o glumac. Bio je vrlo poduzetan, glasoviti povjednik. Dojmljivo je bilo kad bi on zavatio: „Čudotvorna Gospe Sinjska, moli za svoj hrvatski narod!“

Inače je bio jako uslužan. Jednom je došao posjetiti svoju mater, Andželkinu svekrvu. Andželka je baš tada osjetila trudove i otisla je u rodilište. Fra Bernard pita svoju mater gdje je Andželka. Ona mu kaže da je išla rodit. Njemu je bilo žao zašto mu nije rekla da je on odvezе. Fra Bernard Medvid je nažalost stradao je kod Trilja kad su tri svećenika, franjevca poginula. Jedan kamion je naletio na njih i na mjestu ih usmratio. Neki su govorili da je to bilo namjerno, ali ne vjerujem, prometne se nesreće često događaju.

AM: Je li se još koja djevojka odlučila za dominikanke iz vašega sela?

s. Sm: Iz Sinja sam ja sama išla, a bilo ih je iz Otoka, preko Cetinje, iz Glavica. Odатle su bile Ivkovićke (Leonarda i Eugenija). One su iz moje župe. A iz okolice Sinja ih ima jako puno.

AM: Kada i s kim ste krenuli u Korčulu?

s. Sm: č. Gabrijela Batistić je bila u Splitu na liječenju. Moja mater se htjela s njom malo porazgovarati o tome kada bih ja trebala doći, pa ju je otisla posjetiti. Ona je rekla neka me spremi, da će ona za Uskrs ići u Korčulu, pa mogu ići s njom. Ali mater me nije htjela pustiti samu, željela je vidjeti gdje ja to idem. I išla je zajedno s nama. Došla sam u Korčulu 14. travnja 1954., baš na Veliki četvrtak. Znam da je bilo klečanje cijeli dan, a ja nisam navikla tako dugo klečati, pa mi je bilo malo slabo. Klečanje je bilo u našoj kapeli, koja je bila dolje gdje su sada one sobice.

AM: Osim toga klečanja, je li vam bilo još nešto teško prvih dana?

s. Sm: Kad sam tek došla u Korčulu bila sam malo uzbudjena u novoj sredini, nisam se mogla predati osjećajima. Trenuci krize su došli tek kad je mater otišla. Silno sam voljela roditelje, ali vjerujte mi, još više od njih bilo mi je teško rastati se od mojih malih sestara. Znala sam otići gore do štale, da me nitko ne vidi, i plakati. Često sam mislila na njih, gdje su one sada? Što rade? Tako bih ih rado malo vidjela, poigrala se s njima, a veliko je more između nas! Te sam svoje sestrice jako voljela. Kako sam bila najstarija, njegovala sam ih, presvlačila, gledala kako rastu, učila sam ih hodati. One su isto tako za menom žalile.

Moja najmlađa sestra, Jelica imala je tek tri godine kad sam ja otišla. Druge nešto malo više. Kad sam ulazila u novicijat i obukla redovničko odijelo, moji roditelji su doveli i Jelicu sa sobom u Korčulu. Č. Kolumba je pred njom, kako je ona već znala, pokazivala grimase, pa je se bojala. Kad se vratila kući pitali su je kako je bilo, a ona je odgovorila da ima jedna zločesta

Stoje: s. Vjera Jagnjić, s. Nada Gabrić,
s. Smiljanja Šušnjara; Sjedi: s. Ljubica Kozulić

časna i puno dobrih. Sada se i ona teško razbojljela, gotovo u isto vrijeme kao i ja. Šlagirana je i još ima tumor na mozgu. I sada, otkako sam ja u tom stanju (nepokretnosti), često puta, da li u snu ili polusnu, ja nju osjetim ovdje, da je pored mene. Ona je s obitelji živjela u Australiji. Vratila se s mužem u domovinu i sad ju je zadesila bolest. Živi u Splitu. Ima stan u istoj ulici kao i Nena, (Nediljka) blizu Žnjana. Ima dva sina i dvije kćeri, oni su ostali u Australiji. Završili su fakultete, imaju lijepi posao, sinovi se poženili, kćeri poudavale, i ne pada im na pamet vratiti se u Hrvatsku.

AM: Što ste sve radili u samostanu?

s. Sm: Pa, radila sam skoro sve kao i kod kuće. Nije me trebalo upućivati u poslove jer sam sve to znala i htjela. Čak me č. Gabrijela, koja nam je bila učiteljica, pohvalila da sam poslušna. Što god mi se reklo ja sam učinila. Dala nam je svima i da učimo svirati. Brzo sam naučila svirati *Blagoslov*. A to je značilo, Svet, Divnoj dakle i euharistijske pjesme. Kad je jednom ona trebala svirati, a bila je jako strašljiva, imala je veliku tremu, rekla je meni neka ja sviram. Ja sam odmah prihvatile. Još mi je rekla neka umjesto Svet sviram na početku Klanjam ti se smjerno. Nije mi to bilo lako, ali sam poslušala i uspjela sam. Č. Gabrijela mi je, nakon toga davala komplimente kako sam dobro svirala, ali nije propustila taj uspjeh pripisati poslušnosti. Ona je uvijek naglašavala u redovničkom životu poslušnost i volju Božju. Stvarno, sama sam se puno puta u životu uvjerila da, kad se god posluša, tu ima uspjeha i Božjeg blagoslova.

Na blagdan Bezgrešnog Začeća, 8. prosinca 1954., nakon 8 mjeseci kandidature, ušla sam u novicijat. Bilo nas je pet u grupi: s. Vjera Jagnjić, s. Ljubica Kozulić, s. Nada Gabrić i s. Nevenka Njegovec. Na taj račun su se s nama šalili i govorili da će vidjeti hoćemo li biti pet ludih ili pet mudrih. Onda sam ja nakon nekog vremena rekla: evo tu smo još, jesmo li mudre ili lude, mi smo ustrajale.

Prve zavjete smo položile 9. prosinca 1955. Jedino mi je bilo žao što su s. Nevenki malo pro-

dužili novicijat, jer je, za razliku od nas, koje smo sve bile bučne i otvorene, ona bila tiha, povučena, pa nisu znali što misli, hoće li ostati ili ne.

AM: Tko vam je dao to ime, Smiljana, jeste li sami birali?

s. Sm: Ne, ne, onda se nije moglo birati. Obično se davalo imena naših dobročinitelja ili poznatih ljudi. Naš veliki prijatelj je bio Vrhbosanski nadbiskup Smiljan Čekada. On je svake godine dolazio u Korčulu na odmor. Rekao je da, kad uđe u penziju, da će doći ovdje. A eto, on se razbolio. Poslali su ga u bolnicu, i ne zna se, zapravo, od čega je umro. Eto, meni su dali njegovo ime da ga počaste. A s. Nevenki su dali ime nekog p. Inocenta koji je bio pozvao sestre u Kanadu, a ovim trima drugim sestrama, imena kao vjera, ufanje (Nada) i ljubav (Ljubica).

AM: Gdje su sve bila polja vašega rada?

Samostan bl. Ozana

s. Sm: O, bilo ih je jako puno. Imala sam čak trinaest premeštaja. Nakon prvih zavjeta sam došla u Zagreb. Bilo je to 16. prosinca 1955 Ovdje je bilo puno posla. Prvi kat nam je državna vlast oduzela i tu je bila Zubna ambulanta. Mi smo prale mantele za liječnike. Priora je tada bila s. Andjela Rukavina. Ona me stavila i za sakristanku. Onda su u našoj kapeli bile sve župne mise, jer crkva Krista Kralja nije nikada sagrađena. Priora je bila sa mnom zadovoljna, jer sam sve na vrijeme završila i nikada nisam falila na zajedničku molitvu.

Osim svih drugih poslova nastavila sam i sviranje. Poučavala me č. Andjela, a kasnije i s. Beninja.

Ranjeni

Onda, nakon pet godina, s. Salezija, koja je tada bila u Ranjenog, zamjerila se nekom dečku koji je ispred crkve prodavao kalendare i on joj je zaprijetio da će je tužiti policiji. To se u ona vremena moglo i očekivati, jer se samo pazilo gdje bi ugrozili crkvu i njene službenike. Pa da ne bude kakvog nereda, nju su povukli iz Ranjenog,

nog, a č. majka je mene poslala na njezino mjesto 1960. Tu sam trebala puno toga raditi, osim što sam preuzeila i sviranje. Sa mnom je bila s. Andreja Ivulić. Ona je bila starija i bolesna. Nekoliko puta mi je pala u crkvi, pa sam imala još i s njom brige. U Ranjenog sam ostala 10 godina.

Asiz

U jednom duhovnom centru, u Asizu, kojega su držali dijecezanski svećenici, gdje su se održavale duhovne vježbe, tražili su dvije sestre za ispomoć. Tu su kuću održavale sestre dominikanke, Francuzice. Mislike su kako će tu dobiti zvanja, jer su dolazili mnogi na duhovne vježbe. Nažalost, nisu zvanja dolazila tako brzo kako su one mislike. Te su sestre poznavale našu majku Manes i tako su preko nje tražile da im dođu pomoći dvije sestre. Odredili su da idem ja i s. Darinka Čaval. (Ona je kasnije napustila samostan. Sada je teško bolesna, živi sa svojom sestrom na Sušaku). Ona je znala prilično talijanski jezik. I tako smo nas dvije, 1. rujna 1970. otišle tamo.

U Asizu mi je bilo najteže prvih dana zbog nepoznavanja jezika. Onda se tamo otvorila večernja škola i za jezike, ali i za one koje nisu završile osmoljetku. Bilo je dosta cura koje nisu mogle naći posao jer nisu imale školu, zato se to i otvorilo da im se omogući završiti i dobiti posao. Jedna je profesorica radila u našoj kući (u Asizu), i ja sam se uključila u tu večernju školu. Kad je svećenik video kako sam se lijepo uklopila, savjetovao mi je da tu završim osmoljetku. Prihvatile sam to i uspjela sam završiti.

Svećenik koji je držao taj dom zvao se don Aldo Brunacci. Iz Asiza smo se vratile u Korčulu 1973. Č. majka je rekla neka se malo odmorišmo, onda će vidjeti gdje će nas poslati.

Šibenik

Iz Korčule me č. majka poslala u Šibenik. Tu sam bila vrlo kratko. Najviše sam tu šivala jorgane, a išla sam i svirati u jednu crkvicu. Jedan mladi svećenik je htio da držim i vjeronauk. No, nisam se usudila to prihvati jer to nisam učila. Isto tako sam se bojala i za sviranje. Ali tu mogu nešto pogriješiti, ali u vjeronauku ako kažem nešto krivo i tako naučim djecu, to je prevelika odgovornost.

Zavidovići

Nakon Šibenika sam, 13. prosinca 1973. išla u Zavidoviće, u Bosnu. Nadbiskup Smiljan Čekada je molio da bi naše sestre došle u Bosnu. S. Cecilijsa Škriljevečki i ja poslane smo u Zavidoviće. Tu nas je jednom nadbiskup Čekada došao posjetiti i pozdraviti. Župnik je tada bio vlč. Marko Kamenjaš. Brzo se pročulo kako dobro radimo, pa je vlč. Ratko Perić, koji je onda bio s bogoslovima u Sarajevu, zamolio župnika i nas sestre da li bi mogao doći s bogoslovima

tu obaviti duhovne vježbe. Mi smo pristale. Nama, od nas se tražilo da za njih, deset-dvanaest, kuhamo. To sam ja morala činiti, a nisam nikada prije kuhalala. Bog mi je dao snage i prihvatala sam se toga. Kasnije me Perić pohvalio. Rekao je kako je čekao svaki dan hoće li se ponoviti neka hrana, a kad tamo, svaki je dan bilo nešto drugo ili na drugačiji način.

Korčula - Šibenik

Nakon povratka iz Zavidovića, 1977., bila sam nekoliko tjedana u Korčuli, a potom opet u Šibenik, gdje sam ostala godinu dana.

Orebić

Potom sam premještена u Orebić, za starješicu. I tu sam ostala samo godinu dana.

Maksimir

U Maksimir, kod otaca dominikanca, došla sam 1979, gdje sam ostala do 30. srpnja 1984. Tu sam bila najviše oko robe, a pok. Fazinić mi je rekao da sviram i jednu misu, u 7 sati. On mi je pokazao, i ako ne bi bilo svirača, onda sam znala svirati i na drugoj misi.

Ranjeni

Ponovno se vraćam u Ranjenog 1984., gdje ostajem dvije godine, do 1986. Bila je sa mnom s. Andreja Ivulić, jedno vrijeme i s. Anuncijata Habulin, a vrlo kratko i s. Hermana Burić. Kad je ona otišla bila je neko vrijeme s. Augustina Tanasković. Znate kako se čovjek može prevrati o osobama. Ja sam se pomalo nje bojala, govorila je dosta dubokim glasom, a mogu vam reći da nisam susrela plemenitije sestre. Bila je jako dobra. Voljela me. Znala je reći kako je šteta što ja tu gubim vrijeme, mogla bi biti negdje drugdje korisnija. Poslije se razboljela pa je otišla u Šibenik.

Dubrovnik

U Dubrovniku, kod otaca dominikanaca bila sam od 14. svibnja 1986., do 1995. Tamo sam bila 10 godina. Bili su mi rekli i da će voditi veliki zbor. Rekla sam da sviranje ne dolazi u

obzir. Ali tamo je bio onaj Viki. Kad je čuo kako sviram, rekao je da moram obavezno svirati, a on je dirigirao. Bojala sam se hoću li moći brzo svirati, u ritmu kako je on tražio. Rekao mi je da ne moram svirati svaku notu, mogu koju i preskočit, glavno je da držim ritam. I tako me on lijepo uputio.

Bile su to i godine Domovinskog rata, kada smo, zajedno sa svim žiteljima Dubrovnika, proživjeli strahote razaranja, straha i oskudice. Najveći dio dana, proveli smo u skloništu. Nije bilo struje ni vode. Hrane slabo. Cisterne su dovozile vodu i stavljale u gustirnu u našem samostanu. To je bilo za sve. Ljudi bi u redu čekali i nisu mogli dobiti puno, tako da svima doteckne. Kad se rat donekle stišao, otišla sam se malo odmoriti kod svoje sestre Andelke. Ja se i ne sjećam toga što ona kaže kako sam neprestano gledala televiziju ili slušala radio, jer me zanimalo kako stvari stoje. Njezina djeca nisu mogla shvatiti kako mene više zanima što govorи Tuđman, nego bilo što drugo. Oni su živjeli u miru i najvažnija im je bila utakmica. U Dubrovniku, kroz čitavo vrijeme rata, nismo mogli pratiti nikakve vijesti, nismo imali ni radio ni televiziju jer nije bilo struje. Teško je i sjećati se tih grozota što smo ih proživjeli. To može razumjeti samo onaj tko je to prošao.

Orebić

Godine 1995. ponovno se vraćam u Orebić, gdje sam ostala dvije godine, do 1997.

Zagreb – Bl. Ozana

Od 17. studenoga 1997. evo me ponovno u našem samostanu Bl. Ozane, u Zagrebu, gdje, sam eto, sve do sada. Kao što vidite ovdje me, ove godine, u mojoj 79. godini zapala ova teška kušnja bolesti. Kao što vidite, lijeva mi je strana posve oduzeta.

AM: Jeste li ostali povezani sa svojom braćom i sestrama?

s. Sm.: Kako ne! Roditelji su nam često govorili: „Eto, puno vas je, ako kome bude teško, svi budite uz njega.“ To zajedništvo i bratsku ljubav sam uvijek osjećala, ali posebno sada kad sam se razboljela; moje sestre strašno pate zbog mene. Meni je njih više žao nego mene. Čak su mi i dodatno platile fizioterapeuta, samo da mi olakšaju. Imam osjećaj, kad mi je teško, kao da mi mater prođe pored kreveta. Baš osjećam njezinu blizinu. To mi daje snagu. Posjećuju me i moji nećaci i druga rodbina. Gotovo ne prođe dan, a da mi netko ne dođe. Svi su jako pažljivi prema meni. Evo, tu na zidu visi slika mojih roditelja. Često ih pogledam i kažem: Vi ste sigurno već kod dragog Boga, pomozite mi!

AM: Kad ste odlazili na godišnji, opet ste se zajedno sastajali kod kuće?

s. Sm: Svake godine mi se dogovorimo kad ćemo se naći ponovno u našoj kući. Susjedi kažu da jedva čekaju kad će se otvoriti naše škure na prozorima. Odmah sve živne. Drago im je. Obično se skupljamo ispod oraha, što je ispred naše kuće, u hladovini. Tu se priča, piće kava, pjeva i veseli. Nitko tu sada ne živi, samo se tu godišnje skupljamo i obnavljamo uspomene iz djetinjstva. Nikome ne pada na pamet da bi prodao tu kuću. Moji koji su u Australiji ulili su svojoj djeci ljubav prema Sinju, prema svojoj rodnoj kući. Zato s velikim veseljem dolaze na ognjište svojih roditelja. Kad je moj najmlađi brat prvi put došao kući, on je ljubio svaki kamen od kuće i plakao od veselja.

Mi smo se okupljali i kad je mater bila živa. Njoj je to bilo jako drago. A mi smo se nastavili okupljati svake godine. To je za nas nešto posebno.

AM: Što vas je najviše u životu vodilo, gdje ste nalazili snagu za životne teškoće?

s. Sm: Već sam od djetinjstva naučila, jer čača nas je na to poticao, da se molimo dušama u čistilištu. Ja se i danas molim dušama u čistilištu za sve što mi treba. A čača nam je također često govorio: „Prepustite sve Bogu. Ni vlas vam s glave ne može pasti bez Božje volje. Što god se dogodi to je Božje pripuštenje.“ Tako sam već od roditelja naučila da treba sve primiti iz Božje ruke, i da Bog zna što je za naše dobro. Toga sam se i u samostanskom životu pokušala uvijek držati. Često znam reći: Hvala ti Bože za moje zvanje. Ne znam jesam li ja to zaslужila. Kad bi mi došao koji križ, uvijek sam rekla: da nije ovaj, bio bi koji drugi. Križ je i kad osjećaš da te drugi ne razumiju, a možda sam na isti način i ja drugima bila križ. Takav je naš život. Sve je to, ipak, sitnica prema onome što podnose ljudi u svijetu. Kad sam se susretala sa svojim kolegicama koje su se udale i imaju svoje obitelji, one su mi često govorile: „Blago tebi, da smo mi znale, i mi bismo isle.“ One su mi bile, takoreći, zavidne, jer misle da je meni puno bolje. Zbilja, možda nismo ni svjesne koliko treba Bogu zahvaljivati za dar zvanja. Interesantno, sve su te moje kolegice ostale udovice, muževi su im pomrli prije njih. I još nešto, ja jako volim humor, pa mi i to puno pomaže. Sretna sam kada mogu i druge nasmijati i raspoložiti. Zar nije i to apostolat, pogotovo kad dođu teški trenuci!

AM: Cijeli ste život trčali, radili, a sada ste prikovani uz krevet. Kako se s tim nosite? Uspijete li i u tom stanju ispričati vic?

s. Sm: Svakako, i to najviše na svoj račun. Pa, kako bih drugačije izdržala! No, kao čovjek smijem reći da mi je jako teško. Borim se, ipak, svaki dan reći: Hvala ti Bože i na tome! Cijeli život sam bila zdrava. Možda sam rijetko na tome zahvaljivala, nisam možda znala cijeniti zdravlje, a sada mu kažem: Prihvaćam, Bože, ti znaš zašto me ovo snašlo. Neka to bude za moje spasenje i za spas neumrlih duša, za pokoru mojih grijeha. Prikazujem svoje patnje i za druge nakane, za našu domovinu da se obnovi i duhovno i materijalno, da ljudi budu sretni.

Ali, moram priznati, molim ga usrdno i dalje neka me ozdravi barem toliko da mogu sama ono najnužnije oko sebe. Više puta promislim: hvala ti Bože što imam ovdje sestre koje vode brigu o meni. Koliki su samci, bolesni, nema ih tko pogledati, a ja znam da će sestra sigurno doći, jedva čekam da me malo opere i što drugo treba, dok drugi ljudi nemaju koga čekati, jer nitko ne vodi brigu o njima. Pa kažem, Bože pomozi i njima. Moj fizioterapeut kaže da

moramo sada malo ojačati noge, onda će me probati staviti na noge. Ovo je već osmi mjesec da ja ležim.

AM: Vi ste uvijek imali srca za siromahe i nemoćnike?

s. Sm: Da, to sam naučila od svoje matere. Ona je bila jako darežljiva. Kad smo išli u školu, svratila bi neka djeca kod nas iz susjednih sela, ona bi svakome dala nešto za doručak. Mi smo, hvala Bogu imali i mljeka i sira, pa je ona rado davala onima koji nemaju. Kod nas se svaki dan pekao kruh, pa bi imala uvijek koji krušći ili kolačić i za susjednu djecu. Tako mi je ostalo to u sjećanju. Kad sam bila u Ranjenog, čim bi nešto dobila brzo sam to podijelila siromasima. Isto tako, znala sam da i ovdje u samostanu ima puno bolesnih i slabih sestara, pa sam im znala povremeno donijeti limuna, voća ili što drugo.

AM: Zato vam je Bog dao i nećaka Jozu, za kojega ste se baš majčinski brinuli?

s. Sm: Sigurna sam da Bog sve vodi i da je On dao da sam ja bila ovdje kad je Jozi bilo najpotrebnije, kad je studirao. Nismo mi koji biramo

niti ljubimo sami po sebi. Bog je taj koji ljubi svakoga, posebno one koji su nemoćni i potrebni tuđe pomoći. Jozina mater nije mogla biti stalno uz njega ovdje u Zagrebu, pa sam mu ja činila što god sam mogla. Sada je naučio i sam puno stvari, snalažljiv je i pametan, a uvijek se nađe i koja dobra duša, osim rodbine, koja mu nešto pomogne. Moramo uvijek činiti dobro drugima, tako će Bog i nama uzvratiti, kad bude nama trebalo, u to sam se uvjerila i sada na sebi.

AM: Što biste poručili sestrama i svima koji budu ovo čitali?

Teško je meni davati bilo kakve poruke i savjete. I ja sam slaba, padam i dižem se, grijesim i kajem se. Naglo reagiram, takve sam naravi i sigurno u toj naglosti često pogriješim, ali vjerujte mi, uvijek sam u srcu osjećala ljubav prema svakome, osobito prema sestrama svoje kongregacije. Pa, zar bih izdržala do sada da nije tako?! Sada malo više o tome razmišljam, pa bih iskoristila prigodu i zamolila oproštenje sve koje sam svjesno ili ne znajući povrijedila. Žao mi je! Svi mi imamo i dobre i loše strane. Nesuglasice najčešće dođu kad ne razumijemo i ne poznamo dovoljno jedni druge. Molimo jedni za druge, to je jako važno, da nam nikada ne ponestane svladavanja i strpljivosti. Sada kad

Jozo Medvid na dan Prve pričesti

sam posve nemoćna, još više osjećam potrebu moliti se za sve one koji mi pomažu na bilo koji način; za sestre ove zajednice, za svoju rodbinu, za medicinsko osoblje. Neka im Bog uzvrati

svojom milošću za svaku i najmanju uslugu i blizinu. A i sve molim da se mole za me da ne klonem duhom, već da mi ova patnja pomogne rasti u vjeri, nadi i ljubavi i da mi bude zalog vječnoga života.

I još bih nešto dodala. Nikada se nisam bojala bilo kojeg posla. Bila sam i kuharica neko vrijeme, što malo tko voli. Neki dan sam na televiziji čula kako su jednog izvrsnog kuhara pitali da li voli kuhati? On je odgovorio: „Nije da ja volim kuhati, nego volim one za koje kuham.“ To mi je bila vrlo lijepa misao. Mogla bi se primijeniti na svaki posao. Kako bi bilo lijepo kad bi svi s takvom nakanom radili!

(Razgovor vodila u Zagrebu s. Slavka Sente,
od 17. do 23. studenoga 2016.)

ŠTO IMA NOVA U KATOLIČKIM KNJIŽARAMA?

Jacques Philippe: ISTINSKO MILOSRĐE

Marija, opraštanje i pouzdanje

Božje je milosrđe svima potrebno, iako toga nismo uviјek svjesni, a kada i jesmo, nismo ga uvijek pripravni

primiti. Jedan od najpoznatijih duhovnih autora današnjice o. Jacques Philippe u ovoj knjizi svraća pozornost na veliku temu milosrđa i daje jasne i jednostavne upute kako se nositi s vlastitim poteškoćama i povrjetama, nerazumijevanjima, neslaganjima i ostavljenostima od onih koje volimo i koji su nam trebali biti oslonac zbog čega smo nerijetko tužni i usamljeni.

Knjiga je nastala na osnovi duhovnih konferencija koje je o. Jacques održao povodom izvanredne Godine milosrđa, a u njima je naglasak stavljen na Mariju kao uzor i vrata kroz koja nam milosrđe dolazi, zatim na važnost opraštanja, posebno u obitelji, pri čemu se ističe da je jednako zahtjevno prihvatići oproštenje kao i oprostiti onima koji su nam nanijeli zlo, te na pouzdanje kao temeljni vjernički stav potreban za primanje Božjega milosrđa. Svi smo potrebeni iscijeljenja i pomirenja, a ova nam poticajna knjiga pokazuje kako ih ostvariti otvaranjem istinskomu milosrđu koje može preobraziti naš život. (Verbum)

Victor Sion: KNJIGA "NADA GRJEŠNIKA"

Nakon uspješnica "Živjeti sadašnji trenutak", u kojoj otkriva tajnu svakodnevne radosti, te "Predanje Bogu", u kojoj progovara o načinu kako pomiriti vlastitu slobodu i vlastite težnje s onim što nam se događa, poznati duhovni pisac

Victor Sion u svojoj novoj knjizi "Nada grješnika" nudi daljnji poticaj i pomoć na putu kršćanskoga i ljudskoga ostvarenja.

Govoreći o grješnosti čovjeka zbog koje se osjeća bačen u svijet, te o trajnoj ljudskoj potrebi za oproštenjem, Sion tumači važne dimenzije Božje ljubavi i praštanja te postupno uči kako doći do čista srca i do djetinjega počivanja na Očevu srcu punu milosrđa, ljubavi i praštanja. Autor potiče da se usudimo biti voljeni od Oca bezuvjetnom Božjom ljubavlju koja unaprijed prašta i tako nas čuva od grijeha i zla. (Verbum)

Gerhard Ludwig Müller:

RAZGOVOR O NADI

Razgovor s Carlosom Granda-dosom

Danas proživljavamo veliku krizu nade. Mnogi naši suvremenici, odgojeni u svijetu bez Boga, ne uzdaju se u to da bi povijest, čak ni njihova osobna povijest, mogla imati slijed događanja, izvor i odredište. Nemaju osnove koja bi podarila smisao cijelomu njihovu životu, koja bi protumačila zašto su ovdje, za koga žive, zašto pate... Kriza je to nade, vedroga i istovremeno realističnoga pogleda na budućnost i život. Ljudi se pitaju postoji li nade za sadašnji trenutak, mogu li je pronaći u kršćanstvu i, nadasve, koji je temelj kršćanske nade?

Tim se temama u ovoj značajnoj knjizi bavi kardinal Gerhard Ludwig Müller, predsjednik Kongregacije za nauk vjere i jedan od

najistaknutijih teologa današnjice. Müllerov *Razgovor o nadi* objavljuje se trideset godina nakon poznate knjige *Razgovor o vjeri* njegova prethodnika Josepha Ratzingera, danas pape emeritusa Benedikta XVI. I kao što je nekoć Ratzinger, govoreći u kontekstu krize vjere, svojom knjigom unio svjetlo u mnoge tada vladajuće teološke i društvene nejasnoće, tako sada u ovoj knjizi kardinal Müller otvoreno i iskreno progovara o suvremenim nejasnoćama u Crkvi i društvu, ne libeći se pristupiti ni najosjetljivijim pitanjima kao što su ona o milosrđu, crkvenoj disciplini i nauku, o pričesti rastavljenih i ponovno vjenčanih, ređenju žena, svećeničkomu celibatu, odnosu prema homoseksualcima, ulozi Crkve u društvu itd.

Čemu se možemo nadati od Krista, Crkve, obitelji, društva? Ta pitanja predstavljaju okvir ove knjige razgovora koji je s kardinalom Müllerom vodio Carlos Granados, knjige koja odgovara na brige, radosti i nade suvremenoga čovjeka. (Verbum)

Benedikt XVI.: POSLJEDNJI RAZGOVORI

S Peterom Seewaldom Papa Benedikt ostat će upamćen kao prvi papa našega doba koji se odrekao svoje službe, posvetivši se životu molitve i razmišljanja, "skriven od svijeta" u samostanu u vatikanskim vrtovima. Stoga je veliku pozornost svjetske javnosti izazvala vijest da će se 9. rujna 2016. pojavit nova knjiga razgovora Benedikta XVI. koje je s njim vodio njegov dugogodišnji sugovornik novinar Peter Seewald.

U knjizi naslovljenoj "Posljednji razgovori", koju su mnogi već proglašili duhovnom oporu kom Benedikta XVI., prvi put u dvije tisuće godina dugoj povijesti kršćanstva jedan papa pravi bilanc svojega pontifikata i svojega života.

U prisnim i dirljivim razgovorima s Peterom Seewaldom Papa emeritus prvi put govor i o poteškoćama, osjećajima i teškim trenutcima koji su prethodili njegovu odreknuću od službe

te ujedno s iznimnom iskrenošću odgovara na pitanja o svojem javnom i privatnom životu: o uspješnoj teološkoj karijeri, prijateljstvu s Ivanom Pavlom II., sudjelovanju na Vatikanskom saboru i o izboru za papu, kao i o najkontroverznijim elementima svojega pontifikata: o nastojanjima da počisti "prljavštinu u Crkvi" (skandalu pedofilije među svećenicima, gej lobiju u Vatikanu, aferi *Vatileaks*), o svojemu nasljedniku papi Franji i odnosu s njime itd.

Osim o tome, u ovoj jedinstvenoj knjizi papa Benedikt svakome razumljivim jezikom progovara o pitanjima koja zanimaju sve ljude, primjerice o tome št je vjera, gdje se ustvari nalazi Bog, kako moliti, boji li se vlastite smrti i kako se na nju priprema...

Citajući *Posljednje razgovore* Benedikta XVI. imamo prigodu još jednom se obogatiti dubokim i jednostavnim mislima i duhovnim porukama ovoga iznimna čovjeka čiji su sjajni um i ponizno srce zadivili svijet. (Verbum, Bitno.net)

Stjepan Krasić: MUČENIŠTVO SV. MARKA KRIŽEVČANINA U POVIJESNOM KONTEKSTU

U sklopu dvotjednih Dana sv. Marka Križevčanina u križevačkoj je župnoj crkvi sv. Ane u četvrtak 8. rujna, na blagdan Male Gospe, održano predavanje "Mučeništvo sv. Marka Križevčanina u povijesnom kontekstu" te je predstavljena istoimena knjiga. Predavao je autor knjige dubrovački dominikanac, povjesničar prof. dr. Stjepan Krasić, dok su knjigu zajedno objavili Glas Koncila kao nakladnik i Udruga za promicanje znamenitih Križevčana "Dr. Stjepan Kranjčić" kao izdavač.

O sadržaju knjige uvodno je govorila predsjednica Udruge i urednica knjige dr. Tanja Baran, nakon čega je dr. Krasić detaljno predstavio temu.

Ostvarenje, nakon predgovora koji je napisao bjelovarsko-križevački biskup Vjekoslav

Huzjak, na 144 stranice donosi pravu sintezu protestantizma od kojega su 7. rujna 1619. godine stradali Košički mučenici – sv. Marko Križevčanin te njegova subraća isusovci Stjepan Pongracz i Melkior Grodziecki. Nakon uvoda i teksta o porodajnim mukama novoga vijeka, dr. Krasić je predstavio lik i djelovanje ključnih reformatora Martina Luthera, Ulricha Zwinglija i Jeana Calvina. Zatim se posvetio pojašnjavanju kalvinizma u zapadnoj Europi i Ugarskoj, reformaciji u hrvatskim krajevima, Europi u vihoru Tridesetogodišnjeg rata (1618. – 1648.), samome mučeništvu trojice 1995. godine proglašenih svetaca te na kraju toleranciji kao ključu života. Knjiga ima i sadržajnu likovnu opremu s naglaskom na opisivane povijesne ličnosti, a ponajprije na portrete sv. Marka Križevčanina, posebno one nastale na dosadašnjim izložbama galerije Laudato, a nastale za Dane hrvatskih svetaca i blaženika u Križevcima. Među tim se portretima, koji su svoje mjesto pronašli i na naslovnicu knjige, ističu portreti sv. Marka Josipa Botterija Dinija, Ante Mamuše, Tomislava Buntaka, Matka Antolčića i Maje Vidović.

Francisco Fernandez-Carvajal: RAZGOVARATI S BOGOM - VIII. SVEZAK
Meditacije za svaki dan u godini Svezak VIII. Vrijeme kroz godinu (2): Tjedni XXIV.-XXIX.

U najnovijemu, osmom svesku meditacija *Razgovarati s Bogom* čitatelja se vodi kroz tjedne XXIV.-XXIX. liturgijskoga vremena kroz godinu koje, ovisno o godini, obuhvaća ukupno 33 ili 34 nedjelje, a započinje ponedjeljkom nakon nedjelje Krštenja Gospodinova. Za svaku od 6 nedjelja donesene su tri različite meditacije koje slijede tri ciklusa crkvene godine: A, B i C. U meditacijama nam se Gospodinov život i njegov nauk približavaju na iznimno živ i poticaj način, kroz brojne teme koje čine dio svakoga vjerničkog hoda i napredovanja u duhovnom životu.

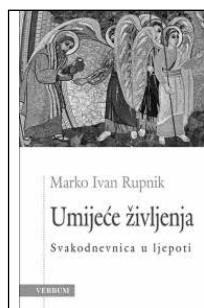
Francisco Fernández-Carvajal ovom knjigom dao je izvanrednu potporu osobnoj molitvi: zbirku razmatranja koja imaju ishodište u dnevnom misnom čitanju, tj. u biblijskim tekstovima Staroga i Novoga zavjeta, a obiluju navodima iz kršćanske predaje, prije svega iz djela crkvenih otaca, te navodima duhovnih klasika i poznatih suvremenih duhovnih pisaca. Osim toga, pisac obilno citira dokumente Drugoga vatikanskog sabora i papinske tekstove – ponajviše one Ivana Pavla II. Jasnim i pristupačnim jezikom, ovaj niz meditacija namijenjen je svim kršćanima i prati njihov unutarnji put običnih ljudi, vjernika laika, koji žive u različitim životnim okolnostima.

**s. Blaženka Rudić:
POVRATAK ISKONU -
nova zbirka pjesama**

U Subotici je ovoga ljeta tiskana zbirka pjesama s. Blaženke Rudić **Povratak iskonu**, u nakladi Katoličkog društva Ivan Antunović, Subotica, i Kongregacije sestara dominikanki. Riječ je zbirci od 38 pjesama podijeljenih u tri tematska kruga: Zatočena u kamenu, Tajne duše i Razgovori s mojim pokojnjima. Pjesme su pisane standardnim hrvatskim jezikom i bujevačkom ikavicom. Pogовор је napisao svećenik i pjesnik Lazar Novaković. (*opširniji prikaz vidi u rubrici IDI*)

s. Jana Dražić

**Marko Ivan Rupnik:
UMIJEĆE ŽIVLJENJA**

Svakodnevica u ljepoti

Živimo neusporedivo lagodnije nego naši predci, obilujemo životnim ugodama, ovladali smo tehnikom i dostignućima, a ipak smo počesto duboko nezadovoljni i prazni nikako ne uspijevajući dohvatiti životnu sreću.

U privlačnom obliku jednostavnog razgovora djevojke Nataše i staroga monaha Bogoljuba

ova nas knjiga uči da sreća nije cilj, nego posljedica života kakav živimo. *Umijeće življenja* stoga ne upućuje kako dosegnuti sreću, nego kako živjeti da sreća dođe kao učinak ispunjena života. Poznati duhovni autor o. Marko Ivan Rupnik otvara da je moguće živjeti drugačije nego što to diktiraju najnovije reklame, živjeti duhovno tako da ono što nosimo u srcu otkrivamo u svakodnevnom životu. U svemu tome može se otkrивati novi život otkupljenog čovjeka koji smo zadobili na krštenju. Tada vjera postaje oslobađajuća sila, snaga ljubavi koja mijenja svaki detalj i svu cjeplinu u sklad i ljepotu. Zahvaćajući iz drevne kršćanske riznice mudrosti, ova knjiga upućuje nas upravo u to otkrivajući nam tako istinsko umijeće radosnoga življenja. (Verbum)

José Real Navarro:
MUDROST ODRASTANJA
Priče za odgoj kršćanskih vrednota
Četrdeset priča i pripovijesti za odgoj u kršćanskim vrednotama u katehezi i odgoju.
Prije svake priče autor ukratko tumači središnju ideju, a iza priče predlaže niz pitanja za razgovor i prijedloge za aktivnosti i rad u skupini. Priče su bliske svakodnevnoj životnoj situaciji što olakšava poistovjećivanje djece i mladih s glavnim junacima. Poziv na odabir između dobra i zla ujedno je i poziv na odabir istine i opredjeljenje za istinske vrednote. (Verbum)

Zvonko Džankić: ANĐEO MARIJA MIŠKOV – vjerski i nacionalni preporoditelj hrvatskoga puka

Knjiga „Anđeo Marija Miškov: vjerski i nacionalni preporoditelj hrvatskoga puka (1848.–1922.)“ autora Zvonka Džankića, u izdanju Dominikanske naklade Istina, predstavljena je u petak, 14. listopada u crkvi Rozario dominikanskog samostana u Dubrovniku.

O knjizi koja na sustavan način govori o dominikancu Miškovu - bogoljubnom i domoljubnom pučkom tribunu, misionaru i kulturnom djelatniku, vjerskom i nacionalnom preporoditelju hrvatskoga naroda, govorili su: mons. Mate Uzinić dubrovački biskup, dr. sc. Slavko Slišković provincijal Hrvatske dominikanske provincije i autor dr. sc. Zvonko Džankić. Voditelj programa bio je prior samostana fr. Matijas Farkaš koji je istaknuo radost što se u 800. obljetnici dominikanskog reda predstavlja i jedna ovakva knjiga. U glazbenom dijelu gitarist Maroje Brčić izveo je nekoliko skladbi.

Provincijal Slišković je upoznao nazočne sa životom Anđela Marije Miškova i vremenom u kojem je on djelovao te je govorio više o drugom dijelu knjige odnosno o fr. Anđelu kao spisatelju, prevoditelju, leksikografu i propovjedniku. Kazao je kako je fr. Anđeo odvažno zastupao načela katolicizma nasuprot sekularizaciji i liberalizmu kao dominantnoj ideologiji društva u procesu modernizacije. Nasuprot pokušajima izbacivanja Crkve iz javnog života organizirao je vanjske vjerske manifestacije poput bratovština i vjerskih društva, časopisa i popularizacije

osoba na glasu svetosti poput Ozane iz Kotora. Iskazivao je brigu za hrvatski jezik nasuprot postojećoj talijanštini, pa je čak održao i govor u Korčuli nakon oslobođenja od Italije. Iz knjige se može više saznati o crkvenoj i nacionalnoj povijesti tog vremena te zašto je Hrvatima tada trebao vjerski i nacionalni preporoditelj kao i o motivaciji fr. Andželovog djelovanja.

Biskup Uzinić je kazao kako je knjiga, koja ima i cijeli znanstveni aparat jer je nastala kao doktorska disertacija, jako pitka za čitanje. Govoreći o Kongregaciji svetih Andjela čuvara kazao je kako je ona utemeljena zbog vjerskog, ali i kulturnog djelovanja. Njezina zadaća je bila odgoj i obrazovanje djevojaka u hrvatskom i katoličkom duhu, što je bilo potrebno u vremenu u kojem je fr. Andeo živio kada je hrvatski narod bio podijeljen između više država i u kojemu je svaka od tih država željela nametnuti svoj jezik i svoju nacionalnost. Danas je djelovanje te kongregacije više vjersko. Fr. Andeo je promicao i trajno moljenje krunice, osnovao Bratovštinu vječnog ružarija, te je već u prvoj godini bilo 1700 vjernika koji su se uključili u molitveni lanac krunice. Dubrovačka biskupija je tada u tome prednjačila.

Biskup Uzinić je, uz ostalo, govorio i o temama o kojima je fr. Andeo propovijedao te preporučio sažetke duhovnih vježbi za svećenike onoga vremena. Pri tome je naglasio da je fr. Andeo bio vrlo kritičan prema svećenicima pozivajući ih da autentičnije žive svoje svećeničko poslanje. Citirao je dio iz knjige u kojem autor Džankić na temelju proučavanja Miškova zaključuje o svećeničkoj brizi za javni život:

“Snažna se potpora u tomu vremenskom vrtlogu očekivala od svećenika. No i oni su u mnogim segmentima životne zbilje zakazali. Previše je bilo političkih angažmana na uštrb duhovne, moralne i socijalne skrbi. Stranačka je angažiranost često otupljivala njihovu prvotnu ulogu, a to je navještaj Radosne vijesti.... Narod je trebao svećenike, a ne političare jer su oni ionako postojali.“ Povezujući to s današnjim vremenom biskup Uzinić je ukazao na razliku svećeničkog djelovanja u politici na svećenički način i na način koji nije primjerен svećeniku. Svećenik ne može biti nezainteresiran za politički život zajednice, ali to treba biti na specifičan svećenički način. Miškov je djelovao duhovno i kulturno pa čak i politički, ali je uvijek bio i ostajao svećenik ne izdajući svoje temeljno poslanje.

Autor Džankić na kraju je zahvalio predstavljačima i svima ostalima na dolasku.

Andeo Marija Miškov, propovjednik, pisac, prevoditelj, leksikograf i kulturni djelatnik značajna je osoba druge polovice 19. i prvih desetljeća 20. stoljeća u Hrvatskoj. Utemeljio je dominikanke Kongregacije svetih Andjela čuvara (sa sjedištem na Korčuli), Bratovštinu vječnoga ružarija i pokrenuo je glasilo “Gospina krunica”.

Knjiga od 576 stranica je podijeljena u dva dijela koja nose podnaslove: Andeo M. Miškov, dominikanac, apostol i organizator te Spisatelj, prevoditelj, leksikograf i propovjednik. Uz sadržaj, kratice, autorov proslov, popis izvora i literature, kazalo osobnih imena i bilješku o autoru, te sažetak na engleskom jeziku u knjizi se mogu pronaći i faksimili nekih dokumenata iz Miškovljevog života. Nakladnik knjige je Hrvatska dominikanska provincija, knjiga je objavljena u Zagrebu 2016. godine i ovo je njezino prvo predstavljanje javnosti.

Doprinos predstavljanju dao je glazbenik Maroje Brčić.

Angelina Tadić

Knjiga „Andeo Marija Miškov: vjerski i nacionalni preporoditelj hrvatskoga puka (1848.–1922.)“ autora Zvonka Džankića, predstavljena je u četvrtak, 24. studenog i u Gradskoj knjižni-

ci Juraj Šižgorić. O knjizi su govorili profesori na KBF – u Zagrebu dr. sc. Alojz Čubelić i dr. sc. Anto Barišić, te autor dr. sc. Zvonko Džankić. Moderator programa bio je župnik u Vodicama don Franjo Glasnović.

Predstavljena knjiga veliko je obogaćenje i osvježenje za hrvatsko vjersko, nacionalno i kulturno podneblje. Prikazuje Miškova kao bogoljubna i domoljubna pučkoga tribuna, neutrudiva misionara i kulturnoga djelatnika, vjerskoga i nacionalnoga preporoditelja hrvatskoga naroda u vrijeme raspada višenacionalnih državnih zajednica i srljanja u nove mračne alijanse. Djelo osvjetjava Miškovljev apostolski rad u kontekstu pučkih misija, jednoga od najznačajnijih i najvećih doprinosa ovoga neumornog misionara i propovjednika vjerskom preporodu kršćanskoga puka.

Upoznaje nas s Miškovljevim vrlo plodnim spisateljskim radom s brojnim knjigama, knjižicama i priručnicima koji su svojom sadržajnom i jezičnom jasnoćom te izričajnom jednostavnošću bili od velike pomoći za vjersku pouku naroda, svećenika i izvrsno sredstvo narodne pismenosti, kao i s predanim radom unutar dvije najstarije i najznačajnije hrvatske kulturne ustanove: Matice hrvatske i Društva sv. Jeronima. Predstavlja vrsna govornika koji

u svojim propovijedima progovara o bitnim temama ljudske egzistencije usmjerujući čovjekov odnos prema Bogu i bližnjem na evanđeoskim načelima, prokazujući grijeh, nepravdu, prijevaru i nemoral, odgajajući narod za ispravno življenje u susretu s drugima i za druge, ostavljajući neizbrisiv propovjednički trag na svim hrvatskim prostorima.

Knjiga, namijenjena široku krugu čitatelja, otkriva nam kako je dominikanac Miškov svojim djelovanjem uvelike zadužio Crkvu u Hrvata i hrvatski narod i kao takav zaslужuje mjesto uz bok hrvatskih velikana te potvrđuje da je bio i ostaje jedan od najznačajnijih hrvatskih svećenika i domoljuba aktivan od osamdesetih godina XIX. do dvadesetih godina XX. stoljeća.

(Izvor: Vjesnik Šibenske biskupije)

ŠTO KAŽU NAŠE NAJMLAĐE?

MARIJA BEZGRJEŠNA (IMMACULATA)

Štovanje Blažene Djevice Marije uvijek je imalo zapaženo mjesto u vjerskom životu hrvatskoga naroda. To potvrđuju naša brojna svetišta, Crkve posvećene Mariji u čast, hodočašća posvećena po domovini i Europi. U Hrvatskoj ima oko osam tisuća Gospinih crkava i kapelica i oko 230 hrvatskih Gospinih svetišta, gdje Gospa dijeli mnoge i velike milosti tisućama hrvatskih hodočasnika. Mnogi članovi naših ženskih redovničkih zajednica polazu svoje zavjete na Marijine svetkovine i tako se stavlju pod Njezinu zaštitu. Budući sam i ja položila svoje prve, i obnavljam svoje privremene zavjete na svetkovinu Bezgrješnog začeća Blažene Djevice

Marije, pokušala sam pronaći odgovor na pitanje, koja je temeljna teološka poruka vjere ove vjerske istine Crkve o Mariji Bezgrješnoj.

Prema K. Rahneru ova dogma ima nekoliko značenja. 1. da je početak svakog pojedinog duhovnog bića važan i da Bog stavlja taj početak. U tom početku već je sazdana ukupnost svoga bića. Mi moramo priznati da smo postavljeni već u sasvim određeni i omeđeni početak, protiv kojega ne možemo ništa, osim prihvati ga. 2. Bezgrješno začeće nadalje znači da Bog čovjekov život obuhvaća spasiteljskom ljubavlju. Mi smo potpuno izručeni Bogu, on je naš život zasnivao bez nas. Usred toga svijeta ustalo je jedno „*nježno blaženstvo, slast Duha Svetoga, život, svjetlo, blagost, lahor, milosrđe, utjeha, čista ljepota, čovjek od svog iskona dobar, okružen vječnom ljubavlju, nešto što možemo shvatiti jer to je biće takvo kakvi i mi svi trebamo biti.*“ Ako je to jedanput istina, onda je to istina za sve: naš Bog tako ljubi čovjeka; u toj ljubavi prema Mariji uključeni smo i mi. 3. Bezgrješno začeće nadalje znači da ovaj ljudski život Bog obuhvaća vjernošću. To je ne samo jedan blaženi i čisti početak, nego početak koji izlazi od Boga koji je vjeran. Ova dogma kaže: Bog se ne kaje za ono što je darovao. On je vjeran i što je započeo, to će i dovršiti. To sigurno vrijedi za Mariju, a ako uopće za nekoga vrijedi, tada to obećanje vrijedi za sve. Blaženi početak Marijina života krio je u sebi i blaženi svršetak, što i nama govori da ćemo postati „*sretni zatočenici Božje vjernosti, oni koji mu više ne mogu umaci, jer im odasvud dolazi u susret*“. 4. Bezgrješno

začeće znači da je Marija od početka posjedovala milost. A milost nije tek neka stvar, nego u srži znači samoga Boga. Po tome što je Marija posjedovala sve darove, ona se ne razlikuje od nas, nego se od nas razlikuje jedino po tome što ih je posjedovala od početka i u neusporedivoj mjeri („Majka Božja puna milosti“). Što se tiče sadržaja, vječni otac njoj nije mogao namijeniti nikakav drugi dar nego što je i nama namijenio. Zašto? Da bude očito da je sve njegova milost. I nas je Bog učinio svojim hramom; i mi smo postali pomazanici, posvećeni, ispunjeni svjetlošću i Božjim životom. Jesmo li dakle baš toliko različiti od Bezgrješne? – pita se Rahner. 5. Bezgrješno začeće napisljeku govori da Božji poziv poziva u svoje vlastito. Bog nam ne oduzima, već nam daje nas same. On vodi naš život; no on ne stvara kipove nego ljude da oni mogu sami sebe stvarati. Stoga je početak ove Majke početak pravoga puta, početak jedne pustolovine i jedne povijesti. Takav put dalje nije u svemu predvidiv, to je nešto što je vrijedno da bude vječno. Radi se o tome da postanemo ono što jesmo, i što ni vječnost ne može iscrpsti.

Nadalje, vjera Crkve da je Marija uvijek bezgrješna (proglašena i na Tridenskom saboru 1546. god.) postavlja važna pitanja, najviše o ljudskoj naravi. Ta u Pismu stoji: „*Reknemo li da grijeha nemamo, sami sebe varamo i istine nema u nama.*“ (1 Iv 1,8). Nije li, dakle jasno, da je čovjek grešnik? Zašto bježati od te istine? I nije li to možda bio razlog što neki oci nisu priznavali da je Marija bila bez ikakvih grijeha (Ivan Zlatousti, Origen, Tertulijan).

No Marija je otkupljena. Ona nema ništa što ne bi morala zahvaliti svome sinu. Rahner na pitanje, može li ona biti bez grijeha, odgovara protupitanjem: je li netko manje otkupljen ako nije grijehio? Tj. treba li više Božjeg milosrđa da se dobije milost oproštenja za počinjenje grijeha ili da se dobije milost ne-grijehenja? On misli da je milost očuvanosti od grijeha divnija i da tu još jače sja otkupljenje.

Važno je k tome još pokazati kako ovime Crkva isповијeda da je svetost i bezgrješnost spojiva sa običnim ljudskim životima na zemlji. A život Djevice – kaže Rahner – „*užasno nalikuje našem životu. Ona je stvarno – gledajući izvanjski – živjela prosječan život, skrovit, u radu, podnoseći običnost bijednoga života bilo koje male žene u bilo kojem malom zabačenom kutu zemlje...*“.

Premda je ona jedina od ljudi bila bezgrješna na ovome svijetu, njezin život daje nadu i nama da smo još nešto više nego samo grješnici, da i nama milost Božja čini ono što je u njoj učinila. U Mariji vidimo koje sve čovjek potencijale krije u sebi, ako se odvaži surađivati sa Bogom. Čežnja za Bogom (kao i grijeh) pripada ljudskoj naravi. Sačuvajmo Mariju od rubnog i površinskog, gajimo prema Djevici pravu pobožnost, koja proizlazi iz prave vjere koja potiče na djetinju ljubav prema Majci i njenim vrlinama.

Literatura: RAHNER, K., *Marija, majka Gospodinova*, KS, Zagreb, 1980.

s. Dolores Munitić

U LJUBAVI STRAHA NEMA

O fenomenu straha postoje nebrojene psihološke knjige. „Ne boj se“ u Bibliji se spominje 365 puta. Već je to znak da je ova tema mučila i danas muči mnoge ljude. Živimo u svijetu koji je imućno kao nikad prije u povijesti, koje raspolaze kao ranije nikad zamislivim tehničkim mogućnostima i u kojem postoe osiguranja protiv svih mogućih rizika. Pa ipak mnogi ljudi

u svome životu osjećaju nesigurnost, osjećaju se gotovo opkoljeni faktorima koji izazivaju strah.

Mnogim ljudima je danas teško priznati nedostatak odnosa, od kojeg danas ljudi općenito trpe. Zato oni uzrok svoga straha radije traže u vanjskim okolnostima, u problemima, u drugim ljudima. Strah je na koncu uvijek povezan i s našim nutarnjim stavom. Tko stoji u

odnosu prema nekom čovjeku, njime neće tako lako zavladati strah.

Duhovni put je u svim religijama, jedna od mogućnosti, strah pred Bogom imenovati i u molitvi ga njemu ponuditi. Strah je uvek povezan sa vlastitom životnom povješću i sa vlastitim shvaćanjem sebe. Ipak mnogi ovaj bolan put susreta sa samim sobom i promatranja ove emocije, koja stvara tjeskobu, želeskočiti. Ne izlažu se vlastitoj stvarnosti. Ali tada ni molitva neće puno pomoći. U autentičnim tradicijama svih religija molitva je put za razgovor s Bogom o našem strahu i tako put preobražavanja straha. Ona je spremnost pokazati sebe i svoj strah Bogu i pogledati ga pred samim Bogom.

Dakle, zajedništvo s Bogom i bližnjima, u molitvi i ljubavi, lijek je za naše tjeskobe. Ovo je i perspektiva Biblije. Tko u sebi osjeti ljubav, sloboden je od straha (1. Ivanova poslanica). Ljubav je kao vatra koja nas grije i kao izvor koji kroz nas teče. Ljubav je blagonaklonost prema svemu, ona je potvrda onoga što jest. I u ljubavi se osjećam od Boga potpuno prihvaćena. Put u sebi da iskusim ovu ljubav je meditiranje o Isusu Kristu. U njemu se Božja ljubav vidljivo pojavit će. Ona je dovršena na križu. Savršena ljubav od Isusa izgoni svaki strah. Jer sve suprotnosti u nama ispunjene su ljubavlju. Ljubav dopire sve do dubina naše nesvijesti. Sam Bog nas je opravdao u Isusu Kristu. Ako u meni nema više ništa što treba osuditi, tada je ljubav iz mene izgnala strah. Tko se boji, njega znači da ga ljubav nije još potpuno prožela. Ljubav koja odgoni strah, odnosi se kako na ljubav kao vlastitu snagu koja me prožima, tako i na ljubav koju sam iskusila od Boga i ljudi, i na ljubav koju osjećam prema Bogu i ljudima. A tko jednog čovjeka iz dna duše ljubi, u ovome trenutku ne osjeća nikakav strah. Tko iskusi Boga i Božju ljubav, tada nestaje i straha. „Straha u ljubavi nema“ (Iv 4,18).

Jedna od molitava koje svakodnevno moli-

mo je Zaharijin Hvalospjev. Luka opisuje tajnu našeg otkupljenja po Isusu Kristu kao oslobođenje od straha: “te mu izbavljeni od ruku neprijatelja, služimo bez straha u svetosti i pravednosti pred njim u sve dane svoje“ (Lk 1,74-75). Oslobođenje od straha povezano je s oslobođenje iz ruku naših neprijatelja. To su konačno neprijatelji naše duše koji nam zadaju strah. Neprijatelji naše duše, to su naši bolesni modeli života, naše slabosti ili pogreške. Ili jezikom Biblije,

to su demoni koji nam ne daju postati onima kojima nas je Bog načinio. Isusova bit dolazi u Hvalospjevu utoliko do izražaja što on ljudima stvarno oduzima strah. Zaharijin Hvalospjev opisuje naše otkupljenje od straha i pojmovima spoznaje i rasvjetljenja. Već nam je Ivan Krstitelj trebao dati spoznaju spasenja. Bog nam se milosrdno i s ljubavlju priklonio. Tri Božja vidiča su ta koja su nam se pojavila u Isusu i koja nas trebaju osloboditi našega straha: MILOSRĐE Božje, njegovo SVJETLO koje nas obasjava i MIR koji nam se dariva, dopustimo li da u nas prodre njegova ljubav.

Božje milosrđe treba nas poučiti da se milosrdno ponašamo prema samima sebi, umjesto da se osuđujemo i na sebe ljutimo. Milosrdno trebamo gledati i na svoj strah, činiti ga prijateljem, kako ne bi nama ovladao. Usred ovoga smijemo svaki dan čuti Isusovu ohrabrujuću i oslobadajuću riječ: “Ne boj se!”. To je lijepa slika: nad svakim danom stoji Božje obećanje da će nam uzeti strah. Ali Biblija računa da će nas svaki dan strah i spopasti ili da se može pojavit iz dubina naše nesvijesti. To je, znači, naša svakodnevna tema: pogledati strah i ujedno preobraziti ga gledajući na Isusa Krista, meditirajući njegovu riječ i imati u nju neizmjerno povjerenje. Tako ćemo živjeti život u punini i slobodi kao kćeri i sinovi svjetla, Božje ljubavi, dobrote i milosrđa.

s. Dolores Munitić, OP

DUHOVNE VJEŽBE U KORČULI

Sestre su imale duhovne vježbe u Korčuli od 4. do 10. rujna u samostanu sv. Andjela čuvara, a vodio ih je benediktinac, brat Damjan Kružičević. Ove duhovne vježbe poticaj su na milosrdnu i nježnu ljubav prema bližnjemu koju nam je predločio brat Damjan iz tekstova Svetog pisma.

U prvom danu nas je brat Damjan potaknuo kako je bitno ustrajno i s vjerom slušati Riječ Božju. Ne površno ili ponekad. Svaka osoba ima darovanu tu sekundu da odluči kako će postupiti, dobro ili loše, da izaberemo radost ili obrnuto. Natuknuo nam je, da je zajednica prvo mjesto apostolata a ne „ja“.

U drugom danu zaustavili smo se na komunikaciji. Ona je važna za sazrijevanje i onda kada nam je teško. Zatim smo uspoređivali naše živote sa životom Kristovim. Da li nas križ privlači? On je dokaz savršene ljubavi. Evanđelje nije lako živjeti, ali je lijepo. U svakom trenutku imamo priliku dokazati ljubav, a ne je odgađati. Ne postoje savršeni trenutak, on je upravo sada.

Treći dan smo razmišljali o milosrđu koje nikoga ne osiromašuje. U knjizi proroka Jone vidimo koliko Gospodin ima u nas povjerenja i povjerava nam svijet. Jona ga ne sluša, bježi od njega, štovao ga je, a nije ga slušao. No Gospodin ga ljubi, i dolazi ponovo k njemu s istom ljubavlju kao i prvi put.

Četvrti dan razmatrali smo o tri prisopobe koje govore o milosrđu: o izgubljenoj ovci, izgubljenoj drahmi i izgubljenom sinu. Otkrivamo kako Bog ne odustaje od izgubljene ovce

i kad je pastir stavlja na ramena, oni su jednaki, gledaju se oči u oči, ravnopravni su, to nije onaj pogled s visoka. U prisopobi o izgubljenoj drahmi velika je radost što se pronašla drahma i dijeli ju s ostalima. Prisopoba o izgubljenom sinu poručuje nam kako evanđelje nikoga ne otpisuje, ono je za svakoga. Pokazuje nam kako je sin uvijek očev sin.

Razmišljali smo i milosrdnom Samarijancu. Svučen, ostavljen, izranjen... To je uvijek Isus. Trebamo uzeti na sebe tuđu slabost i nositi ranjenoga, postati dio njega. Milosrđe nas može usporiti i promijeniti naše planove, ali ne pita za cijenu.

Spominjali smo i farizeja i carinika. Farizej se hvali pred Gospodinom a carinik dolazi s istinom, traži smilovanje. Carinik odlazi opravdan jer traži Božje milosrđe jer Bog se oholima protivi i „gleda na neznatnost službenika svojih.“ (usp. Lk 1. 48)

Promišljali smo i o redovničkim zavjetima. Siromaštvo njeguje povjerenje u Boga, ono obogaćuje, izgrađuje odnose. Mi trebamo zajednicu i ona treba nas. Zavjet siromaštva je lijek protiv navezanosti, samodostatnosti, sebičnosti, posjedovanja. Zavjet poslušnosti nas potiče naslijedovati Krista koji je bio poslušan do smrti. Oslobađa nas za slobodu, slobodu od samovolje, izgrađuje odnos s Bogom, vježbamo se u slušanju. Lijek je protiv nesposobnosti za služenje i samovolju. Zavjet čistoće potiče nas na sveto i čisto življenje, da oplođujemo srca drugih ljudi i plod istinskog zajedništva. Daje nam pravilan odnos prema sebi samima, znati reći sebi ne i ne udovoljavati sebi. Lijek je protiv sebeljublja, pretjeranog uživanja i komotnosti.

Duhovne vježbe su završile u subotu ujutro sa svetom misom. U njima smo otkrili blisku povezanost sa našim životom. Hvala milosrdnom Bogu i bratu Damjanu za ove duhovne vježbe. Neka nam Gospodin udijeli milosrdnu ljubav kako bi mogli u našem životu pronositi milosrđe našeg Spasitelja Isusa Krista.

s. Ozana Kolarić, novakinja

MOJA PRVA GODINA NOVICIJATA

Prošlo je već godina dana. Obukla sam se na svetkovinu sv. Andjela čuvara 2015. i uvijek se razveselim kada se spomenem toga sretnoga dana! Bila je moja mama na oblačenju koja je zaključila da nije tako strašno u samostanu kako je ona zamišljala... I započela sam novicijat. Prva dužnost s bijelim velom bila je kuhinja. Uz pomoć sestara radile smo ručak, kolače, objed za djecu... Samo su mi zamjerali što u moj mantel stane još jedna ja. Nadam se da će se nešto promijeniti, ili ja ili mantel. Potom sam dobila blagovaonu. Brinula sam se o njoj i dvorila sestre. Ostala mi je u sjećanju, jer je tada došla naša Natalija u samostan, to su za nas bili novi dani. Božić je bio jako lijep. Sadnja pšenice i kićenje bora. No ja i Natalija smo se ubrzo rastale. Ja sam, naime, dobila praonu i sakristiju. To su bile moje nove dužnosti. U praoni mi je zaista bilo lijepo. Bila sam ponosna što sam naučila sve oko mašina. Više cijenim taj posao otkada sam dobila ovu dužnost. Osim naših dužnosti, slušale smo određena predavanja gdje sam naučila i shvatila da posao sam po sebi nema

smisla ako ga ti ne oplemeniš i ne radiš s ljubavlju. Ako ne daješ sebe, sve ti je uzaludno. Puno smo toga naučili, o zavjetima, o dominikanskoj duhovnosti, našoj povijesti ... Za mene je to bio pravi duhovni odgoj koji želim i dalje nastaviti. Sestra sakristanka je imala dosta strpljenja sa mnjom. Naučila me ono najvažnije, pripremati za sv. misu. Zalijevala sam cvijeće, brinula da uvijek bude blagoslovljene vode, redila kapelu... I evo me sada ponovno u kuhinji u kojoj sam ispratila naše sestre u juniorat.

Sve u svemu, tijekom prve godine novicijata bilo je puno padova i dizanja. Svi znamo da se najbolje uči iz pogrešaka. Ja mislim da se to događa uvijek svima. Ja sam, hvala Bogu, sretna i ispunjena, - svoj na svome, - kako se ono kaže.. Novicijat je vrijeme kada čovjek pomalo duhovno odrasta, i suočiće se slici Sina Božjega, kako bi mogao što uspješnije djelovati u poslanju koje mu je namijenjeno. Zato svaki dan koji nam je Gospodin dao, moramo iskoristiti jer je jedinstven i neponovljiv!

s. Ozana Kolarić

DANI KONGREGACIJE

Od 14.-16. listopada 2016. održani su Dani Kongregacije koje smo ove godine obilježili u Pastoralnom Centru Gospičko-Senjske biskupije, u mjestu Mukinjama kraj Plitvičkih jezera.

U petak popodne, ispraćeni blagoslovom č. priore zaputili smo se prema odredištu.

Prije samog polaska molitvom smo počastili našu dragu Gospu i stavili se pod njenu zaštitu.

Vrijeme putovanja proveli smo u ugodnom zajedničkom druženju...malo se i zapjevalo...a malo se i odspavalо.

Netom prije dolaska u Split ,gdje smo kupili nekoliko sestara, izmolili smo Večernju i Povečerje te oko 19h stigli u Šibenik. Tamo su nam se pridružile i ostale sestre među kojima i naša draga sestra Rahela. Tako je naša mala

četa postala bogatija i radosnija za još nekoliko članova.

U Mukinje smo stigli oko 22h a dočekao nas je salezijanac don Goran Antunović, koji je ujedno i voditelj Pastoralnog Centra,i naše se-

stre koje su stigle iz Zagreba. Nakon zajedničke večere smjestili smo se po sobama i spremili za počinak.

Sutradan, na blagdan sv. Terezije Avilske, dan smo započeli Jutarnjom i zajedničkim doručkom a slobodno vrijeme proveli smo na svježem zraku uživajući u šetnji predivnom ličkom prirodom.

U 9.30. o. Anto Gavrić svoje predavanje započeo je molitvom sv. Faustine Kowalske. Tema predavanja bila je milosrđe po uzoru našeg svećog oca Dominika.

U svome je govoru istaknuo kako je milosrđe najveće Božansko svojstvo i najveća krepst a najvažnija zadaća ga je darivati drugima. U današnje vrijeme milosrđe se pogrešno svodi samo na oproštenje grijeha a zanemaruje se nje-gova konkretna primjena kako u društvu tako i u samim zajednicama. Dominikanski Red nazi-va školom milosrđa.

Vrlo slikovito govori o našem svetom ute-meljitelju opisujući ga kao pravog evanđeoskog muža u svome razmišljanju, djelovanju i uspješnoj kombinaciji molitve i kontemplacije čije je plodove s tolikim žarom dijelio s drugima.

Govori o Dominika kao o čovjeku milosrđa, poslužitelju Riječi Božje i poslužitelju milosrđa, osobito suosjećajnog u patnji i sutrpljenju s drugima, vrlo osjetljivog i velikog srca koje pati sa patnicima a raduje se sa radosnima.

Svoj pogled u predavanju svrnuo je i na načine molitve sv. Dominika, ali i na to kako su braća dominikanci prinosila Dominikovo milosrđe tijekom svih ovih stoljeća, jer kako kaže, zabrinutost za drugoga neodvojiva je od dominikanske duhovnosti.

Naravno, osvrće se i na Mariju, Majku milosrđa pod čiju je zaštitu sv. Dominik povjerio svoj red te zaključuje predavanje time kako je danas više neko ikada prije potrebno poslati ljude da na obnovljen način slijede Krista, posebice onih koji su svoj život odlučili posvetiti Božjoj službi.

Svatko treba ispitati svoj vlastiti način na koji ostvaruje svoj redovnički poziv i promatrati u raznolikosti kako bi mogli jedni druge obogaćivati. Predavanje završava riječima sv. Tome Akvinskog kako nikada jedno stvorenje samo ne može izraziti svu Božju dobrotu jer mu u tome treba pomoći drugog stvorenja.

Nakon predavanja i kratke pauze sudjelovali smo na slavlju sv. Euharistije koju je također predvodio o. Anto nadovezujući se u svojoj homiliji na milosrđe po uzoru na sv. Tereziju Avilsku i skrenuo pažnju na to kako u molitvi trebamo i moramo obratiti pažnju na to kome se obraćamo i od koga očekujemo uslišanje jer ne smijemo zaboraviti da je Bog naš Otac koji je svemoguć i u kojeg trebamo imati potpuno povjerenje. Homiliju je zaključio molitvom Duhu Svetom ističući važnost njegova djelovanja te pomoći u molitvi.

Iza mise uslijedio je zajednički ručak, a u 14h praćeni kišom i tmurnim oblacima krenuli smo u posjet Mlinicama.

Uživali smo ljepotama rijeke Slunjčice i Korane te smo posjetili jednu od 30 mlinica u pratnji mjesnog župnika koji nas je poveo na putovanje u prošlost naših starih. Vidjeli smo starinski postupak dobivanja brašna, način pranja rublja te posjetili etno muzej u kojem se

nalazi stari namještaj i ostale starine. Zadivljeni načinom života naših starih i čudesnim ljepotama prirode nastavljeno je druženje u mjesnoj župi gdje nas je župnik sve ganuo pripovijedajući o burnoj povijesti Slunja od vremena Zrinskih-Frankopana i Domovinskog rata pa sve do danas.

Na povratku u Pastoralni Centar svratili smo se pokloniti Svetom Otajstvu i zahvalili smo Gospu na milosnom danu pjesmom Salve Regina i molitvom Večernje.

U 19h bila je zajednička večera i rekreacija koju je animirala naša s. Josipa Otahal.

Idući dan smo započeli molitvom Jutarnje i Euharistijskim slavlјem, a potom je č. Majka Katarina održala kratko predavanje također na temu milosrđa ali sa naglaskom na njegovoj primjeni u zajednicama govoreći o konkretnoj odjelotvorenoj ljubavi koju susrećemo na svakoj stranici Svetoga pisma. Posebno se osvrnula na to kako Bog djeluje po čovjeku i kako je nama povjerena ta služba da prezrenima vratimo dostojanstvo djece Božje, jer vjera bez djela je mrtva.

Nadahnuta riječima Svetoga Oca redovnike naziva ambasadorima Božje ljubavi napominjući kako nas Krist nije oslobođio vršenja djela milosrđa, već naprotiv, po njima će nam suditi. Kroz izlaganje pažnju je svratila na česta samoopravdavanja kod konkretnog vršenja

djela milosrđa govoreći o tome kako se vrlo često tješimo samo učenjem zaboravljajući pri tom na djela, a kao takvi bivamo samo šarmani lažljivci od kojih je svijet umoran. Suprotno tome, ljubav koju iskusimo trebamo posluživati drugima oko sebe.

Progovorila je i o snazi djelovanja zajednice i tome kako preko zajednice dolazi Božji blagoslov i da redovnici trebaju izlaziti iz sebe i darivati se drugima, nikako ostajati mirni i hladni na potrebe svijeta oko nas.

Sve nas je pozvala na promatranje razasutih mrvica ljubavi koju svaki čovjek posjeduje napominjući kako svi ovisimo jedni o drugima te kako smo mi ti koji smo pozvani biti duhovne majke i sestre kako bi Bog postao bliži ljudima koji nas promatraju.

Nakon predavanja svi smo se okupili na zajedničkom sastanku na kojem je bila riječ o trenutnim potrebama i promjenama u našim zajednicama.

Nakon ručka i srdačnog oproštaja sa sestrama krenuli smo put Korčule gdje smo stigli u kasnim večernjim satima ispunjena i obogaćena srca zahvalni dragome Bogu na svim Njegovim milostima i dobročinstvima i ljepotama kojima nas tako nesebično svakodnevno obasipa. Usuđujem se reći kako ja svako srce gorjelo radošću jer smo izabrani i pozvani u redovnički život i jer imamo jedni druge.

Natalija Cindrić

MOJ ULAZAK U NOVICIJAT

Blagdan Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije za našu Kongregaciju bio je osobito radostan, a razloga za slavlje bilo je puno.

Proslavili smo 60-tu obljetnicu jubileja zavjeta naših sestara: s. Zdravke i s. Julijane. S. Dolores je obnovila svoje zavjete, a ja sam, kao najmlađa slavljenica, obukla bijelo dominikansko odijelo.

Naš novicijat postao je bogatiji za još jedan bijeli veo.

Zahvalna na daru zvanja. Zahvalna svim sestrama koje su me kroz ovih godinu dana pripreme za novicijat podržavale svojom nesebičnom ljubavlju. Zahvalna jednoj majci koja me je predala drugoj Majci, davši mi redovničko odijelo, krunicu i Konstitucije našega svetoga Reda. Moja radost je zaista neizmjerna i teško je sada pronaći riječi kojima bi se opisalo sve ono što sada treperi cijelim mojim bićem. **Postala sam sestra dominikanka!**

Božja providnost je htjela da svoje redovničko odijelo primim upravo na blagdan

Bezgrešnog Začeća zbog čega je moja radost još veća... ipak sam ja Gospino čljade. J

Obred oblačenja započeli smo u 17h molitvom Večernje. Nakon molitve, praćena pjesmom *Divne l' nade*, pristupila sam oltaru zajedno sa č. Učiteljicom s. M. Goreti i č. Majkom Katarinom Maglica, koja je vodila obred.

Činom ulaska u novicijat dobila sam i službeno ime **SESTRA NATALIJA** Cindrić. Nakon oblačenja slijedilo je Euharistijsko slavlje, koje je predvodio naš p. Dominik Gerbic, a potom zajednička svečana večera.

Radosna i svjesna važnosti i odgovornosti ovog drugog važnog koraka u mom životu, u želji da što bolje upoznam način života svoje redovničke obitelji kako bi savršeno slijedila Krista, preporučam se u vaše molitve. Želim na dostojanstven način nositi redovničko odijelo koje sam primila i svim svojim bićem živjeti BOGU REDU I NARODU, prema Konstitucijama naše Kongregacije.

s. Natalija Cindrić, OP

DOMINIKANKE NA ŠKRAPAMA

Kratak povijesni pregled sestara dominikanki u Splitu

Dominikanke ili kaluđerice sv. Dominika, ove u Spljetu žive od vajkada izim od svog malog posjed, od rada svojih ruku, to jest od tkanja sukna za narodna odijela seljaka iz okolice, iz spljetske zagore, osobito pak iz sela Žrnovnica na istoku Spljeta. (F. Bulić)

Sestre dominikanke su od trinaestog stoljeća u Splitu, tako prolazila su stoljeća, mijenjale se vlasti... ugasile se svijeće mnogih zajednica. Početkom dvadesetog stoljeća, vizionar, ponosni, hrabri i dalekovidni dominikanac o. Andelko Miškov koji je neizmјerno volio svoj hrvatski narod, osnovao je, na Božji poticaj, novu Kongregaciju sa ciljem odgoja hrvatske ženske mladeži u narodnom duhu, na materinjem jeziku, i s nakanom brige za starce, bolesnike i nemoćne. Sestre, uz Majku Mariju, svoju Kongregaciju povjeravaju zaštiti Andela čuvara. Vjerne svojim zavjetima služile su radosno, požrtvovno djeci, bolesnicima i siromasima iz ljubavi prema Kristu. Vodile su u Splitu Pučku kuhinju i mnoga gladna usta nahranile. Imale su i nekoliko posjeda na ovom području koje su im pobožni seljaci darovali, tako i na Škrapama. U Luci, današnja Lora, sestre su imale veliki posjed sa lijepom dvokatnicom. Obradivale su zemlju i tako se izdržavale. Prošnja od vrata do vrata po gradu, obližnjim ili udaljenijim mjestima nije im bila strana. Sestre Ubožišta sv. Dominika živjele su u samostanu sv. Martina u zidinama Dioklecijanove palače. Prekrasna, povi-

jesno značajna kapelica bila je Dioklecijanova puškarnica. Tko nije, trebao bi je posjetiti. U njoj su se sestre svakodnevno obraćale molitvom Bogu i svom utemeljitelju, da ih brižno čuva na zemljici i upravlja im korake k svijetlim vrhuncima, ka Istini.

Dodoše teški, tmurni dani komunističke vlasti. Vojne vlasti narediše da sestre napuste mirni, lijepi kutak u Lori. I tako dominikanke dodoše na Škrapu 1950. godine. Tada na Škrapama nije bilo betonskog sivila, zgrada i asfalta. Bijaše to plodna zemlja obrađivana žuljevitim rukama marljivih seljaka. Vinogradni, masline, voćke... I dalje su sestre živjele od rada svojih ruku. Obrađivale zemlju gojile blago: krave, svinje i kokosi. Izdržavale se od prodaje povrća i mlijeka. Prijevozno sredstvo im je bilo magare.

Prijateljstvo i zajedništvo sa tada malo-brojnim susjedima, cvjetalo je. I u dobru i u zlu jedinstveni. Posebnu privrženost i podršku sestrama iskazivala je obitelj Marina i Elvire Begić. Uskoro ih okružiše i neka druga, mrka lica, kojima nije bilo drago vidjeti ne samo sestre, nego nikoga od bogobojaznih i rodoljubnih ljudi. S balkona susjedne zgrade gađalo se sestre krumpirima i jajima. "Misli li su da nas neće biti svoje veselje nisu znali skriti."

Sestre na Škrapama svjedočile su svoje geslo: Bogu, redu, narodu, slaveći Boga velikodušno služeći braći i sestrama, u ondašnjoj oskudici, koju danas ne možemo ni zamisliti. Kako nije bilo dovoljno mjesta, neke su spavale na slamnjači, u štali. Skromnost, požrtvovnost i siromaštvo bijaše im ukras. Crpile su snagu iz živog vrela - Krista. Krist - Kruh koji se lomi na oltaru, daje snagu duši koja ga odano slijedi. Broj sestara se povećavao pa se pokazala potreba za većim samostanom. Niču nove kuće i zgrade. Ljudi iz okolnih mesta napučiše Škrapu. Ljudi su potrebni Boga i njegove blizine. Potrebna im je crkva! Komunistička vlast ne dopušta. Tadašnji nadbiskup mons. Frane Franić predlaže sestrama da sagrade veću kapelu koja će poslužiti kao župna crkva, dok se veća, prava crkva ne sagradi. I tako je oživjela nova župa

na Škrapama, zahvaljujući dominikankama. Župa u samostanu, samostan u župi. Sestre su otvorile samostanska vrata puku Božjemu i nastala je zajednica vjere i života, zajednička prijateljstva. Uključile su se u pastoralni rad, ugrađujući sebe u živu Crkvu, samoprijeđegorno radeći na njivi Gospodinovoj. Katehiziranje, vođenje zbora, sakristantske obveze, uređenje crkve, briga oko crkvenog ruha..., prihvatile su sestre. Uvelo se podučavanje djece sviranju glasovira, stranih jezika i drugih školskih predmeta. Sijale su dobrotu u jednostavnosti propovijedajući svojim životom Radosnu vijest. Na korijenima vjere, snagom Božje ljubavi idemo naprijed uz brojne grupe vjeroučenika, uz naše svećenike, župne suradnike, naše dobročinitelje...

Uz Krista živoga, prisutnoga, neka dominikanke i nadalje rade na slavu i na čast Redu, na ponos našem Hrvatskom narodu.

s. Fidelis Jagnjić

(Izvor: *Glasilo župe Prečistog srca Marijina-Gospe Fatimske*, god 2016. broj 1, str.14)

Djelovanje sestara dominikanki u današnjoj župi Svetе Obitelji u Zagrebu (1934. – 1943.)

Vitraj bl. Ozane Kotorske, što se nalazi u lađi župne crkve Svetе Obitelji u Držićevoj ulici u Zagrebu, posljednji je i jedini svjedok djelovanja sestara dominikanki u toj župi. Taj i ostali vitraji izrađeni su u zagrebačkoj radionici Stakloslikarija Ivan Marinković i postavljeni između 1939. i 1941. godine, dakle dok su dominikanke još djelovale u župi Svetе Obitelji.¹ No, od početka djelovanja sestara dominikanki u toj župi, koja će iduće godine obilježiti osamdesetu obljetnicu postojanja (1937. – 2017.), prošle su 82 godine, a od njihova povlačenja sa župe 73 godine. Dominikanke su na području te župe djelovale još prije njezina utemeljenja, od 1934. Tri godine poslije početka njihove pastoralne djelatnosti na zagrebačkom tzv. Kanalu, utemeljena je 1937. župa Svetе Obitelji u kojoj su sestre djelovale do 1943. Ukupno su na području te župe djelovale 9 godina (3 godine prije utemeljenja župe i 6 godina nakon njezina utemeljenja). Premda se, kako se vidi, ondje nisu dugo zadržale, ipak su dominikanke utisnule neizbrisiv pečat u povijest današnje župe Svetе Obitelji, i to prvenstveno kao one koje su započele pastoralni rad s vjernicima, osobito djecom i mladima, još prije utemeljenja župe, čime su utrle stazu za razvoj pastoralnoga rada u novoj župi, nakon njezina utemeljenja. Već zbog same te činjenice ovo poglavlje sestrinske povijesti zaslužuje da mu se posveti pozornost i da ga se, koliko sačuvana vrela dopuštaju, istraži i predstavi u ovom kratkom članku.

Od podizanja križa u Držićevoj ulici 1934. do osnutka župe 1937.

Ubrzano širenje grada Zagreba između dva ju svjetskih ratova zahtjevalo je da se uredi i pastoralna skrb u novim dijelovima grada.

Često je inicijativa za to i za gradnju novih crkava dolazila od samih vjernika, kao što je bio slučaj u jugoistočnim zagrebačkim naseljima prozvanima Kanal i Sigečica. Ta su naselja pripadala župi sv. Petra, ali im je župna crkva bila daleko, a u blizini nije bilo ni kapele u kojoj bi se sastajali na molitvu i slavljenje mise. Stoga su vjernici 1932. došli na ideju da izgrade kapelu sv. Josipa u Držićevoj ulici. Kako se 1933. slavila sveta godina u povodu 1300. obljetnice Kristove muke, smrti i uskršnjuća, odlučeno je da se u Držićevoj ulici, na mjestu predviđenom za kapelu, podigne križ kao znak otkupljenja i kao zavjet da će vjernici tu podignuti i planiranu kapelu. Križ je postavljen i blagoslovljen na Veliki petak 1934., a dominikanke, koje su od lipnja 1933. vodile pučku kuhinju u Supilovoј ulici (odnosno na Botičevu trgu br. 1), počele su odmah oko križa okupljati djecu i mladež s kojima su moliče krunicu i pjevale crkvene pjesme. Tome su se posebno posvećivale u doba svibanjskih i listopadskih pobožnosti Majci Božjoj.² U tim mjesecima mnoštvo vjernika dolazilo je na pobožnosti što su ih kod križa predvodile se-

¹ Usp. Župa Svetе Obitelji. Prošlost i sadašnjost na Kanalu. Zagreb 2014., str. 55.

² Usp.: Petar KOVACIĆ: Župa Sv. Obitelji. U: Nove zagrebačke župe. Zagreb 1939., str. 22 – 23; Župa Svetе Obitelji, str. 36, 38.

Sestre s društvom mladih kruničara na Kanalu 1935.

stre dominikanke. Svjedočanstvo o tom ostavio je neki onodobni novinar, koji 16. svibnja 1934. piše: "Kada Kanalčani nemaju crkve, uveli su obavljanje obreda pod vedrim nebom a pod jednim križom. – Na hiljade ljudi prisustvuju svibanjskim pobožnostima ... Svakako je neobična slika svake večeri, kada iz hiljade grla, pod vedrim nebom, odjekuju zvuci pobožnih pjesama 'Marijo svibnja kraljice, Ti Djevo rajske slavlja'..."³

Ubrzo su dominikanke u svojoj filijali u Supilovoj ulici utemeljile društvo Mladih kruničara, te mu pribavile kruničarski barjak. Dan blagoslova tog barjaka, 2. lipnja 1935., bio je "veliki i svečani dan" za čitav "jugistočni dio grada Zagreba". Izvještavajući o tome, mjesecačnik *Gospina krunica* napominje da u tom dijelu grada "već par godina veoma uspješno djeluju i socijalno i religijski časne sestre dominikanke, koje inače vode pučku kuhinju za taj dio grada" te dodaje: "One su,

okupljajući oko sebe i oko svoje male kućne kapele napose djecu toga kraja u društva Mladih Kruničara, postavile temelje i stvorile uvjete, da se tamo jednom razvije gorljiv vjerski život."⁴

Uspjeh sestrinskoga rada mogao se vidjeti na dan blagoslova kruničarskoga barjaka. Te nedjelje je u tom dijelu grada prostrujio novi duhovni zanos koji je prožimao i djecu i odrasle. "Jer" – kako prenosi *Gospina krunica* – "nijesu više samo djeca koja hoće da se duhovno obnove i živu vjerskim životom pod okriljem Kraljice presv. Krunice. To jednako hoće i stariji, toliko da je odbor koji radi na tamošnjoj budućoj novoj župskoj crkvi Sv. Obitelji zaključio, da se u novoj crkvi podigne oltar posvećen Kraljici presv. Krunice."⁵

Blagoslov kruničarskoga barjaka obavio je 2. lipnja 1935. župnik župe sv. Petra, dr. Josip Lončarić. Prvo je ujutro u 7 sati bila misa

3 Citirano prema: Župa Svete Obitelji, str. 38.

4 *Kruničarsko slavlje na Kanalu – Sigečici*. U: *Gospina krunica*, XX (1935) 7, str. 163.

5 Isto, str. 163.

preko koje je u društvo Mladih kruničara primljeno 18 novih članica i članova. Prigodnim riječima članicama i članovima društva obratio se njihov duhovnik, dominikanac Jordan Viculin, poznati glazbenik, pučki misionar i gorljivi promicatelj Gospina štovanja u našim krajevima. On je održao zanosnu i dirljivu propovijed na misi u 9 sati, a svečanost blagoslova barjaka navečer su uveličala kruničarska društva iz Maksimira i Trnja, došavši sa svojim barjacima. Izvještavajući o svemu tomu, mjesecnik *Gospina krunica* zaključuje: "Na koncu se je spontano razvila duga procesija sa slikom Kraljice presv. Krunice. Prvi je to put da je taj dio Zagreba video uopće neku vjersku slavu i manifestaciju. Zato je i bilo sve u značku nekog neobično uzbudljivog početničkog vjerskog nastupa. Oko 5 – 6 hiljada ljudi stupalo je pjevajući marijanske i kruničarske pjesme. I kad je procesija sa otvorenog trga, gdje se je održao blagoslov, došla do kapele sestara dominikanki, tu je pohranjena Marijina slika i kruničarski barjak. A tek tada u mekoj proljetnoj noći počeli su se razilaziti učesnici ove lijepе svečanosti, noseći duboko u duši usađene dojmove s ove vjerske svečanosti."⁶

Od osnutka župe Svetе Obitelji 1937. do povlačenja sestara sa župe 1943.

Pošto su nekoliko godina plodonosno djelovale na Kanalu, dominikanke su odlučile intenzivirati svoj pastoralni rad u tom dijelu grada. To im je omogućila činjenica da je pored križa u Držićevoj ulici podignuta crkva Svetе Obitelji i 20. travnja 1937. utemeljena župa koju je potkraj lipnja te godine svečano otvorio zagrebački nadbiskup-koadjutor Alojzije Stepinac.⁷

6 *Isto*, str. 164.

7 Usp.: P. KOVAČIĆ: Župa Sv. Obitelji, str. 24 – 27; Župa Svetе Obitelji, str. 48 – 49. Prvi župnik župe Svetе Obitelji u Zagrebu bio je vlc. Petar Kovačić, rođen u Maloj Rakovici 21. III. 1891. On je od 1932. bio kapelan u zagrebačkoj župi sv. Petra na čijem je južnom dijelu od veljače 1935. pripremio utemeljenje župe Svetе Obitelji. Kao njezin prvi župnik, upravljao je župom do 1945. kada su ga komunisti uhapsili i potom strijeljali. Datum i mjesto strijeljanja nisu poznati, kao ni mjesto gdje su pokopani njegovi zemni ostaci. (Usp.: Stjepan KOŽUL: *Martirologij Crkve zagrebačke*. Zagreb 1998., str. 76; Župa Svetе Obitelji, str. 60, 176.)

Stoga je časna majka Andjela Milinković, desetak dana prije postavljanja kamena temeljca za sestrinski samostan u Trnju, zamolila 20. kolovoza 1937. Nadbiskupski ordinarijat u Zagrebu da joj dopusti dodijeliti dvije ili tri sestre za rad u Katoličkoj akciji u novoosnovanoj zagrebačkoj župi Svetе Obitelji. Stvar je bila pomalo hitna, jer bi sestre s radom započele već 1. rujna.⁸ Dobivši odobrenje za otvaranje filijale u župi Svetе Obitelji i dopuštenje da se sestre nastane u prostorima uz župnu crkvu, časna majka Andjela Milinković poslala je tamo dvije sestre koje su preuzele brigu za čistoću crkve i ređenje crkvenoga ruha, te nastavile još predanije raditi s djecom i mladima do 1943., kada su se povukle sa župe.⁹

Starješicom filijale u župi Svetе Obitelji bila je imenovana s. Sebastijana Kurjaković. Ona je u Zagreb došla 1931. iz Vele Luke i prvo je radila u pučkoj kuhinji u Kukovićevoj ulici, koja je u ljeto 1933. preselila na Botićev trg br. 1, odnosno u Supilovu ulicu. Odatle je s. Sebastijana, kako je spomenuto, 1937. prešla u novoutemeljenu filijalu u župi Svetе Obitelji. Ondje je vodila društvo Mladih kruničara, bila orguljašica i osnovala društvo Žive krunice. Zadržala se u filijali do povlačenja sestara iz župe 1943., kada je poslana u Sisak.¹⁰ Tako je s. Sebastijana bila prva i posljednja starješica sestrinske filijale u župi Svetе Obitelji u Zagrebu.

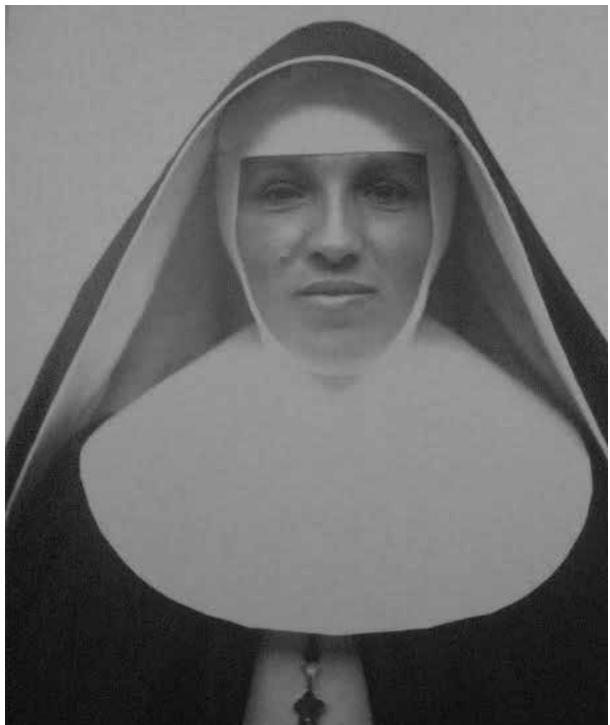
Osim s. Sebastijane, zna se da je u filijali u župi Svetе Obitelji od njezina utemeljenja do 1941. djelovala s. Antonija Novosel.¹¹ Podatke o drugim sestrama koje su ondje djelovale, nažalost, nisam pronašao, premda je barem još jedna sestra – nakon odlaska s. Antonije Novosel – djelovala u filijali u župi Svetе Obitelji.

8 Usp. Arhiv Kongregacije sv. Andjela čuvara (dalje: AKSAČ), Spisi Vrhovne uprave, br. 36/1937., S. Andjela Milinković Nadbiskupskom ordinarijatu u Zagrebu, Korčula, 20. VIII. 1937.

9 Usp.: P. KOVAČIĆ: Župa Sv. Obitelji, str. 27 – 29; J. KRIŠTO: *Stoljeće služenja*, str. 124 – 125.

10 Usp. AKSAČ: *Knjiga preminulih sestara*, 2, S. Sebastijana Kurjaković; Zbirka osobnika časnih sestara dominikanki, Osobnik s. Sebastijane Kurjaković.

11 Usp. AKSAČ, Zbirka osobnika časnih sestara dominikanki, Osobnik s. Antonije Novosel.

S. Sebastijana Kurjaković

Najvažnija dužnost sestara dominikanki u novoosnovanoj župi Svete Obitelji bio je rad s društvima Katoličke akcije. Prvo društvo, ono Mladih kruničara, kako smo vidjeli, utemeljeno je još prije osnutka župe, 1935. godine. Nakon utemeljenja župe ono je nastavilo djelovati, ali se njegovo sjedište iz Pučke kuhinje u Supilovoј ulici premjestilo uz novu župnu crkvu u Držićevu ulici. Uz ostale svoje dužnosti i društvene susrete, članovi i članice Mladih kruničara redovito su, pod vodstvom s. Sebastijane Kurjaković, pjevali na nedjeljnim i blagdanskim večernjim pobožnostima, a nerijetko su pjevali i na župskim misama, ako je pjevačko društvo bilo sprječeno.¹²

Osim rečenoga društva Mladih kruničara, prvoga i najstarijega u župi Svete Obitelji, bilo je u njoj i drugih društava. O tom je prvi župnik Petar Kovačić, kojega će komunisti strijeljati 1945., zapisao: "Osnutkom župe nicala su redom jedno za drugim i društva Katoličke Akcije. Najprije je osnovano društvo hrvatskih katoličkih muževa, pa hrvatskih katoličkih Žena, Đačke Omladine, Mladi Junaci i

Mlade Junakinje, društvo hrvatskih katoličkih Učenica, Križari, Omladinci, Križarice te mali Križari i male Križarice. Svako društvo imade svoga duhovnika, koji ih posjećuje i drži duhovni nagovor barem jedanput na mjesec. Sva ova društva prednjače u vjerskom životu nove župe primanjem sv. sakramenata, marljivim polaskom službi Božjoj, raznim pobožnim vježbama, te mnogim priredbama vjerskog i katoličkog sadržaja. (...) Sva ova društva imaju svoje sijelo u crkvenim prostorijama u suterenu crkve."¹³

S kojim su od rečenih društava, osim onoga Malih kruničara, radile sestre dominikanke i koliki je bio njihov udio u djelovanju cjelokupne Katoličke akcije u župi nije poznato, jer vrela o tome ne govore. No, da su bile itekako zaposlene u tom pogledu, držimo da dokazuje činjenica kako nisu mogle prihvati neke zahtjeve župnika Petra Kovačića, zbog čega je i došlo do njihova povlačenja iz župe. Naime, župnik je zahtjevao da sestra koja svira na liturgijskim slavlјima ujedno bude njeni na raspolaganju, vjerojatno za kućanske poslove, što je samo dvjema sestrama u župi, uslijed ostalih zaduženja, bio prevelik teret. Časna majka Česlava Andreis stoga nije mogla pristati na to, a župnik je očito insistirao, pa je časna majka 1943. godine povukla sestre iz župe Svete Obitelji.¹⁴

13 Isto, str. 29 – 30.

14 Usp. P. KOVAČIĆ: Župa Sv. Obitelji, str. 29.

12 Usp. P. KOVAČIĆ: Župa Sv. Obitelji, str. 29.

NAŠI POKOJNICI

s. ALEMKA (Monika) RUŽA

18. travnja 1932. – 18. listopada 2016.

- dominikanka -

U utorak, 18. listopada 2016., u zagrebačkom samostanu Blažene Hozane blago je preminula u Gospodinu naša draga s. Alemka (Monika) Ruža u 84. godini života i 61. godini redovništva. S. Alemka rođena je 18. 04. 1932. od oca Mirka i majke Marije, u mjestu Novakovec. U zajednicu sestara dominikanki u Korčuli stupila je 6. 5. 1953., obukla redovničko odijelo 8. 5. 1954., prve zavjete položila 9. 5. 1955. a doživotne 2. 10. 1960. Obavljala je razne službe u zajednici: vodila crkveno pjevanje, izrađivala misno ruho i radila domaćinske poslove. Bila je na službi u Žrnovu, Splitu, Zagrebu, Virju, Ročkoj, Šišlјaviću, Orebiću i Korčuli.

Posljednji isprāćaj naše drage s. Alemke bio je u četvrtak, 20. listopada 2016. u 11,40 sati na groblju Miroševac. Nakon sprovoda je bila sveta misa zadušnica u samostanskoj kapeli Blažene Hozane u Trnju.

Gospodin joj bio vječna nagrada! Počivala u miru Božjem! (www.dominikanke.org)

SAHRANA S. ALEMKE RUŽA

U četvrtak 20. listopada, bio je sprovod s. Alemke Ruža, na zagrebačkom groblju Miroševac. Sprovodne je obrede vodio o. Alojz Čubelić, OP, a bili su zajedno s njim i druga braća dominikanci (p. Ivica Tomljenović, p. Lujo Jeđut, p. Zvonko Džankić, p. Vjeko Lasić, fr. Reginald Diklić), kao i dijecezanski svećenici (vlč. Alojzije Žlebečić, vlč. Domagoj Vuletić i pregradski župnik vlč. Mikec). Nakon sahrane je bila sveta misa u našoj samostanskoj kapeli koju je predvodio o. Čubelić, uz asistenciju p. Jeđuta i vlč. Mikeca. Sprovodu i svetoj misi nazočila je i rodbina s. Alemke: dvije njezine sestre s obitelji, a također i neki župljani iz Virja gdje je s. Alemka provela jedan dulji period života, (od 1969 do 1976).

Tijekom pogreba, o. Čubelić se osvrnuo na stvarnost našega života s posebnim osvrtom na s. Alemku, sljedećim riječima:

o. Alojz Čubelić:

Nerijetko ljudi dolaze u takve situacije koje su po svojoj naravi krizne, dakle, kada im se čini da ne mogu dalje s onim što posjeduju, kada se u njima nešto takoreći slomi i kad im se čini da nema rješenja na to što se u njima nataložilo. To je onaj izričaj bespomoćnosti i svojevrsnog beznađa. To su događaji koji, htjeli to priznati ili ne, mogu ići i u jednom i drugom smjeru. Nekada je riječ o tome da nešto novo izraste, neki novi pogled na svijet, život i samoga sebe. To su događaji koji pokazuju da život shvaćamo i prihvaćamo ozbiljno, da se on ne može gledati jednostavno izvana, nego naprosto iznutra. Trebalо bi sebe uhvatiti u tom nutarnjem htjenju, u onome što se izražava riječima da neki život može biti svijetao, da neki život može biti plodan, da neki život može biti privlačan. Nekada pak odluka ide u drugom smjeru. Tada se čini da je život sve drugo od onoga što svaki dan vidimo, osjećamo i doživljavamo. I takvi događaji svakoga kroz njegov život prate. Takav život nije zaobišao ni pokojnu sestru Alemku Ružu. Nekada nam se čini da smo gospodari života, da je sve u našim rukama i da znamo kamo idemo, jer nam je ta, neka svjetla budućnost osigurana. Ukoliko smo zdravi, ukoliko o drugima ne ovisimo, čini se, da se većina života tako odvija. Kao redovnici i redovnice molimo, obavljamo različite poslove, jedemo, pijemo i naprosto živimo. Životom velikim dijelom diktiramo i usmjeravamo ga prema vlastitom nahođenju. Pa onda se počnu umnažati nevolje, bolest, nas počne nagrizati, taloži nam se gorčina jer stvari ne idu onako kako bismo htjeli, i vidimo da više ništa nije onako kako smo predviđali da će biti i vjerovali da će se događati. Ta nemoć, ta beznadost, ta potištenost, kao da smo se pretvorili u posve drugu i neprepoznatljivu osobu. Zato i danas molimo, posebice za pokojnu sestru Alemku, koja se tijekom živo-

ta neprestance trudila biti bliža Bogu i braći i sestraru ljudima. Kao i svatko od nas, vjerojatno je i ona imala svojih falinga, promašaja, ishitrenih odluka i poteza. No, to danas, kao iz neke vječne perspektive ostavljamo postrance, stavljamo u zagradu, i molimo dragog Boga da joj bude Onakav kakav On uistinu jest, blag, milosrdan, dobar i sama Ljubav. Pokoj vječni daruj joj Gospodine, i svjetlost vječna svjetlila joj. Počivala u miru Božjem. Amen

Za vrijeme svete mise zadušnice, s. Slavka se ukratko osvrnula na životni tijek s. Alemke, ovim riječima:

s. Slavka Sente:

Nakon duge i mukotrpne borbe s bolešću, u utorak 18. listopada 2016., preselila se u vječnost naša draga s. Alemka Ruža, u 84. godini života i 61. godini redovništva.

Rođena je 18. travnja 1932. u Novakovcu (Međimurje), župa sv. Jakova, od oca Mirka i majke Marije rođ. Čeh.

Osnovnu je školu završila u rodnom mjestu. Kao zrela djevojka, u 21. godini života, (6. svibnja 1953.) odlučila se za redovnički život i izabrala samostansku zajednicu sestara dominikanki u Korčuli. Tu je primila redovničko odijelo 8. svibnja 1954. Prve je zavjete

položila 9. svibnja 1955., a doživotne 2. listopada 1960.

Svoje je redovničko poslanja obavljala u više naših kuća i samostana, negdje dulje negdje kraće: u Žrnovu, u Splitu (sv. Martin), u Virju, Rogaškoj Slatini, Šišlјaviću, Orebiću, Korčuli, Ranjenom Isusu, a najveći dio u zagrebačkoj zajednici Bl. Ozane, gdje je, evo, završeno nje- no ovozemno putovanje i djelovanje. Na svim mjestima gdje je živjela, glavna joj je služba bila skrb za liturgiju, odnosno sviranje i pjevanje za vrijeme svetih misa, kao i uređenje crkve i oltara. Upravo joj je taj dodir s liturgijskim predmetima davao inspiracije za vješto krojenje i šivanje crkvenoga ruha: boromejke, albe, oltarnike, i sve ostalo. Po tome je bila nadaleko poznata i tražena.

Mnogi su također primijetili da je imala posebnu sućut za siromahe, posjećivala osamljene i pomagala im koliko i kada je mogla. Budući da je rođena kao blizanka, uvijek se kod nje osjećala čežnja za ispunjenjem te praznine što ju je u njoj ostavila njezina sestra Jelica.

S godinama su dolazile zdravstvene teškoće s koljenima i s kukovima, zato se morala podvrći operaciji. Zbog svega toga je zadnjih godina, bila vezana uz kuću, točnije, uz svoju sobu, kapelu, blagovaonu. No, nije joj bilo nikada dosadno, znala se zabaviti vrijednim štivom, molitvom, a stanicu Radio Marije gotovo nije

gasila; s njima je ustajala, s njima provodila dan, s njima utočila u san.

Voljela je molitvu, meditaciju, krunicu. Željela je biti prava redovnica, a isto je željela da to budu i svi oko nje.

Njezini zadnji mjeseci prošli su u potpunoj šutnji. Nije, naime, mogla više govoriti. Gledala nas je svojim bezazlenim očima, ponekad bi se nasmiješila kad je prepoznala osobu ili čula što joj govore. I mi smo gledale nju kako joj srce otkucava pravilne ritmove, kako njezina pluća normalno izmjenjuju udah i izdah, a ipak nismo mogle s njom uspostaviti komunikaciju. Ona je tu, a ipak na neki način odsutna. Gdje je? Što li proživljava u takvu stanju?; ostat će nam tajna. Mogle smo se samo pitati: Što reći na smiraju jednog života? Uostalom, tko bi se usudio analizirati nečije misli, riječi i djelovanje? Svatko, naime, komentira o onome što vidi, sa svoga stanovišta, polazi od svog načina razmišljanja? A je li to odgovara životu koji smo mogli samo motriti, bez mogućnosti proniknuti u njegove dubine? Nisam sigurna.

Preostaje nam u poniznosti i iskrenosti srca izreći samo činjenice kojima smo bili svjedoci i koje ne smijemo previdjeti i prešutjeti. To je istina o jednom životu, o jednoj konkretnoj osobi koja se zvala sestra Alemka Ruža. I ime i prezime odaju nešto posebno, lijepo, dragocjeno.

- (alem-kam, dragi kamen, narodno ime za dijamant; ruža, miomirisna kraljice cvijeća).

- Božja je Providnost odredila da s. Alemka s nama, sestrama dominikankama, čini jednu duhovnu i tjelesnu cjelinu, dijeli s nama ovo razdoblje života, naš bijeli dominikanski habit i dominikansko poslanje, a opet, svaka je na svom području tako različita, u punoj slobodi duha. Tajanstvena je ta spoznaja, puna izazova, premišljanja, odlučivanja.

Dani što smo je provele zajedno sa s. Alemkom bili su nam prožeti zajedničkim brigama, poslovima, žalostima i radostima, ali nadasve molitvom i željom da što skladnije i predanije služimo Bogu, Redu i Narodu.

Jesmo li u tome uspjele? Moramo priznati da nam je u svemu tome s. Alemka bila česti korektiv. Rado se pozivala na ljubav kao osnovno načelo svakog zajedničkog života. Imala je pravo, jer ćemo svi, prema Isusovim riječima, jedino po tome biti suđeni.

Draga s. Alemka, vi već sada gledate, kao u ogledalu, kakav je bio vaš doprinos boljem svijetu, većem zajedništvu i svetosti zajednice. Mi to ne znamo, ali nadamo se da će nas vaše molitve i dalje pratiti u našem ovozemnom putovanju, kako bismo mogle jednoga dana zajedno s vama ponovno zahvaljivati i slaviti Onoga koji nas je oduvijek volio i sada k sebi doveo.

Počivajte u miru!

RODBINA O s. ALEMKI

Spontani razgovori

Za vrijeme karmine, rodbina s. Alemke ukratko se osvrnula na njezin život:

Rozika - najmlađa sestra: Svaki tjedan, kad još nije bila bolesna, ona me zvala na telefon i razgovarale smo. Ja sam puno mlađa od nje, ona je 1932., a ja sam 1939., ne znam puno o njoj kad je bila kod kuće, samo znam da je voljela biti sama i moliti.

Sestra, blizanka, Jelica: Kaj reći za Moniku? Bilo nas je osmero braće i sestara. Sada sam ostala samo ja i Rozika. U našoj se kući molio, išlo se u crkvu, naš otac je bio sakristan. Mi smo uvijek išle u crkvu i u zboru smo pjevale. Monika je dolazila kod nas na godišnji odmor punih 27 godina. Uvijek je kod nas dobrodošla. Mi smo si bile nerazdružive. Svatko ima svoje poteškoće, ali moramo se s tim nositi. Kad smo, ja i moj muž, slavili, prije tri godine 60 godina braka u jednom restoranu, bio je tamo i bivši predsjednik Josipović. On nam je došao čestitati, ja sam se iznenadila. Onda nas je pital: „Recite mi, gospodo, kako ste izdržali 60 godina braka?“ A ja mu velim, - vjerujte mi, nek me Bog sluša: „Gospodine predsjedniče, hvala Vam lijepa, nema ništa bez tolerancije, nema bez praštanja, sa svim tim se učvršćuje ljubav. Kad smo se jednom zakleli na vjernost, nema više promišljanja je li mi se sviđa ili ne, hoćemo li i dalje biti skupa ili ne. Treba držati do svoje riječi. Ja ne znam kak ste vi, ali mi smo, evo vidite, u braku šezdeset godina, i nikada nismo propustili misu nedjeljom i blagdanima. Nikako

da nismo propustili niti molitvu. Zato smo još tu gdje jesmo.“

A on je na to samo rekao: „Eto, sad ja to moram reći svojim roditeljima“.

Ja ne znam zašto je to rekao, ali ja sam mu rekla po istini.

Pitate me kako se Monika odlučila za samostan?

Kod nas su patri u Čakovcu. Oni su svake nedjelje imali ili doručak ili ručak pri nama. Kad su naši roditelji imali 50 godina braka, patri su došli na tu svečanost. Moj brat je imao harmoniku. Svirali su, to je bilo društvo! Patri su bili kod nas kao doma. Oni su bili franjevci. Djelovali su na tu omladinu. I neki su se odlučili za samostan ili svećenike. I moja sestrična, prezime Ovčar, je isto otišla u Korčulu, ali ona se kasnije vratila doma. Poslije je išla druga, Dolović Alberta, ona je rodbina od moga supruga. Mi smo kršćanska obitelj i mi svake nedjelje idemo na misu i razgovaramo s patrom. Monika je od djetinjstva voljela molitvu, možda je sve to pomoglo da se i ona odlučila za samostan. Makar smo blizanke, ona je bila drugačija od mene. Nikada nije htjela ići na zabave. Bila je povučena. Kad bi mi išli na kakvu zabavu ona je radije išla u crkvu i to čak dva puta u nedjelju, ujutro i navečer. I to pješice. A crkva je bila udaljena šest kilometara.

Šogor Franjo: Ispričat ču vam jednu zgodu što je bilo s njom. Ja sam se s njezinom sestrom, Jelicom, mojom budućom suprugom, upoznao i dogovorili smo se da ćemo ići skupa na zabavu blizu Čakovca. Dogovorili smo se gdje ćemo se sastati, na jednom mjestu. Dođem ja tamo z biciklom, i idem prema njoj, a ona samo ide naprijed, uopće me ne gleda. Ja sam se iznenadio, zaustavim je i pitam: No, dobro, kam sad ideš? Tek kad je progovorila video sam da to nije prava..., da je to njezina sestra Monika. One su si bile tak slične da je nisam prepoznao. Tak smo se nasmijali i uvijek se toga sjetim.

Uvijek je rado dolazila k nama. Bila je tu kak doma, nikad nismo imali nikakve sporove, zafrkavali smo se. Morala je posluhnuti sve što smo mi rekli (ha, ha...).

Sestra Jelica: Ona je dolazila k nama 27 godina. Svi smo si mi dobri, ali ona je najradnije dolazila k nama, a ja sam je rado primila i ona je bila jako zadovoljna kod nas.

Tihana – pranećakinja s. Alemke: Ja sam bila još mala kad je dolazila kući. Uvijek sam imala nekakvo strahopoštovanje prema njoj zbog haljine na njoj. Kad god bi došla posjetila je i nas, lijepo smo se družili. Davno je to bilo. Zadnjih godina nije više dolazila, nije mogla, ali ostala mi je u lijepom sjećanju. Učila nas je moliti.

Šogorica Veronika: s. Alemka je i nas posjećivala. Moj pokojni muž, njezin brat, Pero, svaki dan je molio krunicu. U tome su si bili slični. Nikada nije propustio misu i molitvu. Za razliku od nje, on je bio veseljak, svirao je harmoniku, razveseljavao ljude. Volio je svoju sestru Moniku, kad god je išao u Zagreb, posjetio ju je i njoj je to bilo dragoo. Pravo se veli, 'krv nije voda'.

s. Alemka u Virju

Svjedočanstvo iz Virja o s. Alemki

U konstelaciji provođenja Drugog vatikanskog koncila, povoljnih društvenopolitičkih prilika u Virje dolazi časna sestra Alemka. Njezina služba bi bila sakristanska, vođenje crkvenog zbara i sviranja orgulja. Istiniti provoditelj koncila je župnik Ivan Vragović (iz Virja odlazi na visoki položaj u Zagrebačkoj nadbiskupiji).

U Šemovcima pokraj Virja postoji crkva-kapela u kojoj glavnu brigu vodi obitelj Kopas, pa i sakristansku službu. To omogućuje suradnju župnika i sakristanske službe u Virju i Šemovcima te susret s časnom Alemkom. U iskrenosti odnosa uočavamo da sestra doživljjava poteškoće. Otpor daje postojeći orguljaš (koji i nema zbara) sprečavajući pristup orguljama, a i „glavna“ cvjećarka u sakristiji prijekim okom gleda sakristanku. Trebalо je proteći vremena da sestra u potpunosti može vršiti ove dužnosti. Uočavamo da i gospodarstvene prilike otežavaju svakidašnji život. Našeg dječaka –učenika Krešimira dajemo u glazbenu poduku, time joj

je omogućeno da prima i druge učenike. Budući da smo mi radnici u javnoj službi sve administrativno državne poslove pomažemo joj rješavati.

Budući da je švelja i vezilja predlažemo joj da za nas (filijalu) počne izrađivati koncilsko crkveno ruho, prvenstveno misnice-boromejke, a onda i drugo. Uspjelom akcijom uz izradu i za župnu crkvu stvorili smo mogućnost da je svojim radovima mogla sudjelovati na Svećeničkim tečajevima u Zagrebu (znamo da je crvena misnica danas u nekadašnjoj katedrali u Skradinu). Svojom nastupom, ponašanjem i osmjehom osvajala je ljude. Njezino djelovanje temelj je današnjeg postojanja redovnica Dominikanki u Virju. Nešto od toga opisano je u knjizi *Sestre Dominikanke u Virju*.

Uz dužno poštovanje i u zajedništvu vjere srdačno Vas pozdravljamo!
Šemovci, 7.studenzi 2016.g.

Vladimir Kopas

Još o s. Alemki iz knjige: Dražen Podravec:
SESTRE DOMINIKANKE U VIRJU, str. 88-90,
95, 98

- U Virje dolazi s. Alemka Ruža (1968.) i već iduće godine postaje starješicom kuće. Bila je vrlo poduzetna – uređuje kuću i kapelicu te osniva radionicu za izradu crkvenoga ruha. Kao orguljašica, u suradnji s novim župnikom Ivanom Vragovićem, preuzima vođenje crkvenoga zbara od dotadašnjega orguljaša g. Pajce. On je bio već star čovjek, ali nikako nije želio ostaviti posao orguljaša pa je došlo do velikih nesporazuma.
- S. Alemka vrlo se dobro uklopila u život župe i filijala (1969). Ljudi su je poznavali i cijenili i više pomagali redovnicama. Nije prezala ni od kakvoga posla i često je u polju pomagala poznanicima, a oni su zauzvrat pomagali obrađivati sestarsku zemlju.
- Krešo Kristić, iz Šemovca, polazio vježbe glasovira kod s. Alemke (1073). Isto je tako poučavala malog Davora Sertića.
- s. Alemka je ostala je u Virju kao orguljašica do ljeta 1976., a u Virje je došla s. Leonija Bralić.
- Sestra Alemka uložila je velik trud kako bi ishodila dozvolu od Duhovnoga Stola da sestre u Virju dobiju svetootajstvenog Isusa u svojoj kući (1980). (...) danas imamo lijepu malu kućicu koja se ni po čemu ne razlikuje od drugih seoskih kuća, ali čuva u svojoj minijaturnoj kapelici Kralja kraljeva. Za njen opstanak mnogo se borila i život joj izborila s. Alemka. Sve svoje umjetničko umijeće prenijela je u nju. Sadanje sestre sretne su da im ona pruža nove i nove snage i inspiracije za rad.

(sabrala s. Slavka Sente)

Sjet na s. Alemku

Još jedna knjiga života je zatvorena (4. ove godine u Kongregaciji SAČ.)

Tajna života samo u ljubavi se krije, ako se sve reči smije!

Ipak nešto iz mog vlastitog zapažanja, jer smo pod istim krovom živile.

Ne znam točno kada je došla iz kapele Ranijenog Isusa u naš samostan u Trnju, ali samo se sjećam da je došla bolesnih koljena. Tražila je specijalistu za operativni zahvat, pa je u Lovranu uspjela oba koljena operirati. Nakon svega toga dobro se oporavila i mogla je hodati stabilnije, ali posljedice nisu izostale. Cirkulacija, bolovi samo njoj znani, uzrokovali su nerješive probleme i teškoće svakodnevnog života. Nosiла se ona sa svim okolnostima dosta teško, pošto nije mogla udovoljavati svim svojim fizičkim i psihičkim zahtjevima.

Zadnje dvije godine nastali su poremećaji s pamćenjem, dosta se gubila i bivala nestabil-

na. Onda je k tome još i prije godinu dana pala, dobro se natukla. U Traumatološkoj bolnici su sanirali što su trebali, ali ona to nije shvaćala da tako mora biti. Sve poskidala i po svom! Hoće hodati, a nestabilna je i gubi orijentaciju. Opet je padala, a i bolovi su bili prisutni. Još joj je preostalo – krevet, malo sjediti, ležati i uz pomoć sestara njegovateljica tako nastavila. Nije bila svjesna što joj se događa. Nakon par mjeseci pojavile su se i druge tegobe, pa ju je Hitna odvela u bolnicu. Nakon dvadesetak dana vraćaju je kući, premda joj se stanje nije popravilo. Dapače, s teškim dekubitusom i sondom u nosu za hranjenje. Povremeno je bila prisebna, otvorila bi oči i gledala u sliku Milosrdnog Isusa, ali bez riječi. Kad sam bila kod nje, nešto bi joj rekla, ali ona niti je čula niti govorila. I tako prije mog odlaska u toplice, 9. 10. 2016., pozdravila sam je, molila za nju Milosrdnog Isusa i na čelo joj stavila znak križa. Ona je stalno gledala u sliku!

Nakon 8 dana s. Silvestra mi pošalje sms poruku da je s. Alemka loše. Nastavila sam moliti za nju i eto, dok sam bila u kapelici, u toplicama, oko 15 sati, javili su mi da je s. Alemka preminula. U četvrtak je tamo bila sveta misa koju sam namijenila za nju. Mislila sam da će je naći kad se vratim iz toplica, ali ona je otišla!

Zatvorila se knjiga njenog života. Tajna je, ostala su sjećanja na nju. Sve drugo samo je zna-no njoj i Bogu. Neka joj On bude utjeha i vječni mir za sve patnje i bolove, posebno kraj života.

Počivala u miru Božjem!

s. Milanka Nakić

IVANA MEKJAVIĆ

29. 12. 1966. – 10. 09. 2016.

- nećakinja s. Beninje –

U subotu 10. rujna, u večernjim satima, premnula je u bolnici Rebro u Zagrebu Ivana Mekjavić, nećakinja naše č. Beninje Mekjavić. Rođena je 29. prosinca 1966. u Splitu, od oca Ivice i majke Andjele rođ. Krstulović. Kao prvo i jedino dijete bila je radost i ponos svojih roditelja i cijele rodbine. Već je u djetinjstvu pokazivala svoju izuzetnu nadarenost, osobito u matematici. Nakon Osnovne i Srednje škole krenula je na Građevinski fakultet u Zagrebu, kojega je s odličnim uspjehom završila. Nadobudna i željna znanja, nije se zadovoljila samo diplomom, upisala je doktorat kojega je uspješno obranila 1995.

S najvećom je preciznošću izrađivala razne projekte, po čemu je bila prepoznata i na Građevinskom fakultetu gdje je radeći brzo napredovala u struci. Njezin glavni mentor, dr. Jure Radić, povjeravao joj je goleme i delikatne projekte, koje je ona s najvećom pomnjom izvršavala. Može se reći da je čitav život radila i živjela za budućnost. Čim bi koji projekt bio dovršen i predan izradi, Ivana je već konstruirala i stvarala nove nacrte. Zanimljivo je da su njoj, kao ženi, bili povjereni vrlo složeni projekti betonske konstrukcije. Očito da se Ivana nije dala pokolebiti. Odradila je sve zadatke besprijeckorno, što su joj morali svi priznati.

Studiozna, savjesna, dobroćudna, tiha, mogli bismo nabrajati još mnogo drugih dobrih osobina i kvaliteta, ali i to je dovoljno da se divimo i njoj kao i cijeloj obitelji Mekjavić koja je iznje-drila jednu takvu stručnjakinju.

Ivana je bila veoma pažljiva i prema svojoj teti Beninji, dominikanki, koju je rado posjećivala i izvještavala o svom studiju, o svojim napredovanjima, ali i o svojim teškoćama. Znala je dobro da njena teta Beninja, s krunicom u ruci, zaziva Blaženu Djericu i cijelo nebo da joj pomogne. I nije se prevarila. Nebo joj je podarilo mudrost i snalažljivost kakvu rijetki imaju. Došavši u Zagreb, kao mlada studentica, pa

profesorica, doktorica, docentica, Ivana je znala uvijek sačuvati svoje djevojačko dostojanstvo, slobodu i vjeru. Umjesto noćnih izlazaka, koristila je svaki trenutak za studij, za molitvu.

Vješto je tražila i našla stan, opremila ga, uredila i tada se mogla još mirnije i intenzivnije predati svom znanstvenom, istraživačkom i pedagoškom radu. Ivana je voljela svoj posao, svoje zvanje, bila je sretna zbog svojih uspjelih projekata, ali istodobno odviše samozatajna da bi se njima ponosila i javno isticala.

No, ovaj predani i naporan rad ipak je previše iscrpljivao njen slabašno tijelo. I kad je bila u punom zamahu svoga stvaralaštva, u 'sredini svojih godina', Ivana se teško razboljela. Morala se podvrći operacijskom zahvatu, nakon kojega se prilično oporavila, barem je tako izgledalo. Ali očito, ne dovoljno. Nakon relativno kratkog vremena, bolest se počela vraćati i još agresivnije napadati Ivanino nježno tijelo. Ona se borila svim silama da je svlada, ali, nažalost, nije uspjela. Ovu je bitku izgubila u subotu 10. rujna, 2016. Koje li slučajnosti - samo dva dana kasnije nego njezin glavni mentor, dr. Jure Radić.

Kad god je trebala kakvu izvanrednu pomoć, rado joj je došla iz Splita njena majka, Andjela. A za vrijeme bolesti, ostala je trajno uz nju, do zadnjeg trenutka. Ne treba ni govoriti koliko joj je značila majčina prisutnost, njezina briga i pomoć u svakom pogledu. U teškim joj je trenucima njezina dosjetljiva ljubav bila jedini oslonac i sigurnost. Premda je, po sebi, tužna slika kad majka bdije nad svojim umirućim djetetom, ipak u ovom slučaju ne smijemo

previdjeti milosrdnu Božju providnost koja je majci Andjeli dala snagu, brižnost i zdravlje da se može posve posvetiti svojoj bolesnoj Ivani. Neka bude blagoslovjen Bog zbog tih darova, neka bude blagoslovjen i zbog tete Beninje i svih onih koji su Ivanu s ljubavlju pratili i pomagali joj na razne načine. Molimo ga, usrdno, neka dragu Ivanu uvede u prostranstva svoga milosrđa i dobrote!

Pogreb Ivane Mekjavić bio je u Splitu, u petak 16. rujna. Sprovodne je obrede vodio p. Luka Prcela, dominikanac. On je, opraštajući se od Ivane rekao:

p. Luka Prcela:

Ponajprije ovdje nazočnoj majci Andjeli, barbi Josipu, teti Vinki, teti č. s. Beninji, rođacima Petru i Dariji i ostaloj rodbini, iskrena sućut.

Ja ne znam koja je bila ura kad me č. s. Slavka nazvala da mi javi vijest da je preminula Ivana. Ja samo znam da sam stao i zadrhtao i da to nisam primio kao običnu informaciju i da je nisam registrirao samo u svom umu nego u svom srcu i duboko se poput strijеле, poput groma, poput munje zabilo u moju dušu i gotovo da nisam mogao vjerovati. I saznavši da će ipak ja voditi ovaj sprovod, stalno su mi se vrtile pjesnikove riječi po glavi, u mome srcu: „Kad umire čovjek svijet bi morao stati i zadrhtati težinom tuge, težinom bola. Kad umre čovjek zemlja postaje dublja za jednu jamu i crnija za jednu ranu. Kad umre čovjek zemlja postaje ljudskija ...“ itd. Ja znam pokojnu Ivanu dok je kao dijete, sa svojim ocem, dolazila u ovu

crkvu sv. Dominika, tamo negdje sedamdesetih do osamdesetih godina, svake nedjelje. Bila je s njim gore na koru. Znam da je bila izvrsna učenica, znam da je fakultet završila na vrijeme, sve krasno, divno i bajno. Znam da je bila asistentica pokojnom Juri Radiću. Znam da je umrla samo par dana poslije njega, kao njegova nasljednica. Nije bila samo asistentica i docentica, nego je bila i izvanredni profesor, iako dosta mlada. Znam da je imala puno planova, puno radila, da je bila marljiva, da je ostavila tragove svoga uma, svoga srca, da je gradila mostove koji uvijek spajaju ljude na raznoraznim obalama. I tako je preminula. Ja znam da se u moje srca zabila ta strijela, ta munja, ali ne znam kako se zabila u srce ovdje njezine majke Andele. Vjerujem da je u njezinu srcu nastala tama kao što piše u Evanelju, da je 'tama nastala po svojoj zemlji, da se zemlja potresla, da je sunce pomrčalo, da se hramski zastor razderao po sredini?' I kad sam jučer htio razgovarati s Andelom preko telefona, onda mi reče, ne znam tko i kako, da ona ipak ne može. Ne može jer je prožeta tugom, boli, teško joj je, muka joj je. Ja ne znam kako joj je sada, ali prolazeći tu

pokraj nje, rekao sam neka je Bog utješi. Ja sam i počeo ovaj sprovod riječima apostola Pavla: *Blagoslovjen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, Otac milosrđa i Bog svake utjehe koji nastješi u ovoj našoj nevolji.* Eto, draga Andela, ja se nadam da je Ivana sada u novom nebu, u novoj zemlji. Otputovala je tamo gdje nema ni tuge, ni jauka ni boli, kao što smo čuli u knjizi Otkrivenja. Ja se nadam da će ona i dalje moliti za vas i biti s vama, jer fizička blizina zaista ne znači gotovo ništa, a ljubav preskače sve moguće granice. Ona prodire u srca ljudi, ona veže, spaja, i nekad smo bliži kad smo daleko nego kad smo blizu. I zato, ja vas ne želim sada tješiti nekim posebnim, svojim ljudskim riječima. Neka vaša utjeha bude Bog u kojega je vjerovala Ivana, u kojega je vjerovala Andela, u kojega i vi ovdje nazočni vjerujete i u kojega svi mi vjerujemo. Zato, pokoj vječni daruj joj Gospodine.

Prof. dr. Tomislav Kišiček. – kolega s fakulteta:

Cijenjena obitelji, rodbino i prijatelji...

Kada smo saznali tužnu vijest da nas je zaувijek napustila naša kolegica Ivana, nitko nije mogao vjerovati. Znali smo da je bolesna i da je na liječenju, no nitko nije sumnjao da se neće vratiti na Građevinski fakultet. Bila je veliki borac, uporna i pouzdana i nikad nije dovela u pitanje svoje obveze na fakultetu.

Naša kolegica, izv. prof. Ivana Mekjavić, Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu upisala je 1985. godine. Diplomirala je s odličnim uspjehom 1991. godine nakon čega je zaposlena kao znanstveni novakinja na Zavodu za konstrukcije Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na čijem je čelu bio prof. dr. sc. Jure Radić. Pod mentorstvom prof. Radića magistralala je 1996. godine, a doktorirala je 2004. godine. Tijekom poslijediplomskog studija osim znanstvenim, bavila se i nastavnim te stručnim radom. Sudjelovala je u nastavi iz više predmeta vezanih uz mostove, betonske konstrukcije te prednapeti beton na Građevinskom fakultetu i na Tehničkom veleučilištu u Zagrebu.

Dana 7. Studenog 2007. godine, Ivana je

izabrana u znanstveno-nastavno zvanje docent, te je vodila predavanja iz predmeta Betonske konstrukcije 2 i Prednapeti beton, a posljednjih godina, kao dio Katedre za betonske i zidane konstrukcije sudjelovala je u više predmeta s te katedre. 2013. godine izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje izvanredni profesor.

Kao mlada inženjerka dala je doprinos obnovi ratom porušene domovine Hrvatske sudjelujući u projektima obnove Međunarodnog središta hrvatskih sveučilišta u Dubrovniku, izradi idejnog i glavnog projekta Masleničkog mosta, projektiranju obnove ratom porušenih naselja, te brojnim revizijama projekata nadvožnjaka na hrvatskim auto-cestama. U svom radu bila je vrlo temeljita i detaljna, uvijek je imala strpljenja za studente i njihove probleme te im pomagala u izradi završnih i diplomskih radova. Čak i kada je odlazila na brojne terapije nije propuštala niti jedno predavanje ili dogовор s kolegama i studentima.

Život je nepredvidljiv, ponekad nam se čini okrutan i nepravedan no valjda tako mora biti. Tješeci se s time da ju je dragi Bog uzeo k sebi jer je bila dobra osoba, kako se ne bi mučila na ovome svijetu, u ime svih studenata i djelatnika Građevinskog fakulteta u Zagrebu izražavam Vam iskrenu sućut, a tebi Ivana neka ti bude laka ova hrvatska gruda. Počivala u miru... (T.K.)

p. Luka:

Zahvaljujem Tomislavu Kišićeku koji je sigurno dobro poznavao Ivanu. Sigurno je njezina rodinka bila ponosna, slušajući ove riječi, što je sve Ivana učinila u svom kratkom životu. Eto, neka Bog nagradi njezin trud. Uputimo se u miru. Napominjem da će misa zadušnica za pokojnu Ivanu biti odmah nakon sprovoda u crkvi sv. Dominika, na Pazaru.

Za vrijeme mise zadušnice, p. Luka je još jednom pozvao nazočne na molitvu da Gospodin svima onima koji tuguju zbog Ivane, skine kamen tuge s njihova srca, i da vjeruju da se Ivana preselila tamo gdje s oka svaka suza nestaje, gdje nema više ni tuge, ni jauka ni boli. Prožeti tim mislima pomolimo se za pokojnu Ivanu:

- ¤ Gospodine Isuse Kristu, upravo smo čuli da si ti svoga prijatelja Lazara pozvao u život, nagradi životom vječnim našu pokojnu Ivanu, molimo te.
- ¤ Gospodine Isuse Kristu, Ivana je na krštenju primila klicu vječnoga života, daj da ta klica postane stablo vječnoga života, molimo te.
- ¤ Ivana se često hranila na gozbi tijela i krvi tvoje i u ovoj crkvi i u Zagrebu i gdje god je dolazila, pozovi je k stolu svoga kraljevstva, molimo te.
- ¤ A nas koji se sada i ovdje molimo za pokoj njezine plemenite duše, krijepi stalno utjehom vjere i nadom u vječni život, molimo te.

Gospodine Bože, čuj i usliši ove naše zazive. Po Kristu Gospodinu našemu.

U srijedu, 12. listopada održana je na Građevinskom fakultetu u Zagrebu, komemoracija za Ivanu. O njenu zauzetu i stručnom radu govorili su dekan fakulteta prof. dr. Neven Kuspilić, prodekan prof. dr. Tomislav Kišićek i prof. dr. Darko Meštrović, koji je najviše s Ivanom radio.

Draga Ivana, počivaj u krilu milosrdnog Oca
i Nebeske Majke Marije!

s. Slavka Sente

Prof. dr. JURE RADIĆ

1953. – 2016.

Nakon duge i teške bolesti, u utorak 10. rujna 2016. preminuo je, u 63. godini života, prof. dr. Jure Radić. Pokopan je u svom rodnom mjestu, u Baškoj Vodi.

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić predvodio je u utorak, 13. rujna 2016. godine sprovodni ispraćaj pokojnog dr. Jure Radića na zagrebačkom groblju Mirogoj. U svojem je nagovoru Kardinal rekao kako će moći pokojnog dr. Radića pamtitи kao čovjeka koji je kršćanskim vjerom i životnim optimizmom svim žarom svoga srca svjedočio ljubav prema obitelji, Crkvi i Domovini.

Bio je veliki ljubitelj života i promicatelj obitelji. To svoje uvjerenje potvrdio je vlastitim životom. S kakvom je samo radošću govorio o svojoj unučadi i ponosno isticao da ih do sada ima sedamnaestero – kazao je Kardinal, dodajući kako Pokojnik nije bio samo pripadnik Katoličke Crkve, već je svoju vjeru poznavao i svoju Crkvu istinski ljubio. Podsjetio je na njegovo zauzimanje u teškim godinama Domovinskog rata, kao i na sudjelovanje u organizaciji te pripremi pohoda svetog pape Ivana Pavla II. Hrvatskoj.

Iznimno je zaslužan, nastavio je Kardinal, za sklapanje ugovora između države Hrvatske i Svetе Stolice koje je za Republiku Hrvatsku potpisao kao predstojnik Državnog povjerenstva za odnose s vjerskim zajednicama.

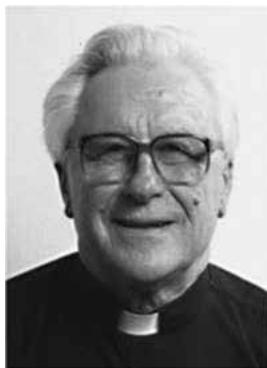
Zadnjih je mjeseci, iskušan bolešću, znao ponavljati kako sada bolje vidi ono što je važnije u životu. Dobri Bog ga je i na taj način premio za veliki Susret. A sluga Božji kardinal

Franjo Kuharić, kojega je naš Pokojnik veoma poštivao, naglašavao je da je smrt sveti trenutak rađanja za vječnost – zaključio je Kardinal, moleći da Pokojnik u vječnosti doživi radost susreta sa svetima i mučenicima iz hrvatskog naroda, a posebno s blaženim Alojzijem Stepincem, kojega je za života osobito štovao. – zaključio je kardinal Bozanić.

Dr. Jure Radić bio je jedan od najbližih suradnika prvoga hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana, predstojnik Ureda, sveučilišni profesor, ministar obnove i razvoja i predsjednik Uprave IGH. Novi Maslenički most njegov je najpoznatiji, ali i najviše osporavan projekt. Radić je također projektirao Pelješki most, te nadzirao gradnju mosta Dubrovnik.

Rođen je 15. rujna 1953. u Baškoj Vodi. U osnovnoj školi bio je jedan od najboljih učenika. Srednju školu pohađao je u Makarskoj. Nakon toga odlazi u Zagreb gdje upisuje Građevinski fakultet, a istodobno sluša i tri godine laičke teologije i Više bogoslovne škole.

Nakon fakulteta završava postdiplomski studij mostogradnje. Do 1979. bio je asistent na Građevinskom fakultetu, nakon čega postaje tajnik Društva hrvatskih građevinskih konstruktora. Od 1987. pa sve do 1989. na dužnosti je predstojnika katedre za mostove. Dok je bio na toj dužnosti nadzirao je gradnju dubrovačkog mosta. Od 1991. predsjednik je Skupštine zagrebačkog sveučilišta. U međuvremenu je imenovan pomoćnikom ministra znanosti, tehnologije i informatike, a vrlo brzo i ministrom tog ministarstva. (AA)

Mons. BRANKO IVANJKO

- 1929. - 2016. -

U petak 22. srpnja 2016., u svećeničkom domu Sv. Josip u Zagrebu, preminuo je mons. Branko Ivanjko u 87. godini života i 60. godini svećeništva. Svetu misu i sprovodne obrede predvodio je, u ponedjeljak 25. srpnja 2016., u Pregradi, mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački.

Mons. Branimir Ivanjko - rođen je 2. rujna 1929. u obitelji oca Ćirila i majke Ivke rođ. Šparavec. Imao je osmero braće i sestara – Leopold, Ivan, Aleksandar, Zita, Vilma, Marija, Zdravko i pokojni Marijan. Mons. Ivanjko zaređen je za svećenika 29. lipnja 1957. Od 1958. do 1963. obavljao je službu župnog vikara u Mariji Bistrici. Pregradski župnik bio je od 1963. do umirovljenja 2005. godine. Na samom je početku, novi je župnik Branko započeo u Pregradi vrlo aktivno pastoralno djelovati na svim područjima, od okupljanja mlađih, obnove crkvenih objekata do izgradnje novih, što je u ono vrijeme bilo gotovo nemoguće poslanje. Župa Marija Bistrica, gdje je pet godina bio kapelan i župa Uznesenja Blažene Djevice Marije u Pregradi zasigurno su bile snažna duhovna

inspiracija njegove svećeničke Marijanske pobožnosti. Upravo je Marija za njega bila ona unutarnja snaga zbog koje je poduzimao tolike akcije, duhovne obnove i misije, a da ne govorimo o svibanjskim pobožnostima koje bi u mjesecu svibnju prožele cijelu župu. Vjernici su se okupljali subotom oko raspela i kapelica, a mladi bi pjevali i predvodili pobožnosti.

Posebno poglavje njegovog svećeničkog djelovanja bila su pregradska hodočašća na Mariju Bistrigu. To je hodočašće u svijesti župljana Pregradske župe bilo oduvijek posebno istaknuto, a pokojni monsinjor Branko doveo ga je do kulminacije. Tako bi 4. kolovoza, neovisno na koji dan pada, kolona od nekoliko

desetaka autobusa krenulo na Bistrigu, a u velikoj pregradskoj procesiji znalo je biti i do 400 djevojaka u bjelini. Stoga nije ni čudo da je u na poseban način u njihovom svećeničkom radu značajno mjesto zauzimao lik velikog marijanskog pape svetoga Ivana Pavla II.

U međuvremenu je 1981. godine vršio i službu privremenog upravitelja župe u župi Kostel. Za njegov požrtvovni rad Papa ga je nagradio počasnim naslovom monsinjor. Kardinal Franjo Kuharić tom prigodom piše vlč. Branku: „Zbog vašeg rada i života, zbog vaše odanosti crkvi, zbog prilika u kojima živate i pastoralno radite, Sveti Otac ubrojio vas je među svoje počasne kapelane s naslovom monsignjora.“

Nakon prestanka župničke službe u Pregradi odlazi u samostan sestara karmeličanki u Poredje gdje ostaje do 2016. godine, kada zbog bolesti odlazi u bolnicu i u svećenički dom na Kaptolu, u Zagrebu. U svojoj župničkoj službi vjenčao je 1427 parova mlađenaca, 3379 župljana primio je sakrament krštenja, a u vječnost je ispratio 2281 župljanina. - istaknuo je, između ostaloga pregradsko-tuheljski dekan, vlč. Milan Juranić.

U ime svih župljana, od mons. Branka se oprostila vjeroučiteljica, Marija Kajba. Ona je, između ostaloga rekla:

„Svojim pristupom i nemetljivim radom brzo ste u župljanima Pregrade pronašli suradnike i s njima počeli duhovnu i materijalnu obnovu naše Pregradske župe. Župa Pregrada

do Vašeg dolaska ima uz našu župnu zagorsku katedralu još tri velike i spomenički vrijedne kapele, kako na župnoj crkvi, župnom dvoru i kapelama, još je vidljiv vaš rad u obnovi vrijednih spomenika kulture, a za nas vjernike znak naše vjere i vjere naših predaka. Uz te postojeće objekte sagradili ste uz veliku žrtvu i muku još tri kapele. Na srcu vam je svakako najviše bila kapela na Kunagori, naše Gospe Kunagorske. Vjerojatno ste bili prvi među župnicima koji je na župi, staru gospodarsku zgradu pretvorio u **samostan časnih sestara dominikanki**, ali su u njemu našli svoje utočište mnogi stari, bolesni i zaboravljeni. Ploča koja još i danas стоји na toj zgradi govori o vašoj velikoj svećeničkoj ljubavi i dobroti, niste napisali na toj ploči svoje ime i godinu kada ste učinili to veliko djelo, već ste napisali: „Po križu u raspetima, po žrtvi nadom u spašenima, uvijek smo u službi Bogomaterinstva – u ovom domu razli se dar Bogoposinstva.“ Potrebno je i danas stati pred tim natpisom i promisliti njegovo značenje i vidjeti vašu svećeničku poniznost.

Koliko je poštovanje mons. Branko imao prema sestrama dominikankama vidi se i iz njegovog oporučnog pisma, što se čuva u župskom arhivu.

KONAČNA OPORUKA SVEĆENIKA BRANIMIRA IVANJKA

Ja, Branko Ivanjko, svećenik sa stanom i službom duhovnika u samostanu karmeličanki u Poredju, želim oporučno izraziti svoje osjećaje i molbe. Pri punoj svijesti ovom oporukom zahvaljujem Bogu, Majci Božjoj, svetom Aleksiju, mojem imenjaku, i svim svecima koji su moji zagovornici, ponajviše svetoj Brigitu, što su mi pomogli izmoliti ustrajnost u svećeničkom zvanju i životu, koji se približava devedesetoj godini. Želio bih da moji posmrtni ostaci budu sahranjeni u svećeničkoj zajedničkoj grobnici u Pregradi, koju sam sagradio za pokoj više svećenika. Oni, koji bi htjeli bilo kakvim ukrasima i vijencem ukrasiti moj grob, neka u ime toga udijele prilog za siromahe. U granicama

mogućnosti molim mjesnog župnika, pastoralne vijećnike i sestre dominikanke, da se brinu kako bi zbog milosrđa Božjega, bilo godišnje odsluženo nekoliko svetih misa za pokoj moje duše. Na poseban način **zahvaljujem časnim sestrama dominikankama: Leopoldini, + Amati, Kalisti, Leoniji, Ljubomiri, Mileni i svima ostalima koje su u Pregradi službovale, te moju župničku službu podupirale, te molitvom i pokorom moje svećeništvo podržavale.** Pozdravljam i zahvaljujem svim ljudima dobre volje, svim vjernicima iz ovog pregradskog

kraja, a ponajviše mojim predragim pregradskim župljanima. Zahvalujem im iz svega srca za svu dobrotu koju su mojoj osobi i mojoj službi kao svećenika iskazivali. Molim sve župljane u župama gdje sam kao svećenik djelovao da me ne zaborave u svojim molitvama i zagovorima na način spomena koji se od vajkada bilježe iz nedjelje u nedjelju. Iz vjere život je blagoslovjeni put u uskršnje. Zato moli čineći dobro.

Vlastoručno Branimir Ivanjko, svećenik.

U Poredju, petak 1. travnja 2016.

Vjerujemo da mons. Branko sada nastavlja moliti i zagovarati za sve one s kojima ga je Providnost na bilo koji način povezala. I sestre dominikanke su bile među njima. Zahvaljujući upravo vlč. Branku Ivanjku, one su ponovno došle u Pregradu 1964. i tu djelovale kao katehistice, sviračice, domaćice, uvijek u izvanrednim odnosima sa župnikom Brankom. Zbog svega toga one će se trajno sjećati u molitvama svog velikog dobročinitelja, župnika vlč. Branka Ivanjka. Počivao u miru!

s. Slavka Sente

ANTONIJA (Tona) PRČIĆ, rođ. Malagurski

10. 01. 1923. - 4. 11. 2016.

- sestra s. Borislave -

U devedeset trećoj godini zemaljskog života, pozvao je Gospodar i Darovatelj života, staricu majku, baku i sestru Antoniju Prčić, r.

Malagurski sebi u vječnost. Pošla je svom vjernom mužu, Paji i sinu svećeniku, Ivici, da ono što je ovdje na zemlji bilo jedno, opet bude spo-

jeno za cijelu vječnost. Bilo je to u petak, 4. studenog u večernjim satima, kad je pripremljena svetom Popudbinom i pažnjom njezine djece, napustila svoje ispaćeno tijelo i ušla u *radost Gospodara svoga, da po riječima Isusovim, primi plaću koja joj je pripravljena od postanka svijeta!*

U zadnjih par godina sve je rjeđe odlazila u crkvu, a od tada ustrajno je čekala Božanskog Gosta u svojoj kući, gdje je molitvama i žrtvama ispunjala dane. Gospodin joj je ispunio zadnju želju, da je bila nazočna kod vjenčanja unuke Marije sa Brankom, novim članom njihove obitelji. Sve su je više napuštale fizičke snage, pa sam je kod zadnjeg susreta našao u krevetu sa ožiljkom na licu od zadnjega pada. Dok je tijelo slabilo, bilo je sve očitije njezino jačanje u Bogu. Prihvaćala je ulogu anđela čuvala svoje obitelji za koje je molila i srcem ih pratila. Riječima Knjige tužaljki, možemo suobličiti njezin život: *Dobar je Gospodin onom koji se u Njega pouzdaje, duši koja ga traži.* Pokojnica se nije dala odvojiti od svoga Boga i od svega onoga što je ponijela iz svoje obitelji. Znala je biti hrabra i čvrsta u svojim stavovima, želeći zadržati staveve Izajije proroka koji viče: *Gle, ovo je Bog naš, u Njega smo se uzdali, On nas je spasio!* Takvi ne umiru koji imaju prorokovu vjeru. Također je Pavao poručio: *Ako umrjesmo s Kristom, vjerujemo da ćemo živjeti s Njime! Jer, patnje sadašnjega vremena nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati u nama!* Ona sad više ne mora vjerovati, jer su joj se otvorile oči duše. Ugledala je Onoga komu je više od devedeset dvije godine bila kći ljubljena i dijete Božje. Sad je postigla obećanje koje je Gospodin obećao onima koji budu u Euharistiji blagovali Njegovo presveto Tijelo i pili Njegovu prolivenu Krv, da će imati život vječni i da će ih On uskrisiti u posljednji dan.

Neka nam to bude potvrda, da su *anđelima slični, i sinovi uskrsnuća i sinovi Božji.* S tom vjerom utvrđeni oprostimo se od vjerne župljanke, čestite majke, bake i sestre, dok se ne ispune i naši dani kad ćemo se zauvijek družiti тамо gdje s oka nestaje svaka suza. Do tada, neka nas povezuje vjera u nebesku domovinu, i ljubav

koja nikad ne prestaje! Pokoj vječni daruj joj Gospodine! I svjetlost vječna neka joj svijetli! Počivala u miru!

vlč. Bela Stantić

In memor... ---

Bog je k sebi pozvao svoju službenicu, Tonu Prčić, rođenu Malagurski, dana 4. studenoga 2016.

Za života odana Božja službenica Tona, rođena je 10. siječnja davne 1923. godine. Rođena je u kršćanskoj obitelji. Njena mnogobrojna obitelj vodila se Božjom ljubavlju. Bogu zahvalni za ono što imaju, sve životne poteškoće su prihvaćali i rasli su u vjeri. Njena prvobitna obitelj iznadrila je redovničko zvanje jedne njene mlađe sestre, s. Borislave Malagurski.

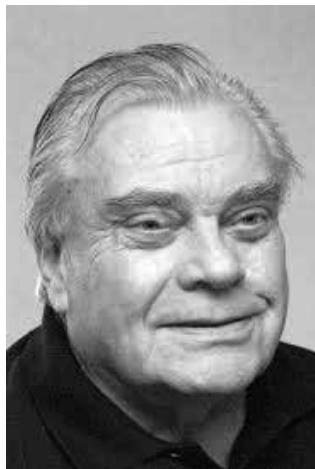
Svoju novu obitelj koju je osnovala, sada također s pokojnim suprugom Pavlom Prčić, gradila je na temeljima kršćanstva. Svoju djecu stavili su u okrilje Crkve. Najstarijeg sina, Ivana, darovali su Crkvi i on je postao svećenik. Za svojega života privodio je ljudi učenju Isusa Krista i velikodušno je gradio crkvu. Svoje župljane u više župa gdje je živio i djelovao okupljao je oko Isusa Krista. Njega i drugo dvoje djece pratila je molitvom i žrtvama da rastu u vjeri. U svom dugom životu bila je skromna i brižna za svoju obitelj.

Pre 10 godina počele su je napuštati životne snage. Svakodnevno sudjelovanje na misnom slavlju zamijenila je molitvama u kući, a svetu misu pratila je putem TV ekrana. Svakog prvog petka čekala je da je pohodi župnik i donese živog Isusa u svetoj hostiji. U poslednjoj bolesti okrepljena svetim sakramentima, tiho je preminala sledećeg dana.

Molimo se da joj dragi Bog bude milostiv i da ne sudi po pogreškama već po dobrim djelima i svedočenju.

VHD

ANĐELKO KLOBUČAR

akademik, glazbenik
1931. – 2016.

U nedjelju 7. kolovoza preminuo je, u 85. godini života, najznačajniji skladatelj današnjice, prof. Andelko Klobučar. Rođen je u Zagrebu 11. srpnja 1931. godine. Komemoracija mu je bila na Muzičkoj Akademiji u Zagrebu 31. kolovoza 2016. u dvorani Blagoje Bersa. Sprovod je bio u četvrtak 1. rujna 2016. na Mirogoju, a vodio ga je zagrebački pomoćni biskup mons. Ivan Šaško.

Gotovo je cijeli svoj život posvetio ‘kraljici instrumenata’, orguljama. Za odabir tog instrumenta presudan je bio snažan dojam što ga je na njega, kao 14-godišnjeg dječaka, neposredno nakon rata, 1945. godine, ostavio jedan koncert orguljaša **Mladena Stahuljaka**. Ubrzo će postati poštovatelj, učenik, a kasnije i veliki nasljednik i ostalih zagrebačkih orguljaša-skladatelja **Franje Dugana, Franje Lučića i Albea Vidakovića**. Kod potonjeg je učio orgulje u srednjoj glazbenoj školi Lisinski.

KOMEMORACIJA za Andelka Klobučara na MA u Zagrebu, 31. kolovoza 2016.

U srijedu 31. kolovoza 2016. održana je na Muzičkoj akademiji komemoracija za pokojnog Klobučara. Od omiljenog i dugogodišnjeg profesora Muzičke akademije i profesora emeritusa Sveučilišta u Zagrebu, oprostio se dekan

Muzičke akademije **Dalibor Cikojević**, Od kolege akademika iz razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju, u ime **Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti** oprostila se **Koraljka Kos**, glavni tajnik Hrvatskog društva skladatelja **Antun Tomislav Šaban**, te Klobučarev dugogodišnji kolega i prijatelj, akademik **Frano Parać**.

Svatko je sa svog stanovišta iznosio znane i manje znane pojedinosti o najvećem hrvatskom glazbeniku i skladatelju.

Akademkinja **Kos** istaknula je u svom govoru ukorijenjenost Andelka Klobučara, između ostalog i crkvenog glazbenika, u hrvatsku katoličku glazbenu tradiciju, te podsjetila i na njegov muzikološki rad na revitalizaciji hrvatske glazbene baštine.

Andelko Klobučar je studirao je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Usavršavao se u Salzburgu i Parizu kod Andréa Joliveta. Od 1956. radio je kao srednjoškolski nastavnik u Zagrebu. Bio je dugogodišnji profesor teorijskih predmeta na Muzičkoj akademiji u Zagrebu: od 1968. kao docent, a od 1983. do umirovljenja 2006. kao redoviti profesor. „Djelovao je i kao vrlo uspješan orguljaš u domovini i inozemstvu. Više od dvadeset godina bio je stalni orguljaš Stolne crkve (katedrale) u Zagrebu (od 1958.).

gdje je svake nedjelje njegova maštovita improvizacija okrunila svečano bogoslužje, vraćajući nas u doba kada je u Liverpulu orguljaо Dietrich Buxtehude, od kojega je naš Andđelko slijedio nadimak Buxtehude ili naprsto Buxt. Posebno se isticao kao promicatelj i obnovitelj hrvatske crkvene glazbene baštine, pri čemu je slijedio uzorne prethodnike cecilijanskoga potreta, poglavito Franju Dugana, Franju Lučića i Albu Vidakovića. Kao skladatelj i orguljaš najviše je pridonio orguljskoj glazbi. Pisao je zborске skladbe, komorna glazbena djela i filmsku glazbu. Bio je član Hrvatskoga društva skladatelja, Hrvatskoga društva glazbenih teoretičara te počasni član Hrvatskoga društva glazbenih umjetnika. Od 1992. bio je redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.“ - istaknula je akademkinja Koraljka Kos.

Antun Tomislav Šaban osobito je istaknuo Klobučarovu skromnost, poniznost i bratsku susretljivost prema svima, od studenata do najstarijih kolega. „Bio je učitelj glazbe, ali isto tako je svima nama bio i učitelj skromnosti, učitelj poniznosti, koji je prihvatio sva svoja ograničenja takvima kakva jesu. Nije mu to spriječilo da bude kreativan, niti mu je to oduzelo životno veselje. Bio je u potpunosti posvećen svojoj glazbi i kao izvođač i kao autor.“ – rekao je prof. Antun Tomislav Šaban.

Kao dugogodišnji kolega i prijatelj, akademik **Frano Parać** ponudio je okupljenim poštovateljima Andđelka Klobučara osobito dirljivu sliku vječnog nevinog, u glazbi zaigranog dječaka, a istodobno neupitnog velikana hrvatske glazbene umjetnosti koji je obilježio svoje vrijeme. „On je komunicirao na jedan način sa najmlađim kolegama, kao i sa nama starijima. Njemu nisu bile bitne godine, jer ih ni on nije na sebi osjećao. Njegova glazba je toliko snažna, njego opus je ne samo obujmom velik nego je i značajan. Rekao bih da je obilježio vrijeme i da neki pojedinci će možda tek analizirajući njegov opus razumjeti i

eventualno uočiti koji značaj je on imao u svom vremenu. Da, za mene je Andđelko Klobučar velikan hrvatske glazbe. Njegova glazba, njegov život, njegova skromnost, njegova dobrota, njegovo to ‘dječaštvo’, samozatajnost, sve su to karakteristike koje će pamtitи svi koji su ga poznavali.“ – rekao je Parać.

Lijep i dostojan umjetnički doprinos memoraciji dali su orguljaš **Pavao Mašić**, svirajući ulomke iz “**Pjesme stvorova**”, jednog od Klobučarovih orguljskih kapitalnih opusa, te vokalni ansambl **Antifonus** pod ravnjanjem **Tomislava Fačinija** otpjevavši dva Klobučarova madrigala na stihove **Borivoja Pavlovića**.

Klobučar - profesor na Institutu za crkvenu glazbu

Andđelko Klobučar je bio profesor na Institutu za crkvenu glazbu “Albe Vidaković” od 1963. g. Pamtit će ga mnogi naraštaji polaznika Instituta kao samozatajnog profesora, bez puno riječi. Umjesto njega govorila je glazba, pomno prebirana pod njegovim prstima. Klobučar je odigrao važnu ulogu kao urednik glazbenih priloga u časopisu Sv. Cecilija, na Institutu za crkvenu glazbu “Albe Vidaković” KBF, od 1969. Uspješno je sudjelovao kao znanstvenik na znanstvenom skupu koji je organizirao Institut za crkvenu glazbu “Albe Vidaković” na KBF, zatim na proslavi 100. obljetnice časopisa Sv. Cecilija, na proslavi 900. obljetnice Zagrebačke nadbiskupije.

Orguljaško djelovanje prof. Klobučara

Orguljaško je djelovanje započeo u crkvi sv. Ivana u Novoj Vesi kao srednjoškolac, gdje je

osnovao muški zbor još za gimnazijskih dana. Bio je neko vrijeme orguljaš i u župnoj crkvi sv. Obitelji na Kanalu.

Održavao je samostalne koncerte, i sudjelovao na priredbama Instituta za crkvnu glazbu. Kao orguljaš nastupio je i u mnogim zemljama: u Austriji, Njemačkoj, Italiji, Engleskoj, u bivšem SSSR-u (u Litvi), Poljskoj, Mađarskoj, Francuskoj (u prvostolnoj crkvi Notre Dame u Parizu), a u domovini valjda ne postoji orgulje na kojima nije svirao.

„Poput svojih velikih francuskih uzora, Klobočar je orgulje tretirao u prvom redu kao koloristički instrument, postavši i sam veliki majstor registracije, izvlačeći iz svakog instrumenta maksimum izražajnosti i bogatstva zvukovnih boja. Sve je to neprestano dokazivao i kao skladatelj i kao orguljaš ne samo na domaćoj, nego i na međunarodnoj koncertnoj sceni.“ (B. P.)

Klobučar - skladatelj

Iza Andelka Klobočara ostaje jedan od **najvećih opusa** u hrvatskoj ozbiljnoj glazbi. Istančano mjesto zauzimaju **skladbe za orgulje**, te sakralna djela: mise, oratoriji, kantate i zborovi. Posebno valja spomenuti **Papinsku misu iz 1994.** godine nastalu u povodu 900. obljetnice Zagrebačke biskupije i prvog dolaska pape **Ivana Pavla II.** u Hrvatsku, praizvedenu na zagrebačkom hipodromu, na najvećem euharistijskom slavlju u hrvatskoj povijesti.

Velik i važan opus Klobočar je napisao i za razna druga glazbala, komorne sastave i orkestar.

Povodom njegovog 85. rođendana, objavljen je prvi svezak Klobočarovih skladbi za orgulje u nakladi Katoličkog bogoslovnog fakulteta i Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu. Nastavak tog projekta bit će najbolje moguće priznanje velikom i važnom opusu velikog orguljaša i skladatelja, te izraz zahvalnosti velikom umjetniku i čovjeku.

Premda je kao čovjek bio izrazito samoza-tajan, skroman i vječiti samac, Andelko Klobočar je dobio brojna priznanja, među kojima su nagrade Ivan Lukačić (1991), Milka Trnina (1970), Josip Slavenski (1985), Vladimir Nazor

(1990), Nagrada grada Zagreba (1996), te odlikovanje Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića.

Područje duhovne i liturgijske glazbe

Za područje duhovne i liturgijske glazbe skladao je popijevke (Ti Gospodine ljubiš sva bića, Smiluj mi se Gospodine, Uskršnju pastir dobri, Dijete nam se rodilo), pripjevne psalme, poklike Evanđelju, himne (npr. Ti srca blag istražuješ), potom glazbu za djecu (Zlatnu harfu), motete (Otče naš, Se dan, Isus že), marijanske koreale, Večernje (Blažena Dj. Marije, Nedjeljnu), kantate (Preminuće sv. Franje), Euharistijsku molitvu u misi s djecom, itd.

Skladao je osam misa (za Euharistijski kongres, dolazak Pape u Hrvatsku, Staroslavensku misu, misu za tri nejednaka glasa). Njegova glazba prenosila je njegovu istinsku pobožnost svima onima koji su je slušali. To je jedinstveno postignuće među našim skladateljima u hrvatskoj glazbi. Kao dugogodišnji glavni orguljaš zagrebačke katedrale, predavač na Institutu za crkvnu glazbu, kolaudator gotovo svih hrvatskih obnovljenih i novoizgrađenih orgulja u proteklih pola stoljeća, te skladatelj, Andelko Klobočar dao je neizmjerno velik doprinos obogaćivanju hrvatske liturgijske i sakralne glazbe, a potaknut praksom crkvenog orguljaša razvio je do najviše razine i umijeće improvizacije. Orgulje su najbolje i najljepše opisivale njega samoga, njegovu vjeru i poniznost.

SPROVOD Anđelka Klobučara na Mirogoju, 1. rujna 2016.

Sprovodne obrede na Mirogoju, u četvrtak 1. rujna 2016., predvodio je pomoćni zagrebački biskup mons. Ivan Šaško, a svetu misu zadušnici, istoga dana, u zagrebačkoj prvostolnici, za pokojnog akademika Klobučara, predvodio je kardinal Josip Bozanić. On je zahvalio akademiku Klobučaru na svemu čime je zadužio hrvatsku crkvenu glazbu.

Akademik Zvonko Kusić:

U ime Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, na sahrani se od akademika Klobučara oprostio njen predsjednik, akademik Zvonko Kusić, nazvavši ga „vrhunskim glazbenikom, umjetnikom, kolegom, učiteljem i velikim čovjekom.“ Podsjetio je da je Klobučar bio član Akademije ukupno 28 godina. „Njegov impozantan autorski opus istovremeno sadrži sakralne skladbe izvođački pristupačne puku kao i niz komornih partitura koje iskazuju sofisticirano iščitavanje i tome primjerenu najvišu izvedbeno-interpretacijsku razinu što uspijeva samo rijetkim. Orgulje su najbolje i najljepše opisivale njega samoga, njegovu vjeru i poniznost. U narodu je desetljećima bio prisutan po brojnim, opće prihvaćenim i prelijepim liturgijskim i pučkim crkvenim napjevima koji se svakodnevno pjevaju u hrvatskim župama i crkvama na misnim slavlјima i svečanostima. U baštinu je ostavio, danas tako rijetki i potrebiti osjećaj

za sveto i uzvišeno u glazbi i umjetnosti uopće. Neizmjerno mu je velik doprinos obogaćivanju hrvatske liturgijske i sakralne glazbe. (...) On se uvrstio u red najznačajnijih ličnosti i onih velikana koji su gradili i promicали ugled naše umjetnosti i kulture, te zadužili bivše, sadašnje i buduće generacije koje će s ponosom čuvati uspomenu na njega i njegov rad. Svojim djelom zadužio je hrvatsku umjetnost i kulturu te hrvatski narod na čemu mu vječna slava i hvala”, zaključio je akademik Kusić.

Biskup Ivan Šaško:

Draga braćo i sestre, ovdje smo da bismo Bogu zahvalili za Anđelkov život, za njegovo služenje i ljubav koju je navještao i svjedočio. Ušao je u puno života đaka, glazbenika, svećenika i redovnika, istančanih znalaca i usputnih slušatelja njegovih skladbi. Ovdje smo da bismo nje му rekli, hvala! Ja to činim i u ime zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića, naše Zagrebačke nadbiskupije i Crkve u hrvatskoj domovini.

„Svaki od nas, na svoj način, duguje zahvalnost Anđelku Klobučaru za darovanu i dvostruko svjedočanstvo koje ostaje preludijem kršćanskoga života. On je bio vjernik i onda kada su se drugi bojali, i onda kada su se drugi vjere sramili. Njegova je vjera bila istaknuta i u vremenu komunizma, dok su mnogi zanijekali svoju vjeru i pripadnost Bogu i Crkvi. On je i tada živio u Gospodinu. Drugo je svjedočanstvo njegov

umjetnički, raskošni glazbeni izražaj darovan Crkvi. Nije živio sebi, nego nam je darivao glazbenu molitvu, živu u glasu Crkve koja pjevajući i svirajući slavi Gospodina. Bio je među onima koji su vrhunsko umijeće ugradili u liturgiju, pozoran na njezinu nutarnju narav, ne namećući sebe, nego čuvajući smisao liturgije Crkve. Samo on i Gospodin poznaju ta dva svjedočanstva do kraja, uvelike sačuvana u glazbenim

zvucima, osobito u glazbi orgulja, kroz koje, u njegovim skladbama nije prolazio tek zrak, nego dah Božjega Duha.“ (...) I nigdje ne ostaje živjeti spomen na nekoga čovjeka tako snažno kao u molitvi, u liturgiji i njezinoj glazbi. I baš zato što nije živio sebi, i baš zato što liturgijsku glazbu nije stvarao po svojoj vjeri, nego po vjeri Božje riječi, po vjeri Crkve, njezin spomen živi u molitvi i slavljima nas koji ostajemo na zemlji u sigurnosti da su po Kristu nebo i zemlja, prolaznost i vječnost povezani, te da je po Kristovu vazmu i po našoj vjeri u njegovo uskrsnuće ostvaren zagrljaj Nebeskoga Oca i svijeta. (...) Nekako zamišljam da je pokojni Andelko pred Gospodina donio srce ispisano životnom partiturom i da je pjevušeći *Tebe žeda duša moja*, ponizno ušao u Božji zagrljaj, moleći Gospodina da ispravi po koji notni zapis, te čvrsto vjerujem da u zajedništvu svetih pjeva ***Vječna je ljubav njegova.*** I odande sada sluša našu molitvu i pjesmu zemlje koju sve naše pogrešno otpjevane životne melodije, uz sav naš nedostatak sluha i nas mijenja u ljude koji su se spremni mijenjati po mjeri Kristova dara i njegove nove pjesme. (...)

Zato, mada ispunjeni sjetom, radosno slavimo ovaj kršćanski sprovod, ponavljajući isповijest iste vjere u kojoj je živio, radio i umro naš brat u Kristu, Andelko. Tim je darom orošena i hrvatska domovina koja samo po nesebičnosti i pogleda usmjerena dalje od zemaljske prolaznosti može živjeti radosnu novost u kojoj ima mesta za svakoga čovjeka, jer svaki je čovjek odraz Božje ljubavi. – zaključio je biskup Šaško.

Tonči Matulić:

Od Andelka se Klobučara, u ime KBF Sveučilišta u Zagrebu, a osobito u ime ICG „Albe Vidaković“, oprostio dekan dr. Tonči Matulić. On je javno izrazio „svoj neizreciv ponos i svoju neizmjernu zahvalnost što smo imali za bliskog suradnika, podupiratelja, suputnika, za prijatelja, prenositelja upravo božanske umjetnosti, glazbe, na mlade generacije, ali nadasve našeg dragog prijatelja, maestra Andelka. On je zapo-

čeo predavati na ICG „AV“ od samog njegovog osnutka 1963. – ‘64. godine prošloga stoljeća. Njegovi su bili kontrapunkt, polifona kompozicija i improvizacija na orguljama. U toj je ulozi pedagoga i profesora zadužio sve što danas po hrvatskim crkvama, ali i ne samo njima, svira na orguljama. I ne samo to, nego je i primjerom u sakralnoj skladbi, u liturgijskoj skladbi zadužio hrvatsku liturgijsku, glazbenu i sakralnu baštinu toliko da zasigurno negdje i sada, diljem *Lijepe naše*, a i šire, netko negdje pjevuši njegovu crkvenu skladbu. Od 1969. godine bio je urednik glazbenoga priloga u časopisu za crkvenu glazbu *Sveta Cecilija*, i tako sve do 2000. godine. U katedrali je počeo orguljati od 1954. godine, a glavni orguljaš zagrebačke prvostolnice je od 1958. do 2004. Dakako, ponosni smo i zato što je od 1947. na 1948. učio orguljati kod našeg pokojnog maestra, čije ime naš Institut nosi, Albe Vidakovića. ...

Dragi naš maestro, dok Vas preporučujemo Milosrdnom Ocu Nebeskom da Vas ubroji među svoje orguljaše, neka vam otvorи vrata da mognete uživati svu vječnost svirajući vječne Božje orgulje i na njima vječnu Božju orguljsku patinu. Neka Vam je, stoga, laka ova suzama i krvlju natopljena hrvatska zemlja koju ste Vi oplemenjivali tako čudesno orguljskom svirkom. I neka Vam Gospodin, po svome milosrđu iskazanu u Isusu Kristu udijeli vječni pokoj. Amen.

In memoriam

VIS ZNAK POBJEDE S LJUBAVLJU SE SJEĆA I ŽALI ZA SVOJIM GITARISTOM NEDOM ODRLJINOM

VIS Znak pobjede je osnovan 17. 04. 2013. godine, nastankom nove župe Presvetog Srca Isusova u Košutama. Na poticaj tadašnjeg župnika, don Darija Čorića, skupina mlađih se okupila počela svirati i pjevati na slavu Trojedinog Boga. Krenuli smo s pjevanjem svaki četvrtak na klanjanju pred Presvetim i nedjeljom na svetoj misi i tako dan danas.

Prvih dana osnivanja benda bilo je samo par mlađih osoba, a budući da nitko nije znao svirati gitaru, sjetili smo se Nede i znajući za njegovu dotadašnju aktivnost u župi, usudili smo se pozvati ga da nam bude gitarista. Iako je bio dosta stariji od nas, nismo sumnjali u njegov pristanak. I, hvala Bogu, od našeg poziva, pa sve od njegovog iznenadnog odlaska k vječnom Ocu, Nede j bio s nama i uveličavao svaki naš nastup, druženje, susret, te se usudimo reći da je bio „otac“ benda. Nede je bio stup benda, autoritet koji je zadobio svojom blagošću, vredinom, voljom za svakom novom pjesmom, za svakim novim nastupom, susretom, i bio je uzor svima nama, jer je zračio pozitivnošću, pa smo se mnogo puta mi ostali upitali odakle mu ta snaga, energija, taj blagi i vedri duh. Kod nje ga nismo imali prilike vidjeti onaj izraz na licu: „danasmijelošdan!. Zaista, bio je poseban. Tako poseban, da je teško riječima to opisati.

I da se samo prisjetimo naših proba, i kako

to ide s nama mladima; bezbroj prijedloga, bezbroj nesuglasica, naš Nede prisutan u svemu tome strpljivo gledajući na sve nas kao na svoju djecu, samo bi mirno promatrao i s vjerom u nas čekao da se „ohladimo“.

Koliko god puta smo se sastajali, bio je s nama, nikad nismo osjetili nekakvu negativnost, hladni, mrzovoljni pogled ili pak čuli povišeni ton na mlade. Za njega to nije postojalo.

Nakon napornog dana punog radnih obveza, nije mu bilo teško doći na probe i svirati i po tri sata, bez naslućivanja ikakvog umora, napora, što se kod mlađih znalo primijetiti. Nede je uživao u svakoj odsviranoj noti. Volio je pjesmu, Boga, volio je nas. Dok je bio s nama osjećali smo se sigurnije, imali smo podršku koja svakoj mlađoj osobi treba, podršku starije, ozbiljnije, čvrste i ohrabrujuće ruke. Puno nam je značio. Bio je dio svakog od nas, tako miran, a tako snažan duh. Taj vedri, blagi, a s druge strane snažni duh imao je samo naš dobri Nede, i taj njegov vedri duh ostao je prisutan među nama, kao podrška za svaki korak naprijed. I u tom duhu i dalje slavimo Boga, s nadom da i Nede s nama i dalje svira iste note, gledajući nas iz Kraljevstva nebeskoga.

Jelena Klapež
Voditeljica benda

In memoriam

NAŠA ČASNA SESTRA BERNARDA MARA LUKAČ

“U maloj boci špirit stoji”

Evo, upravo ova izreka sažima u potpunosti lik i djelo č. s. Bernarde.

Bila je časna sestra dominikanka, vjeročitelj, pisac, članica Matice Hrvatske, intelektualka, odgojitelj a prije svega prijatelj. Sve se to nalazilo u njenih skromnih metar i povisine, koje je ona redovito korigirala svojim cipelama. U našoj je župi provela 18 godina aktivno sudjelujući u životu i odgoju mnogih generacija. Naučila nas je moliti, tražiti pomoć i utjehu u Bogu. Naučila nas je dostoanstvu, opiranju životnim vihorima, kako s dostoanstvom podnijeti poraz, kritiku, ukor, s veseljem prihvatići život i radovati se izazovima. Naučila nas je darivanju svog slobodnog vremena i sposobnosti za doprinos zajednice.

Borila se za svakog učenika i pokušala mu dati do znanja da je svaki čovjek vrijedan. Neumorno je radila na uključivanju djece kroz hodočašća, priredbe, promocije knjiga, predstave, pa čak i folklor. Bilo da se radi o Prvoj Svetoj Pričesti, Krizmi ili nedjeljnoj misi,

svatko prisutan bi imao dojam da je važna karika lanca bez koje se ne može. Iznimno je voljela djecu, a djeca su voljela nju. Sve do posljednjeg ispuštenog daha, ona je radila i nije niti u jednom trenutku dopuštala da bolest njome ovlada.

Prošlo je četrnaest godina od njene smrti, a ni u jednom trenutku nemam dojam kako ona nije više tu. Njene riječi, savjeti, geste još uvijek su živo prisutne. Iz dana u dan prepoznajem stvari koje sam naučila od nje i kako vrijeme prolazi, sve mi dragocjenije postaju.

Danas, kada se nađem u teškim trenucima, svjeća i molitva na njenom grobu pružaju mi utjehu i ohrabrenje. Vjerujem da je svojim trudom i radom zaslžila Raj, iako nije proglašena ni sveticom ni blaženicom, za mene je ona i dalje moj najveći zagovornik na Nebu.

Maja Duspara
(Izvor: Župni list Gospe Fatimske,
Žir, Split, 2016, str.)

Svetost u dominikanskom redu

Može li se uopće govoriti o svetosti u dominikanskom, franjevačkom ili karmelskom redu, o svetosti laika ili svetosti redovnika? Svetost je sveobuhvatnija od svih podjela jer ovisi o ljubavi koja nema granica, u sebi nema podjela, nesebična je, daruje se i žrtvuje za druge. Ona je plod Duha Svetoga, božansko-ljudski način ljubavi. *Ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan* (Rim 5,5). Ljubav smo primili, darovana nam je i nemamo je pravo zasužnjiti jer jedino o nama ovise plođovi davanja i razdavanja.

Samo ljubav ovaj svijet čini ljepšim, boljim, svetijim, jer *ljubav je velikodušna, dobrostiva je ljubav, ljubav se ne hvasta, ne nadima se; nije nepristojna, ne traži svoje, nije razdražljiva, ne pamti зло; ne raduje se nepravdi a raduje se istini; sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi. Ljubav nikada ne prestaje.* (1 Kor 13, 4-8)

Komu je ljubav mjerilo življenja, postojanja i djelovanja, taj se iz trenutka u trenutak supričiće Kristu Gospodinu, taj je svet.

Već u Starom Zavjetu Jahve svoj izabrani narod poziva na svetost potičući ga na čuvanje odredaba i zapovijedi: *Budite, dakle, sveti, jer sam svet ja!* (Lev 11,45). Isus traži savršenstvo ljubavi koja se proteže i na neprijatelje i progonitelje, traži kristolikost, traži one koji će ga pustiti u svoj život da On po njima bude prepoznatljiv, zapažen, vrijedan nasljedovanja.

I u dominikanskom redu mjerilo svetosti je količina ljubavi na kojoj počiva zdanje svakog poziva i Reda u cjelini. Istina, jedni su se posvetili propovijedajući, drugi poučavajući, jedni uz bolesničke krevete, drugi s kuhačom u ruci, jedni opet prikovani uz invalidska kolica, drugi aktivni do zadnjega trenutka svoga života; jedni se nisu pomakli iz svoga samostana, a drugi su svako malo vremena mijenjali mjesto boravka i djelovanja. Za jedne je znao cijeli svijet, druge poznaje samo njihova najbliža okolina. To Bogu

nije važno. Važna mu je nježna, odana ljubav, ljubav koja čini čuda tamo gdje jest, u granicama u kojima to može. Ljubav koja u svakom čovjeku dotiče Boga i svijetom prolazi sretno, s mirom u duši, sa žarom u srcu i željom da što više duša približi Bogu, da u njima zapali plamičke ljubavi. To je poziv dominikanca i dominikanke. Sve i svakoga pred Boga donose, zagovaraju za ovaj svijet pun rana, muka i problema. Ljubav nije idila, ona prečesto traži žrtvu i odricanje, samozaštajnost i poniznost, a ljudi ljubavi za sve to imaju volje i snage jer ih crpe iz Onoga koji je bio jučer, danas i bit će sutra. Čovjek ispunja i oplemenjuje vrijeme darovima koje je primio i samim sobom, svojim vremenom, dobrotom i ljubavlju čime polaze temelje vječnosti koja ovisi o posijanome u vremenu. Vrijednost vremena i vječnosti ovisi o meni i o tebi, o našem odnosu prema Bogu, prema čovjeku i prema nama samima.

Sveci nisu ljudi prošlosti. To su ljudi koje i danas susrećemo u svome domu, na ulici, na

radnom mjestu. Ljudi su to koji zajedničke nam datosti žive na drugačiji način, koji svoje vrijeme već danas uranjaju u vječnost, od napora i suza ne bježe ako time drugima čine dobro, koji Božju riječ uzimaju ozbiljno i uvijek se za Boga i Božje opredjeljuju.

Tisuće i tisuće svetaca dominikanskog reda, oni proglašeni svećima i oni koji nisu proglašeni, prodoše ovim svijetom čineći dobro, svjetleći svojom dobrotom i mudrošću, dovodeći ljude Bogu i donoseći Boga čovjeku. Nije važno što su, već kako su radili. To su ljudi u kojima je, i oko kojih je živjelo Nebesko Kraljevstvo, ljudi koji su u svemu Bogu davali prvenstvo. Pokazali su nam kako se može trpjeti, biti siromašan i progonjen, podnositi tjeskobe, nepravde i mržnju, a ipak dosljedno vjernički živjeti.

Sveci nisu svetima rođeni. Poznaju oni uspone i padove, sumnje i traženja, ali iskustvo Božje ljubavi ih uvijek vraća na pravi put, vraća ih Bogu. To su oni ljudi koji su toliko prožeti Bogom da ih nikakva prljavština ni grijeh ne mogu zarobiti, nikakva patnja od Boga udaljiti.

Primjer su nam pokazali Dominik i Katarina, Toma i Albert, Ruža i Martin de Pores, prva

č. majka Imelda Jurić i otac Miškov... I danas imamo svetaca među nama. Poznat će ih po nutarnjem miru i radosti srca što ih oko sebe siju, po sigurnosti u riječima, po blagosti u opuštenju, po nježnosti u opruštanju, po vjeri i nadi koje progovaraju iz njihova stava i života, po prignutim koljenima pred Svetootajstvom i krunici u ruci. Na svetost smo pozvani, svetošću su nam utabane staze kojima kročimo, ostaje nam samo još sveto živjeti!

s. Katarina Maglica OP

ZELENI AGRONOMOV KUTIĆ

s. Maje Karmelete Strižak OP, dipl. ing. agronomije

MRKVA

(DAUCES CAROTA L.)

syn. (*Lycopersicon lycopersicum* (L.) Karsten)

RED: APIALES

PORODICA: APIACEAE (ŠTITARKE)

ROD: DAUCUS

VRSTA: DAUCUS CAROTA

Mrkva (*Daucus carota*) je dvogodišnja biljka iz porodice štitarki. Divlja mrkva raste u više oblika, a raširena je u livadnoj i korovskoj flori po

cijeloj Europi i Aziji. Koristi se kao povrće od pretpovijesnog razdoblja, a današnje forme razvile su se kroz višestruke mutacije od purpur-

no crvenih do žutih, bijelih i konačno narančastih. Već u 10. stoljeću crvene forme došle su iz Azije u Europu, gdje se pojavio žuti mutant. Sve do 15. stoljeća bile su raširene i crvene i žute, ali su prevladavale žute forme. U 17. Stoljeću pojavljuje se bijela mrkva, a iz nje je u Nizozemskoj izdvojen narančasti mutant, koji se raširio po cijelom svijetu.

U kulinarstvu se mrkva upotrebljava na mnogo načina. Koristi se svježa kao salata ili kuhanja kao varivo ili prilog. Konzervira se sterilizacijom, zamrzavanjem ili sušenjem. Važna je komponenta dječje hrane i sokova, a marinirana priprema se sama ili miješana s drugim povrćem.

Sastav hranivih sastojaka u svježem očišćenom korijenu u %

VODA	86.5-93.0
ŠEĆERI	4.8
SIROVE BJELANČEVINE	0.5-1.2
VLAKNA	0.6-1.32
SIROVE MASTI	0.1-0.3
MINERALI	0.66-1.0
UGLJIKOHIDRATI	5.8-8.8
Sto grama mrkve ima energetsku vrijednost 36-46 kcal odnosno 151-192 kJ.	

Od minerala u svježoj mrkvi najviše su zastupljeni (mg/100 g):

KALIJ	189-355
ŽELJEZO	0.5-2.68
JOD	0.0038-0.043
KALCIJ	25-59
FOSFOR	20-43

Korijen mrkve može imati i više pojedinih minerala, nego što ih ima u tlu, a to se odnosi i na neke komponente pesticida. Mrkva je vrijedan izvor vitamina u ljudskoj prehrani, a naročito vitamina koji se nalaze u mrkvi kao provitamin A, karoten.

U 100g svježe mrkve sadržaj je vitamina u mg:

β karoten	3.6-12.0
VITAMIN B ₇	0.005
VITAMIN B ₁	0.05-0.08
VITAMIN C	5-9

VITAMIN B ₂	0.03-0.12
VITAMIN E	1.5-3
VITAMIN B ₃	0.4-1.5
VITAMIN K	0.08
VITAMIN B ₅	0.23-0.31
Folna kiselina	0.005-0.0089
VITAMIN B ₆	0.038-0.12

Mrkva u prehrani pomaže pri mnogim zdravstvenim teškoćama. Smanjuje količinu šećera u krvi, djeluje protiv ateroskleroze, slabokrvnosti, jetrenih, žučnih i bubrežnih bolesti. Koristi pri slaboj probavi, čiru na dvanaestniku, smanjuje preveliku kiselinu u želucu. Naročito se preporučuje za prevenciju mrene, poboljšanje oštine vida i brže prilagođavanje vida u tami. Mrkva se koristi u kozmetici, jer povoljno djeluje na kožu, a pripravci od mrkve pospješuju zacjeljivanje rana i sprječavaju perutanje.

Sjeme mrkve sporo bubri i sporo klija, iako klijanje može početi već pri temperaturi od 3-4°C. Optimalna je temperatura za klicanje i nicanje oko 20°C.

Mrkva dobro podnosi široki raspon pH tla od 5 do 8.

Krumpir, rajčica, repa i ostale štitarke, nisu dobre pretkulture za mrkvu, zbog opasnosti od nematoda. Ne treba ju sijati na istu površinu 4-6 godina.

Evo nas i na kraju još jednog članka. Ostavite mi zdravi i veseli!

I KAKO BI U CRTIĆU REKLI:
»OVO JE SVE ZA SADA NARODE!«

s. Maja Karmela

Rukavice i brašno

Zašto plavuša ulazi u dućan s rukavicama?

- Zato što namjerava kupiti oštro brašno.

Gas, gas!

Crnka i plavuša voze auto i ostanu bez benzina.

- Zašto smo stale? – pita plavuša.
- Ostale smo bez benzina.
- Vidiš, kako si ti pametna, ja bih nastavila voziti.

Glazbeni agronom

Razgovara Fata s prijateljicom:

- Fato, što je tvoj Mujo po zanimanju?
- Agronom muzičkog smjera.
- Ma daj, pa što radi?
- Čuva ovce i svira frulu.

Molitva

Prije spavanja Perica se moli Bogu:

- Gospodine, učini da od danas Prag bude glavni grad Finske.
- Čuje ga mama i pita:
- Sine, kakva je to molitva?
- Pisali smo danas test iz zemljopisa.

Korisni savjeti

PATITE LI OD GLAVOBOLJE pokušajte je ublažiti ili potpuno ukloniti prirodnim sastojcima poput kave i limunovog soka. Skuhajte crnu kavu i u šalicu ulijte sok pola limuna. Nemojte dodavati mljeko, a po potrebi dodajte malo šećera. Popijte napitak u malim gutljajima, a nakon toga popijte čašu hladne vode. Sastojci bi iz tog napitka trebali utjecati na vaše krvne žile i smanjiti glavobolju.

POKUŠAJTE MRKVU PRIPREMITI NA POTPUNO NOVI NAČIN. Dobre operite mrkve, te ih izdubite u sredini.

Namažite lim za pečenje s malo biljnog ulja i poslažite na lim. Zatim izdubljene dijelove mrkve naribajte i pomiješajte s nekoliko žlica meda te smjesom napunite mrkve koje ste stavili na lim za pečenje. Stavite ove slasne štapiće peči, a kada poprime zlatnu boju izvadite ih van i uživajte u novom slasnom i zdravom desertu.

BOLOVIMA U LISTOVIMA I GRČENJU MIŠIĆA možete doskočiti masiranjem bolnih mjesta maslinovim uljem. Ono izvlači bol iz mišića, a možete ga koristiti i preventivno.

Dobra zarada

Najlakši način da udvostručite svoj novac je da ga presavinete i vratite u džep.

Gimnazijalci

Baš vam je pametna beba – kaže prolaznik u parku mladoj majci.

- Naravno, jer je išla sa mnom devet mjeseci u gimnaziju.

Točan odgovor

Pita profesor povijesti Ivcu:

- Što je bilo nakon smrti Napoleona?
- Sprovod, profesore.

Zabit

Mujo, znaš li ti gdje je New York?

- Ne, gdje?
- 7.000 kilometara od Sarajeva.
- Auuu, koja zabit!

Ma što kažeš, i tebe su otrgli od dude???